Pr. Dr. Dorin Octavian Piciorus

Praedicationes

vol. 2

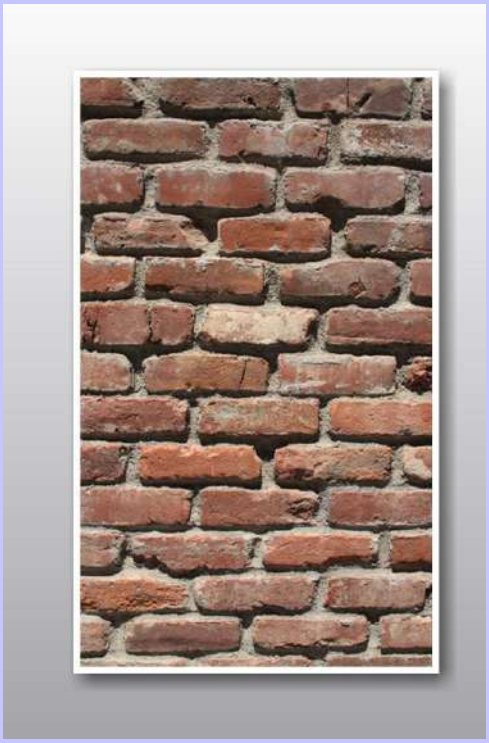

Teologie pentru azi

București
2012

Predică la Duminica a 7-a după Paşti. Duminica *Sfinţilor Părinţi* de la *Sinodul I Ecumenic* [325 d. Hr.]. In. 17, 1-13

Iubiții mei[1],

Hristos S-a înălțat!...

Și mă bucur că putem face, *împreună* cu dumneavoastră, exegeza capitolului al 17-lea de la Sfântul Ioan.

În întregime...

Sperăm să avem timp astăzi pentru acest lucru.

Deci nu numai până la *versetul al 13-lea*...cât ar fi Sfânta Evanghelie de astăzi...și pe care o găsiți în articolul de față, la nivel online...în predica de anul trecut[2].

Astăzi încercăm să parcurgem întreg capitolul al 17-lea...care reprezintă *cuvântul de despărţire* al Domnului de Sfinții Apostoli și *rugăciunea Sa către Tatăl*.

17. 1[3]. Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς καὶ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς Αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν

[După ce] Iisus a grăit/ a spus acestea, Și-a înălțat ochii Lui întru cer [și] a spus:

Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα·

Părinte, a venit ceasul, ora, clipa!...

Δόξασόν Σου τὸν Υἱόν

Preaslăvește/ glorifică pe Fiul Tău...

ἵνα ὁ Υἱὸς δοξάσῃ Σέ

ca și Fiul Tău să Te preamărească pe Tine.

Deci Domnul a înălțat ochii Săi *în cer*...cu sensul că atât fizic cât și cu toată inima și ființa Sa era *către* Tatăl. Adică atât după *dumnezeirea* cât și după *umanitatea* Sa...

---

[1] Predică creată pe data de 7 iunie 2008, în format audio, în două file. Prima filă: 50. 34 minute...iar a doua filă: 57. 45 minute. Aici *am transcris* podcasturile audio...cu *retuşurile* şi *adăugirile* de rigoare...lucru pe care *îl vom face* la fiecare predică în parte.

[2] Din 2007.

[3] Textul grecesc e GNT, *cf*. BW 7, cu *majuscălări ortodoxe* făcute în text.

Și ne-a învățat și pe noi faptul, că rugăciunea trebuie să fie *o pironire* a privirii noastre interioare către Dumnezeu, fără ca prin aceasta *să ne imaginăm* pe Dumnezeu într-un anume fel...

Observam astăzi la Părintele Stephen Freeman[4]...la Părintele *Ștefan Americanul*, după cum îi spunem noi...cum a dat un citat din Sfântul Ioan Scărarul...în care se vorbea despre *concentrarea la rugăciune*...de care *se tem* foarte mult dracii...

Și această *ridicare*/ *concentrare* a inimii, a ochilor către Dumnezeu este expresia faptului că noi suntem *cu totul* în rugăciune. Sau este exprimarea faptului că noi suntem *pe de-a-ntregul* în actul...în actul rugăciunii...

Și, iată!, că Fiul Îi spune Tatălui...lui Dumnezeu Tatăl...că a venit *ceasul*...a venit ceasul în iconomia mântuirii...*ceasul răstignirii* Sale.

Adică ceasul...în care Fiul Cel preaiubitor și ascultător față de Tatăl...merge să Se răstignească. Și *răstignirea Sa* e *o preamărire* a Lui...

El trebuie să treacă prin moarte...pentru a se umple întregul Său trup, întreaga Sa umanitate, de slava dumnezeirii Sale.

Și prin aceasta să fie *preamărit* Tatăl întru Fiul...Pentru că Tatăl este preamărit *prin ascultarea* Fiului față de El.

Și Fiul merge *până la capăt* pentru noi...pentru mântuirea noastră și, în același timp, El este *împlinitorul* voii Tatălui.

17. 2. Καθὼς ἔδωκας Αὐτῷ ἐξουσίαν

După cum Tu I-ai dat Lui *putere*/ *stăpânire*/ *autoritate*...

E un cuvânt *foarte important* ἐξουσίαν în mentalitatea ortodoxă...Și aceasta în sensul că *puterea dumnezeiască* a Preoției o primim prin *hirotonie*.

Că ἐξουσίαν, această *putere* de *a ierta păcatele*, de *a boteza*, de *a împărtăși* pe credincioși este *un dar dumnezeiesc*.

[4] Blogul său e acesta: http://fatherstephen.wordpress.com/.

Dumnezeu este Cel care, prin părinții episcopi, nouă, preoților, ne dă *puterea* de a dezlega de păcate...Putere care este *venită* de la Hristos...și nu este a episcopilor...a preoților.

Ci noi, cu toții, primim de la Hristos, noi, toată *ierarhia bisericească*...puterea dumnezeiască de *a sluji în treapta noastră* de episcop, preot sau diacon...

πάσης σαρκός...
[peste] tot trupul...

Și σαρκός / *sarcos* înseamnă *trup* în limba greacă...

ἵνα πᾶν Ὃ δέδωκας Αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον.
ca El să dea ζωὴν αἰώνιον/ *zoin eonion*, viață veșnică, tuturor acelora pe care i-ai dat Lui.

Tatăl I-a dat Fiului *stăpânire* peste *tot trupul*...referindu-se aici, desigur, la *stăpânirea* pe care Fiul a primit-o *ca om*...Căci, ca Dumnezeu, Fiul este *deopotrivă stăpânitor* al tuturor, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt.

Iar aici *trupul* are semnificația de *tot omul muritor*. Căci Hristos e *Stăpânitorul* tuturor.

Și dacă e *Stăpânitorul* tuturor tocmai de aceea e *Chirios*, este *Domnul* nostru.

Și este *Domn* pentru că a primit *și ca om* stăpânire peste *tot trupul*, peste *toată suflarea*, peste *toată umanitatea*...pentru ca să poată *să dea* viață veșnică tuturor...

Zoin eonion...zoi fiind *viață*...și *eonios* înseamnă *veșnic*.

Și El dă viață veșnică *tuturor acelora* pe care Tatăl *I-a dat* Fiului...

Și pe cine poate *să dea* Tatăl Fiului?

Și aici nu e vorba despre *predestinare*...ci e vorba despre *orice credincios* al Bisericii, care, de la Tatăl, prin *întărirea* Tatălui, prin Fiul, întru Duhul Sfânt a primit *a se boteza*, a primit *a crede*...și *a intrat* sub stăpânirea lui

Hristos, a Domnului întregii creații, Care este și *Capul* Bisericii.

Și astfel, fiecare dintre noi am devenit *mădulare* ale lui Hristos, fiind *uniți ființial*, cu trupul și cu duhul nostru, cu Domnul nostru.

Și în măsura în care viața noastră este *ardentă*...în măsura în care *ardem de dorul* de a ne curăți și mai mult de patimi și de *a fi* cu Dumnezeu...cu atât mai mult *ne conștientizăm*, bineînțeles, starea noastră de a fi *mădulare*, de a fi *părți componente* ale trupului Bisericii, ale Trupului lui Hristos.

17. 3. αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ
Și aceasta, *afti*, este *viața veșnică*
ἵνα γινώσκωσιν
ca să Te *cunoască*...

Ghinosco înseamnă *a cunoaște* în limba greacă. A Te cunoaște în sensul de *a avea o comuniune* cu Tine, *o împărtășire reală* cu Tine.

Adică: să nu Te cunoască *de la distanță*...ci *din apropiere* de Tine. Și, mai mult decât atât, chiar *din interiorul* nostru...să-L cunoaștem...

Pe cine?
ἵνα γινώσκωσιν Σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν
ca să Te cunoască pe Tine...Pe cine? Pe singurul, *monon*, Dumnezeu adevărat...
καὶ Ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.
...și pe Iisus Hristos, pe Care L-ai trimis.

...De la *apostello* vine *Apostol*, care înseamnă *trimis*, mandatat...Cel care este *mesagerul* Cuiva. Și *Apostolul* e cel care *poartă* învățătura, *mărturia* Cuiva.

Și Cel pe Care L-a trimis Tatăl este *Iisun Hriston*, este *Iisus Hristos*...

Și aici Domnul atinge o problemă *foarte importantă* pentru viața teologică...Pentru că *viața veșnică*...*viața*...e *cunoaștere*.

Și după cum observăm aici, în versetul al 3-lea, *viața* ...*viața veșnică* nu este doar *o problemă de viitor*, una pur

futurologică, nu e o problemă pe care să *o pasăm* în perioada de după moartea noastră...ci ea e o problemă care *atinge* ontologia noastră *actuală*.

Ea atinge *ontologia* noastră, starea noastră de *a fi* în Biserică.

Pentru că *viața veșnică* înseamnă cunoașterea faptului că există *un singur Tată* și *un singur Hristos* și, implicit, după cum aflăm în alte părți ale Scripturii, *un singur Sfânt Duh*.

Că *viața veșnică* înseamnă tocmai *comuniunea* cu Dumnezeu, umplerea *de harul* Treimii, de *slava* Dumnezeului nostru, Care este treime de persoane: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh.

Și că viața veșnică este *o experiență*, o cunoaștere dumnezeiască...

Și noi intrăm *în comuniune* cu Dumnezeu prin această *umplere* a noastră de har. Și această *comuniune* a noastră cu Treimea se face *în* Biserică, ca *membrii reali* ai Bisericii.

Căci Biserica Sa e Trupul *mistic*, tainic, adânc, *duhovnicesc* al lui Hristos.

Așa că *viața veșnică*, pentru creștinii ortodocși, este *o realitate experiabilă*. Este o realitate pe care *o respirăm* din momentul în care *ne botezăm*.

Și când ne spovedim, când ne împărtășim, când suntem mirunși, când facem o sfeștanie/ o sfințire a casei, când ne rugăm în Biserică, când participăm la Dumnezeiasca Liturghie...la orice slujbă...noi trăim din plin *viața veșnică*...

Acesta e *marele paradox* al vieții ortodoxe: că, pe de o parte, noi experiem *viața lumească*, viața terestră, dar, în același timp, experiem și *viața veșnică*, fără *să despărțim* viața *pământească* de viața *veșnică*.

Și aceasta, pentru că slava lui Dumnezeu *cuprinde* tot pământul...Ea nu iradiază *numai* în Biserică...ci *în toată* lumea și ea este cea care *ține* lumea în existență.

Dumnezeu, Pantocratorul, *ține* toată lumea și *sfințește pe tot omul care vine în lume*, cum spune tot Sfântul Ioan Evanghelistul.

Și astfel, prezența lui Dumnezeu în creație, prin slava Sa, ne face și trebuie să ne facă *să ne gândim*...că *în tot locul*, așa cum spune Scriptura, noi putem *să ne închinăm*

lui Dumnezeu...și putem să I ne rugăm și să facem fapte *proprii* unor *fii* ai lui Dumnezeu.

Adică trebuie să arătăm *o viață duhovnicească*...o viață *cu amprentă* duhovnicească...în *tot locul*...nu numai *în Biserică*.

Căci nu trebuie să trăim această *sciziune* în viața noastră...prin care *acasă* sau *la Biserică* să ne arătăm *cumva*...iar în „lume", în mergerea noastră la teatru, la film, la locul de muncă...să părem *cu totul altcineva*.

Iar dacă trăim *în comuniune* cu Dumnezeu în orice clipă...și acasă, și la serviciu, și la Biserică ar trebui să avem *aceeași* deschidere interioară...

De ce? Pentru că, peste tot, *noi experiem* viața veșnică a lui Dumnezeu.

Cum suntem noi *cu* Dumnezeu? Cum arată viața noastră cu Dumnezeu?

Și *viața cu Dumnezeu* este *extrem de frumoasă* și *extrem de adâncă*...Pentru că Dumnezeu *ne ghidează*, ne *luminează* mintea, prin *iradierea* harului Său...asupra a ceea ce trebuie să facem, ne învață pe cine să ajutăm, ce carte trebuie să citim, cum trebuie să ne comportăm într-un anume fel...

Când trebuie să facem metanii, când trebuie să adormim, *când* trebuie și *ce trebuie* să facem în anumite situații...

Cum trebuie să ne pocăim, atunci când noi greșim ceva anume...

Și toate aceste lucruri înseamnă *să trăiești* în viața veșnică! Pentru că trăiești *împreună* cu Dumnezeu. Și dacă trăiești împreună cu Dumnezeu *în fiecare clipă*, atunci nu se mai pune problema *singurătății* noastre, nu se mai pune problema că *nu știm* ce să facem într-un anumit context...

Dacă Dumnezeu este *cu noi*...de ce *nu-L întrebăm* ce să facem într-un anumit moment? Dacă El este cu noi!

Însă *vidul* acesta interior...în viața noastră...a celor care, deși ar trebui să fim cu Dumnezeu *nu-L cam simțim*, ne face să ne comportăm *schizoid*. Ne face să ne comportăm *cu două fețe*...

În ființa noastră noi *ne știm* depărtarea de Dumnezeu dar, în societate, afișăm o față frumoasă, *zâmbitoare*...dar care arată *un zâmbet stricat*...

Și aceasta, din cauză că *fundamentul* fericirii noastre nu este *viața cu Dumnezeu*.

Iar *viața cu Dumnezeu*, după cum spune acest verset, înseamnă tocmai *aceea de a-L cunoaște pe Dumnezeu* din iubirea pe care o ai pentru El. Să-L cunoști din *împlinirea* pe care o ai în cadrul împlinirii poruncilor Sale. Din ascultarea pe care o ai față de modul cum El *te mlădiază*, îți mlădiază mintea, inima, temperamentul tău.

El te învață *ce să faci* într-o anumită privință, într-un anumit *segment* al timpului tău personal, al vieții tale...

17. 4. Ἐγώ Σε ἐδόξασα
Eu Te-am preaslăvit pe Tine
ἐπὶ τῆς γῆς
pe pământ...adică *în viața Mea pământească*...până acum, până la Cruce
τὸ ἔργον
[iar] lucrul,
ὃ δέδωκάς Μοι ἵνα ποιήσω
pe care Mi l-ai dat Mie ca să-l fac,
τελειώσας
l-am săvârșit!

Iar *pieo* înseamnă *a face*...Și nu m-ar mira faptul dacă *a se împuia* al nostru ar veni de aici. Nu am cercetat însă cazul...Acum m-am gândit la acest lucru.

Deci: *lucrul* pe care Mi l-ai dat *să-l fac* pe pământ...și Eu Te-am ascultat pe Tine...

După cum spune tot Sfântul Ioan Evanghelistul, că *atât de mult a iubit Dumnezeu lumea*, nu?, încât Fiul *vine* și *ascultă* față de Tatăl...și împlinește lucrul mântuirii, iconomia Sa cu lumea...care e *o preamărire* a lui Dumnezeu.

Și e *o preamărire* a lui Dumnezeu, pentru că în fiecare lucru, Domnul și Dumnezeul nostru a făcut toate *fără de păcat*, fiind ascultător *întru toate* Tatălui și ca om, nu numai ca Fiu al Său, după dumnezeirea Sa.

Fiul întrupat al Tatălui *L-a preamărit* pe Tatăl pe pământ prin *împlinirea* poruncilor Sale și prin *vestirea tainelor dumnezeiești*.

Lucrul pe care *Mi l-ai dat* să-l fac, deci, l-am săvârșit...

Și Fiul a săvârșit *toată* lucrarea iconomiei într-o *deplină ascultare*...mai presus de orice *cugetare* a noastră.

O ascultare și o iubire și o dăruire către Tatăl pe care nu ni le putem nici măcar *imagina*...

17. 5. Καὶ νῦν δόξασόν Με Σύ

Și acum...*nin*, care e adverbul *acum* în limba greacă veche...slăvește-Mă/ preaslăvește-Mă pe Mine Tu,

Πάτερ,

Părinte,

παρὰ Σεαυτῷ

la Tine Însuți,

τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ Σοί

cu slava pe care *am avut-o* la Tine [mai] înainte de *a fi lumea*.

Cu slava pe care *am avut-o* și *o am* la Tine.

Dar oamenii, făcându-Mă om...în iconomia mânturii nu am putut *să le arăt* toată slava Mea. Asta însemna *să îi omor* pe toți, dacă le arătam slava Mea...dacă o făceam *prea evidentă*...

Însă Fiul cere ca slava Lui *să inunde* umanitatea Sa. Slava *proprie* și *comună* Treimii, cu alte cuvinte, să fie și a trupului pe care *l-a asumat*...

Și acum, când este Dumnezeu și om, Îl roagă pe Tatăl să Îl umple prin Cruce...prin Răstignirea, prin Moartea și Învierea Sa din morți...să-L umple de slava care Îi este firească.

Căci slava Treimii, lumina necreată este veșnică și *comună* persoanelor dumnezeiești. Ea este *realitate ființială*, constitutivă a lui Dumnezeu.

Fiindcă slava Treimii nu este ceva *adjuvant*, adăugat sau ceva *separat* de Treime, ci slava Dumnezeirii *țâșnește* din ființa celor trei persoane dumnezeiești.

Din ființa *una* a celor *trei persoane*...

Căci toate trei strălucesc, *iradiază* slava dumnezeiască mai presus de orice *frumusețe* și *închipuire umană*...

Deci Fiul cere...de la Tatăl...ca să-L umple (prin Patima și prin Moartea și prin Învierea Sa)...să-L umple, cu totul...umanitatea Sa...să o umple de slava Sa proprie.

Și aici observăm ce înseamnă *ascultare*...Învățăm *de la cine* trebuie *să învățăm* ce înseamnă *delicatețea*, profunzimea rugăciunii.

Căci Tatăl e prezentat de Fiul ca fiind *în centrul atenției* Sale în rugăciune. Fiul e Cel care *Îl preamărește* pe Tatăl. El, în fața Tatălui, Își arată toată ascultarea...dragostea...și frumusețea Sa sufletească și dumnezeiască...

Și prin aceasta Domnul *ne învață* pe noi, ca atunci când *venim* la Dumnezeu să venim mai întâi cu această *mare deschidere* către *preamărirea lui Dumnezeu*.

Adică să nu venim, prima dată, cu *durerile noastre*, cu păcatele noastre...ci mai întâi să venim cu ceea ce înseamnă *frumusețea noastră cea mai adâncă*...în fața lui Dumnezeu.

Să ne exprimăm în cuvinte frumoase, *elegante*, de adâncă simțire...de adâncă iubire, de adâncă *fidelitate* față de Dumnezeu...

Și, bineînțeles, prin ele să ne manifestăm cele mai adânci sentimente...Cea mai adâncă și *fiască* supunere și virtute a noastră.

Rugăciunea, cu adevărat, e *o operă de mare frumusețe*. Ea este *o poezie* a sufletului nostru. Rugăciunea este *o exprimare adâncă* a firii noastre...oricât de simplă ar fi ea.

Și aceasta, pentru că arată că ne facem *cu totul transparenți*...Ne punem în fața lui Dumnezeu...*ne întindem* ființa în fața slavei Sale...așteptând de la Dumnezeu tot ceea ce înseamnă *frumusețea noastră*.

Căci *frumusețea noastră* este *umplerea noastră* de slava lui Dumnezeu.

17. 6. Ἐφανέρωσά

Efanerosa, de la *faneroo*...de unde vine și *epifanie*, adică *am văzut prin arătare*...

Căci *am cunoscut* Treimea prin *venirea* Fiului. Fiul, venind la Botez, ne-a arătat pe Tatăl și pe Duhul...

Și aici e vorba de verbul care arată *manifestarea*/ revelarea.

Ἐφανέρωσά

Am arătat

Σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις

Am arătat...și aceasta e *foarte important*...Su to onoma...*numele* Tău...adică *cine ești* Tu...până acum, la Cruce, Ucenicilor Mei și oamenilor...cărora le-am făcut bine...pe care i-am vindecat...

Deci: le-am arătat numele Tău *oamenilor*...

Care *oameni*?

οὓς ἔδωκάς Μοι ἐκ τοῦ κόσμου

Acelora pe care Mi i-ai dat Mie...ec tu cosmu...*din lume*...din mijlocul lumii...

Adică am arătat numele Tău, slava Ta, realitatea Treimii...și dragostea și comuniunea dintre persoanele treimice...am arătat-o...cui?...Sfinților Apostoli.

Le-am arătat-o lor, celor pe care Mi i-ai dat din lume.

Și aceasta nu înseamnă că Apostolii erau *altceva* decât *oameni*...ci ei au devenit oameni cu *un alt fel* de comportament, cu un alt fel de *viață* decât *lumea*...văzută în sensul de *oameni păcătoși*, de păcătoși *notorii*.

Aici, Apostolii sunt indicați ca fiind *din lume*...căci Tatăl i-a dat Fiului pe Apostolii Săi...dar ei au devenit *alții*...pentru că i-a scos dintr-o viață păcătoasă, comodă, indiferentă...

I-a scos din viața *departe* de Dumnezeu...și i-a adus spre *comuniunea* cu El...spre o comuniune...spre o apropiere specială, enormă, dumnezeiască, copleșitoare cu Sine.

Σοὶ ἦσαν κἀμοὶ αὐτοὺς ἔδωκας

Si isan...ai Tăi erau...și ce-ai făcut cu ei? Și Mi i-ai dat Mie...

καὶ τὸν λόγον Σου τετήρηκαν

și cuvântul Tău...*tetirican* fiind de la *tireo*...l-au ținut/ l-au păzit...l-au ascultat...

Deci Mi i-ai dat *pe ai Tăi*...pe *oamenii Tăi*...drept *Apostoli*...Pe ei Mi i-ai făcut *apropiaţi* Mie...şi cuvântul Tău ei l-au ascultat...

Ei *Mi-au urmat* Mie...văzându-mă ca pe *Fiul Tău,* ca pe *Trimisul Tău* în lume, ca pe *Mesagerul Tău*...ca pe *Fiul Tău întrupat*.

17. 7. Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα

Acum...*egnocan* e tot de la *ghinosco*...ce au făcut?...au cunoscut...ce?...că toate

ὅσα δέδωκάς Μοι παρὰ Σοῦ εἰσιν

ce?...*câte Mi-ai dat Mie*...Fiului Tău...*sunt de la Tine*...

Că toate câte Eu le-am vestit lor sunt *de la Tine*, de la Tatăl...Sau ele sunt *ale Noastre*, ale Treimii...ale Tatălui şi ale Fiului şi ale Sfântului Duh.

Şi aici observăm cum Fiul, ca om, Se smereşte pe Sine...întotdeauna...în faţa Tatălui...ca şi când *cuvintele mântuirii* nu ar fi fost *comune* celor trei persoane...

Iar El, întotdeauna, Îl pune pe Tatăl *în prim plan* dar nu Îl vede ca *superior Sieşi*, pentru că El e *egal* şi *deofiinţă* cu Tatăl.

Şi de aici, de la înţelegerea greşită a *întâietăţii* dată de Fiul Tatălui s-a iscat o erezie imensă în istorie...care a dat multe bătăi de cap Sfinţilor Părinţi din vremea aceea...pentru că ereticii vorbeau de *o subordonare* a Fiului faţă de Tatăl.

Şi acea erezie, ca şi *Filioque,* a produs multe frământări în Biserică...

Însă aici *egalitatea* Tatălui cu Fiul se exprimă...aceasta e marea taină!...se exprimă prin *totala aplecare* a Fiului către Tatăl şi a Tatălui către Fiul.

Şi anume *egalitatea personală* a Tatălui cu Fiul şi cu Sfântul Duh înseamnă, în acelaşi timp, *o iubire* şi *o ascultare* şi *o împreună-lucrare,* o conlucrare preadumnezeiască a celor trei persoane dumnezeieşti.

De aceea este exclusă orice idee de *şefie*, de *întâietate* în Treime a unei persoane faţă de alta, pentru că întotdeauna una îi dă *întâietate* celeilalte...celorlalte două.

Și există o expresie teologică extraordinară a unui Părinte rus, în care acesta vorbea despre faptul că Fiul *Se șterge cu totul* pe Sine în fața Tatălui. În sensul că *Se umilește cu totul* în fața Tatălui pentru ca *să-L asculte* pe Tatăl.

Iar Sfântul Duh, la fel: vorbește despre Fiul și despre Tatăl. Iar Tatăl vorbește despre Fiul și despre Duhul Sfânt...și Îi trimite pe ei în lume.

Dacă ne gândim bine...la *Botez* și la *Schimbarea la față*, la *Metamorfosis*, la *transfigurarea* chipului Domnului, a întregii Sale umanități pe Tabor...acolo Tatăl nu vorbește *despre Sine* ci *despre Fiul*.

Și spune: *Acesta este Fiul Meu Cel iubit*!

Și întotdeauna observăm faptul că o persoană dumnezeiască *Le pune în evidență* pe celelalte două. Nu se pune pe Sine în evidență...

Hristos întotdeuna vorbește...Fiul lui Dumnezeu întrupat vorbește întotdeauna despre Tatăl...și spune...că Eu *de la Tatăl* am venit în lume...și Eu *vă mărturisesc* cele ale Tatălui Meu...pentru că sunt *Fiul lui Dumnezeu*.

La fel și Duhul Sfânt nu Se revelează *pe Sine* ci Duhul Sfânt vine și ne învață *cele despre Hristos*...așa după cum ne-a spus și Domnul...că toate cele ale Mele *vă va vesti* Duhul Sfânt...și *vă va reaminti*...ce?...ceea ce Eu v-am spus vouă. Duhul Sfânt vă va face să înțelegeți *mult mai profund* ceea ce *am mărturisit* Eu.

Deci Duhul Sfânt vine și vorbește...vine *în noi* și vorbește despre Hristos și despre Tatăl. El ne face și mai evidentă iubirea, comuniunea și persoanele, celelalte două, ale Treimii.

În această ordine de idei putem înțelege *de ce* Fiul vorbește *despre* Tatăl și *Se raportează* la Tatăl. Și Se raportează la Tatăl cu *o iubire nețărmurită*. Cu o iubire *fără sațiu*, fără margini...

Și pentru că El pune în evidență *întotdeauna* pe Tatăl...din aceasta se vede iubirea, se vede frumusețea interioară personală a Fiului.

Căci *Cel care iubește* Îi vede întotdeauna pe Cei pe Care Îi iubește: pe Tatăl și pe Duhul Sfânt. Fiul *Le vede*

mereu pe Celelalte două persoane dumnezeiești, împreună-stăpânitoare și împreună-veșnice, Care sunt deoființă cu El.

Și pe Ele *le scoate în evidență*...

Iar de aceea Îi spune acestea, de la v. 7...În sensul că Apostolii au cunoscut că Tu ești Tatăl, Creatorul lumii și Eu sunt *Cel prin Care Tatăl a făcut toate* întru Duhul.

17. 8. ὅτι τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκάς Μοι
Căci...*ta rimata*...

Iar *rima* înseamnă *cuvânt*...De unde *rimă* al nostru...Căci poemul se potrivește *în rime*...în *cuvintele finale* ale versurilor.

Căci cuvintele pe Care Mi le-ai dat...
δέδωκα αὐτοῖς
le-am dat lor.

Eu am *dăruit* cuvintele Tale, Tată,...cui?...*Apostolilor Mei*...care sunt și *Apostolii Tăi*...care sunt și *Apostolii Duhului Sfânt*...căci sunt *Apostolii Treimii*.

Lor le-am dat *cuvintele Tale*...*cuvintele Noastre*...ale Treimii...

Și *ce-au făcut* Apostolii cu ele?
καὶ αὐτοὶ ἔλαβον
Și ei *le-au primit*...

Deci *nu le-au lepădat*...ci *le-au primit*...

Și ce se întâmplă *când primești* cuvântul lui Dumnezeu? Când ești *încredințat* de faptul că *cuvântul lui Dumnezeu e adevărul*?...după cum spune *rugăciunea* și *Scriptura*...

καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς
Și...primind cuvântul...și încredințându-se...și înțelegându-l...*pătrunzându-s*e de el...ce-au făcut?...*che egnosan*...

Din nou *ghinosco* acesta foarte profund în semnificații în Scriptură...

Și au cunoscut...*alitos*...cum?...*cu adevărat*...

Ce?
ὅτι παρὰ Σοῦ ἐξῆλθον
că de la Tine *am ieşit*...că am venit de la Tine, Tată!
Adică faptul că sunt născut *din* Tine, din Tatăl...

Deci: au cunoscut că de la Tine *am ieşit*
καὶ ἐπίστευσαν
şi *epistefsan*...de la *pistefo*...*a crede*...
şi au crezut...
ὅτι Σύ Με ἀπέστειλας
că Tu M-ai trimis...*apestilas* fiind din nou de la *apostello*...de la *trimitere*...

Deci ce se întâmplă? Cum au crezut Sfinții Apostoli...sau cum credem noi că Fiul *a ieşit* de la Tatăl prin *naştere*? Și că Sfântul Duh *purcede* de la Tatăl...dar nu *și de la Fiul*?

Prin faptul că *primim revelația*. Trebuie să primim revelația...credința ortodoxă...așa după cum spune Scriptura...și după cum spun Părinții...

Și dacă ne pătrundem de ceea ce primim tradițional, harismatic, dumnezeiesc, în Biserică...de cuvintele pline de har...primind și crezând în Hristos...Care este Dumnezeu și om, S-a născut din Fecioară, S-a născut din poporul lui Israel...a fost profețit de către Profeți...și toate celelalte...toate dogmele...hristologiei, care au conexiune cu triadologia...adică tot ceea ce înseamnă *dogme ale Bisericii*...și învățături ale ei *nedogmatizate* dar *cu totul adevărate* ale Bisericii...pătrunzându-ne deci de toate acestea...ajungem să cunoaștem/ să experiem/ să trăim/ să simțim/ să fim *împreună* cu Tatăl, cu Fiul și cu Duhul...

Iar atunci înțelegem că Fiul *a ieşit de la Tatăl prin naştere* și că Sfântul Duh *a ieşit de la Tatăl prin purcedere*.

Și aceasta, bineînțeles, mai presus de ceea ce, în termeni umani, ar însemna *naştere* și *purcedere*...Și, tot la fel, ceea ce noi numim *persoană*...cu referire la *persoanele Treimii* e mai presus de ceea ce înseamnă *persoană* pentru noi, oamenii...

Și aceasta, atâta timp cât *Dumnezeu este Duh*...după cum spune Scriptura...

Și numai Hristos, numai Fiul, are trup îndumnezeit...

Căci întotdeauna trebuie să privim *învăţătura Bisericii despre Dumnezeu* într-un mod *propriu* lui Dumnezeu.

Şi, bineînţeles, dacă aţi citi *teologia trinitară* a Sfântului Grigorie de Nazianz sau a Sfântului Grigorie Palama sau a Sfântului Fotie cel Mare sau a Sfântului Marcu al Efesului sau a Sfântului Ioan Evanghelistul...de ce nu?, care e primul care *teologhiseşte* atât de imens despre Treime...am observa ce *măreţii* spun despre *dogma Treimii*.

Şi aceasta e *cea mai grea* şi *mai plină de frumuseţe*...şi de *consecinţe binefăcătoare* în viaţa noastră.

Deci...pentru ca să ajungi *să trăieşti* trebuie *să crezi* în Cel pe Care Tatăl L-a trimis şi în Cel pe Care, tot Tatăl, prin Fiul şi Care *de la Tatăl a purces* şi *pe Care Fiul L-a trimis în lume*, ca Unul Care *Se odihneşte din veci* peste şi în Fiul, adică *în Sfântul Duh*.

Şi aici este o teologie *atât de fină* şi *atât de imensă*...încât, întotdeauna, pentru noi este *o plăcere admirabilă*...o plăcere mai presus de orice ar însemna *explicare umană* atunci când *îi citim* pe Sfinţii Părinţi.

Şi vă invităm, cu toată fiinţa noastră, să citiţi pe nerăsuflate...*să citiţi* şi *să recitiţi*...orice carte patristică, orice viaţă de Sfânt pe care o aveţi în casă sau pe care o puteţi cumpăra...

Pentru că acolo este *viaţa veşnică*.

Vă veţi umple de *atmosfera dumnezeiască* a comuniunii dintre Sfinţii respectivi şi Dumnezeu.

Vă veţi umple de *iradierea* vieţii lor cuprinsă în cuvinte...de *tăria* vieţii lor, de sfinţenia lor.

17. 9. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ

Eu pentru ei/ pentru aceştia mă rog...pentru Apostoli...pentru Ucenicii Mei...

Pentru ei *Mă rog*...sau *cer*...mai întâi...

οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ

[şi] nu pentru lume mă rog

ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς Μοι, ὅτι Σοί εἰσιν

ci pentru cei pe care *Mi i-ai dat* Mie, căci *ai Tăi* sunt.

Și de aici nu trebuie să înțelegem că Hristos Dumnezeu Se roagă *numai* pentru Ucenicii Săi, așa, într-un mod *partinic*...În sensul: „Domne, ăștia sunt ai Mei, numai pentru ei mă rog...”.

Nu trebuie să înțelegem afirmația de aici adică dintr-o perspectivă/ mentalitate seculară...

Ci Domnul a vrut să spună aici că *în special* sau *mai întâi*...Mă rog pentru Sfinții Mei Apostoli...care sunt *ai Treimii*...și care sunt *mesagerii*, martorii cuvintelor Mele...pentru ca ei *să păstreze*, într-un mod necontaminat de erezii...de rău...într-un mod *autentic*...să păstreze *mesajul mântuirii*...*vestea* mântuirii...și *să o prezinte* și altora.

Și astfel, prin cuvântul lor, tot omul care *vine* în lume *să creadă*...și *să se mântuiască*...adică *să se umple* de harul și de sfințenia cuvintelor lui Dumnezeu.

Deci pentru aceasta credem noi că Domnul Se roagă *mai întâi* pentru Ucenicii Săi Tatălui: pentru că vrea ca Ucenicii să fie *purtătorii de Dumnezeu* autentici. Purtătorii, în lume, ai cuvintelor Sale.

Și iată versetul al 10-lea!...

17. 10. Καὶ τὰ Ἐμὰ πάντα
Și toate ale Mele
Σά ἐστιν
ale Tale sunt
καὶ τὰ Σὰ Ἐμά
și ale Tale sunt ale Mele
καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς
și Eu, Fiul, M-am *preamărit* în ei.

Și cum *S-a preamărit* Fiul lui Dumnezeu în Ucenicii Săi? Prin faptul că *i-a umplut de har*, de măreție dumnezeiască și i-a făcut *mulțumitori*...i-a făcut *lăudători* ai Tatălui...*doxologici*.

Și așa ne-a spus și nouă să facem: cine vede fapta noastră bună slăvește, prin noi, prin exemplul nostru, al vieții nostre pe Dumnezeu.

Și Fiul *S-a preaslăvit* întru ei pentru că ei *L-au cunoscut* pe Fiul și pe Tatăl și pe Duhul ca fiind *Dumnezeul lor tripersonal*.

S-a preamărit întru ei pentru că...așa cum a înțeles *în mod revelat* Sfântul Petru, după cum a spus Domnul...au înțeles că El este *Fiul lui Dumnezeu întrupat*.

Că El are *cuvintele vieții veșnice*...că El este *Fiul lui Dumnezeu*...și astfel El S-a preamărit întru ei, întru Ucenicii Săi, în ființa lor, în viața lor...

[sfârșitul primei părți]

17. 11. καὶ οὐκέτι Εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ

Și Eu nu mai sunt [*mult timp*] în lume...pentru că Eu o să mă dau morții, răstignirii...și apoi voi învia și Mă voi înălța la cer...

καὶ αὐτοὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν

Însă ei sunt *în lume*...vor fi în lume...Tată!...Trăiesc în această lume și *se vor manifesta aici* ca atare.

Ei vor propovădui în această lume...vor rămâne în lume...

κἀγὼ πρὸς Σὲ ἔρχομαι

și/ însă Eu vin *către* Tine...*la* Tine.

Dar Eu mă rog *pentru ei,* pentru cei care vor rămâne *în lume* și *vor propovădui* Evanghelia Noastră, a Treimii...

Și de aceea *Mă rog* pentru ei: pentru că ei au *multe probleme* în această lume.

Πάτερ ῞Αγιε

Părinte Sfinte,

τήρησον αὐτοὺς

păzește-i pe ei...ține-i pe ei *în viață duhovnicească*...

Păzește-i

ἐν τῷ ὀνόματί Σου

în numele Tău...în/ prin puterea Ta. Sau păzește-i *prin viața* pe care numele, cuvintele și slava Ta *o provoacă*.

Păzește-i pe ei *în sfințenia* Ta. Prin puterea, prin *lucrarea* numelui Tău.

Căci Tu le dai *putere* să facă lucruri dumnezeiești.

Păzește-i în numele Tău

ᾧ δέδωκάς Μοι

pe cei pe care Mi i-a dat,

῞ινα ὦσιν ἓν καθὼς῾Υμεῖς

ca să fie *una* precum suntem [și] Noi.

Și aici se vorbește preadumnezeiește despre *unitatea* Treimii...

Dă-le Apostolilor să aibă *o singură mărturie*...să fie *într-un singur suflet*...așa după cum se spune...

Și în *Faptele Apostolilor* se precizează faptul că toți erau *întru acelaşi cuget*...întru aceeași simțire...întru aceeași manifestare.

De aceea toți vedeau în viața lor *starea de a sluji* lui Dumnezeu. Pentru că toți vedeau, căci cu totul sunt *oamenii lui Dumnezeu* și *ai Bisericii*...

Deci Fiul cere Tatălui ca Tatăl *să-i păzească* pe Apostolii Săi...Asta neînsemnând că Fiul și Duhul Sfânt *nu îi păzește*...

Ci, după cum spuneam mai înainte, Fiul întotdeauna *Se umilește cu totul* în fața Tatălui...*din iubire* față de Tatăl.

Și nu știu *ce expresie* să folosesc ca să exprim această *raportare plină de iubire* a Fiului față de Tatăl...

Fiul Îl vede întotdeauna *numai* pe Tatăl...Și punându-L numai pe Tatăl în fața Sa, El Se exprimă întotdeauna față de Tatăl ca și când numai Tatăl, în Treime, *ar face toate* pentru noi.

Însă niciodată Tatăl *nu este* fără Fiul și fără Sfântul Duh și *nu lucrează* fără Ei. Căci Treimea e Cea care *ne ajută* și *ne întărește* în tot lucrul, la orice pas al vieții noastre.

17. 12. ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν

Când eram cu ei,

᾽Εγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί Σου ᾧ δέδωκάς Μοι

Eu îi păzeam pe ei, în numele Tău, pe cei pe care Mi i-ai dat...

În GNT însă nu există particula „în lume" [„Când eram cu Ei *în lume*"] din ed. BOR 2001, a ÎPS Bartolomeu Anania. Însă ea *se subînțelege*...

Căci Hristos *i-a păzit* pe cei cu care *a fost* în lume...adică *pe Apostoli*...

Fiindcă atunci când Eu eram cu ei, *în lume*, i-am păzit. Am fost *cu* ei...

Cum i-am *păzit*?

Întru numele Tău...căci îi păzeam pe cei pe care *Mi i-ai dat*...

καὶ ἐφύλαξα

Și i-am [și] păzit! I-am vegheat...

καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο

și niciunul dintre ei nu *a pierit*...deși ἀπόλλυμι înseamnă și *a distruge*...și *a se pierde*...

Și *a se pierde*, din punct de vedere duhovnicesc, înseamnă ce a făcut Iuda: *s-a sinucis*...adică nu și-a mai dat *viață* prin pocăință.

El *a renunțat cu totul*...s-a *despărțit* cu totul de Hristos...și de aceea *a căzut* ca o ramură *uscată*...

Și m-am gândit la pilda evanghelică *a viței* și *a mlădițelor*...Cea cu ramurile, cu joardele...

Dacă mlădița, joarda stă legată/ dacă e în conexiune cu vița...*trăiește*. Dacă e *tăiată*...ajunge *apoleto*...adică *distrusă*, moartă...

Și nu a pierit dintre ei

εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας

...dramatic! N-a pierit...decât numai *fiul pierzării*...*o ios tis apolias*...

ἵνα ἡ Γραφὴ πληρωθῇ

pentru ca *să se împlinească*/ să se *desăvârșească* Scriptura.

Însă πληρόω înseamnă, mai degrabă, *a se umple*...Adică pentru *a se umple* sensul prorociei din Scriptură...pentru ca prorocia *să își găsească finalitatea*...

Și se referea la prorocia că...El va fi vândut pe 30 de arginți...

Și aici Iuda este numit: *fiul pierzării*...fiul *distrugerii*...fiul *căzut*...

Și *fiul* Bisericii, Iuda, *a căzut*...și Ioan îl numește *fiul pierzării*...adică cel care *s-a rupt* din *conexiunea ombilicală* cu viața, adică *din comuniunea* cu Hristos.

S-a rupt *de la viața* care *îi venea* din Dumnezeu, din Treime...

17. 13. νῦν δὲ πρὸς Σὲ ἔρχομαι

Dar acum vin *către* Tine...*la* Tine...ca să fiu *cu* Tine...Și *pros* acesta înseamnă *multe lucruri* în limba greacă: *către, cu, la*...Tine.

Și prin aceasta Domnul vorbește de moartea, învierea și înălțarea Sa...căci prin înălțarea Sa de-a dreapta Tatălui El ajunge și cu umanitatea în Treime.

Voi veni la Tine...și, din acest motiv, *îi las* pe ei *în seama Ta*...sau *a purtării Tale de grijă*.

καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ

și acestea le spun/ le zic/ le grăiesc/ le vorbesc în lume...

ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ᾽Εμὴν πεπληρωμένην ἐν ἑαυτοῖς

Pentru ce motiv?

Pentru ca bucuria Mea să fie desăvârșită/ prea plină/ *deplină* în ei.

Căci vorbesc aceste lucruri...și le vestesc și lor aceste lucruri...că Eu vin la Tine, la Tatăl...pentru ca *să-i umplu* cu bucuria Învierii și a Înălțării Mele.

Căci, deși merg la Tatăl, Eu nu mă despart de ei. Ci, prin Duhul, Eu locuiesc în fiecare Sfânt Apostol începând cu Cincizecimea, cu Pogorârea harului Sfântului Duh...și apoi în fiecare credincios.

Căci și noi, fiecare credincios în parte, ne bucurăm întru Domnul. *Iar bucuria mea este Domnul, căci mi-a fost mie spre mântuire*...

Deci fiecare Îl avem drept *bucurie* pe Domnul, căci El *ne umple* de bucuria Sa, care *ne dă semne*...ne dă *încredințarea* că și noi vom fi *mântuiți* dacă trăim întru această bucurie preadumnezeiască, pe care harul lui Dumnezeu *o produce* întru noi.

17. 14. Ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς

Eu le-am dat lor...Ce?

τὸν λόγον Σου

Cuvântul Tău.

καὶ ὁ κόσμος

Și lumea...*lumea*...în sensul de *ascultătorii lor*...oamenii din lume

ἐμίσησεν αὐτούς

i-a urât pe ei...

Și aici e *paradoxul*! Ucenicii, ca și Hristos, au mărturisit ce le-a spus Tatăl...sau ce *le-a vestit* Tatăl prin Fiul întru Duhul Sfânt.

Și Ucenicii, ca și noi, de altfel, mergem și vestim lumii *cuvintele lui Dumnezeu*...Și nu le spunem: „Băi, asta e *viața noastră*! Urmați-ne *pe noi*”...

Ci îi învățăm prin scrisul, prin viața, prin cuvintele noastre...*pe cele ale lui Dumnezeu*.

Însă cel *mai nedus* la Biserică, într-un cuvânt...sau mai pe scurt spus...pe omul *cu totul pătimaș*...*secularizat*, cum am spune astăzi, care aude cuvântul lui Dumnezeu...și vede cum ne comportăm...*îl apucă* invidia!

Îl apucă ura, gelozia pe noi...

Și ne mirăm *de ce îi enervăm* pe oameni...

Și cu ce *îi enervăm*, de fapt?

Îi enervăm *cu ceea ce a făcut Dumnezeu din noi*. Căci Dumnezeu n-a făcut din noi niște persoane *închise la minte*, niște persoane *încuiate* la minte...ci, dimpotrivă, niște oameni foarte *destupați* la minte.

Ne-a făcut niște oameni *plini de Duhul Sfânt*, plini de *certitudini*, plini de credință, plini de *încredințarea* mântuirii și a adevărurilor lui Dumnezeu.

Și iată că *lumea*...*omul necredincios*...

Nu în sensul că lumea e „opera” diavolului sau că omul necredincios trebuie acum „exterminat” sau trebuie „forțat” *să creadă* ce credem și noi...

Soluția nu este „evanghelizarea cu forța”!...

Ci aici se spune că omul necredincios, omul pătimaș, nu poate *să suporte* cuvântul lui Dumnezeu...și *îl urăște*...Îl urăște *instinctiv*...

Urăște atât *adevărul* lui Dumnezeu, adevărul cuvântului propovăduit cât și pe cel care *îl propovăduiește*...pe cel care vine *să i-l propovăduiască*.

Deci: Eu le-am dat cuvântul Tău dar *cosmos*...*lumea*...adică *oamenii păcătoşi*...i-au *urât*...

I-au urât...
ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου
căci nu sunt din lume...

Ei, Sfinții Apostoli, erau *din lume*...erau *oameni*...dar nu mai făceau *faptele rele*, păcatele oamenilor necredincioşi, hulitori de Dumnezeu.

Din acest motiv ei *nu mai erau din lume*...ci, trăind în lume, *aveau o viață dumnezeiască*.

Omul *secularizat*, omul care *nu-L are* pe Dumnezeu, trăiește numai *închis* în carapacea lui, în lume...în lumea aceasta. El vrea *numai lumea aceasta*...şi nu şi *pe cealaltă*.

Îi e *frică* de ea, de veşnicie...de ce o să se petreacă cu el...sau *nu crede* în niciun dumnezeu...ci *îi drăcuie* pe toți dumnezeii...

Însă omul credincios, deşi *trăieşte în lume*, în acelaşi timp el trăieşte *şi în veşnicie*, ca unul care e *racordat* la harul Treimii.

Căci el e *plin*, e *iradiat* de harul lui Dumnezeu...Este *plin* de bucuria lui Dumnezeu...

De aceea ei *nu sunt* din lume...
καθὼς᾽Εγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου
după cum nici Eu *nu sunt* din lume...
Și asta, în sensul că *nu am viața pătimașă* a lumii...

Eu, Hristos, am primit trup pentru voi, M-am întrupat...dar nu am luat păcatul vostru, nu am păcătuit ca voi! Și de aceea Eu nu sunt *din această lume* care *slujește* păcatului.

Și, prin păcat, omul e *rob* diavolului.

Și aceasta nu înseamnă că omul, *constituția* omului sau *starea existențială*/ de *a fi* a omului în istorie înseamnă *să fii om pătimaş*, nenorocit, curvar, blestemat...unul care *să blesteme toată ziua* pe Dumnezeu...Nu!

Ci această stare de a fi e *ceea ce nu este* omul...E ceea ce a ajuns el după ceea ce *a căzut în păcat*...

Căci *omul* și *lumea* despre care vorbește Scriptura aici e *lumea de după păcat*...lumea formată din oameni *corupți de păcat*...și cărora *le place* păcatul *mai mult* decât viața.

Fiindcă cuvintele lui Dumnezeu *aduc viața*...iar ei *urăsc* viața. Adică urăsc ceea ce *le-ar face foarte bine*.

17. 15. οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς

Și aici Domnul arată ce înseamnă *a fi în lume*...și, în același timp, *să nu faci cele ale lumii*.

Nu mă rog...zice Fiul lui Dumnezeu întrupat către Tatăl...ca să-i scoți, să-i iei, *să-i ridici* pe ei...

ἐκ τοῦ κόσμου

din lume...

Nu mă rog *să îi iei* din lume...adică *să îi omori*...sau *să îi lași să moară*...

ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς

ci ca să-i păzești pe ei

ἐκ τοῦ πονηροῦ

de cel viclean.

Să-i păzești ca *să nu intre* în ei *cel viclean*. Și dacă punem majusculă sintagmei...*cel viclean*/ *rău* e *Satana*.

Mă rog să-i păzești pe ei, în lume, să-i păzești fără de păcat...*să-i păzești* ca ei *să nu slujească* diavolului.

Și acum înțelegem de ce creștinii *nu sunt* din lume...sau de ce ei nu sunt *ca lumea*...Sau înțelegem *ca ce fel de lume* nu sunt *creștinii*.

Și ca cine dintre oameni *nu sunt* creștinii? Nu sunt ca cei care păcătuiesc *continuu*, care *slujesc* celui rău. Nu sunt ca cei care *se dau* Satanei, făcând tot felul de păcate, fără să *îi mustre* conștiința...sau, mai degrabă, fără *să își ia în seamă* propria conștiință.

Și chiar dacă *îi doare* conștiința...ei merg *mai departe*...Pentru că *leafa le merge*...viața *le surâde*...

Însă viața *le surâde* dacă se gândesc că o să le fie *bine* numai pe lumea asta...

17. 16. ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶν
[Ei] nu sunt *din lume*...ei, Apostolii...
καθὼς᾽Εγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου
după cum nici Eu *nu sunt* din lume.

Și Fiul, după dumnezeirea Sa, era și este *mai presus* de lume...și numai după umanitatea Sa este *ca omul*, afară de păcat.

Însă, în ceea ce îi privește pe Sfinții Apostoli, acest *a nu fi din lume* înseamnă *a nu avea* comportamentul/ telosul/ viitorul/ scopul/ sensul/ *ținta în viață* a omului secular.

A omului închis numai în *casa lui*, numai în *găoacea lui*, care se gândește numai *la întreținerea lui*, la viața lui, la păcatele lui...prin care *se simte bine*...

Și diferența dintre *a fi om duhovnicesc* și *a fi ca lumea*...înseamnă *a nu face păcatele* lumii.

Să nu trăiești *anapoda*!

Să nu trăiești ca lumea care *nu cunoaște* pe Dumnezeu....și *nici nu dorește* pe Dumnezeu în viața ei...

Ci să trăiești, așa cum spunea Sfântul Pavel, ca *rob al lui Dumnezeu*. Ca *slujitor*, ca *iconom* al tainelor Lui.

17. 17. ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ·
Mare și dumnezeiesc lucru!...
Sfințește-i pe ei în/ întru adevăr!

Și de aici *diferența* dintre *Ortodoxie* și *eterodoxie*: că nu te poți *sfinți* în neadevăr, în *dogmă falsă*, în *minciună*.

Și aici, *sfințește-i pe ei întru adevăr*, în adevărul Tatălui înseamnă *să îi sfințești pe ei* pentru că...*împlinesc adevărul Tău*.

Pentru că *adevărul Tău*, crezut de ei, a devenit *viața lor*.

Vedeți, aceasta e *marea frumusețe* și *taină* a noastră, a ortodocșilor! Căci, cu toate păcatele noastre, *încercăm să trăim* creștinește.

Și cuvintele lui Dumnezeu, sfaturile Părinților, dacă le împlinim...adică post, rugăciune, metanii, mergere la Biserică, spovedanie, împărtășire etc....devin *propria noastră viață*, adevărul nostru.

Și apoi, când ne întreabă cineva *care este adevărul vieții voastre*...ne întreabă de fapt: care este *adevărul pocăinței* voastre?

Adică, care e *gradul nostru de sănătate duhovnicească* acela e *gradul nostru de adevăr*.

Căci pe măsură ce noi *ne impropriem*, ne agonisim, *ne strângem adevărul lui Dumnezeu*...pe atât *îl înțelegem* și *îl practicăm*. Și pe măsură ce *adevărul lui Dumnezeu* devine *una* cu viața noastră, *adevărul lui Dumnezeu* devine și *adevărul nostru*.

Și tocmai de aceea creștinii ortodocși nu au *adevăr dublu*. Ei au *adevăr simplu*. Adică au în ei *adevărul virtuții*.

Căci virtutea ne dă *să înțelegem* cum trebuie *să trăim cu adevărat* și care e *modul autentic* de a-L cinsti pe Dumnezeu.

Deci virtutea, fapta...fapta bună/ virtuoasă...are drept *rezultat*, în ființa noastră, *înțelegerea adevărului*.

Prin *împlinirea* poruncilor lui Dumnezeu înțelegem că *tot cuvântul Lui este adevărul*.

După cum se spune aici: ὁ λόγος ὁ Σὸς ἀλήθειά ἐστιν. Cuvântul Tău este *adevărul*. El este *adevărat*.

Și acest *cuvânt al lui Dumnezeu* se împlinește în noi ca *sfințenie*.

Adică...Eu cred, ca creștin ortodox, că împlinirea poruncilor lui Dumnezeu *mă sfințește*. Foarte bine! Și încep să împlinesc voia lui Dumnezeu *așa după cum pot eu*... fiind îndrumat de Sfinți Părinți, de oamenii duhovnicești ai timpului meu, de preoți, de duhovnici, de ierarhi, de prieteni, de colegii mei...adică *de toată lumea*.

Sunt îndrumat de conștiința mea, de mișcările și întâmplările din viața mea...

Și tot ceea ce eu *trăiesc* în această viață, în Biserica lui Dumnezeu, preaslăvind pe Dumnezeu și bucurându-mă,

mă face *să înțeleg* că toate cuvintele lui Dumnezeu, poruncile Sale și ale Bisericii, sunt *adevărate*.

Și de ce sunt *adevărate*?

Pentru că au devenit *părți constitutive* din mine.

Și sunt *adevărate* pentru că eu pot *să dau mărturie* despre ele nu numai așa, *din cărți*, ci din faptul că *ele au devenit propria mea ființă*. Propria mea *răsuflare*, propria mea *cugetare*.

Căci nu spune așa *Psaltirea*? M-am gândit...am cugetat *la toate lucrurile* Tale, la *faptele mâinilor Tale* m-am gândit...Tins-am către Tine mâinile mele și sufletul meu...*ca un pământ*...cum?...*setos de viață*. Setos *de adevărul Tău*.

Și iată că *adevărul lui Dumnezeu*, trăit de noi, devine *propria noastră sfințenie*. Că cuvântul lui Dumnezeu, care este *adevărul*...adevărat...este cel care *ne sfințește* pe noi.

17. 18. καθὼς Ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον

[Așa] precum [Tu] M-ai trimis [pe Mine] întru lume...adică *să Mă întrupez*...

κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον·

așa și Eu *i-am trimis* pe ei întru lume...pe Apostoli.

Deci Hristos *îi trimite* pe Apostolii Săi *cu aceeași sfințenie* și *cu aceeași ascultare* pe care El *a avut-o* și *o are* față de Tatăl.

Și așa înțelegem, *ce fel de dăruire* ar trebui să avem noi, ierarhia și creștinii ortodocși de toate vârstele, în ceea ce privește *împlinirea voii lui Dumnezeu*.

Ce fel de *osârdie*, de *râvnă*, de *inimă*, de *sensibilitate* trebuie să avem noi pentru *împlinirea* vieții curate, autentice, ortodoxe și pentru *propovăduirea* ei.

Atâta timp cât știm, că așa cum Tatăl *L-a trimis* pe Fiul așa și Fiul *și-a trimis* Apostolii...și *ne-a trimis și pe noi*, fiecare dintre mădularele Sale în lume, ca să fim *lumini*/ borne/ faruri pentru *călăuzirea tuturor*.

Faruri în noaptea aceasta *a decăderii*, a libertinajului, a multor filosofii *deșucheate*...

Trebuie să fim *lumini*, care să-i *întoarcă* pe oameni *cu fața spre* Dumnezeu.

Deci Eu i-am trimis *pe ei* în lume, după cum *Tu* M-ai trimis pe Mine în lume...

17. 19. καὶ ὑπὲρ αὐτῶν Ἐγὼ ἁγιάζω Ἐμαυτόν

Și pentru ei Eu *Mă sfințesc*, Ego aghiazo, pe Mine Însumi

ἵνα ὦσιν καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ

ca și ei să fie *aghiasmeni*/ *sfințiți* în/ întru adevăr.

Deci: *pentru ei*...

ÎPS Bartolomeu Anania zice [în ed. BOR 2001]...*de dragul lor*...În sensul: *iubindu-i pe ei*.

Însă în GNT nu apare această sintagmă...

Dar Înaltpreasfinția sa a vrut să arate *motivația*: din *iubire* pentru ei...Eu *Mă sfințesc* pe Mine Însumi. Adică *Mă dau răstignirii*, las *să fiu răstignit*.

Și prin aceasta...Eu *mă umplu*, prin răstignire, de slava Mea cea veșnică...Umanitatea Mea se umple...

Și asta pentru ca ei, trăind aceeași viață plină de sfințenie și de jertfelnicie pentru *împlinirea* voii lui Dumnezeu...*să se sfințească întru adevăr*.

Iar după cum știm, toți Sfinții Apostoli au suferit tot felul de chinuri și morți martirice, pentru că au vrut *să se sfințească* și *să se statornicească întru adevărul lui Dumnezeu*, propovăduind *adevărul nealterat* al iubirii Sale față de ei și față de noi.

17. 20. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον

Dar nu numai pentru aceștia Mă rog...

U monon...*nu numai*...pentru aceștia, pentru Apostoli...

ἀλλὰ

ci
καὶ περὶ τῶν πιστευόντων
și pentru *cei care cred*,
διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς Ἐμέ
prin cuvântul lor, întru Mine.

Și în comparație cu ed. BOR 1988, la v. 20 nu avem *participiul viitor*: „cei ce vor crede", ci în GNT avem participiul prezent: *cei care cred*.

Însă *credința* în mărturia Apostolilor e *continuă*...și nu *se reduce* la veacul I al erei creștine. De aceea *înglobează* și viitorul umanității...

Și Domnul S-a rugat *și pentru noi*, pentru *orice credincios*...

Și care e *sensul* rugăciunii Sale?

17. 21. ἵνα πάντες ἓν ὦσιν
Ca toți să fie *una*
καθὼς Σύ, Πάτερ,
după [cum] Tu, Tată/ Părinte,
ἐν Ἐμοὶ κἀγὼ ἐν Σοί,
în Mine și Eu în Tine...

Deci să fie toți, toți ai Bisericii în unire, în iubire, în smerenie unul față de altul...să dea *întâietate* unul altuia...după cum Eu Îți dau Ție, Tată, întâietate și Te văd numai pe Tine...și *Mă șterg pe Mine* pentru *a Te vedea pe Tine*...

Căci *Eu Mă smeresc* în fața Ta ca să Te văd *numai* pe Tine, pentru că *pe Tine Te iubesc*...Și după cum este iubirea și unirea, *unitatea* între Noi așa și ei să fie *una* în Biserică.

ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ὦσιν,
Așa și ei să fie [*una*] în Noi...
Pentru ce motiv?
ἵνα ὁ κόσμος πιστεύῃ ὅτι Σύ Με ἀπέστειλας
Ca lumea *să creadă* că Tu M-ai trimis.

Deci *dorința noastră de unitate*, de unitate *între* noi, creștinii ortodocși, și de a aduce și pe cei *din afara* Bisericii...sau *căzuți din Biserică* prin erezie...la Biserica

una, Ortodoxă, pentru ca să ne umplem toți de *frățietate* și de *slava lui Dumnezeu*...e *o împlinire* a faptului de a fi *următori ai lui Hristos*.

Căci prin aceasta *Îl urmăm* pe Cel pe Care Tatăl L-a trimis în lume ca să ne mântuiască pe noi.

Deci Fiul Se roagă Tatălui pentru *o unitate dumnezeiască* între noi...Pentru ca noi, întreaga umanitate credincioasă, să strângem rândurile, să ne unim cu iubire sfântă, cu iubire nefățarnică, pentru a arăta că *întru noi* locuiește frumusețea, fericirea, iubirea lui Dumnezeu.

Căci dacă nu *locuiește* în noi iubirea lui Dumnezeu, bineînțeles că nu avem *ce să arătăm* altora.

Fără iubirea Lui arătăm *oase goale*, idei *înfumurate*, planuri de *sciziune*/ de *despărțire* între noi...și cam asta e tot!

Fiindcă nu arătăm că întru noi *viază* vreo frumusețe, dacă nu știm *să ne exprimăm* și *să ne comportăm* cu delicatețe, cu smerenie și cu iertare...față de cei care *se ambalează* prea mult...față de cei care *trec* peste anumite *limite*...peste care *cuviința* nu trece.

17. 22[5]. κἀγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς Μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς Ὑμεῖς ἕν

Și slava Mea, pe care Mi-ai dat-o Mie, le-am dat-o lor, ca [ei] să fie *una* după cum Noi suntem *una*.

Le-am dat lor slava Ta, Părinte, Apostolilor Mei, pe cea primită de la Tine, care e slava întregii Treimi, pentru ca slava Ta *să îi unească*, să îi facă *una*, după cum Noi, persoanele Treimii, suntem *una* după ființă.

Căci numai slava dumnezeiască, harul Său e cel care *ne unește*.

Și degeaba căutăm unire/ înțelegere/ pace...dacă nu căutăm *să ne curățim simțirile* și *să vedem* pe Hristos *strălucind* în noi.

Pentru că de la mântuirea noastră...de la *eforturile* fiecăruia dintre noi pentru mântuirea lui și a fraților lui vine *coeziunea* eclesială...*unitatea* bisericească.

---

[5] Comentariul la acest verset *lipsește* din fila audio...pentru că, din oboseală, *l-am sărit* pur și simplu. Cel *de acum* a fost scris la *editarea* cărții de față.

Ea se naște din *vederea* lui Dumnezeu și din *simțirea* slavei Sale. Ea, *unirea* dintre noi, *comuniunea* dintre noi, e *dumnezeiască*, pentru că e *slava* Sa, e pacea Sa, e iubirea Sa, care ne aduce *o unitate interioară* aidoma cu *unitatea Treimii*.

De aceea e *iubire sfântă* iubirea frățească, în Hristos: pentru că e *iubire harismatică*, e *iubire plină de har*.

E *iubirea* Treimii în noi care *ne unește* de Treime și *între* noi.

Și astfel putem înțelege *teologia eclesiologică* a Sfântului Pavel...adică *unirea mistică*/ tainică/ duhovnicească...dintre mădularele Bisericii și Capul ei.

Păi care e *legătura* tainică/ mistică/ dumnezeiască dintre noi și Hristos în afară de *slava* Sa?

Ea, slava Sa, harul Său, e tocmai această *legătură sfântă* dintre noi și Hristos, dintre noi și întreaga Treime, pentru că slava Treimii *ne unește* între noi și cu Ea.

Dar e o unire *prin credință* și *prin experiență* a harului, prin *adeziune continuă* și *coerentă* la mărturia și viața Bisericii lui Hristos.

Și acolo unde există această *unire harică*, dumnezeiască cu Prea Sfânta Treime, credinciosul trăiește din plin *bucuria unirii* cu Dumnezeu și cu semenii săi.

O *trăiește*...și nu *o visează*!

Subliniez acest lucru, pentru că multora le place să creadă că trăiesc ceva numai dacă *iau la cunoștință* de acel ceva...și nu dacă *îl trăiesc în mod efectiv*.

17. 23. Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς
Eu în ei
καὶ Σὺ ἐν Ἐμοί
Și Tu în Mine...

Cu ce scop?

Pentru ca Eu, Hristos, să fiu *în ei*, în credincioși...după cum Tu ești *în Mine*.

Și prin aceasta întreaga Treime să fie în ei...

Pentru care scop? Pentru ce trebuie să fie Dumnezeu în noi?

ἵνα ὦσιν τετελειωμένοι εἰς ἕν

Pentru ca ei să fie desăvârșiți întru *unime*...întru *unire*...Ca ei să fie desăvârșiți *întru una*, traduce ÎPS Bartolomeu Anania, respectând întocmai textul grecesc...adică în Treime...într-o *singură* Treime...într-un singur Dumnezeu treimic.

Și prin aceasta să se ajungă la faptul
ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος
ca lumea *să cunoască*...
Ce?
ὅτι Σύ Με ἀπέστειλας
Că Tu M-ai trimis
καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς
și [că] i-ai iubit pe ei...
Pe cine?
Pe Apostoli...și pe credincioșii Bisericii
καθὼς Ἐμὲ ἠγάπησας
așa cum/ precum M-ai iubit pe Mine.

Deci prin faptul că Apostolii și noi *Îl ascultăm* pe Hristos prin aceasta și Tatăl, Care Îl iubește pe Fiul, și Duhul, Care Îl iubește pe Tatăl și pe Fiul, și Tatăl, Care Îl iubește pe Fiul și pe Duhul Sfânt...și Tatăl *ne iubește* pe noi...

Și e *o mare minune*/ *măreție* aici, după cum observați! Căci Tatăl *ne iubește* pe noi după cum...*Îl iubește* pe Fiul.

Ce putem să așteptăm *mai mult* de la Dumnezeu? Ce *demnitate* mai mare putem să avem noi în comparație cu faptul de *a fi iubiți* de Tatăl, de Fiul și de Duhul? Și cine ne poate iubi *mai mult* decât Tatăl, Care Îl iubește pe Fiul Său...și Care *ne iubește* pe noi *la fel* ca pe Fiul Său?

17. 24. Πάτερ,
Părinte,
ὃ δέδωκάς Μοι,
Cel care Mi i-ai dat Mie...pe Apostoli,
θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ Ἐγὼ κἀκεῖνοι ὦσιν μετ᾽ Ἐμοῦ

voiesc ca unde sunt *Eu* să fie și aceia cu Mine.

Și acolo, în cer, unde voi fi, să fie și ei, Apostolii Mei, împreună cu Mine.

De ce?
ἵνα θεωρῶσιν
ca...*teorosin*...de la *teoreo*...ca ei *să vadă*
τὴν δόξαν τὴν Ἐμήν
slava Mea
ἣν δέδωκάς Μοι
pe care Mi-ai dat-o Mie,
ὅτι ἠγάπησάς Με
căci M-ai iubit pe Mine
πρὸ καταβολῆς κόσμου
înainte de fundarea/ de întemeierea lumii.

Deci: Părinte, vreau ca unde voi fi Eu, adică *în Împărăția Mea*, să fie și Ucenicii Mei! Ca ei *să vadă*...și *să trăiască* în slava Mea...pe care Eu *le-am arătat-o* pe Tabor...și pe Care am *să le-o arăt* după învierea Mea dintre cei morți...

Și *în slava Mea* să vadă *iubirea* dintre Noi...

Adică noi, oamenii Bisericii, *ne împărtășim* de iubirea Treimii și trebuie *să împărtășim* această iubire tuturor.

Căci Treimea *ne face părtași* iubirii Sale...

Să-i facem părtași, Părinte, de iubirea Noastră!

De care *iubire*...și *slavă*?

De iubirea și slava care au fost *mai înainte* de *catavolis*...de întemeierea lumii...adică de *iubirea* și *slava* Treimii.

Și aici, acest *catavolis* înseamnă *cata* + *voli*, adică: *prin voință*. Și astfel aflăm că lumea e făcută *prin voință*...prin *voința* lui Dumnezeu.

Fiindcă *cosmosul*, adică *lumea,* înseamnă, deopotrivă, *oamenii* și *întreaga existență*.

Căci întreaga creație este *expresia voinței* lui Dumnezeu. Și aceasta după cuvântul Scripturii: El *a zis*/ a

poruncit și s-au creat/ *s-au făcut*/ s-au realizat lucrurile lumii.

17. 25. Πάτερ δίκαιε,
Părinte drepte...

Căci *dicheos* înseamnă *drept*...Și *drept*, aici, e...în sensul de *sfânt*...de Cel care *face dreptate*, Care dă ceea ce e *drept* tuturor.

Care *repartizează* ce e drept...sau *răsplătește* pe om, întru Împărăția Sa, după *dreptate*...după *aplecarea* cea mai adâncă a ființei lui.

καὶ ὁ κόσμος Σε οὐκ ἔγνω,
și *lumea* pe Tine nu Te-a cunoscut...

Lumea...în sensul de *oamenii păcătoşi*...

Căci oamenii care *nu Te vor* pe Tine...pentru că se vor *numai* pe ei...nu Te-a cunoscut. Și *nu Te-au cunoscut* pentru că *nu doresc* acest lucru. Nu doresc *să Te cunoască* spre marea lor *nefericire veșnică*.

Ἐγὼ δέ Σε ἔγνων
Dar Eu *Te cunosc*...pentru că *Te-am cunoscut* și *Te cunosc* din veci...
καὶ οὗτοι ἔγνωσαν
și aceștia au cunoscut...au învățat...au înțeles...au văzut...ce?
ὅτι Σύ Με ἀπέστειλας
că Tu M-ai trimis. Că Eu vin de la Tine...

17. 26. Καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά Σου
Și le-am făcut cunoscut lor numele Tău
καὶ γνωρίσω
și îl voi face...am să-l fac cunoscut...

Căci cu ei voi fi în toate zilele, până la sfârșitul veacurilor...cât și în veșnicie...

Căci nu voi fi cu ei numai *până la* sfârșitul veacurilor...ci *și după aceea*...

Fiindcă „sfârșitul veacurilor” înseamnă: *până la transfigurarea lumii* acesteia.

Și în această *relație*...cu fiecare credincios în parte și cu toți la un loc *va fi Hristos*. Indiferent de ce parte, de ce *segment* al istoriei trăiește cel credincios...el trăiește cu Hristos.

Însă Hristos nu este *numai* în lumea aceasta cu noi, ci și *în viața veșnică*. Deci nu va fi *cu noi* doar atât cât *va dura* istoria. Căci istoria va deveni *veșnicie*...va *intra* în veșnicie.

Și *din ce motiv* vreau ca să le fac *cunoscut* numele Tău?

ἵνα ἡ ἀγάπη

Ca *iubirea...agapi*....

ἣν ἠγάπησάς Με

[cu] care M-ai iubit...pe care Mi-ai dăruit-o, Mi-ai arătat-o din veci...cu care Mă iubești Tu pe Mine

ἐν αὐτοῖς ᾖ

să fie în ei...în aceștia, în Apostoli...și în toți credincioșii...

κἀγὼ ἐν αὐτοῖς

și Eu în ei.

Eu *să fiu* în ei *prin iubirea* cu care aceștia Mă iubesc pe Mine.

Și iată, cu harul lui Dumnezeu, am ajuns la sfârșitul celor *aproape două ore* de exegeză...de introducere...de înțelegere...de comentariu pe textul acesta dumnezeiesc al capitolului al 17-lea de la Sfântul Ioan...trecând astfel de versetul al 13-lea...*marginea* Evangheliei de astăzi.

Și vă invităm să citiți și predica de anul trecut, pe care o aveți pe blog, și pe care v-am indicat-o lângă cele două file audio ale predicii de față.

Din păcate nu mai am timp astăzi să vă vorbesc și despre Sinodul I Ecumenic...

Dar Evanghelia de astăzi a fost pusă aici, în această duminică, pentru a fi rostită, pentru că vorbește despre *relația* dintre Tatăl și Fiul.

Relație de *egalitate,* care a fost *stabilită dogmatic*, împotriva ereticului Arie, la Sinodul I Ecumenic.

Adică faptul că Fiul este *egal* și *deoființă* cu Tatăl...căci împărtășește *aceeași* ființă dumnezeiască...

Bineînțeles: împreună și cu Duhul Sfânt.

Și tocmai de aceea *a arătat* Biserica *importanța* acestei Evanghelii acum...De aceea *pune în față*, pentru credincioși, această Evanghelie...

Căci vrea să ne arate tuturor *iubirea* Tatălui față de Fiul și a Fiului față de Tatăl și a Duhului Sfânt față de Tatăl și de Fiul și a Tuturor laolaltă.

Fiindcă această iubire e *paradigma* vieții noastre. Este *exemplul* de comuniune, de ascultare, de înțelegere și de frumusețe între membrii Bisericii.

Iar acolo unde există *delicatețe*, *viață duhovnicească* și *adâncă cunoaștere* a Scripturii și a lui Dumnezeu...a lui Dumnezeu prin Scriptură, prin experiența noastră și prin contemplarea lumii...și prin viața noastră mistică/ tainică cu Dumnezeu...există *unitate*.

Pentru că această *cunoaștere* creează *unitate* și niciodată *schismă*.

Tocmai de aceea, în aceste zile[6], când foarte mulți s-au *isterizat* din pricina ÎPS Nicolae Corneanu...ca și altădată, cu presupusa...*cădere în dezordine* a Bisericii Ortodoxe Române, după ce a fost ales Prea Fericitul Părinte Daniel Ciobotea...s-a observat că *rumoarea*/ *neîncrederea*/ *batjocura*/ *ironia* sau *arătarea cu degetul* a acestora nu a produs *unitate*...

Și aceasta, pentru că în ființa noastră interioară, a celor care credem, nu este *cu preponderență* gândul comuniunii.

Adică gândul la *ceea ce ne unește*...La *a gândi* și *a lucra* ceea ce *ne unește*.

Iar dacă am vedea *căderea altora* ca pe *propria noastră cădere* atunci *nu am mai da cu piatra*...și nici *cu cuvântul*...și nici nu ne-am mai *separa* unii de alții...și nici n-am mai scrie unii împotriva altora.

Însă atunci când ne-am vedea *la propriu* păcatele noastre...și viața noastră...care e *decăzută*...și am încerca *să ne sfințim* viața...noi credem că *am proceda altfel*...și nu ar

[6] E vorba de vara lui 2008.

mai fi atâtea *disensiuni*...și nu ne-am mai *panica*...la fiecare lucru...

Nu ne-am mai *panica* la fiecare *știre alarmistă* sau la fiecare *păcat* al unora sau al altora.

Și aceasta, atâta timp cât știm că sănătatea, viața, pacea noastră sunt *Hristos*, Care este cu Biserica Sa în tot timpul și în tot locul.

Deci dacă suntem *cu* Dumnezeu și Dumnezeu *ne învață* numai *frumusețe* și *unitate* între noi...de unde am învățat *schisma*?

De unde am învățat *neorânduiala*?

De unde am învățat *batjocura*?

Da, sunt foarte multe lucruri *de spus*...iar noi ne bucurăm să relatăm...*să împărtășim* aceste lucruri împreună cu dumneavoastră.

Vă dorim o săptămână *foarte plăcută*, cu *gânduri dumnezeiești* și cu *întoarceri dumnezeiești* în viața dumneavoastră...și a noastră...pentru că fiecare clipă a vieții noastre e *o reconvertire*.

Ne *regândim* lucrurile, ne mai *ajustăm* opiniile...

Experiența cotidiană și experiența duhovnicească ne dă *să ne revedem*...să ne *reînnoim*, să ne *deschidem* ochii spre perspective mult mai largi...

Dumnezeu să ne binecuvinteze și să ne miluiască. Amin!

Pentru rugăciunile Sfinților, Dumnezeieștilor Părinți ai noștri de la Sinodul I Ecumenic și pentru rugăciunile Sfinților români (iată, căci avem Sfinți *nou-canonizați* de către Biserica noastră!) și pentru rugăciunile tuturor Sfinților Săi *să ne miluiască*, Domnul Dumnezeu, și *să ne mântuiască* pe noi totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 2-a după Rusalii. Duminica *Sfinților Români*. *Apostolul* zilei: Rom. 2, 10-16

Iubiți frați și surori întru Domnul[7],

Apostolul zilei de astăzi, al *Duminicii Sfinților Români* (în anul acesta...2008, fiind și *praznicul Sfinților Apostoli Petru și Pavel*) este cel de la Rom. 2, 10-16...și de acest *pasaj* ne vom ocupa acum.

În traducerea[8] Înalt Preasfințitului Bartolomeu Anania textul *Apostolului* este următorul:

„10. Dar *mărire*, *cinste* și *pace* oricui face binele: iudeului mai întâi, și elinului.

11. Căci la Dumnezeu nu există *părtinire*!

12. Așadar, câți au păcătuit fără lege, fără lege vor și pieri; iar câți au păcătuit sub lege, prin lege vor fi judecați.

13. Pentru că nu cei ce *aud* legea sunt *drepți* înaintea lui Dumnezeu, ci cei ce *împlinesc* legea, aceia *se vor îndreptăți*.

14. Căci când păgânii, care nu au lege, din fire fac cele ale legii, ei fără să aibă lege își sunt loruși lege.

15. Ei arată fapta legii *scrisă* în inimile lor prin *mărturia conștiinței* și prin *judecățile lor*, care *îi învinovățesc* sau chiar *îi apără*,

16. în ziua când, potrivit Evangheliei mele, Dumnezeu *va judeca*, prin Iisus Hristos, cele *ascunse* ale oamenilor”.

Deci avem de-a face cu un Apostol *scurt*...pentru această zi...dar care are *prețioase* amănunte teologice...

Și versetul al zecelea vorbește, în primul rând, despre *binecuvântarea* Sfântului Pavel către *iudeu* mai întâi, și apoi către *elin*...

---

[7] Transcriere a filei audio, de 31. 51 minute, din data de 28 iunie 2008.

[8] O puteți downloada de aici: http://www.archive.org/details/SfantaScripturabor2001EditieJubiliara.

Către *iudeu*...pentru că Domnul s-a adresat, mai întâi de toate, către *propriul Său popor*...în rândurile căruia *S-a născut*...și apoi a vorbit pentru *elini*, pentru *păgâni*, pentru cei *din afara* lui Israel.

Căci avem aici: Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι...iudeului mai întâi/ în primul rând...*proton*...și apoi *elinului*...și, bineînțeles, *oricărui păgân*...

Și *mărirea, cinstea* și *pacea* sunt pentru cel care *face binele*...τὸ ἀγαθόν...*Bine* care înseamnă *toată virtutea*.

Și aici Sfântul Pavel spune că cel care e *virtuos* este plin de *mărirea* lui Dumnezeu, de *slava* lui Dumnezeu...și că el va fi *cinstit* de Dumnezeu pentru că e plin de *pacea* lui Dumnezeu.

Versetul al unsprezecelea vorbește despre faptul că la Dumnezeu nu există *favoritism*.

Favoritismul sau *parțialitatea* este desemnată în limba greacă prin προσωπολημψία / *prosopolimpsia*.

Deci *prosopolimpsia* înseamnă *privire la fața omului*.

Iar Dumnezeu nu dă omului după *fața* lui...adică după *rangul social* pe care îl are...ci El *mântuiește* pe oricine lucrează virtutea...

Adică nu *mântuiește* pe cineva pentru că s-a născut într-o *familie preoțească*...sau pentru că e *preot*...sau pentru că este *ministru* sau *avocat*.

Ci Dumnezeu *mântuiește* pe orice om...oricât de *bolnav* ar fi din punct de vedere fizic...sau indiferent din ce *categorie socială* s-ar naște.

Pentru că Dumnezeu privește la *curăția* inimii omului.

Deci Dumnezeu nu este *părtinitor* precum oamenii.

Nu *îl avantajează* pe unul...*în defavoarea* celuilalt...ci dă fiecăruia *după inima sa*.

Lucru pe care îl spune și românul: „i-a dat *după inima lui*”...cineva *cuiva*...și în cazul lui Dumnezeu *cu atât mai mult*.

Versetul al doisprezecelea vorbește despre *păcat* și despre *Lege*.

Bineînțeles e vorba despre *Legea* dată de Dumnezeu prin Sfântul Moise.

A păcătui...ἁμαρτάνω...iar cel *fără lege* e ἀνόμως/ *anomos*. Pentru că *nomos* înseamnă *lege*...iar *a* este *particula negației*...

Deci: câți au păcătuit *fără lege*, fără lege vor și *pieri*. Vor pieri ca niște oameni care *nu au fost credincioşi* legii...

Și cei care erau *credincioși* Legii erau *evreii*.

Și de aceea și Sfântul Pavel le vorbește *mai întâi* lor, evreilor, căci ei *primiseră* Legea.

Iar câți au păcătuit *sub Lege*...„sub Lege" însemnând cei care *aparțineau* Legii...vor fi judecați *prin prisma* Legii.

Căci Dumnezeu îi va judeca potrivit *exigențelor* Legii.

Și de aici aflăm *cum îi judecă* Dumnezeu pe oameni.

Pe păgâni îi judecă potrivit *legii naturale*, adică potrivit cu ceea ce puteau ei *să înțeleagă* ca fiind *bine* și *rău*.

Adică păgânii sunt judecați conform faptelor *mărturisite* de conștiința lor...În funcție de *valoarea* faptelor lor.

Însă evreii vor fi judecați *potrivit Legii*.

Și deducem *în mod logic* de aici că pe noi, pe creștini, Dumnezeu ne va judeca *potrivit Evangheliei*.

Potrivit *exigențelor* Evangheliei...

Iar *exigențele Evangheliei* sunt *cele mai mari* dintre toate.

Căci, așa cum ne spunea Domnul, nu trebuie numai să *nu desfrânăm*...ci să nu avem nici *gânduri* și *imaginații desfrânate* [Mt. 5, 27-28].

Și nu e de ajuns numai să îl iubiți pe *aproapele* vostru...pe *apropiatul*/ *intimul* vostru...ci trebuie să îl iubiți și pe *vrăjmașul* vostru [Mt. 5, 43-44]...

Adică noi, creştinii, trebuie să facem fapte *cu mult mai mari* decât făceau oamenii în timpul Legii.

Noi trebuie *să trăim duhovnicește*...pentru că vom fi judecați potrivit *exigențelor duhovnicești* ale Evangheliei.

Versetul al 13-lea vorbește despre *Lege* și *auz*.

Spunându-ne și nouă, cu alte cuvinte, că nu cei care *aud* Evanghelia...doar *o aud*...sunt *mântuiți*.

Că nu e de ajuns numai *să auzi*...sau *să știi*...care este *voia* lui Dumnezeu...

Ci pentru a fi *Drept*...Δίκαιος/ *Dicheos*...παρὰ [τῷ] Θεῷ/ para to Teu…înaintea lui Dumnezeu...în fața lui Dumnezeu...trebuie să împlinești voia lui Dumnezeu.

Pentru că cei care *împlinesc* Legea...δικαιωθήσονται/ dicheotisonte…*vor fi îndreptați*.

Înalt Preasfințitul Bartolomeu Anania traduce aici cu: *îndreptățiți*.

Însă *îndreptățit*...te poate duce cu gândul la faptul că *meriți* să te mântuiești. Că e *un drept al tău* mântuirea...dacă *împlinești*, după mintea ta, Legea.

Dar aici...cei care sunt *îndreptați*...cei care împlinesc voia lui Dumnezeu și se simt *îndreptați* prin aceasta...încep *să se miște interior* în mod duhovnicește.

Ei simt că *se întăresc* în viața duhovnicească...

Iar dacă l-am vedea pe cel *neîndreptat* ca pe un *rob* al păcatului...atunci cel care *se îndreaptă*...care *se ridică* de la pământ și *privește* spre viața veșnică este cel care *se îndreaptă continuu*...e *omul duhovnicesc*.

De aceea nu e de ajuns numai *auzirea* Evangheliei sau *auzirea* Legii pentru *a te mântui*...ci e nevoie de *împlinirea* Evangheliei și a Legii.

Și a fost ales acest pasaj...pentru că în această zi se rostește Evanghelia *chemării* primilor Apostoli la propovăduire.

De aceea s-a spus aici că nu e de ajuns numai *să auzi* chemarea lui Dumnezeu ci trebuie *să îi dai și curs*...să *o accepți*...*să urmezi* voii lui Dumnezeu.

Versetul al 14-lea e un verset foarte *uzitat* în Ortodoxie: „Căci când *păgânii*, care nu au lege”...

Și avem în greacă ἔθνη/ *neamuri*...care erau *păgâne*...în comparație cu evreii. Căci evreii erau *poporul lui Dumnezeu* pe când *neamurile* erau *păgâne*.

Iar cei care nu au lege...fac prin *fire*...prin φύσις...prin *fire*/ *natură* pe cele ale Legii.

Însă nu orice păgân face din/ prin fire *pe cele ale Legii*...ci numai cel care *își ascultă* firea...

Numai păgânul care *își ascultă* conștiința...și care urmează acestui *simțământ al valorii*...

Spre exemplu...numai cel care urmează unor *înțelegeri* ca acestea: că viața trebuie *prețuită*, că trebuie să îți placă *lucrurile frumoase*, că trebuie să îți placă *liniștea*, că trebuie să-ți placă *întrajutorarea*...

Fiindcă firea omului *îl îndeamnă* pe om...sufletul omului îl îndeamnă spre ceea ce e *bun*, spre ceea ce e *plăcut*, spre ceea ce e *frumos*.

Însă nu orice păgân a trăit...și trăiește *după fire*...sau *după conștiință*.

Ci numai dacă *își ascultă* firea...conștiința...*ghesul inimii* cum zice românul...*îndemnul* inimii...face pe cele ale Legii.

Și așa trebuie să înțelegem de aici: că nu toți păgânii au făcut *lucruri bune*.

Căci, după cum știți și dumneavoastră, păgânii au făcut și *multe lucruri rele*.

Dar aici e vorba de *păgânii credincioși*. De cei care, deși *nu aveau* Legea lui Moise, din fire...potrivit firii...*lucrau* cele ale Legii.

Și pentru că *nu au lege*...își sunt pentru ei înșiși *lege*...*îndreptar*.

Sunt proprii lor *avocați ai binelui*.

Și pentru că doresc pentru ei *binele*...acest lucru *îi împlinește*.

Versetul al 15-lea: ei arată *fapta legii*...τὸ ἔργον τοῦ νόμου/ to ergon tu nomu...

Și de la *ergon*...vine *ergonomic*...
Și *lucrul ergonomic* e lucrul care *te ajută*...pe care *îl folosești ușor*.

Iar în limba greacă *ergon* înseamnă *lucru*/ *faptă*/ *acțiune*.

Și *fapta legii* este γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν/ *grapton* en tes cardies afton...
Este *grapton*...*scrisă*...în inimile lor...prin *mărturia conștiinței*.

Și aici Sfântul Pavel vrea să ne spună că cei care *își ascultă* conștiința fac în inimile lor *cele ale Legii*.

Sau se petrec lucrurile *ca și astăzi*!...
Sunt foarte mulți creștini ortodocși care *nu cam merg* la Biserică...nu au ei *viață înduhovnicită*...dar observi că *dau o milostenie* cuiva...*li se frânge* inima la televizor când văd filmul nu știu care...pentru că personajul *suferă*...îi vezi că *plâng* când se petrece *o catastrofă*...îi vezi că *se întristează* pentru păcatul lor, atunci când înțeleg ei că *au greșit*...*enorm*...mult...
Ceea ce înseamnă că acești oameni *mai au conștiință*!...
Că nu sunt cu totul *depărtați* de Dumnezeu...chiar dacă ei nu sunt *credincioși regulari* ai Bisericii...Nu merg *toată ziua* la Biserică așa cum mergem noi...

Dar acești oameni și oricine ca ei...care *își urmează* conștiința...
Adică: se gândesc *să-și îngrijească* familia, se gândesc că *e bine* să mai postească și ei câteodată, că *e bine* să nu curvești, să nu furi, să nu omori pe cineva...
Toate aceste *date interioare*...toate aceste *fapte*...toate aceste *lucruri virtuoase*...deși pentru ei sunt lucruri care sunt gândite mai mult *social* sau care *se leagă* de persoana lor fără ca acestea să aibă *tangență* cu Dumnezeu...toate aceste lucruri creează în inima lor *gândul bun*...

Și astfel se pot *întâlni* cu cuvintele Sfântului Pavel...deși în cazul nostru e vorba despre *creștini* și nu despre *păgâni*...Despre creștini care nu mai știu *prea bine* cum *arată* învățătura Bisericii sau *nu au știut-o niciodată*.

Căci ei *arată* fapta Legii...și, în cazul nostru, a Evangheliei, *scrisă* în inima lor...prin *mărturia* conștiinței...și prin *judecățile* lor...prin *raționamentele* pe care le fac.

Și λογισμός/ logismos...înseamnă *gând*, *reflecție*, *raționament*...
Înseamnă, de fapt, gândirea *accentuată* la ceva anume...

Și acestea *îi învinovățesc*...îi acuză...sau *îi apără*...

Căci ἀπολογία/ *apologia* înseamnă *apărare*.

Și acest verset 15 este *o ștampilă* pe care trebuie să o punem *pe viața* celor care nu merg la Biserică...dar sunt *creștini de-ai noștri*...
Căci ei *au conștiința* că *au greșit* în anumite lucruri...Sau aceeași conștiință care *îi mustră* în unele lucruri...în altele *îi dezvinovățește*.
Și *îi dezvinovățește*...pentru că ei au făcut din *anumite motive* lucrurile *rele* sau lucrurile *bune*.

Iar versetul al 16-lea e cel care leagă *faptele noastre* de *judecata lui Dumnezeu*...

Căci când se va vedea *mărturia* conștiinței, *a adâncului* nostru?
Când Dumnezeu *îi va judeca* pe oameni...
Când El va judeca τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων/ ta cripta ton antropon...cele ascunse...*ta cripta*...ale oamenilor.
Adică în *ziua judecății* Sale, când El va judeca lumea potrivit *mărturiei* Evangheliei.

Atunci, în ziua judecății, atât păgânii cât și evreii cât și creștinii vor fi judecați potrivit modului în care *au acționat* sau conform *cu parametrii* la care au fost chemați să viețuiască.

Iar dacă pentru păgâni se judecă faptele făcute *în acord* sau *în neacord* cu conștiința și cu glasul inimii și cu mărturia naturii/ a firii...de la evreii se cere *împlinirea* Legii...pe când de la creștini se cere împlinirea *exigențelor imense* ale Sfintei Evanghelii.

Însă, dacă ne gândim foarte bine la aceste exigențe...înțelegem că ele sunt *enorme*, sunt *mari*...atât pentru păgâni, cât și pentru evrei, cât și pentru creștini.

Pentru că atât în vorbirea lui Dumnezeu cu conștiința oamenilor și cu inima lor, cât și prin Lege sau prin Evanghelie, Dumnezeu cere de la toți să fim *Sfinți*.

Și, în mod indubitabil, toate *mustrările de conștiință* ale păgânilor, ale evreilor, ale creștinilor sunt mustrări venite *din partea* lui Dumnezeu, Cel care *ne îndeamnă*...ne îndeamnă la *lucrul bun*...la *sfințenie*.

Pentru că așa spune Domnul: „Fiți Sfinți, pentru că Eu sunt Sfânt!” [Lev. 11, 44; 19, 2].

Așa că, în această zi, după postul acesta scurt, de o săptămână, al Sfinților Apostoli Petru și Pavel, îi cinstim deopotrivă pe *Sfinții români*...Sfinți *români* care sunt mai mult *necunoscuți*...decât *cunoscuți*.

Însă Biserica, *la timpul potrivit*, când *va vrea* Dumnezeu, *va canoniza* din ce în ce mai mulți Sfinți Părinți, Sfinte Maici ale noastre...care, de-a lungul timpului, *au sfințit* aceste locuri binecuvântate de Dumnezeu...căci au existat Sfinți ai lui Dumnezeu *în toate timpurile* și *în toate locurile*.

Și este *o potrivire dumnezeiască* astăzi...ca să îi prăznuim, deopotrivă, pe Sfinții Apostoli Petru și Pavel și pe Sfinții români...astăzi, când Evanghelia vorbește despre *chemarea la apostolat* a primilor Apostoli ai Domnului.

Și ar trebui să vorbim *foarte mult* astăzi...

Căci îl avem pe Sfântul Petru împreună cu Sfântul Pavel...cei doi mari Apostoli ai Domnului...*înfrățiți*.

Pentru că ei sunt un simbol al *prieteniei*, al dragostei...dar și *al jertfei*...pentru dragostea lui Dumnezeu...

Iar, pe de altă parte, le avem spre pomenire pe aceste *făclii dumnezeiești*, care sunt *Sfinții noștri români*...și care

ne cer să fim *trezvitori*...dar și foarte *conștienți* de atitudinile, de gesturile și de cuvintele noastre.

De aceea cred că e *o duminică a echilibrului*, a *statorniciei* în credință dar și *a multei smerenii*.

Pentru că avem *o întâlnire* cu Mărturisitorii cei mai mari ai lui Dumnezeu, cu Sfinții Apostoli Petru și Pavel...dar și cu Mărturisitorii, cu *făclierii* României, cu cei care *au luminat*, înaintea noastră, acest pământ românesc, care astăzi este ori *prea ușor gândit*...ori *prea mult*, prea *pătimaș*...

Căci dacă gândești *prea ușor*/ *lejer* apartenența la neamul românesc...îți vine *să pleci* în Spania...

Iar dacă gândești *prea mult* și *pătimaș*, fără smerenie relația ta cu neamul românesc, începi să devii *extremist*...un naționalist care e *revanșard*...și care vrea *să-i omoare* pe cei din jurul lui...care sunt *de alt neam*...

Însă cei *din jurul* nostru...și cei care trăiesc *dimpreună* cu noi...fac același *păcat*: iubindu-și țara...nu știu unde *să termine* iubirea și respectul pentru țara lor și *atentează* astfel la iubirea altora pentru țara lor.

Căci astăzi ne confruntăm cu *neiubirea de țară*, cu avântul de *a pleca* într-o altă țară...pentru *a crește* economia altora iar aici, acasă, nu avem nici chef de muncă și nici *idei prea multe*...ca *să restructurăm* țara noastră...iar, pe de altă parte, sunt cei care *rămân* aici...creștini ortodocși români...și nu știm să avem *echilibru*, ajungând ori *extremiști-naționaliști* ori *extremiști ortodocși*...și prin aceasta neputând să avem echilibrul de *a nu deranja* pe alții cu iubirea noastră...dar (singurul *bine* de aici) nu devenim nici *relaxați* într-atât de mult...încât *să ne vindem credința* foarte ușor...

Noi credem însă faptul că astăzi trebuie să fim *oameni ai echilibrului*, ai străvederii duhovnicești, ai bunului simț, ai multei smerenii dar și *ai unei profunde vieți duhovnicești*, în cadrul căreia *să știm ce să alegem*.

Pentru ca astfel să nu mai fim *vânturați*...de orice *speculație* lansată în eter...de orice *nouă surpriză mediatică*.

Și iată că suntem în situația...*debusolantă* pentru noi...de a vedea oameni care rămân la *o știre* sau la *o faptă* zile în șir, bătând apa în piuă...și *nu mai lucrează*...nu mai fac nimic altceva.

Și e *paradoxal*!...

Căci, pe de o parte, observ creștini ortodocși care, în declarațiile lor, sunt *refractari* față de online sau de televiziune...canale media care au și *bunele* și *relele* lor...iar, pe de altă parte, aceiași, deși sunt „*refractari"* față de media...cu toate acestea *își centrează* viața pe două-trei știri...adică pe *produse mediatice*...și nu pe *teologie*, pe *viața Bisericii*, pe aspecte duhovnicești *trăite* de ei.

Și îți dau să crezi, făcând acest lucru, că numai două-trei *păcate* sau numai două-trei *neorânduieli* din lume și Biserică *îi interesează*. Că acestea sunt, de fapt, *substanța* vieții lor personale.

Paradoxal, nu?!

Pentru că noi ar trebui, în fiecare moment, să avem o viață duhovnicească, o viață liturgică, o viață *de cercetare*...de *cunoaștere teologică* foarte bogată, foarte largă...și să nu ne oprim doar la câteva lucruri care *stresează*...care ni se pun *în prim-plan*...

Acesta a fost *mesajul* nostru pentru această zi...

Suntem *obosiți*...suntem obosiți în această seară...

Însă *ne bucurăm* că am putut *să vă împărtășim* câteva lucruri, din inima noastră, în această zi...și vă îndemnăm pe toți la *mult calm*, la *multă înțelepciune*...și la *concentrarea pe lucruri cu adevărat serioase*!

Adică: citirea Scripturii, frecventarea Bisericii, spovedirea păcatelor, împărtășirea cu Domnul, întrajutorare, smerenie, umilință...

Adică concentrarea asupra a tot ce vă umple de *pace* și de *seninătate*...

Căci nu *frivolitatea* ne ajută...

Ciocnirile ideatice, când vrei să fii *senin*, nu își găsesc *rostul*.

Și cred că dacă ne adâncim *în pocăință* și *în atenție* la faptele noastre și la viața noastră...devenim *alergici* la tot

ceea ce înseamnă *neorânduială interioară* dar și la tot ceea ce înseamnă *stricarea păcii*.

Cred că trebuie să fim *oamenii păcii* și *ai comuniunii*...mai presus de...*dreptate*.

Căci *după dreptate*...fiecare om e *vrednic de moarte*.

Nimeni nu stă *în picioare* la capitolul *dreptate*...de a primi ceea ce e *drept* să primească din partea lui Dumnezeu și a oamenilor *potrivit* faptelor lui.

Însă dacă gândim după *logica milei* lui Dumnezeu...vedem că Dumnezeu *ne îngăduie*...pe toți...și pe *Drepți* și pe *păcătoși*...

Că mult *ne îngăduie* și mult *ne rabdă*...pentru *a ne veni în fire*...și *a face ceea ce e bine*.

De aceea credem că *pacea* și cei care *proliferează* pacea...care *infuzează* pacea...în societatea, în lumea unde ei trăiesc...sunt *mai de preț* decât cei care, pentru *dreptate*, iscă tot felul de *răsmerițe, schisme* sau *certuri* care *nu-și găsesc rostul*.

Dumnezeu să ne binecuvinteze și să ne umple de pace, pentru rugăciunile Sfinților și Dumnezeieștilor Săi Apostoli și pentru rugăciunile tuturor Sfinților români și ale tuturor Sfinților Săi. Amin!

Zi numai cu cuvântul! *Predică la Duminica a 4-a după Rusalii*. Vindecarea slugii sutașului [Mt. 8, 5-13]

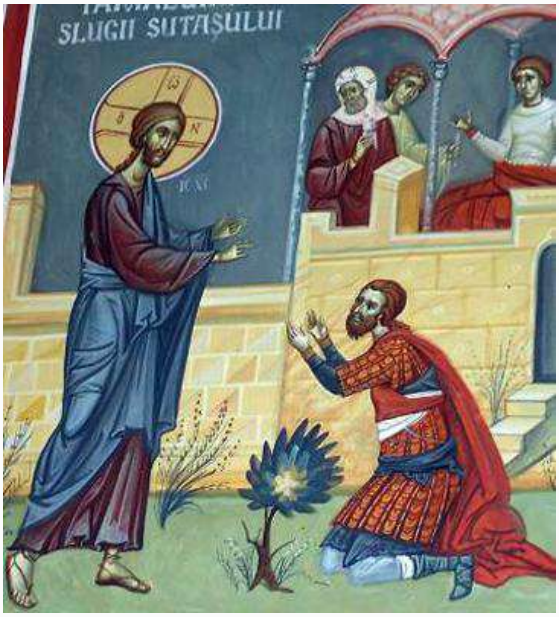

Μόνον εἰπὲ λόγῳ· Zi numai cu cuvântul! [Mt. 8, 8, GNT]

Iubiții mei[9],

Evanghelia din ziua de astăzi, din duminica de astăzi...din *Duminica a 4-a după Rusalii*...este cea de la Matei 8, 15-13...unde avem de-a face cu *vindecarea* slugii sutașului...

Iar *cuvintele* cu care *am introdus* acest *cuvânt*, această *predică* a noastră de astăzi, sunt *emblematice*...sunt însăși *esența* credinței acestui sutaș, care vine la Domnul nu *pentru sine* ci *pentru sluga sa*, care era παραλυτικός/ *paraliticos* [Mt. 8, 6]...care era *paralitică*/ *slăbănoagă*.

Vom da *citire*, mai întâi, Sfintei Evanghelii de astăzi, potrivit ediției BOR 2001, traducerea ÎPS Bartolomeu Anania...pentru ca apoi *să adăstăm* asupra textului...ca să înțelegem anumite *semnificații* ale Evangheliei de astăzi.

[9] Transcriere a filei audio de 40. 54 minute din data de 12 iulie 2008.

„5. Pe când intra în Capernaum *s-a apropiat* de El un sutaș, rugându-L

6. și zicând: „Doamne, servul meu zace slăbănog în casă, *cumplit chinuindu-se*”.

7. Și Iisus i-a zis: „Voi veni și-l voi vindeca”.

8. Dar sutașul, răspunzând, I-a zis: „Doamne, *nu sunt vrednic* să intri sub acoperișul meu, ci *zi numai cu cuvântul* și servul meu *se va tămădui*.

9. Că și eu sunt om *sub stăpânirea* altora și am sub mine ostași și-i spun unuia: Du-te! și se duce; și altuia: Vino! Și vine; și robului meu: Fă asta! Și face”.

10. Auzind acestea, Iisus *S-a minunat* și a zis celor ce veneau după El: „Adevăr vă grăiesc, nici în Israel, n-am aflat *atâta credință*!

11. Și vă spun Eu vouă că mulți de la răsărit și de la apus *vor veni* și *vor ședea la masă* cu Avraam, cu Isaac și cu Iacob în împărăția cerurilor,

12. iar fiii împărăției vor fi aruncați în *întunericul cel mai din afară*; acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților”.

13. Și i-a zis Iisus sutașului: „Du-te, să-ți fie după cum ai crezut!”. Și *s-a însănătoșit* servul său în ceasul acela”.

Acesta e *pasajul scriptural* de astăzi...pasajul evanghelic din Duminica a 4-a după Rusalii...și vom încerca să înțelegem anumite *semnificații teologice* și *morale* ale Evangheliei pe care am rostit-o...

Avem de-a face așadar cu *o întâlnire rară*: cu întâlnirea dintre *Hristos*/ *Mesia*, născut în poporul lui Israel...și *un centurion roman*...

Cu un ἑκατόνταρχος/ ecatontarhos [v. 5], așa după cum spune textul grecesc. Și *ecatontarhosul* era conducătorul militar *peste o sută de oameni*[10].

De aceea și cuvântul *încetățenit* în română...acela de *sutaș*...spune același lucru: conducea *o sută de soldați*.

Și observăm aici, la Mt. 8, 5, importanța verbului προσῆλθεν/ *prosilten*...

Acesta arată faptul, că atunci când Domnul *intra* în Capernaum, acest *ecatontarhos*...acest *centurion*

[10] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Centurion.

roman...acest *sutaș*...se apropie...se apropie *cu umilință* de El și *I se roagă*...I se roagă Lui.

Căci verbul în cauză arată *apropierea*...apropierea *de Dumnezeu* a sutașului.

Fiindcă *încrederea în cineva,* pe care *o ai* în inima ta, e *începutul dialogului*.

Căci nu te poți *apropia* de cineva cu pace, cu înțelegere, *cu încredere*, dacă mai înainte de toate nu ai fi *înțeles*, că cel pe care tu *îl rogi* îți poate *împlini* dorința.

Și aici trebuie să vedem *un lucru extraordinar*: că acest centurion roman se apropie *ca un om credincios* de Domnul...se apropie *cu rugăciune*...după cum și noi trebuie *să ne pregătim* ca să *venim* la Domnul.

Fiindcă acest lucru înseamnă *apropiere*...

Căci *apropierea de Domnul* e, deopotrivă, *fizică*/ *exterioară* dar și *interioară*.

Și aici centurionul *se apropie* de Domnul...se apropie *prin rugăciune*...și auzindu-i rugăciunea...din aceasta vedem *mărinimia* lui. Căci nu vine să se roage *pentru el*...ci pentru cineva *din subordinea* lui.

La o adică, centurionul roman ar fi trebuit să fie *insensibil* pentru un soldat din subordine...atâta timp cât soldatul din subordine era *plătit*, își făcea *meseria* lui...motiv pentru care centurionul ar fi trebuit să fie *indiferent* față de situația *jalnică* în care acela *a ajuns*.

Dar acest centurion...nu numai că nu era *indiferent* față de slujitorul lui ci, dimpotrivă, *îl adăpostea* în casa sa, după cum aflăm din versetul al 6-lea.

Căci el vine și Îi spune Domnului: Κύριε, ὁ παῖς μου...*slujitorul* meu...

Și acest *pes, pedos* poate fi tradus prin: servitor/ servant/ sclav/ slujitor/ copil/ fiu din casa mea...

El stă βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ...Stă *zăcând*...*întins* în casă...în casa mea...și este *paralitic*...

Și acesta δεινῶς βασανιζόμενος, suferă cumplit...e cuprins de boală.

Și acesta *vine* la Domnul...sutașul...și vorbește despre *un altul,* despre *un slujitor* al său, despre cineva *din subordinea* sa...și-I prezintă Domnului *situația reală* a vieții slugii sale.

Și el Îl roagă *să ia aminte* la suferința acestuia...

Și observăm faptul că sutașul I se adresează Domnului cu *Chirie*...Adică I se adresează cu adevărat, mesianic, văzând în El pe *Fiul lui Dumnezeu*...și nu cu titulatura de *Avvă* sau de *Rabin.* Mai ales de *Rabin*...

Și nu îi zice *Ravvi*...ci îi zice *Chirie*.

Chirie...Doamne...așa cum Îi spunem și noi: *Doamne* Iisuse Hristoase...

Și Domnul îi spune: Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν [v. 7]/ Eu venind *îl voi vindeca* pe el.

Și de la *terapefo* acesta vine *terapie*/ *vindecare*...*terapeutic*...în limba română.

I-a promis că *îl va vindeca*...

Însă sutașul, aici, în acest moment își arată *adânca* lui credință!

Pentru că el îi spune că se crede *păcătos*...în fața Domnului...Se crede *nevrednic* ca Domnul *să intre* sub acoperișul casei lui...

Și considerăm că versetul al 8-lea este unul cu foarte mare *încărcătură* teologică.

Căci din acesta observăm credința și nădejdea *imense* în Domnul ale centurionului roman.

Fiindcă el *Îl identifică corect*. Îi spune: *Chirie!*

Și îi spune: Doamne, nu sunt eu ἱκανὸς...vrednic...în stare... ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς...ca să intri sub acoperișul meu...

Iar *tin steghin* este *acoperișul*...

Nu sunt vrednic să Te primesc *sub* acoperișul meu...în casa mea...Ci Tu zi *monon...numai* cu cuvântul...

Să spui numai un cuvânt...καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου/ și *se va fi vindecat* [un viitor pasiv] sluga/ slujitorul meu...

Și de aici vedem ce credință *autentică*...ce credință *profundă* avea acest centurion...

Care este lăsat *fără nume* în Evanghelie...tocmai pentru ca *să reprezinte*...într-o înțelegere duhovnicească...pe tot cel care este *înaintat* în credință...pe tot cel care are *o sută de talanți*...pe cel care este *deplin în credință* și care crede în Domnul *cu adevărat*...crede că El poate face *minuni* în viața oamenilor și că este *deajuns* numai ca Domnul *să încuviințeze* acest lucru...și minunea *se va produce*...

După cum observăm, centurionul *ne introduce* într-o *logică foarte profundă* a minunii...dar mai ales *a credinței*.

El crede...și *credința în Hristos*...este *garanția* că minunea *se va produce*. El nu se îndoiește de această *minune* pe care *o cere* de la Domnul.

Dar o cere de la El, pentru că El era *singurul* Care putea *să facă* această minune...pentru că era *Fiul lui Dumnezeu*.

Și apoi versetul al 9-lea!...În care se vorbește despre *cum se comportă* el față de inferiorii săi, pe cale ierarhică...și cum aceștia *îi dau ascultare* întru toate.

Și ținând cont de acest lucru, și centurionul se simte...*se raportează* la Hristos ca *un rob* al Său, care cere de la Stăpânul universului *vindecare*...și crede că această vindecare *va și veni*.

Și încă odată subliniem *măreția de inimă* a acestui centurion, care *nu se roagă pentru el*.

Căci el nu vine *pentru el* la Biserică...nu vine să se roage *numai* pentru el...ci se roagă și pentru *aproapele său*.

Și el *suferă* pentru acesta și *îl îngrijește*...pe speze[11] proprii, în casa sa.

Domnul privește *la credința* acestui om...privește *la cuvintele* sale...

---

[11] Cheltuieli.

Și avem versetul al zecelea...unde se spune: ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς/ și auzind Iisus...aceste cuvinte, se subînțelege, ἐθαύμασεν...*etafmasen*...de la *tafmazo*...*S-a minunat*.

S-a uimit de *bogăția credinței* acestui om.

Pentru că *bogăția credinței* acestui om este tocmai *expresia credinței noastre* de acum. Căci noi *ne încredințăm* Domnului ca El *să ne vindece*...să ne mântuiască...

Deci: *S-a minunat!* Etafmasen...

Καὶ εἶπεν τοῖς ἀκολουθοῦσιν/ Și a spus celor ce veneau...veneau *după* El...celor care *Îl urmau*...următorilor Săi...adică *Apostolilor* și *mulțimii de oameni* din jurul Lui.

Și ce le spune?

Ἀμὴν λέγω ὑμῖν/ Adevărat vă spun vouă...παρ' οὐδενὶ...că nicăieri...τοσαύτην πίστιν...o așa de mare credință...ἐν τῷ Ἰσραὴλ εὗρον...nu am găsit/ descoperit în Israil.

Și dacă *reluăm* fraza...și ascultăm cuvintele Domnului pas cu pas...ea *sună* așa: Adevărat vă spun vouă, că în Israil/ Israel nu am găsit/ nu am descoperit/ nu a venit în fața Mea o așa *mare credință*...*tosaftin pistin*.

Iar *pistis* înseamnă *credință*...

Și Domnul arată prin această afirmație a Sa că *adevărata credință* este cea care *nu cere* să se întâmple minunea așa precum *vrea omul* ci Îl lasă pe Dumnezeu *să decidă*.

Să decidă când El *dorește* minunea.

Cu alte cuvinte, sutașul vine și spune: „Doamne, *când* vei vrea Tu și *cum* vei vrea Tu, *ajută-l* pe el, pe această slugă a mea! Vindecă-l pe el *așa precum vrei* Tu...pentru că eu nu sunt v*rednic* să Te primesc în casa mea...căci Tu ești *Dumnezeul Cel peste toate*".

Și ce spune prin aceasta Hristos Domnul?

Că un străin, un păgân, *un neisraelit*...avea *o mai mare credință* decât evreii...

Decât *mulți* dintre evrei...care doreau *minuni*, care doreau *să-L ispitească* pe Domnul...

Așa cum făcuseră în *Ieșirea*...când au cerut minuni prin care Domnul să le arate că *El este cu ei* [Ieș. 16, 3; 17, 2-3].

Și asta, tocmai când Dumnezeu *era cu ei*...și i-a scos *cu mână tare* și *cu braț înalt*/ cu braț puternic/ cu brațul Duhului Sfânt [Ieș. 14, 31; 15, 6-7; Deut. 26, 8; Ps. 117, 15-16]...prin puteri dumnezeiești...din Egipt, din „casa robiei" [Deut. 13, 5].

Și văzând atâtea minuni...în ciuda acestui fapt *foarte evident*...totuși Israelul considera că Dumnezeu *nu este* cu el.

Iar Domnul, de foarte multe ori, îi spune Israelului prin Sfântul Moise, că nu trebuie *să-L ispitească*...că nu trebuie *să-L pună* să facă minuni...să Își arate *puterea* Lui între ei [Ieș. 16, 8; 17, 2; 32, 10; Lev. 10, 2; Num. 11, 1; 14, 2-3; 16, 30; 17, 8; 20, 3-5].

Căci aceasta nu e îngăduit! E *o aroganță*.

Căci nu trebuie să-I cerem lui Dumnezeu *minuni* când vrem noi.

Iar aici, acest sutaș *binecuvântat* de către Dumnezeu...*foarte sporit* în credință...ne învață că trebuie să ne punem toată credința și nădejdea *în mila* lui Dumnezeu și *în ajutorul Său* dar să-L lăsăm pe El *să acționeze* în viața noastră...atunci când *El dorește* și nu atunci când *dorim noi*.

Și acesta e *un semn* al unei *credințe mature*. Pentru că arătăm, pe de o parte, că *știm să așteptăm*...știm să așteptăm *voia* lui Dumnezeu...știm să așteptăm ca *să se facă* voia lui Dumnezeu în viața noastră...iar, pe de altă parte, că nu încercăm *să abuzăm* de comuniunea noastră cu Dumnezeu.

Ci, chiar dacă am fi foarte *sporiți* în sfințenie, noi trebuie *să ne rugăm continuu* Domnului pentru ceva anume însă nu trebuie să ne arătăm *necăjiți* dacă Domnul nu ne împlinește *imediat* rugăciunea.

Și *se continuă* vorbirea Domnului și în versetul al 11-lea...

În care le spune și ne spune ceva *foarte important* și anume: că Biserica *se va extinde*...și că toți credincioșii...și că toată lumea poate să devină *credincioasă* și *supusă*/ *roabă* a Domnului.

Fiindcă toată lumea poate *să vină* și *să intre* în Biserică...

Și iată *ce le spune* Domnul...și *ne spune și nouă* în același timp: Λέγω δὲ ὑμῖν/ Și vă spun vouă...ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν/ că mulți vor veni de la răsărit și de la apus καὶ ἀνακλιθήσονται/ și vor ședea la masă μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν/ cu Avraam și Isaac și Iacov în *Împărăția Cerurilor*...în Împărăția lui Dumnezeu...

Și aflăm de aici că *Împărăția lui Dumnezeu* este *Împărăția Sfinților*...

Și că *Împărăția lui Dumnezeu* înseamnă *să te aduni*...să te pui la un loc...să fii *la un loc* cu toți Sfinții...începând din Vechiul Testament și până acum.

Și, totodată, că Împărăția lui Dumnezeu este *locul* unde trebuie *să ajungă* toți credincioșii Bisericii.

Pentru că Biserica este *compusă* și poate fi *compusă* din *reprezentanți* ai tuturor neamurilor pământului.

Dar ca să stai *împreună* în Împărăția lui Dumnezeu, cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov...trebuie să stai prin credință, prin fapte bune și sfințenie cum au stat și aceia.

În sensul că ei *au crezut* în lucruri care nu erau *palpabile*.

Și ne referim acum la *primii Părinți* ai lui Israel, la Avraam, Isaac și Iacov, cărora, ca și lui Moise...li s-a vorbit despre țara „unde curge miere și lapte”[Ieș. 3, 8]...și care este o exprimare duhovnicească *profundă* a *Împărăției lui Dumnezeu*.

Lucru pe care îl afirma într-o carte a sa Sfântul Chiril al Alexandriei. Căci spunea el, pământul unde curge miere și lapte, pământul făgăduinței, reprezintă pe Prea Sfânta Treime.

Și *mierea* și *laptele,* Fiul și Duhul Sfânt vin din Tatăl, din pământul făgăduinței, Unul prin *naștere* iar Celălalt prin *purcedere*.

De aceea Împărăția lui Dumnezeu este *pământul făgăduinței*...unde Treimea – adică Tatăl, Fiul și Sfântul Duh – este *bogăția, frumusețea* și *moștenirea* celor care *au crezut* în lucruri *invizibile*/ *nevăzute*...dar pe care Dumnezeu *le-a promis*, prin Sfinții Săi, poporului lui Israel și apoi Bisericii Sale Ortodoxe.

Versetul al 12-lea ne vorbește despre *drama* lui Israel...despre drama *fiilor Împărăției*/ οἱ υἱοὶ τῆς Βασιλείας.

Și, bineînțeles, *fiii Împărăției* de aici erau *evreii*...

Ei trebuiau să creadă cu toții în *Mesia*...pe *Care Îl așteptaseră*...Și pe Care Părinții lor cei Sfinți *Îl propovăduiseră*...

Ce se întâmplă însă cu *fiii Împărăției*?

᾽Εκβληθήσονται...vor fi aruncați/ îndepărtați...

Unde?

Εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον...în întunericul cel mai din afară.

Scotos...întuneric...*darkness*...

Întunericul cel mai din afară...

Din afară...adică *mai presus* de tot ce se poate înțelege ca fiind *întunecime spirituală*...întunecime a păcatului...

Pentru că ei vor fi în *întunericul nevederii* lui Dumnezeu...Vor simți acut *lipsa harului* lui Dumnezeu din ființa lor.

Și acesta e *întunericul*: *necomuniunea* cu slava lui Dumnezeu!

Asta însemnă *a nu fi* în Împărăția lui Dumnezeu!

Și a nu fi, așadar, *în comuniune* cu Dumnezeu înseamnă a fi *în întunericul cel mai din afară*...adică acolo

ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων/ unde este plângerea și scrâșnirea dinților.

Acolo va fi singurătatea *singularizantă*...pentru că ei nu vor avea *comuniune* cu Dumnezeu și nici între ei.

Însă fiii Împărăției, care vor fi *aruncați* afară, în întunericul cel mai din afară, nu sunt numai *evrei*...ci și *creștini*...

Creștinii care se comportă ca niște *păgâni*...care trăiesc ca niște păgâni...care trăiesc într-o indiferență crasă...

Adică nici noi nu suntem *mai breji*[12] decât evreii, dacă, cu toate că *Îl primim* pe Domnul...Îl primim prin credință, Îl primim în Euharistie, Îi simțim puterea în toate slujbele Bisericii...dacă Îl vedem, Îl simțim, Îl cunoaștem...dar *Îi întoarcem* spatele prin păcate pentru care *nu ne pocăim*.

În atare situații nici noi nu suntem *mai buni* decât aceia cărora Domnul *le plângea de milă*....evrei sau păgâni...

Pentru că făcând așa *ne împotrivim* propriei noastre mântuiri.

Și astfel, Domnul mărturisește lucruri importante aici și anume: că *adevărata credință* e cea care *îi mântuiește* pe oameni...și că *adevărata credință* este *identică* cu *credința tuturor Sfinților Bisericii*...și că, pentru a fi *fiu al Împărăției*, trebuie *să te poziționezi cu totul* spre Dumnezeu...în relația cu Dumnezeu...

Trebuie *să vezi* și *să dorești* viața veșnică.

Trebuie să vrei *să fii* cu toți Sfinții...pentru că aceasta este *izbăvirea* ta de *întunericul cel mai din afară*.

Versetul al 13-lea vorbește despre faptul că credința...credința sutașului a fost *mântuitoare* pentru sluga sa...

Pentru că Domnul îi zice: Ὕπαγε, ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι/ Du-te, [și] să ți se facă ție *după credința* ta!

După credința pe care *o ai*...

---

[12] Mai buni.

Și în finalul versetului...se spune că slujitorul lui s-a vindecat...în ceasul/ ora aceea...

Adică atunci când Domnul *a binevoit* minunea vindecării lui.

Și de aici ni se dă să înțelegem că *cuvântul* și *voia* Domnului sunt *mântuitoare* în mod imediat.

Există pentru ziua de azi și *o a doua Evanghelie* rânduită spre citire...dar pe care noi *am mai comentat-o* la nivel online...pentru că e vorba de In. 17, 1-13[13]...

De aceea ne-am ocupat numai de aceasta, de la cap. 8 din Matei...

Avem așadar, cum nu se poate mai bine, discuția despre *credință* la început de vară...de vară *călduroasă*, cum este cea de acum...pentru ca să înțelegem că nu se poate să mergem *în viață* fără *a ne încrede* în Dumnezeu, adică în *puterea* și *lucrarea* Lui...chiar dacă toate lucrurile ni se par *împotrivă*.

Căldura de afară, prețurile mari, sărăcia sau boala noastră par, în această clipă, lucruri *de netrecut*.

Însă...credința *mare* în Domnul...credința *totală* în El...că El este Cel care *ne poate trece* peste toate aceste *bariere, indispoziții* sau *slăbiciuni* ale firii noastre...ne face să înțelegem că nu există *fragment* din viața noastră...nu există *parte* din viața noastră...în care Dumnezeu să nu fie *prezent*...și în care El *să nu Își manifeste* puterea Sa.

Dar Dumnezeu *ne lasă* în neputințe, în dureri...pentru ca *să ne înțelegem* slăbiciunile noastre. Iar noi avem *o mare*, mare *nevoie* de *mila* Sa...

Și, în același timp, Dumnezeu ne umple de *bucurii* și de *fericiri* dumnezeiești și pământești, pentru ca să ne dea un spor/ un imbold spre *mai mult*...spre mai multă *credință* și *încredere* în El.

Și toate aceste lucruri *făcute* de Dumnezeu cu noi înseamnă *pedagogia Lui dumnezeiască* în viața noastră.

---

[13] E vorba de *prima predică* inclusă în *volumul de față*.

E un lucru *uluitor* ceea ce am aflat astăzi și ceea ce am repetat, am adâncit acum...Și anume *credința* sutașului, a centurionului roman...

Pentru că e prezentă aici, în credința sa, deopotrivă, *adânca sa umilință* în fața lui Dumnezeu dar *îmbinată* cu *o mare îndrăzneală* în Dumnezeu...

Dumnezeu pe Care nu Îl cunoaște *prea bine*...dar față de Care are *mare reverență*....mare evlavie...

Și iată cum un om cu cunoștințe *reduse* în materie de *teologie*, de revelație dumnezeiască...se raportează *cu toată ființa* la Domnul, la *Chirios*, la Domnul nostru...se raportează frumos, adânc, plenar...și Domnul îl receptează *cu toată deschiderea*.

Fiindcă era *un om foarte sincer*...

Mai sincer decât tot Israelul.

Și acest lucru este *debusolant*...și la el *trebuie să ne gândim* noi...cei care în anumite momente credem că *am făcut totul* pentru Dumnezeu...fapt pentru care cerem/ invocăm „nevoia” de a ni se da *decorații duhovnicești* din partea lui Dumnezeu...

Noi, cei care vrem *daruri dumnezeiești* și *minuni* în viața noastră, trebuie să ne întrebăm dacă noi, în infatuarea noastră, crezând că *am făcut totul*...am făcut oare *unu la sută* din voia lui Dumnezeu?

Și cred că fiecare dintre noi trebuie să stăm, să ne analizăm cu smerenie...și să observăm că nu suntem *atât de proprii* lui Dumnezeu așa *cum credem* de fapt.

Chiar dacă de la El primim *tot felul de daruri*...și suntem *în preajma* Lui întotdeauna...

Și noi, preoții, simțim de multe ori atunci când *slujim* în fața Domnului...câtă *puținătate umană* reprezentăm, cât de *mici* suntem pe lângă *imensitatea bogăției de milă* și *de har* a lui Dumnezeu.

Și acest lucru...starea *în fața* Lui...te face să te simți *mic*. Să te simți *ceea ce ești*, de fapt...

Și să vezi cum Dumnezeu *te poartă*, te ține în palmele Sale...

Și cum El este *tăria* noastră, cum El este *ciomagul bătrâneților* noastre, cum este *vlaga* pe care o avem în oasele noastre.

Știți și dumneavoastră acest lucru...La un moment dat ne simțim foarte obosiți, foarte stresați, însinguraţi, cu lehamite față de viață...sau cu *neputința* și *nedorința* de a mai face vreun lucru...

Oboseala, ispitele, stresul se adună...

Și cu toate acestea...dacă *ne lăsăm purtați* de Domnul nostru...dacă ne lăsăm *în voia* Domnului...și observăm modul *cum ieșim* din această stare...de lehamite, de torpoare[14]...de lehamite pentru acțiune...vedem că în adâncul nostru începe *să licărească* iubirea de Dumnezeu, voioșia...

Pentru că suntem cu El...de aceea și simțim *întărirea* Lui...deși noi suntem *foarte epuizați*...

Și acesta, ajutorul Lui, ne face *să nu cădem* în deznădejde!

Și e foarte ușor *să cazi* când ești bolnav...când ești paralitic, când ești țintuit la pat...Sau când ești *sărac*...când nu ai *niciun sprijin*...

E foarte ușor *să păcătuiești* în aceste stări...

E foarte ușor *să-ți iei gâtul*...

E foarte ușor să faci lucruri *reprobabile*[15]....de care apoi *îți pare rău*...

Câteodată este *atât de subțire* acest *prag* dintre *bine* și *rău* încât observi, că de nu ne-ar ține Domnul am face cele mai mari *grozăvii* într-o secundă.

Am face *imediat* ceea ce dracii *ne tot sugestionează*...

Căci fiecare dintre noi suntem *tentați* să spunem una, să facem alta, să ne răzbunăm, să fim ipocriți, să fim lași, să fim *orbi* la sensibilitatea umană.

De aceea, privită din interior, *viața noastră ortodoxă* este *o povară imensă*. Este *o durere imensă*. O durere plină...*de frumusețe*...dar în același timp *o durere imensă*...

---

[14] De *lâncezeală*, de *somnolență*.
[15] *Condamnabile*, vrednice de a fi *pedepsite*.

Și pe aceasta însă nu o purtăm *singuri* ci *împreună* cu Dumnezeu.

Și de aceea *fericiți* sunt cei care observă, înțeleg, conștientizează faptul că Dumnezeu e Cel care *ne poartă* cea mai mare *parte* din *povara noastră*!

Că El ne ajută *să trecem* (un suspin *adânc* al vorbitorului)...*cu bine* în fiecare clipă a noastră, a vieții noastre...

Că El ne ajută să trecem peste necazuri, neîmpliniri, ispite...inconveniente[16]...

De aceea *vă urăm* în această zi...vă *dorim* în această zi...și în această săptămână...*să vă bucurați dumnezeiește*...așa după cum *vă dorim întotdeauna*...

Pentru că *bucuria* este *starea corectă*, adâncă, *de normalitate* a ființei noastre...

...Și să cugetați...să cugetăm...la ce înseamnă să fii *credincios*...Adică *să te lași* în voia lui Dumnezeu...ca El să *Se apropie* de tine și *să te vindece* de toate neputințele tale...

Dumnezeu să vă binecuvinteze cu multă pace și bucurie dumnezeiască!

Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne și ne mântuiește pe noi. Amin!

[16] *Neajunsuri* ale vieții noastre.

Predică la *Duminica a 6-a după Rusalii*. Vindecarea slăbănogului din Capernaum [Mt. 9, 1-8]

Iubiți frați și surori întru Domnul[17],

În *Duminica a 6-a după Pogorârea Sfântului Duh*...în duminica *vindecării* slăbănogului din Capernaum suntem puși în fața unei *distincții majore*: a diferenței dintre *ideea suferinței* și *realitatea* suferinței.

Ideea suferinței este *o realitate* filosofică.

Suferința poate fi considerată *o năpastă*...un cataclism...un blestem...ceva *impropriu* omului...ceva *fără sens*...

Din punct de vedere filosofic toate aceste interpretări ale bolii sunt *normale.*

Un filosof poate să gândească boala în termenii *lipsei* de sănătate...în termenii unei *aberante lipse* de sănătate.

Și el poate vedea în boală *un non-sens*...în comparație cu noi, care vedem în boală *o consecință* a păcatului...și că există *o urmare mântuitoare* a bolii, *îngăduită* de Dumnezeu, pentru ca noi *să ne curățim* de patimi.

Prin urmare, *ideea* suferinței, din punct de vedere filosofic sau înțeleasă la nivel sociologic, ca *numărul* celor care suferă...au o boală, au o neputință...și au trecut printr-o

[17] Transcriere *a filei audio de 58. 11 minute* din data de *26 iulie 2008.*

față de *spitalizare*...sau din perspectivă politică...e *o calamitate inexplicabilă*.

Și din acest motiv, de foarte multe ori, boala e prezentată pe canalele media...și mai ales *cea majoră*...ca *o curiozitate*...Pentru că *handicapul* sau *neputința fizică* sunt considerate *lucruri comice*...și nu: *dramatice*.

De foarte multe ori luăm *în derâdere* aspectul fizic al unui om *cu handicap major*...*dobândit* sau *din naștere*...

Adesea tratăm, cu foarte multă *neeleganță*, ca să nu spun: *bădărănie*, pe cei cu handicap...sau păcate grave...care ajung în ziarele *de scandal*...în ziarele *de cancan*...și care sunt tratate în paginile lor ca *momente de satisfacere a curiozității* sau ca *prilejuri de a râde în hohote*.

Însă boala e *o realitate dramatică*!

E o realitate *profund umană*, în fața căreia *nu poți să râzi*...decât dacă *nu ai gustat-o* vreodată în viața ta...

Nu poți *să râzi* de un om care are *afecțiuni*[18]!

Nu poți *să râzi*...sau *să fii indiferent* față de un om care are *dureri* în trupul lui...din orice *motive* ar fi ele.

Și de foarte multe ori avem *dureri* din cauza unor *motive păcătoase*. Din cauză că am băut prea mult, că am curvit prea mult, că am avortat, că n-am fost atenți la sănătatea noastră...

Din diverse motive...

Însă de la ideea de *suferință* la *trăirea* suferinței într-un mod *cuvios*...*cu nădejde* în Dumnezeu...*cu mulțumire* la adresa lui Dumnezeu este *o distanță enormă*.

Pentru că la boală, ca *paradigmă filosofică*, ca *loc filosofic*, te poți raporta foarte ușor.

Însă raportarea la boală ca la *o neputință personală* sau ca la *boala aproapelui* meu...a mamei mele, a copilului meu...este *o raportare dureroasă*.

E o raportare care ne face *să ne observăm atent* adânca noastră *neputință*...și ne face să înțelegem *cât de mare* e iubirea lui Dumnezeu care *ne întărește*, care *ne vindecă*, care *ne ajută* în viața noastră.

---

[18] Boli.

De aceea *perspectiva teologică* a bolii este *o perspectivă soteriologică*. Una mântuitoare.

Pentru că în cadrul ei, al bolii, al suferinței noastre...Dumnezeu este *prezent*.

Și El *ne ajută* să ne purtăm suferința ca pe *o acțiune interioară ce ne înțelepțește*, ce ne *luminează*, ce ne *transformă* modul de *a vieții* și de *a ne raporta* la Dumnezeu și la oameni.

Tocmai de aceea una este să faci teologie, filosofie, sau să scrii în afara *cunoașterii* dramelor umane și alta e să vorbești despre dramele umane...despre chinurile prin care întreaga umanitate trece...și, mai ales...*să porți* greul acesta în inima ta, în rugăciunea ta...toată această *dramă* a umanității.

Dorurile ei, durerile ei, neîmplinirile ei...

Pentru că boala nu e numai *amputare*...a unui picior...a unei mâini...*lipsa* unui rinichi sau a unei valve la inimă...ci boala este și *neîmplinirea* noastră sufletească, *deznădejdea* noastră, *fricile* noastre...incompatibilitatea ...*incompatibilitățile* noastre cu voia lui Dumnezeu...ca *urmări* ale *păcatelor* noastre...ale modului defectuos în care ne-am *raportat* la Dumnezeu și la viața împreună cu semenii noștri.

Deci boala nu are de-a face *numai* cu trupul. Ci boala, *sediul* bolii, se află *în suflet*...după cum aflăm din Evanghelia de astăzi.

Căci în Evanghelia de azi Domnul vine și-i spune paraliticului: Θάρσει, τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι [Mt. 9, 2, *cf*. GNT]/ Îndrăznește, fiule, iertate îți sunt...ce?...*e amartie*...*păcatele* [tale]!

Iar omul care *zăcea* pe pat și care a fost *adus* înaintea Domnului...

Iar textul grecesc spune ceva foarte frumos la 9, 2: προσέφερον...*a fost adus înainte*...a fost *dăruit*..a fost *oferit*...

Adică *acelaşi cuvânt* pe care noi îl folosim la a denumi *Cinstitele Daruri*. Căci Acestea sunt *cele aduse*...cele *puse înaintea* Domnului...

Și astfel, slăbănogul nostru a fost adus *înaintea* Domnului...pentru ca să ne arate că *esența* bolii sta *în suflet*.

Pentru că de aceea Domnul a vorbit despre *păcate*...despre păcatele lui...Fiindcă acelea au *iradiat* în mod nefast...au *îmbâcsit* trupul...viața lui...

Și ele, *păcatele*, au produs această boală teribilă: *boala paraliziei*. Căci stai pironit în pat...și alții te ajută să mănânci...să bei...sau să îți faci nevoile. O boală care te face să nu mai fi propriul tău *stăpân* ci alții sunt cei care *îți manevrează* trupul...pentru că el este *aproape inert*...

Este *inert*...trupul tău...pe când sufletul tău *dorește*, vrea...vindecare...Sufletul vrea ca *să poți* merge...dar trupul tău este în imposibilitatea de *a articula* mersul...mersul pe jos...pe pământ...

Și astfel în boală, în cadrul bolii, din punct de vedere teologic...*intră* Dumnezeu. Sau în *realitatea* vindecării bolii *participă* Dumnezeu.

Și Dumnezeu este Cel care ridică *sursa* bolii noastre...deși nu Dumnezeu este Cel care *a păcătuit*...ci *noi* am păcătuit...

Și noi nu am păcătuit *din cauza* lui Dumnezeu...ci ne-am câștigat, *în mod voit*, această *povară* a bolii.

Și astfel, dacă din punct de vedere filosofic, așa cum spuneam la început, boala poate fi văzută ca *un non-sens* sau ca *un blestem cu care te naști*...sau ca *unul dobândit*...din punct de vedere teologic boala înseamnă *o consecință* a păcatului.

Și dacă aceasta, boala, e *acceptată* cu smerenie, dacă e acceptată *cu rugăciune*, prin rugăciune...și *prin credința* în Dumnezeu boala devine o adevărată *sursă de fericire*.

Și eu am cunoscut de-a lungul timpului...și am citit...și dumneavoastră ați citit sau ați cunoscut...diverși oameni care erau *foarte bucuroși*, foarte *senini*, foarte *logici*, foarte *adânci*...pe patul suferinței și pe patul morții...

Și vorbeau *cu multă seninătate* despre relația lor cu Dumnezeu...

Unde? Chiar acolo, în boală, în acea *nemișcare* a trupului dar în cadrul căreia sufletul *dorea* pe Dumnezeu și *se împlinea* în Dumnezeu și *era fericit*.

Și a rămas *pironită* în capul meu o imagine *dureroasă* din viața mea.

La un moment dat, unul dintre colegii mei de seminar, care a intrat împreună cu mine la facultate, în același an și cu care am trăit sub același acoperiș, pentru un an de zile, la seminar...a intrat la facultate...și nu a făcut nicio oră de curs...pentru că, înainte de a începe cursurile ca *student,* a fost *acroșat* de către o mașină...chiar în apropierea Facultății de Teologie din București...unde el era *student*...

Urmarea: a rămas *paralizat*...și *inconștient*...

Și, de 8-10 ani, părinții săi îl hrănesc...și îl îngrijesc...pe cel care *stă în pat*...și nu poate *să comunice* cu ei.

Și *îl împărtășesc* adesea...

Te vede cu ochii, se uită la tine...dar nu poate *articula* un cuvânt...

Au fost *afectate* coloana și creierul său...

În ultimul timp nu mai știu ce s-a mai petrecut cu el...Însă când l-am vizitat la un moment dat...am rămas cu această imagine *dureroasă* în minte...gândindu-mă la faptul că eu puteam să fiu *în locul* lui...și că el a fost *ales* de Dumnezeu să sufere *și pentru mine*...

I-a *îngăduit* asta...

Dumnezeu i-a dat să facă *facultatea suferinței*...în propriul său pat...*ajutat* de mama lui...de tatăl lui...de sora lui...

Iar eu am mers *mai departe* cu studiile teologice...

Și de foarte multe ori am avut *conștiința aceasta*...mi-am *asumat* boala lui...cu toată nevrednicia mea...mi-am asumat-o...gândindu-mă că *fac și pentru el* studii teologice...după cum el suferă *și în locul meu*...pentru ca să îmi dea *o lecție dureroasă de pocăință*...

Căci eu puteam să fiu *în locul lui*...și el *într-al meu*.

De-a lungul timpului, Dumnezeu m-a scăpat de foarte multe ori *de moarte*...de la moarte...

De moartea *razantă*...fără ca să dau *detalii* despre aceasta acum...

Am fost, de foarte multe ori, *la o secundă* de moarte. La *un pas* de moarte...

Și *ieșirea* mea, de fiecare dată, *din moarte*...

Pentru că eram conștient de faptul, că dacă *se întâmpla* acel accident, dacă Dumnezeu, în mod *minunat,* nu mă scăpa din acele *prilejuri de moarte*...prilejuri de a muri...nu mai puteam să mai vorbesc acum...să mai continui viața teologică, viața preoțească, nu mai puteam să mai scriu, nu mai puteam să mai fiu...

Deși, la un moment dat, cu fiecare dintre noi se va petrece acest lucru...

Dar...motivul pentru care Dumnezeu *îngăduie* ca unul să rămână pe patul spitalului...sau pe propriul său pat...în durere și în inconștiență...iar altul să fie *viu*...și să meargă mai departe...gândul lui Dumnezeu...deși pare *nedrept*...cu unii iar cu alții *preabun*...nu e deloc *nedrept.*

Dumnezeu *îngăduie* bucurii și necazuri *pe măsura* dorințelor noastre...*a traiectoriei* noastre în fața Lui.

Și înțelegem la un moment dat acest lucru...Trecând prin viață înțelegem că nu putem înțelege voia lui Dumnezeu cu noi, în mod *deplin*, dar că trebuie *să o acceptăm*.

Și acceptând, în mod paradoxal, *neînțelegerea* voii lui Dumnezeu...înțelegem că ea are *rol pedagogic*...

Căci dacă o acceptăm cu multă smerenie, cu foarte multă pătrundere...începem să înțelegem *de ce se petrec* lucrurile așa cum se petrec...

Fiindcă Dumnezeu numai *în mod aparent* îl *favorizează* pe unul și *îl defavorizează* pe altul...

Însă colegul nostru, care trăiește în suferința aceasta de atâția ani, este *mult mai drept* și *mult mai curat* decât noi.

El este *un Mucenic al suferinței*.

Și poate că în această *pedagogie dumnezeiască* a mântuirii și a sfințirii lui, eu unul sau familia sa...sau cei care îl cunoaștem...suntem oamenii care trebuie *să ne înțelepțim* văzându-l și să ne raportăm cu foarte multă *atenție* și *trezvie* la viață, la propria noastră viață.

Să ne uităm la talantul vieții noastre...la darurile pe care ni le-a dat Dumnezeu...

Și de ce spun acest lucru?

Pentru că în Matei 9, 3, cărturarii...*grammateii*, gramaticienii...Îl acuză pe Domnul că El *huleşte*...

Că El βλασφημεῖ/ blasfemiază...

Că El *blasfemiază* pe Dumnezeu...pentru că a dat *iertare de păcate* acestui *fiu* al Său...acestui fiu *al suferinței*...care era paraliticul/ slăbănogul nostru.

Cine sunt *cărturarii* în cadrul acestui eveniment dumnezeiesc...al vindecării unui suferind?

Cine sunt ei?

Sunt oamenii *cu virtuți*...sunt oamenii cu *o pregătire teologică*, cu o pregătire științifică...intelectuală...Dar care nu știu *să se bucure* existențial, plenar...

De ce anume?

De vindecarea unui om...

Și când nu poți *să te bucuri*...și când nu poți *să feliciți* pe cineva pentru *ieşirea lui dintr-un cataclism*...prin aceasta *îți anulezi* statutul tău de *om*...de *om sensibil* la durerile și la bucuriile celuilalt.

Statutul tău de *om*, de așa-zis *gânditor*...

Pentru că intelectualitatea noastră, studiile noastre trebuie *să ne umanizeze*...trebuie să ne umple de capacitatea de *a şti să relaționăm* cu oamenii.

Să știm *să vorbim*.

Să știm *să ne raportăm*...

Studiile, pregătirea noastră științifică trebuie să fie *pentru viață* și *pentru relațiile cu oamenii*.

Fiindcă noi venim *în ajutorul* oamenilor...

Și ele ar trebui să ne facă *oameni de caracter*, niște *oameni verticali*.

Și, în esență, să știm *să ne bucurăm* cu cei care se bucură, cum spune Sfântul Pavel, și *să ne întristăm* cu cei care se întristează [Rom. 12, 15].

Căci să vezi *un paralitic*, să vezi un om „condamnat” la neputință pe toată viața – atâta timp cât atunci nu erau sistemele medicale și aparatura de acum, unde omul mai poate avea *o șansă* – că se vindecă...că se ridică pur și

simplu în fața ta...și tu să te poziționezi nu prin *ochii bucuriei* și *ai mirării* față de el ci prin *ochiul parşiv*, pseudo-teologic, ridicând, în mod *injust*, problemei iertării păcatelor...înseamnă a nu fi *om*...

Căci cum mai poți să te întrebi: *cum poate* cineva *să ierte* păcatele...când vezi că omul *se ridică din* boală, că *s-a vindecat*?

Înseamnă să nu pui prima întrebare: *cum s-a vindecat* acest om?

Însă *întrebările* cărturarilor, ale învățaților lui Israel sunt *precugetate*...*premeditate*...

Sunt *dialoguri interioare*...care neagă *prima raportare* la eveniment...pentru că ei stau *distanți* față de evenimentul vindecării...și se întreabă *lucruri secundare*.

Sau se întreabă lucruri *extrem de răutăcioase*...

Pentru că *nu se bucură* de vindecarea slăbănogului, a paraliticului...ci ei *chestionează* în ei înșiși...ce?...însăși *statura interioară* a Fiului lui Dumnezeu.

Ei se întreabă: „Cine este *Acesta*?!”. Adică la modul *disprețuitor*...

Sau își spun, mai degrabă: „Acesta este *un nimeni*...E *un impostor*...”.

De ce?

Pentru că *hulește*...

Căci cine putea *să Îl blasfemieze* pe Dumnezeu decât *un impostor*?

Și din acest motiv ei *nu cinstesc* vindecarea...sau nu se *bucură* de vindecarea slăbănogului...

Pentru că ei aveau *o părere preconceptă* despre cine este *Iisus*.

Pentru ei Iisus nu era *Mesia*. Nu era *Fiul lui Dumnezeu*.

Iar *vindecarea* – motiv pentru care *nu se bucurau* de ea – era considerată de ei *un șiretlic*. Ba chiar – și asta era nebunia, aroganța lor – vindecarea era considerată *un truc periculos*...prin care Iisus căuta *să-i înșele* pe cei care Îl urmau...și pe alți *potențiali adepți*.

Și tocmai de aceea ei pun problema *blasfemiei*.

Și problema blasfemiei *o va repune în calcul*...cine?

Arhiereul...

Când?

În momentul când *Îl va judeca* [Mt. 26, 65; Mc. 14, 64; Lc. 22, 71; In. 19, 7].

Și când pune problema blasfemiei?

După ce tocmește oameni care trebuiau să aducă mărturii *plurale*, care se băteau cap în cap...mărturii *mincinoase* [Mt. 26, 59-60]...

Și de aceea, dragii noștri, trebuie să înțelegem că *raportarea* la oameni sau raportarea la Dumnezeu nu trebuie să fie *premeditată*.

Ci trebuie *să vorbim* cu Dumnezeu și cu oamenii *din simplitatea* inimii noastre.

Trebuie să vorbim din curăția *primului simțământ* pe care îl avem...care *se naște* în inima și în mintea noastră.

În cadrul *convorbirilor duhovnicești* sau în cadrul *povățuirii duhovnicești* a ucenicilor...marii Sfinți ai Bisericii răspundeau întrebărilor lor cu *primul gând* pe care Dumnezeu *li-l lumina*...li-l *aducea* în mintea lor...

Adică venea ucenicul și întreba: E bine să fac *acest* lucru? Și întrebarea aceasta trebuia să fie una *smerită* și *ascultătoare*...în relația cu Învățătorul, cu Părintele lor, cu Maestrul lor duhovnicesc.

Iar dacă *era* astfel...dacă ucenicii căutau lucruri *dorite* de Dumnezeu...Părinții lor primeau imediat *sfat...luminare* pentru ei.

Însă Părinții lor primeau *sfatul* pentru ucenici tocmai *în smerirea lor* față de *fiii lor duhovnicești*. Atunci *lumina* Dumnezeu mintea Părintelui, când Părintele și ucenicul doreau, cu adevărat, *luminarea* lui Dumnezeu.

Și Părintele, *încredințat* de luminarea lui Dumnezeu, îi spunea ucenicului *primul cuvânt simțit*...de el.

Pentru că *știa* că e *rodul luminării* lui Dumnezeu...pentru el...și *un răspuns potrivit* acelei situații.

Însă într-o altă situație...și cu raportare la alt ucenic...aceeași problemă suferea *mutații*...

Trebuia *un alt răspuns* pentru el...

Căci Dumnezeu lucrează, cu fiecare în parte, *altfel*...

El lucrează într-un mod *propriu* lor...și *pe măsura* înțelegerii lor...

Și observăm că *măsura înțelegerii* cărturarilor era *ocultată*...pentru că ei răspundeau *premeditat*...

Raportarea lor la Hristos nu se făcea *din prima*...ci ei aveau adâncul lor...*infectat* de răutate și de porniri rele împotriva Lui...a lui מָשִׁיחַ / *Maşiah*...a lui *Mesia*...a Fiului lui Dumnezeu întrupat.

Căci de aceea, la Matei 9, 4, stă scris în textul grecesc: καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς/ și văzând Iisus...ce?...ἀς ἐνθυμήσεις αὐτῶν...cugetările lor...le-a spus: Ἱνατί ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;/ De ce cugetați *rele* în inimile voastre?

De ce gândiți *la rele* în inimile voastre?

De ce *clociți* răutatea în inima voastră...și nu acceptați *din prima* ceea ce inima voastră *resimte*/ înțelege/ vede?

Și acceptăm cu toții acest lucru: că oricât de păcătos, de ateu, de pizmaș și de nenorocit ar fi un om...oricât de *căzut*/ de *decăzut* ar fi el...când e vorba să vadă *o minune*...*tresare*...

Tresare inima lui...

Pentru că minunea e *revărsarea* iubirii lui Dumnezeu față de cineva. De un om, de un animal...într-o anume situație...

Și omul, adâncul omului *resimte* imediat manifestarea lui Dumnezeu în viața oamenilor...în viața lumii..în viața creației.

Însă aceiași oameni pătimași, care *văd* minunea...imediat *o neagă*...imediat *astupă* această *bucurie*, această *emoție*...această *raportare* la minune...cu ce?...*cu precugetările lor*...cu cugetările rele pe care *tot le-au mestecat* în adâncul inimii lor, cu necredința pe care *și-au asimilat-o* de-a lungul timpului...pentru ca *să nu cadă de proști*...

Pentru ca *să nu-și nege* pozițiile lor anti-umane, anti-dumnezeiești...adică *necredința* și *ateismul* lor.

Tocmai de aceea *își neagă* acele sentimente de bucurie, de perplexare...de bucurie pentru *altcineva*...pe care îl văd *vindecat*...îl văd *salvat*...dacă sunt *martorii* unei

minuni...și *se adâncesc*, în fața minunii, în propriile lor gânduri rele, în propria *răutate* a inimii lor.

Și toate acestea pentru un singur lucru: pentru ca să nu fie *mulțumitori*.

Și observăm, din păcate, toate aceste *împotriviri* față de credința în Dumnezeu...la foarte mulți oameni...în diferite momente ale vieții lor...

Căci, pe de o parte...îi vedem că *se bucură* de un câștig la loto, de o fericire anume, de o vindecare...dar, pe de altă parte, nu se gândesc să înalțe *nicio mulțumire* față de Dumnezeu...nu dau nicio *milostenie*...Bisericii sau aproapelui...

Nu devin *mai respectuoşi*, mai *fragili* în gânduri...cu mai multe *fragilități interioare* față de mediul înconjurător...față de familia lor...față de rudele lor...față de comunitatea în care ei *sunt* și în care *trăiesc*.

Și, din acest motiv...observăm că minunea nu este *de ajuns* pentru *mântuirea* omului...pentru *trezirea* lui din dormitare...

Căci dacă pentru omul credincios *minunea* este *o sporire* a credinței, *a conştientizării* lui vizavi de *reponsabilitățile* care îi revin ca creștin, pentru omul necredincios...minunea poate fi...*un fapt banal* sau un eveniment care îl împinge la *contestarea* lui.

La *negarea* minunii...*a bucuriei* și *a schimbărilor* petrecute, din cauza minunii, în alți oameni.

Și această *negare* a *schimbărilor* petrecute în oameni o vedem foarte evident în situația unei *reale convertiri*.

Căci atunci când un om *se convertește* în adevăratul sens al cuvântului...și când simte că înainte *trăia prosteşte*...și că Dumnezeu *îl cheamă* la o viață curată, sfântă...schimbările din viața lui nu numai că *sunt reale*...dar sunt *atât de reale* și *de rapide* încât, cei care, până mai ieri, erau *prieteni* cu el...îl cunoșteau...nu îl mai *recunosc*...

Și de aceea se comportă față de *convertirea lui* în mod *negaționist*...

Pentru că ei *nu cred* că un om se poate schimba *atât de rapid*...la *întâlnirea* cu Dumnezeu...Și, mai ales, nu pot

să accepte că cel pe care ei *îl cunoşteau*...s-a *schimbat atât de mult* într-un timp *record*.

Şi îmi aduc aminte *propria mea convertire*. Propria mea *experienţă*...în materie de schimbări *bruşte*...şi *rapide*...

Pentru că, deodată...devenind *om al Bisericii*...unul care am început să mă duc *tot timpul* la Biserică...am pierdut toţi *prietenii*, toţi *cunoscuţii*...de până atunci.

Ba chiar şi rudele...şi părinţii...şi bunicii...adică *toată lumea*...era *împotriva* mea, a *convertirii mele*.

Nimeni nu m-a *acceptat*...în primă fază...că am devenit *un om credincios*.

Pentru că niciodată până în revoluţia din decembrie 1989...eu nu dădusem semne *publice* de *religiozitate*.

Tuturor li se părea *anacronică*...viaţa mea de *nou convertit*...de *trezit din păcat*...deşi eu fusesem *botezat de mic*...

Şi în timp ce viaţa mea începea să meargă pe un curs *real*, normal...pentru că, până atunci, nu fusese...eram nevoit *să lupt* cu toată lumea. Adică *să-i conving* de faptul...că *noua mea viaţă*...nu este *o joacă*...

Şi am fost nevoit *să lupt* cu toată lumea...*să conving* pe toată lumea de *veridicitatea* convertirii mele...deşi eu nu făceam *rău* nimănui.

Însă noua mea ipostază, de om *credincios*...*a deranjat*...şi *încă deranjează*...

Şi cum puteam *să le greşesc* prietenilor, cunoscuţilor, familiei mele, rudelor mele prin faptul că *mergeam la Biserică*, prin faptul că *citeam mult*...că *posteam*...că *mă rugam*...că aveam *o viaţă*...încercam să am o viaţă *cu totul inclusă* în ritmul Bisericii?

Cum dar puteam *să le greşesc* cu o astfel de viaţă, care, văzută din afară, era în termenii *ireproşabilităţii*?

Toate astea se petreceau la vârsta de 13-14 ani...

Şi ceea ce pentru unii era *ireproşabil*...pentru alţii era *un adevărat scandal*...o adevărată *sminteală* noua mea viaţă.

De ce?

Simplu: presupuneau că *joc teatru*!

Sau că, presupusa mea *schimbare* de viață...de paradigmă...de mod de *a vedea* lucrurile va fi *pentru două clipe*...

Așteptau *să-mi treacă* religiozitatea...

Și iată că mă văd acum...(pe 6 august 2008...cred că împlinesc 17, 18, 19 ani...nici nu mai știu câți...din 1990 până azi...de când am intrat în Biserică, la *Schimbarea la față*...și nu m-am mai *rupt* de ritmul Bisericii)...și nici până acum mulți dintre *cunoscuții mei*...nu pot *să accepte* schimbarea/ convertirea mea...

Nu i-am convins *nici până acum*...că sunt *altul*...

Atunci eram în clasa a 7-a sau a 8-a de gimnaziu...

Și mulți dintre cei care *mă cunoșteau* atunci nu s-au mai putut *apropia* de mine deloc...pe premisa că *nu pot să înțeleagă* (mai bine zis: *nu vor să înțeleagă*) cine sunt *eu*, cel care s-a schimbat *atât de radical*...

Eu nu m-am schimbat însă *atât de radical*...pe cât *se crede*...Nici înainte de convertire nu aveam o viață *aiurea* din punct de vedere moral...

Eram un om care *învățam bine*, eram *respectuos* cu oamenii...dar *pe principii seculare*.

Fără să văd *ambianța harului* lui Dumnezeu în relațiile dintre mine și alți oameni.

Schimbarea de paradigmă, cu toate că a fost *interioară*, s-a *revărsat* pe fața mea, pe trupul meu...și *în relațiile* mele cu oamenii...și oamenii care *mă cunoșteau*...sau care *nu mă cunoșteau prea bine*...au stat *reticenți* vizavi de mine.

Cei care doreau să aibă o viață *strict seculară*...sau una *strict sufletească/ intelectuală*...au stat *reticenți*...

Mai apoi mi-am pierdut și *prietenii* cu care *am scris* literatură...

Și aceasta, pentru că viața duhovnicească, plină de harul lui Dumnezeu și în care îți dorești ca harul lui

Dumnezeu să cuprindă *orice compartiment* al vieții tale...fiind *viața prin excelență*...fiind *viața* Bisericii...fiind spațiul în care *se acumulează* mântuirea...nu a fost *acceptată* de cunoscuții mei.

Și, pe scurt, în viața mea...și a oricărui alt convertit, nu este acceptată *schimbarea*...pentru că nu se vrea *a fi urmată*...

Însă pentru cei care *te urmează*, pentru cei care *se schimbă prin tine*, care *se convertesc* datorită faptului că văd în tine pe *realul om*...ești *o mare minune*.

Ești *un înaintemergător* al pocăinței lor. Al *schimbării* lor.

Dar pentru cei care vor *să fie lăsați acolo unde sunt*...care nu vor *să fie treziți* din moarte...la viața *de pocăință*, de mântuire...*prezența mea* naște *consternare*...

Și asta se petrece *cu fiecare* om credincios...la contactul cu cei care *nu îi acceptă*...

Oamenii sunt *consternați*...*ridică* nasul...pentru că exigențele noastre...avântul nostru pentru *o viață de sfințenie*, pentru *o cultură teologică vastă* și pentru *o cultură științifică, tehnologică vastă*...adică duble, triple, cvadruple *specializări*...această *imensă dorință* de *multiple specializări*...în diverse lucruri: teologie, filosofie, știință, ș.a.m.d., specializări care au la bază tocmai *viața ascetică*, munca de *a te curăți de patimi* și de a te umple de *viața* Bisericii...aceste exigențe sunt *prea mari* și *enervante*.

Paradoxal...când această *viață*, plină de asceză și de știință, *trăită* în Biserică, e *cea mai frumoasă* și *mai plină de bucurii*.

Însă experimentez mereu faptul...și văd și la alții...că viața asta *maximală*, ca *om al Bisericii*...nu e *prea plăcută*...

Nu e prea plăcută *munca* noastră imensă, nu e plăcută *liniștea* noastră interioară, pare *insuportabilă* finețea noastră de caracter...cât și *ritmul* muncii noastre la *exigențe*, la cote înalte.

Și, paradoxal, în loc să părem *oameni onești* și *muncitori*...părem oameni *orgolioși* sau *mândri* dacă *muncim prea mult*...

Oamenii cred că vrem să facem *performanțe*. Dar acelea nu sunt *performanțe*...ci *modul nostru de a fi*. Modul în care noi *viețuim* în mod zilnic.

Noi *așa trăim*...

Și oamenii ne percep pe noi, pe oamenii *credincioși*, ca pe niște ființe *din afara* cadrului social, teluric...pentru că nu vor să o țină *numai* în muncă, în rugăciune, în perseverență duhovnicească.

Pentru că oamenii vor și un ceai *dansant*, o nuntă, o petrecere...să dea pe gât o țuică...și li se pare că noi *nu înțelegem* toate aceste lucruri.

Ba da: și cu noi *se poate glumi* sau *se poate bea* un pahar de vin...o țuică fiartă...sau *se poate mânca*, când trebuie, o bucată de șorici...sau o friptură!

Și această *neîncredere*...*respingere* a noastră se petrece pe fondul *preconcepției* următoare: omul *secular* crede că omul *religios* nu are deloc *apetență* pentru *normalitatea vieții*.

Sau că omul *religios*...e unul cu care *nu se poate discuta*...

Pur și simplu...*te încercuie*...trece pe lângă tine...se uită la tine...și te lasă în pace...dacă nu cumva *te ironizează*...

Pentru că te consideră un fel de *mamut*...sau *o statuie*...cu care *nu se poate discuta*.

De ce?

Pentru că noi, oamenii religioși, am fi atât de *retrograzi*...încât nu am înțelege...că există și o viață *a trupului*, o viață *a sentimentelor*, că există o viață *societală*...trăită *în societate*...

Însă și noi trăim (vorbitorul *zâmbește trist*)...*în societate*!

Dar *trăim*...și *dorim să trăim* ca niște *creștini ortodocși*. Adică *cu exigențe maximale*.

Nu cu exigențe *mici*...de paradă...de fațadă...unde să părem *teologi*...sau să părem *oameni ai studiului* și *ai*

culturii, ai cărților...dar care să nu depunem și *eforturi* pe măsură.

Nu, nu așa! Ci vrem *să fim* ceea ce *suntem*! Și să *părem* ceea ce *suntem*: niște oameni care *muncim zilnic*, care *ne clădim interior zilnic*, care *ne curățim zilnic* de păcatele noastre...cu toată *neputința* și *păcatele noastre*...

De aceea *ne plac* oamenii care *nu pierd timpul* cu *lucruri mărunte*. Ci oamenii care *se adâncesc* în tot felul de științe, în tot felul de culturi, în tot felul de traduceri, citiri duhovnicești, înțelegeri...

Pentru că cu astfel de oameni *ai ascezei* și *ai studiului*...am putea să vorbim *ore la rând*...

Însă *raportarea* lumii, a oamenilor cu mentalitate seculară la noi...la oamenii care *am intrat* în relație *mântuitoare* cu Dumnezeu...este *aidoma* mentalității acestor *cărturari* din Evanghelia de azi...care erau *duplicitari*.

Pentru că într-un fel *vorbeau* în fața oamenilor...și *alții* erau în ei înșiși.

În fața oamenilor ei erau niște *impozanți*, niște *intelectuali*, niște *cugetători*...dar pentru ochii lui Dumnezeu...cărturarii erau niște oameni care *cloceau răul* în inima lor.

Care *gândeau* răul în inima lor...care *nu se bucurau* de frumusețea...de bucuria...de vindecarea din viața oamenilor.

La versetele 5 și 6 Domnul arată că *iertarea păcatelor* este *mai importantă*...mai mare...decât *vindecarea trupului*.

Iertarea păcatelor o putem *avea* în cadrul Sfintei Spovedanii și a pocăinței noastre, a vieții Bisericii.

Vindecarea trupului o putem avea, deopotrivă, în cadrul Bisericii, prin harul dumnezeiesc, cât și pe patul spitalului și cu ajutorul medicinei științifice sau naturaliste...și a lui Dumnezeu în același timp.

Însă observăm de aici că *adevărata vindecare* nu se poate face *fără iertarea păcatelor*. Sau că *iertarea păcatelor* este *punctul prim* de unde *începe* vindecarea sufletului și a trupului.

Că iertarea păcatelor este punctul *inițial* și *terminus*, primul și ultimul *al vindecării* omului.

Și că *vindecarea noastră* trebuie să fie *un motiv* de *bucurie dumnezeiască*...de *mare* bucurie dumnezeiască...

Versetul al 7-lea vorbește despre ἐγερθεὶς/ *eghertis*...despre *scularea*/ *ridicarea* celui bolnav....până acum câteva clipe *bolnav*...care se întoarce *la casa lui*.

Iar versetul al 8-lea, versetul ultim, vorbește despre frica *mulțimilor*...οἱ ὄχλοι...

Despre *înfricoșarea* lor...și despre faptul că ele *au slăvit* pe Dumnezeu...

Dar *L-au slăvit* pe Dumnezeu...*considerându-L* pe Iisus Hristos, pe Fiul lui Dumnezeu întrupat...doar *un om*.

Pentru că mulțimile au spus că Dumnezeu dă *oamenilor* o astfel de *putere* de *a face minuni*...

Și îl vedem aici, la Mt. 9, 8, pe ἐξουσίαν/ *exusian*...*putere*...care e *foarte important* în Tradiția ortodoxă.

Pentru că îl găsim în *rugăciunile de dezlegare* a păcatelor...de la *Înmormântare* și *Spovedanie*.

Și acolo e vorba de *puterea de a ierta* păcatele oamenilor, primită de la Hristos, prin *hirotonirea* lor în preot sau în episcop...și prin *hirotesirea* în duhovnic.

Și pentru această *exusian*, pentru această *putere de a ierta* păcatele oamenilor...oamenii *Îl lăudau* pe Dumnezeu.

Ce trebuie *să reținem* din această *privire succintă* asupra Evangheliei de astăzi, din *Duminica a 6-a după Pogorârea Sfântului Duh*?

Că boala este *o realitate* care *survine/ se produce* în urma păcatelor noastre...că boala trebuie *suportată cu mulțumire*...că nu trebuie *să râdem* de cei bolnavi...ci trebuie *să îi ajutăm*...și *să-i sprijinim*...cu fapta și cu cuvântul...cu cuvântul nostru *bun*...și că trebuie să fim *conștienți* de faptul că *iertarea păcatelor*, în cadrul Sfintei Spovedanii...și că *pocăința* și *nevoința* noastră...sunt *începutul* și *cuprinsul ieșirii noastre din boală*.

Că ele sunt *vindecarea* noastră...

Că noi ne putem *ridica* din boală dacă *ne schimbăm*, în mod fundamental, *raportarea* la Dumnezeu. Și că

Dumnezeu este Cel care *îngăduie* boala, datorită multelor noastre păcate...că boala este *o metodă pedagogică*...o metodă de *instruire*/ de *înțelepțire* a noastră...dar că boala nu este *creată* de Dumnezeu ci e creată de *propria noastră nesăbuință*.

De viața noastră păcătoasă...

Căci dacă El, Creatorul nostru, este *Mântuitorul* și *Vindecătorul* nostru, Cel care *ne scoate* din orice boală...și, mai ales, din *moartea sufletească*, din moartea ca *păcat*, din moartea ca *patimă*, din moartea ca *rămânere în patimă*, cum să fie El Cel care *ne îmbolnăvește*?

Însă cu *învierea sufletului* din păcate și din patimi se începe *vindecarea noastră*...și *învierea* noastră personală, care va fi urmată, la *învierea generală*, de *învierea trupului*.

Căci *mântuirea omului* e tocmai această *înviere preadumnezeiască* care se face în Biserică prin spovedanie, prin împărtășirea cu Domnul și prin viața noastră ascetică.

Tuturor celor care *ne citiți* și *ne ascultați*...și, mai ales, *ne ajutați* prin *rugăciunile* și *cumsecădenia* dumnevoastră, vă dorim *multă pace* și *bucurie* în viața dumneavoastră!

Și ne dorim ca toți *să medităm* cu multă *pătrundere* la *rostul* vieții noastre și la faptul că *sănătatea noastră* este *un mare dar* al lui Dumnezeu...pentru care trebuie *să-I mulțumim* lui Dumnezeu și în culcare și în sculare...

În fiecare clipă *a noastră* trebuie *să-I mulțumim* lui Dumnezeu pentru *binefacerile* și *darurile date nouă*...dar și *întregii umanități*.

Pentru că nu trebuie *să ne pese* numai *de noi* ci *de întreaga lume*.

Dacă în rugăciunea noastră *ne limităm* doar la *cererile pentru noi*...atunci *ne bucurăm prea puțin*. Ne împărtășim *prea puțin* din *bucuria* rugăciunii.

Pentru că *bucuria* rugăciunii este bucuria pentru *întreaga umanitate* vie și adormită, este durerea și bucuria pentru *întreaga* suflare umană ca *pentru noi înșine*.

Dumnezeu *să ne binecuvinteze* și *să vă binecuvinteze* cu pace, El, Dumnezeul nostru Cel preaslăvit, Prea Sfânta

Treime, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la *Duminica a 7-a după Rusalii* [Mt. 9, 27-35]

Iubiții mei[19],

În *Duminica a 7-a după Rusalii* avem Evanghelia de la Matei 9, 27-35...Evanghelia în care se vorbește despre doi orbi...pe care *îi vindecă* Domnul...și despre un om *mut*...care, de fapt, era *demonizat*...și care, din cauza demonului, nu putea *să vorbească*...

Și, și pe acesta, Domnul *l-a vindecat*...

Iar Evanghelia de astăzi, în ediția BOR 2001, a ÎPS Bartolomeu Anania, este următoarea:

„27. Și plecând Iisus de acolo, doi orbi *se țineau* după El și strigau și ziceau: „Miluiește-ne pe noi, Fiule al lui David!”.

28. După ce a intrat în casă, au venit la El orbii și Iisus i-a întrebat: „Credeți că *pot să fac* Eu aceasta?”. Ei I-au zis: „Da, Doamne!”.

29. Atunci *S-a atins* de ochii lor zicând: „Fie vouă *după credința* voastră!”.

30. Și *s-au deschis* ochii lor. Iar Iisus le-a poruncit cu asprime, zicând: „Luați seama, *să nu știe nimeni*”.

31. Dar ei, ieșind, *L-au vestit* în tot ținutul acela.

32. Și plecând ei, iată au adus la El un om mut, *având demon*.

33. Și scoțându-i-se demonul, mutul a vorbit. Iar mulțimile *se minunau*, zicând: „Așa ceva niciodată nu s-a *arătat* în Israel!”.

34. Dar fariseii ziceau: „Cu domnul demonilor *îi scoate* pe demoni”.

35. Și Iisus străbătea toate orașele și satele, învățând în sinagogile lor, propovăduind Evanghelia împărăției și vindecând toată boala și toată neputința în popor”.

Deși *textul* Evangheliei de astăzi este *relativ mic*...aflăm însă de aici despre *vindecare*, despre *credință*, despre *mântuire*, despre *minunarea* în fața lui Dumnezeu și despre *recunoștință*.

---

[19] Transcriere *a filei audio de 48. 45 minute* din data de *2 august 2008*.

Și astfel avem în versetul al 27-lea...în textul grecesc...vorbirea despre cei δύο τυφλοὶ...*doi orbi*.

Căci *tiflos*, în limba greacă, înseamnă *orb*.

De unde avem, în limba română, tigăile de *teflon*...adică *oarbe*...cu *spațiu orb*. Cele care au *o anume rezistență* la foc...și mâncarea *nu se arde* în ele...

Așa că...doi orbi...ἠκολούθησαν...*Îl urmau* pe Iisus...
Se țineau după El...

Și când e vorba de *Sfinții Apostoli* se folosește același cuvânt: *Următorii* Domnului. *Însoțitorii* Domnului...

Deci doi orbi *Îl însoțeau*...pe Iisus...κράζοντες/ *strigând*.

Iar în limba greacă *κράζω* înseamnă și *a țipa* și *a striga*.

Ei *țipau*...Își manifestau *în mod vehement* credința lor. Căci aveau *multă încredințare* că Domnul *îi va ajuta*.

Și ei ziceau: Ἐλέησον ἡμᾶς, Υἱὸς Δαυίδ/ Miluiește-ne pe noi, Fiule al lui David.

Și acești doi orbi *nu se confundă* cu *orbul* despre care noi am mai vorbit...

Însă ei vedeau în *Iisus* pe *Mesia*!
Vedeau în Iisus pe *Vlăstarul* reieșit/ răsărit din rădăcina lui Iesei, din *tatăl* lui David...

Îl vedeau deci pe Iisus cu *dublă genealogie*: *umană*, de la David...adică *împărătească*...dar și cu *fire dumnezeiască*, pentru că era *Fiul lui Dumnezeu întrupat*.

Tocmai din acest motiv acest *miluieşte-ne*, acest *eleison imas*...de care sunt *pline* slujbele Bisericii...această dorință de *a-Și face milă* de noi...reprezintă tocmai *esența rugăciunii* noastre în fața lui Dumnezeu.

Căci *Îi cerem* lui Dumnezeu, în cadrul slujbelor noastre, *să Își exprime* dragostea Sa, mila Sa față de noi...așa după cum *El dorește*.

Fiindcă în *Doamne, miluiește!*...Îl lăsăm pe Dumnezeu *să aibă inițiativa* în viața noastră.

Căci nu spunem: *Doamne, fă după cum vrem noi*!...Ci *Doamne miluiește!* înseamnă *să se facă* voia Ta, Doamne, în noi, *așa după cum Tu dorești*!

Deci acești *doi orbi*...

Și observăm iarăși că acești doi orbi erau *teologi*!...

Niște oameni *mânați* de Dumnezeu...

Niște orbi *mai văzători de Dumnezeu* decât cei *cu vedere bună*...

Ei se roagă într-un mod *teologic* Domnului...într-un mod *noutestamentar*, am putea spune...pentru că ei se roagă *să fie miluiți*...după cum Dumnezeu *dorește*.

Și, după cum observați, nu se pune problema *vederii*. Cei doi nu cer *vindecarea de orbire*...

Ci pun problema ca ei *să fie luați în considerație*. Să fie *miluiți* de către Dumnezeu.

De aceea Scriptura spune, că atunci când Iisus Hristos, Dumnezeu, a intrat în *casă*...în οἰκίαν/ *ichian* (și în termeni mistici, aici, prin *casă*...înțelegem *Biserica*, dacă căutăm *o înțelegere duhovnicească* a evenimentelor petrecute), Dumnezeu *a lucrat în ei* minunea.

Căci minunea se petrece numai dacă noi suntem *îmbisericiți/ introduși* în Casa Domnului...în intimitatea Lui.

Orbii au venit la El...*către* El...și atunci Iisus *i-a întrebat* pe ei...

O întrebare *capitală*...pentru că se referă *la credință* și nu *la vedere*.

Și i-a întrebat: Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι;/ Credeți că *am puterea* să fac aceasta?

Și se subînțelege de aici faptul că orbii *doreau* vederea...Însă ei *L-au lăsat* pe Domnul *să decidă* modul cum El vrea *să-i miluiască*.

Și Hristos Dumnezeu merge *la subiect*...merge la ceea ce *îi durea* pe ei...în primă instanță.

Și *cel mai important* lucru pentru ei era *vederea*...

Însă, cu alte cuvinte, El i-a întrebat dacă *cred* în El.

Dacă ei văd în Cel pe care Îl numiseră *Fiul lui David*...în *Mesia*...pe Cel care putea *să facă minunea* vindecării ochilor lor.

Și răspunsul lor este *perplexant*! Pentru că ei...ca puțini alți oameni *rari* din Israel...au vorbit astfel de *frumos*...și de *corect* cu Domnul.

Și ei I-au zis: Ναὶ, Κύριε/ Da, Doamne!

Adică: *cu adevărat* noi credem că Tu poți *să faci* această minune!

Deci: noi credem că Tu *eşti Fiul lui Dumnezeu*...că Tu ești *Mesia*..că Tu ești *Trimisul lui Dumnezeu* la noi...că Tu ești Cel pe care noi *Îl aşteptăm* conform proorociilor...

Pentru că noi L-am așteptat pe *Mesia*, pe Cel care *S-a născut* din casa lui Iesei, a lui David...

Și pentru că Tu ești *Acela*...de aceea credem că Tu poți să faci *această minune* cu noi.

Și că *această minune*...sau *orice minune* este *miluirea lui Dumnezeu* față de noi.

Deci minunea nu se *petrece* pentru că noi suntem *vrednici* de ea...pentru că am fi făcut niște fapte *speciale* pentru care *să primim* în viața noastră *o minune*...

Ci, dimpotrivă, minunea lui Dumnezeu *o primim* pe măsura *încredințării* noastre lui Dumnezeu.

Versetul al 29-lea conține iarăși *un verb important* în iconomia mântuirii.

Și verbul este ἥψατο...aorist de la ἅπτω...

S-a atins...de ochii lor/ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

Și pentru că *oftalmos* înseamnă *ochi* în limba greacă...de aici avem, în română, *oftalmologie*. Adică *știința despre ochi*...

Sau *oftalmologul*: medicul care se ocupă cu probleme legate de ochi...și de vindecarea lor...

Deci Domnul *S-a atins* de ochii lor...zicând: Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν/ După/ conform/ potrivit credinței voastre *să vi se facă vouă*!

Și verbul *a atinge*...este continuat de verbul ἠνεῴχθησαν/ ineohtisan în versetul al 30-lea...verb de la ἀνοίγω/ *anoigo* [a deschide]...care înseamnă *li s-au deschis*...ce?...ochii lor...

Și aceasta...pentru că *credința lor* a fost *autentică*...

Ei *au crezut în vindecare*...și au spus acest lucru nu numai *cu cuvântul*...ci și *cu inima lor*.

Și *ce înțelegem* din această *afirmație scripturală* foarte profundă?

Că credința nu este *doar declarativă*...Că nu putem *să fluturăm* pe buze toată ziua ideea că *credem* în Dumnezeu...sunt credincios, fac, dreg, sunt cel mai bun...și doar atât.

Ci credința are nevoie *de examene*.

Sau *adevăratul credincios* se vede atunci când...deși e în neputință, e în boală, e în necaz...el nu crede că e *părăsit* de Dumnezeu...nu crede că este *singur*...ci este *încredințat* că Dumnezeu poate *să-l scoată* din orice *primejdie majoră* sau *minoră* a vieții lui.

Fapt pentru care observăm de aici, că credința este *o realitate a adâncului* omului și că credința adevărată *țipă*/ *strigă* către Dumnezeu cu toată inima...din tot sufletul...

De aceea suntem și îndemnați ca *din tot sufletul* și *din tot cugetul nostru* să ne rugăm Domnului la slujbe și mereu...

Și această credință care vine *din adâncul* ființei omului este cea care *îl vindecă* pe om, care *îl așază în comuniune* cu Dumnezeu.

Pentru că credința care este *veridică* este credința *cunoscută* de Dumnezeu...și e credința ale cărei rugăciuni Dumnezeu *le ascultă*.

Fapt pentru care observăm aici *legătura interioară* dintre rugăciune, răbdare, boală, sănătate...și Dumnezeu.

Observăm că *boala* și *sănătatea* țin de Dumnezeu...În sensul că Dumnezeu *ne scapă* de boală...Dumnezeu ne dă *sănătate*...

Dar nu Dumnezeu este *inițiatorul* bolii noastre!...așa cum am spus și altă dată...ci noi suntem cei care, de unii singuri, *ne facem* bube în cap...

Însă pentru a avea *o relație* cu Dumnezeu trebuie *să ne încredințăm* în mod total Lui...

În sensul că Dumnezeu poate să facă *minuni* în viața noastră și în viața tuturor. Și că în măsura în care noi *ne lăsăm* în mâna lui Dumnezeu pe atât și Dumnezeu lucrează *minuni imense* în noi.

Și aici nu e vorba numai despre faptul de *a ne deschide* ochii, de a ne face inima *la loc*...bună...funcțională...sau *să ne scape* de boala de nervi.

Adică de minunile legate de *sănătatea fizică*...

Ci Dumnezeu lucrează mult mai multe *minuni* în viața noastră. Faptul că, peste zi, ne aduce *un moment de bucurie*, un moment de acalmie...că ne aduce *o sporire* a păcii și a iubirii în inima noastră...că ne aduce *un prieten*...că ne favorizează *o trecere* către cineva...sau orice altceva...toate acestea sunt *minuni imense* ale bunătății Sale.

Iar noi, personal, *ne bucurăm* de toate aceste minuni...și *Îl slăvim* pe Dumnezeu pentru faptul că *merge* computerul...că merge stiloul...că am putut să găsesc o carte...că am putut să găsesc o referință...că cineva m-a salutat pe stradă...că cineva e sănătos...că cineva a *primit o mare binecuvântare* în viața lui de la Dumnezeu...

De aceea ne bucurăm, personal, de foarte multe lucruri. Și-I mulțumim lui Dumnezeu pentru *toate acestea*...care...la prima vedere, par *neimportante*...dar sunt *foarte importante*...

Și considerăm că toate aceste lucruri sunt *minuni*!

Și cum să nu fie *minuni*?!...

În ziua de astăzi putea să mă doară în gât *atât de mult*...deși, și acum mă doare...și abia vorbesc...dar totuși *vă predic dumneavoastră*...cu multă dragoste...

Putea să mă doară *foarte mult*...și *să nu vă pot predica* nicidecum...

Puteam fi *bolnav*...

Sau prins în atâtea lucruri și să nu vă pot rosti *nimic* la această oră...pentru această duminică...

Iar faptul că *vă pot vorbi*...e *o mare minune*!

E o mare minune că am avut *un somn bun*...E o mare minune că *am ceva pe masă*...de mâncat...E o mare minune că *pot* să mă rog, că pot să slujesc, că pot să vorbesc...

E o mare minune că există oameni cu care *poți să vorbești*...cu care poți *să lucrezi*...

Deci toate aceste lucruri sunt *minuni mari*!

Minuni *mari*...care atunci când *nu le mai avem*...când nu mai avem *sănătate*, când nu mai avem *oameni* în jurul nostru...observăm *cât de importante* erau în viața noastră și *cât de greu* ne este fără ele.

Iar dacă privim *retrospectiv* viața noastră...dacă ne *analizăm* cu atenție...înțelegem că viața noastră e *un șir imens* de minuni...de minuni *imense* ale lui Dumnezeu.

Și toate aceste minuni *cotidiene*...nu sunt *mici*...ci *mari*!

Iar dacă *scrutăm* mila lui Dumnezeu cu noi înțelegem de ce Părinții noștri ortodocși, români, au tradus, ca în greacă, *milele* și nu *milă*.

De ce *milele lui Dumnezeu* și nu *mila lui Dumnezeu*?

Pentru că toate aceste *momente*, părut *disparate*, de *ajutor* al lui Dumnezeu în viața noastră, sunt tot atâtea *mile*/ *momente de milă* revărsate în noi.

Și pentru ca să avem ideea că mila lui Dumnezeu nu este numai *o chestiune de o clipă*...sau o chestiune de *o zi*...ideea de *mile*/ de *miluiri* ale lui Dumnezeu exprimă faptul că *în fiecare clipă* Dumnezeu Își întinde harul Său ca niște *raze de milă*, de milostivire în viața noastră.

Adică exprimă *consecvența* lui Dumnezeu în dăruirea milei Sale, faptul că El ne umple de milă *continuu*...și nu *ocazional*.

Mesajul din versetul al 30-lea însă *nu se încheie*...
E un verset *foarte interesant*...

De ce este *interesant* pentru noi?
Pentru că este un verset *foarte rar*...în care Hristos *le porunceşte*...zice cuiva...

E greu *de tradus*...
ÎPS Bartolomeu Anania zice aici...a tradus...cu: *asprime*.

Însă cuvântul grecesc ἐνεβριμήθη permite şi semnificaţia: *mişcat/ mânat de mânie*.
Cu alte cuvinte că Domnul ar fi fost mânat de multă *exactitate* în relaţia cu ei...de dorinţa de *a I Se asculta cuvântul*...
Adică faptul că ar fi avut o stare de *multă duritate* în exprimare vizavi de cei doi orbi, acum *vindecaţi* de orbirea lor.
Însă *ar fi greşit* să spunem acest lucru...să folosim această *variantă* de traducere.

Căci ceea ce vrea să spună verbul amintit e că Domnul a avut o faţă *aspră*, foarte *dură* când le-a vorbit celor doi oameni vindecaţi...
În sensul că a vrut *să se vadă* pe faţa Lui...şi în cuvintele Sale dorinţa Lui *expresă* că ei *nu au voie* să mărturisească minunea.

Şi de ce le-a poruncit Domnul...*cu asprime*, să nu mărturisească minunea?
Pentru că îi vedea că ei erau *foarte decişi*...să *mărturisească* tuturor.

Şi de ce erau *foarte decişi* să-I *mulţumească* în acest fel lui Dumnezeu?
Şi vedem asta şi *din ţipătul*...din strigătul lor către Domnul...
Pentru că aveau *o foarte mare încredinţare*...şi *o foarte mare evlavie*...o foarte mare *încredere* în Fiul lui Dumnezeu.

...Și Domnul *știa* că ei *o să spună la toți*...ceea ce se *petrecuse* cu ei.

Și tocmai d-aia Domnul *le spune* cu gravitate...ca să ne învețe și pe noi...să nu ne *lăudăm* cu 5 lei, cu zece lei...dați cuiva...sau pentru ajutorul *dat cuiva*...

Căci nu trebuie *să-i țipăm* toată viața cuiva că *l-am ajutat*...

Fiindcă Domnul ne învață aici *discreția*...Ne învață *înțelepciunea*...Ne învață *cumințenia*...Ne învață să fim *delicați* cu oamenii pe care-i ajutăm...și să vrem ca lucrurile să rămână *numai între noi*.

Să nu știe *toată lumea* fapta noastră de conștiință...

Nu în sensul că *o faptă bună* nu e *bine* să fie auzită de alții...Ba da! Dimpotrivă: fapta bună este un exemplu care *întărește*...care *dinamizează* viața oamenilor.

Uneori, dacă nu vorbim despre oamenii pe care *îi cunoaștem* și despre *ceea ce facem*...se poate trage concluzia, în mod greșit, că *nu facem nimic bun*.

Că nu suntem *utili*...și că nu suntem *buni* de nimic.

Însă aici Domnul ne învață...că atunci când facem *lucruri frumoase* în viața oamenilor...și a noastră...să fim *discreți*...adică să vorbim *în limitele* smereniei, ale bunului simț despre ceea ce *am făcut* și *facem*...

Adică să nu facem *tam-tam grețos* vizavi de niște fapte *delicate*, de foarte multă profunzime și umanitate...

Și oricât de *ieșite din comun* ar fi faptele noastre, adică de *extraordinare*...e bine *să nu ne lăudăm de unii singuri* cu ele.

Iar dacă omul căruia tu *i-ai făcut bine*...vrea *să remarce* gestul tău...sau *să-ți mulțumească*...atunci e *liber să o facă*...și prin asta e *binecuvântat* Dumnezeu, pentru că i-a sporit *mulțumirea* și *credința* în el.

Însă dacă optează pentru faptul de a fi *nerecunoscător*...și *trece cu vederea* fapta bună pe care i-ai făcut-o...nu trebuie *să-l atenționezi* vizavi de acest lucru...adică să îl faci să fie *recunoscător cu forța*.

Pentru că el știe că tu *i-ai făcut bine*...
Nu *a uitat* binele tău...

Și de aceea nu cam mai vrea *să te vadă*: pentru că *lucrul bun* făcut lui este ceva...*împovărător* pentru *nerecunoștința* pe care o are...

Și cu toate că Domnul *le-a poruncit* acestor oameni *cu gravitate,* cu asprime...*să nu spună nimănui* minunea...să nu cunoască nimeni *vindecarea* pe care El *le-o dăruise*...foștii *orbi*, spune Scriptura, ἐξελθόντες/ *au ieșit*...
Și aici apare nu ideea de *a vesti*...ci de *a împrăștia vestea*...
Și ei *au împrăștiat vestea* despre El ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ/ în tot pământul acela.

Ei *au răspândit* vestea minunii...
Au răspândit *peste tot*...ce?...această *noutate frumoasă*, dumnezeiască din viața lor...minunea lui Dumnezeu făcută în viața lor.

Dar L-au vestit *pe El* și nu s-au vestit *pe ei*!
Ei au vestit în tot pământul/ ținutul acela *pe Hristos* prin prisma minunii...*a bunătății Lui* față de ei. Ei L-au propovăduit prin prisma *mulțumirii* lor, *a recunoștinței* lor față de El.

Versetul al 32-lea reprezintă *o schimbare de cadru*...deși minunea *se petrece* în același loc.
Și Scriptura nu ne spune în mod explicit *care este* acel loc...dar ne spune faptul, că după ce au plecat orbii vindecați...de acum...*văzători de Dumnezeu*...dar și *de oameni*...adică *foarte mulțumitori*, semn că *minunea* și *fapta bună* trebuie *răsplătite* cu recunoștință...cu recunoștința noastră și rugăciunea noastră pentru cei care *ne-au ajutat* și *ne-au vindecat*...și cu doxologia noastră în fața lui Dumnezeu...deci după ce pleacă orbii *vindecați*...care văd *drumul* de acum...dar văd și *drumul în viață*...îl aduc în fața Lui, *iată!*...

În greacă: ἰδοὺ/ idu...
O interjecție *specifică* Scripturii, pentru că ea *introduce* minuni, vederi dumnezeiești...Pentru că *iată!* e o

particulă care *ne avertizează* asupra faptului că *urmează ceva important* în relatarea Scripturii.

Și plecând ei, orbii vindecați...iată!/ idu!, προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον...Și se folosește din nou un aorist al lui *prosfero*...al lui *a aduce înainte*...al lui *a oferi*.

Și l-au adus *înaintea* Lui...așa cum aducem noi Cinstitele Daruri *în fața* Domnului la Sfânta Proscomidie.

L-au lăsat *în seama* Lui...

L-au adus pe un om la El...la Iubitorul de oameni...

Și cum era omul?

Era *cofos*...adică *mut*.

Dar nu era *un mut oarecare*...ci un κωφὸν δαιμονιζόμενον: *un mut demonizat*.

Adică un om a cărui *mutenie* era de fapt *demonizare*.

El nu era *mut* în urma unei boli...ci era posedat de un drac care era *mut*...care producea *mutenie*. Când el *intra* într-un om îl făcea *să nu mai poată vorbi*.

Și aflăm din această *precizare* a Scripturii și din altele ca aceasta că dracii produc multe *boli aparente*. Dacă aici avem un drac care producea *mutenie*...în altă parte a Scripturii găsim detalii despre dracii *scuturători*...care *îi aruncă* pe oameni în apă și în foc...sau care îți dau puterea *să rupi* lanțurile, legăturile de la mâini și de la picioare...

Iar demonii din cel din Gadara, dacă ne aducem aminte, îl împingeau *să trăiască prin morminte*...

Adică demonii *îi împing* pe oameni să își frângă trupul, să *și-l mutileze*...așa, ca la *body piercing*[20]...făcându-te să te lupți *împotriva* trupului și a sănătății tale cu tot dinadinsul.

Alături de aceste *feluri* de draci...există și draci care *aduc* desfrânarea, care fac ca lucrurile din jurul tău *să miroase urât*, care îi ajută pe descântători...pe ale Garofița, Garofina...să-ți facă „de dragoste”...„de moarte”, de ce-ți mai face...Adică draci care *îi ajută* pe cei care *lucrează* cu ei...

[20] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Body_piercing.

Există draci din ăia, așa cum vedem în Noul Testament, care *fac pe ventrilocii*. Sau draci care *te înalță* în aer, care te fac *să pari* un om cu „puteri paranormale”...

Adică, pe scurt, există *o sumedenie de specii* de draci, deci cu *caracteristici speciale*...

Iar aici Domnul...și Evanghelia ne dau să aflăm că există și *muțenii* care nu au rădăcini *normale*...adică căpătate în urma unei *boli fiziologice*.

Adică există și *muțenie* ca urmare *a posedării* tale de demoni.

Și aici Domnul nu mai *vorbește* cu cel posedat...sau nu-i mai cere *consimțământul*...acestui mut demonizat...ci *îl vindecă imediat*.

Și asta din cauza că durerea inimii Sale pentru oamenii necăjiți nu mai suporta *prelugirea* bolii.

Căci Domnul, Atotștiutorul, știa că *trebuie să îl vindece*...pe om...pentru că acesta era *scopul* pentru care *fusese adus* la El.

Tocmai de aceea Scriptura, aici, e *foarte lapidară*.

Căci în versetul al 33-lea se spune: καὶ ἐκβληθέντος...și l-a scos...*ecvlitentos* de la *ecvallo*...τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός...pe demon și mutul a vorbit...

Deci în urma *scoaterii* demonului din om...acela *a început* să vorbească.

Și, cu toată *lapidaritatea* Scripturii, înțelegem în mod *foarte clar*...că demonul era *de vină* pentru *muțenia* omului...Căci atunci când *l-a scos* din om...acesta a început să vorbească.

Deci nu avea probleme cu *aparatul fonic*...cu *gâtul*...cum zice românul...

Acum...pentru că vorbeam despre *mulțumire*...și despre *reacția* mulțimilor...se spune aici: mulțimile erau ἐθαύμασαν...*uluite/ minunate/ răvășite* de ceea ce văzuseră...de această *minune*...

Și ziceau: Οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ.

Udepote...niciodată...

Efani...de la *feno*...nu s-a văzut...astfel/ așa ceva...în Israil.

Deci niciodată *nu a mai văzut nimeni* în Israel astfel de *minuni extraordinare*...așa după cum *făcea* Domnul în fața lor.

Însă...*la pândă* stau *fariseii*!

Fariseii care trebuiau *să mintă* mulțimea, să o trimită *în alt sens*...care trebuiau să o învețe *să hulească* ceea ce vede.

Și ei zic: Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια/ În arhontele demonilor îi scoate pe demoni!

Și se subînțelege faptul că fariseii au spus că *întru puterea* Satanei...*a arhontelui* lor...a *mai marelui demonilor*...Domnul *face* minuni.

Adică cu putere *de la draci* Se face că *îi alungă* pe draci...și, în consecință, El este *un vrăjitor*.

Și iarăși vin hulitorii de Dumnezeu, deicizii...omorâtorii de Dumnezeu...cei care *Îl vor omorî* pe Fiul lui Dumnezeu întrupat...și *însămânțează* în mintea mulțimilor *ideile hulirii* lui Dumnezeu. Ale *necinstirii* Lui...

Când?

Imediat după ce El *a făcut o minune*...

Iar la nivel spiritual, dacă *participăm* la o minune, tot la fel vin și dracii la noi și *ne șoptesc*...încearcă *să ne răstălmăcească* minunea...așa cum au făcut fariseii cu mulțimile...

Și pe cale mintală, *nevăzut* dar *simțit* de noi...demonii ne aduc gânduri *împotrivă*...spunându-ne că s-ar putea să fie *o înșelătorie* la mijloc...că s-ar putea să nu fie *o minune reală* ceea ce noi tocmai am văzut și trăit...

Iar dacă *admitem* asta interior...și *ne împărțim* inima...dacă începem *să ne îndoim*...pierdem toată *bucuria* și *schimbarea interioară*...*mulțumirea* la adresa lui Dumnezeu...

La fel *la predică*! Dacă vii și *îl asculți* pe Părintele foarte duhovnicesc cum vorbește...înțelegi că el nu poate fi un om *tâmpit*...ci *un om al lui Dumnezeu*, un om *Sfânt*...

Dar dacă pleci...și mergi mai încolo, și îl întâlnești pe prietenul tău, Ionel, și îi spui *ce ai auzit* tu la Părintele la predică...și îl inviți și pe el să meargă, să audă...cât de *extraordinar* este, ce viață are, cum predică...iar Ionel spune: „bă, ăla e *un nenorocit*...e *un tembel*”...și dacă tu *îl crezi* pe Ionel, pentru că e *prietenul tău*...dar el e, de fapt, *un mincinos*...un rău intenționat...și *astupi* în inima ta toată bucuria pe care ai avut-o *văzându-l* pe Părintele...nu faci decât *să negi* în inima ta minunea, bucuria, înțelegerea duhovnicească...așa cum *au încercat să facă* fariseii cu mulțimile...

Începi *să te îndoiești*...și *să reprimi* prima impresie...cea *bună*...despre ceea ce *ai auzit* la predică...

Căci *prima impresie*...când îl auzi *vorbind* pe un om al lui Dumnezeu...e *impresia reală*...

Mai ales când acela și *scrie*...Și citești o carte, două...patruzeci de la el...

Sau asculți o predică, două, trei de-ale lui...

Sau vorbești cu el...te spovedești...de trei ori...de cinci ori...

Dacă făcând toate acestea...te simți *extraordinar*...dacă simți cum *lucrează* Dumnezeu în tine...dacă *te folosește*...Părintele acela nu poate fi...*un tâmpit*...un înșelat...un demonizat...ci *un om al lui Dumnezeu*.

Dar dacă tu, având experiența *întâlnirii* cu el, a întâlnirii *directe*, te *îndoiești* la un moment dat de el...datorită a trei inși care *îl vorbesc de rău*...înseamnă că tu pui la îndoială *harul lui Dumnezeu* și *certitudinea* pe care Dumnezeu *ți-o dă în ființa ta* despre el.

Adică negi *luminarea* lui Dumnezeu și accepți *gândurile* Satanei.

Iar ele, *gândurile* Satanei, vin la noi *pe diferite căi*...Căci poți citi *un articol* despre el, poți auzi pe cineva vorbind despre el...sau poate să ți se pară chiar ție, într-un

anumit moment de oboseală și de ispitire...că ceva, un anume lucru *scârțâie* la el...

Deci, ca și în această situație, demonii vin și *ne maculează*...ne înnegresc părerea noastră *bună* despre cineva...spre *defavoarea* noastră.

Fapt pentru care așa *se strică* prieteniile duhovnicești...așa se strică *marile iubiri duhovnicești*: din două idei *proaste*, venite de la demoni, pe care *le crezi*...și *se alege praful* de aceste *sfinte relații*, de aceste *sfinte comuniuni de iubire*.

Și ajungi *să te temi* tocmai de *omul dumnezeiesc*...

Începi să te temi de el...considerând că *sfatul lui* e *un lucru rău*...

Dar nu te temi de *farsori*, de cei care *te învață la rele*...

De ăia *nu te temi*...

Pe ei îi consideri *prieteni*...

Iar pe oamenii lui Dumnezeu...de oamenii lui Dumnezeu...*fugi*...

Și găsim în viețile Sfinților...și puteți căuta asta...foarte multe pasaje în care Sfinții...erau *considerați* de către alții niște...oameni „suspecți".

Spre exemplu, Părintele nostru, Sfântul Simeon Noul Teolog, Dumnezeiescul *călăuzitor* și *învățător* al vieții noastre, mărturisește adesea în opera sa cum că oamenii păcătoși, pătimași...îl laudă ca predicator „sfânt" și „cunoscător" pe unul care este *șarlatan*...care le vorbește *frumos*, le vorbește cu *floricele*, cu multe *metafore* de la alții...care *le laudă* patimile...și de aceea îl consideră „sfânt"...dar când vine unul și le vorbește despre *curățirea de patimi*, despre *vederea lui Dumnezeu*, despre nevoință, milostenie, iertare de păcate și iertarea altora...adică despre *lucruri grele*...păsta îl declară imediat „un om *înșelat*", „un om *tâmpit*", „un om *anacronic*".

În viețile Sfinților, mai vechi sau mai recenți, întâlnim adesea faptul că erau *confundați* cu...*oamenii păcătoși*.

Foarte mulți Sfinți au fost *acuzați de desfrânare* pe nedrept. Alții au fost acuzați de *tot felul de erezii*...sau *de tot felul de păcate*...cu care nu aveau nimic de-a face...

Pentru că erau *mult prea Sfinți* în comparație cu contemporanii lor care *îi acuzau*...

Însă, din cauza lor, ei *au suferit amarnic*...
De ce?
Pentru că oamenii *îi confundau* cu cine nu trebuia.

Versetul al 35-lea ne vorbește despre faptul că Domnul propovăduia *peste tot*.
Și El intra în τὰς πόλεις πάσας/ toate cetățile...καὶ τὰς κώμας/ și satele...dimprejur...διδάσκων/ învățând...

Verbul *didasco* de la care vine *didascalic*...și *didactic*...Pentru că *profesoratul* se ocupă cu *învățarea* tinerilor...

Domnul, deci, învăța ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν/ în sinagogile lor...în adunările evreilor...
Καὶ κηρύσσων...de la *chirisso*...a proclama, a vesti, a propovădui...
Și propovăduia...ce?...*Evanghelia Împărăției*...τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας...a Împărăției lui Dumnezeu...καὶ θεραπεύων/ și vindeca...πᾶσαν νόσον/ toată boala...*nosos* înseamnă *boală* în limba greacă...καὶ πᾶσαν μαλακίαν...*malachia* însemnând *neputință*...sau *slăbiciune*.
Adică: *și toată neputința*/ *slăbiciunea* umană.

Și observăm din această *mențiune* cum că trebuie, cum spune Sfântul Pavel, să slujim „cu timp și fără timp" [II Tim. 4, 2] în „via Domnului" [Is. 5, 7], acolo unde suntem...
Și, slavă lui Dumnezeu!, avem *diverse ocazii*, trăind în societate, *să ajutăm*...să fim *proprii comuniunii*, să fim proprii *dialogului*, să dăm *un sfat bun*...să fim oameni *cu obraz*, oameni *cu coloană vertebrală*...și nu niște *nesimțiți notorii*, care ne rugăm *numai* la Biserică...iar când vine vorba, în societate, să dai și tu *un sfat bun* sau *să ajuți pe cineva*...să te faci că *plouă*...

Deci avem *toate motivele* să fim *buni* și *milostivi* cu oamenii. Și *ajutători*...Atâta timp cât observăm ce *minuni dumnezeiești* a făcut și face Dumnezeu cu noi...
Iar toată această *purtare de grijă* a lui Dumnezeu...toată *providențierea* lui Dumnezeu în viața

noastră...toată această *vindecare*, curățire, sfințire a noastră...trebuie să ne învețe să fim *responsabili* față de alții.

Să fim niște oameni *ai timpului nostru*, care gândim *coerent*.

Care nu ne pierdem *în fraze*...ci gândim *esențialul* a ceea ce *trebuie să facem* în viața noastră...și în societatea noastră.

Care *știm ceea ce vrem*.

Care *știm ceea ce putem*.

Dar care, în același timp, facem totul *cu voia* lui Dumnezeu...cu binecuvântarea lui Dumnezeu, în Biserica Sa, fapt pentru care ne simțim *împăcați*.

Și *sentimentul cel mai profund*, iubiții mei, pe care trebuie *să îl aveți* dumneavoastră...fiecare dintre dumneavoastră...dacă vă faceți *treaba bine* acolo unde munciți și vă comportați ca niște *creștini*...este acesta: de a fi *împăcați*.

De a fi *liniștiți* în ceea ce faceți și sunteți...

De a fi *bucuroși*...că, *în ciuda* tuturor păcatelor dumnevoastră...și ale noastre, noi toți...*trăim* în Biserica lui Dumnezeu și încercăm să fim niște *lumini* pentru ceilalți.

Adică niște oameni care *îi luminează* și pe alții...pe cei care *nu cam dau* pe la Biserică sau *o drăcuie* în toate felurile...

Bucuria de a fi *lumini*...și *sare* pentru această lume...

Căci *sarea* credinței și a vieții ortodoxe păstrează *sănătatea* acestei lumi.

Adică să știm *să povățuim*...dar și *să mustrăm* pe cei care merg *aiurea* în viață.

Să arătăm *incompatibilitățile* dintre ei și dreapta credință.

Însă, faptul de *a evidenția* păcatele altora...nu trebuie să ne facă niște *răzvrătiți notorii*...niște oameni care nu fac altceva toată ziua decât *să caute* noduri în papură.

Căci nu e *o soluție* faptul de *a te certa toată ziua*, în tine însuți, cu președintele țării, cu patriarhul României sau cu preotul de la tine din sat...sau din parohia de la oraș...

Fiindcă datoria noastră nu e *cearta*...nu e continua *aversiune*...ci aceea de *a ne sfinți viața*, pentru ca să fim *bucuroşi*, împliniți în noi înșine...și *de folos* celorlalți.

Pentru că, așa după cum știm fiecare, nu putem să fim oameni *viabili* în societatea de astăzi, dacă nu avem mintea *în ordine*, dacă nu știm să gândim *brici*, repede...*să relaționăm repede* cu oamenii...

Dacă nu știm *legile* după care funcționează lumea noastră. Și dacă nu știm *modul de comportament*...și la masă...și când te invită cineva...și când mergi pe stradă...și când eşti la Biserică...

Iar dacă nu știm *toate aceste lucruri*...bineînțeles *ieşim din peisaj*...

Și acest lucru nu ne este *folositor*...pentru că ne arată niște oameni *necuviincioşi*.

Iar Evanghelia de astăzi ne spune, în mod fundamental, că oamenii care *se bucură* de minunile lui Dumnezeu trebuie să fie niște *oameni recunoscători*, niște oameni *cu bun simț* și niște oameni care știu întotdeauna *să privească* cu multă atenție, cu multă sensibilitate, cu multă pătrundere, cu multă perspicacitate lucrurile *din viața lor*...și *din jurul lor*.

Acestea fiind spuse...vă dorim *multă sănătate* și *bucurie* în viața dumneavoastră!

Și vă cerem scuze că avem o voce *așa de deteriorată* astăzi...

Dumnezeu *să ne întărească* pe toți!

Dumnezeu *să ne umple* de bucurie duhovnicească!

Și să încercăm...*să încercăm* – acesta e mesajul nostru, personal – să încercăm să vedem *cum este* să comunicăm!

Să comunicăm *cuviincios*...și cum e să nu mai fim *atât de duplicitari*.

Să fim *simpli* în acțiunile noastre...în viețile noastre...

Pentru că *simplitatea* este *semnul* că *mergem cu Dumnezeu*.

Dumnezeu să ne întărească și să ne binecuvinteze!

Pentru rugăciunile Sfinților, Părinților noștri, Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne și ne mântuiește pe noi. Amin!

Predică la *Duminica a 8-a după Rusalii*. *Minunea înmulțirii pâinilor* [Mt. 14, 14-22]

*

GNT [Friberg NT]

14 καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνίσθη
ἐπ᾽ αὐτοῖς καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν.
15 ὀψίας δὲ γενομένης προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
λέγοντες, Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν·
ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας
ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα.
16 ὁ δὲ [Ἰησοῦς] εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν
ἀπελθεῖν, δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.
17 οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ, Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε
ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας.
18 ὁ δὲ εἶπεν, Φέρετέ μοι ὧδε αὐτούς.
19 καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοῦ
χόρτου, λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας,
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν καὶ κλάσας ἔδωκεν
τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις.
20 καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ
περισσεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις.
21 οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι
χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.
22 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς ἐμβῆναι εἰς
τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ
ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.

*

VUL [Latin Vulgate]

14 et exiens vidit turbam multam et misertus est eius et curavit languidos eorum

15 vespere autem facto accesserunt ad eum discipuli eius dicentes desertus est locus et hora iam praeteriit dimitte turbas ut euntes in castella emant sibi escas

16 Iesus autem dixit eis non habent necesse ire date illis vos manducare

17 responderunt ei non habemus hic nisi quinque panes et duos pisces

18 qui ait eis adferte illos mihi huc

19 et cum iussisset turbam discumbere supra faenum acceptis quinque panibus et duobus piscibus aspiciens in caelum benedixit et fregit et dedit discipulis panes discipuli autem turbis

20 et manducaverunt omnes et saturati sunt et tulerunt reliquias duodecim cofinos fragmentorum plenos

21 manducantium autem fuit numerus quinque milia virorum exceptis mulieribus et parvulis

22 et statim iussit discipulos ascendere in navicula et praecedere eum trans fretum donec dimitteret turbas

*

Noul Testament [1648]

14. Şi eşind Iisus, văzu dihanie multă şi I Să feace milă de ei şi vindecă bolnavii lor.

15. Iară fiind sara, să apropiiară către El ucenicii Lui, grăind: Pustiiu iaste locul şi iată, vreamea treace; slobozi năroadele, ca să meargă prin sate, să-şi cumpere lor bucate.

16. Iară Iisus zise lor: Nu trebue să se ducă, daţi voi lor să mănînce.

17. Iară ei zisără Lui: Nu avem acicea, fără cinci pîini şi doi peşti.

18. El zise: Aduceţi Mie acealea încoace.

19. Şi porunci năroadelor să şază în rînd, pre pajişte. Şi luo ceale cinci pîini şi cei doi peşti, căută în ceriu, deade

har şi frîmse şi deade ucenicilor pîinile, iară ucenicii, dihanii.

20. Şi mîncară toţi şi să săturară şi strînsără rămăşiţe de fărămituri, doaosprăzeace corfe pline.

21. Iară cei ce mîncară era bărbaţi ca la cinci mie, fără mueri şi coconi.

22. Şi aciişi sili Iisus pre ucenicii Săi să între în corabie şi să treacă înainte de El, de ceaia parte, pînă va slobozi năroadele.

Conform *** *Noul Testament*, tipărit pentru prima dată în limba română la 1648 de către Simion Ştefan, mitropolitul Transilvaniei, reeditat după 350 de ani cu binecuv. ÎPS Andrei, Arhiep. Albei Iulii, Ed. Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Albei Iulia, 1998, p. 142-143.

*

Ed. BOR 2001

14. Şi ieşind, a văzut mulţime mare şi I s'a făcut milă de ei şi le-a vindecat bolnavii.

15. Iar când s'a făcut seară, ucenicii s'au apropiat de El şi I-au zis: *Locul este pustiu şi iată că vremea a trecut; dă frumul mulţimilor ca să se ducă prin sate să-şi cumpere de mâncare.*

16. Iisus însă le-a răspuns: *Nu trebuie să se ducă; daţi-le voi să mănânce.*

17. Iar ei I-au zis: *Nu avem aici decât cinci pâini şi doi peşti.*

18. Iar El a zis: *Aduceţi-Mi-le aici!*

19. Şi poruncind mulţimii să se aşeze pe iarbă şi luând cele cinci pâini şi cei doi peşti şi privind la cer, a binecuvântat; şi frângând, a dat ucenicilor pâinile; iar ucenicii, mulţimilor.

20. Şi au mâncat toţi şi s'au săturat; şi au strâns rămăşiţele de fărâmituri, douăsprezece coşuri pline.

21. Iar cei ce mâncaseră erau ca la cinci mii de bărbaţi, afară de femei şi de copii.

22. Şi îndată Iisus i-a silit pe ucenici să intre în corabie şi să treacă înaintea Lui pe ţărmul celălalt, până ce El va da drumul mulţimilor."

Conform *** *Biblia sau Sânta Scriptură*, ediţie jubiliară a Sfântului Sinod, versiune diortosită şi adnotată de ÎPS Bartolomeu Valeriu Anania, Arhiep. Clujului, sprijinit de numeroase alte osteneli, tipărită cu binecuv. şi prefaţa PFP Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 2001, p. 1477.

*

KJV [1611/ 1769]

14 And Jesus went forth, and saw a great multitude, and was moved with compassion toward them, and he healed their sick.

15 And when it was evening, his disciples came to him, saying, This is a desert place, and the time is now past; send the multitude away, that they may go into the villages, and buy themselves victuals.

16 But Jesus said unto them, They need not depart; give ye them to eat.

17 And they say unto him, We have here but five loaves, and two fishes.

18 He said, Bring them hither to me.

19 And he commanded the multitude to sit down on the grass, and took the five loaves, and the two fishes, and looking up to heaven, he blessed, and brake, and gave the loaves to his disciples, and the disciples to the multitude.

20 And they did all eat, and were filled: and they took up of the fragments that remained twelve baskets full.

21 And they that had eaten were about five thousand men, beside women and children.

22 And straightway Jesus constrained his disciples to get into a ship, and to go before him unto the other side, while he sent the multitudes away.

*

BFC [Frenc Bible Courant, 1997]

14 Lorsque Jésus sortit de la barque, il vit une grande foule; il eut le coeur rempli de pitié pour ces gens et il se mit à guérir leurs malades.

15 Quand le soir fut venu, les disciples de Jésus s’approchèrent de lui et dirent: «Il est déjà tard et cet endroit est isolé. Renvoie tous ces gens pour qu’ils aillent dans les villages s’acheter des vivres».

16 Jésus leur répondit: «Il n’est pas nécessaire qu’ils s’en aillent; donnez-leur vous-mêmes à manger!»

17 Mais ils lui dirent: «Nous n’avons ici que cinq pains et deux poissons.» -

18 «Apportez-les-moi», leur dit Jésus.

19 Ensuite, il ordonna à la foule de s’asseoir sur l’herbe; puis il prit les cinq pains et les deux poissons, leva les yeux vers le ciel et remercia Dieu. Il rompit les pains et les donna aux disciples, et ceux-ci les distribuèrent à la foule.

20 Chacun mangea à sa faim. Les disciples emportèrent douze corbeilles pleines des morceaux qui restaient.

21 Ceux qui avaient mangé étaient au nombre d’environ cinq mille hommes, sans compter les femmes et les enfants.

22 Aussitôt après, Jésus fit monter les disciples dans la barque pour qu’ils passent avant lui de l’autre côté du lac, pendant que lui-même renverrait la foule.

*

L45 [Luther Unrevidierte 1545]

14 Und JEsus ging hervor und sah das große Volk; und es jammerte ihn derselbigen und heilete ihre Kranken.

15 Am Abend aber traten seine Jünger zu ihm und sprachen: Dies ist eine Wüste, und die Nacht fällt daher; laß das Volk von dir, daß sie hin in die Märkte gehen und ihnen Speise kaufen.

16 Aber JEsus sprach zu ihnen: Es ist nicht not, daß sie hingehen; gebt ihr ihnen zu essen!

17 Sie sprachen: Wir haben hier nichts denn fünf Brote und zwei Fische.

18 Und er sprach: Bringet mir sie her!

19 Und er hieß das Volk sich lagern auf das Gras und nahm die fünf Brote und die zwei Fische, sah auf gen

Himmel und dankte und brach’s und gab die Brote den Jüngern, und die Jünger gaben sie dem Volk.

20 Und sie aßen alle und wurden satt und huben auf, was übrigblieb von Brocken, zwölf Körbe voll.

21 Die aber gegessen hatten, der waren bei fünftausend Mann ohne Weiber und Kinder.

22 Und alsbald trieb JEsus seine Jünger, daß sie in das Schiff traten und vor ihm herüberfuhren, bis er das Volk von sich ließe.

*

NRV [La Sacra Biblia Nouva Riveduta, 1994]

14 Gesù, smontato dalla barca, vide una gran folla; ne ebbe compassione e ne guarì gli ammalati.

15 Facendosi sera, i suoi discepoli si avvicinarono a lui e gli dissero: «Il luogo è deserto e l’ ora è già passata; lascia dunque andare la folla nei villaggi a comprarsi da mangiare».

16 Ma Gesù disse loro: «Non hanno bisogno di andarsene; date loro voi da mangiare!».

17 Essi gli risposero: «Non abbiamo qui altro che cinque pani e due pesci».

18 Egli disse: «Portatemeli qua».

19 Dopo aver ordinato alla folla di accomodarsi sull’ erba, prese i cinque pani e i due pesci e, alzati gli occhi verso il cielo, rese grazie; poi, spezzati i pani, li diede ai discepoli e i discepoli alla folla.

20 Tutti mangiarono e furono sazi; e si portarono via, dei pezzi avanzati, dodici ceste piene.

21 E quelli che avevano mangiato erano circa cinquemila uomini, oltre alle donne e ai bambini.

22 Subito dopo, Gesù obbligò i suoi discepoli a salire sulla barca e a precederlo sull’ altra riva, mentre egli avrebbe congedato la gente.

*

RST [Russian Synodal Text]

[14] И, выйдя, Иисус увидел множество людей и сжалился над ними, и исцелил больных их.
[15] Когда же настал вечер, приступили к Нему ученики Его и сказали: место здесь пустынное и время уже позднее; отпусти народ, чтобы они пошли в селения и купили себе пищи.
[16] Но Иисус сказал им: не нужно им идти, вы дайте им есть.
[17] Они же говорят Ему: у нас здесь только пять хлебов и две рыбы.
[18] Он сказал: принесите их Мне сюда.
[19] И велел народу возлечь на траву и, взяв пять хлебов и две рыбы, воззрел на небо, благословил и, преломив, дал хлебы ученикам, а ученики народу.
[20] И ели все и насытились; и набрали оставшихся кусков двенадцать коробов полных;
[21] а евших было около пяти тысяч человек, кроме женщин и детей.
[22] И тотчас понудил Иисус учеников Своих войти в лодку и отправиться прежде Его на другую сторону, пока Он отпустит народ.

*

R 95 [Spanish Reina-Valera, ediţia 1995]

14 Al salir Jesús, vio una gran multitud, tuvo compasión de ellos y sanó a los que de ellos estaban enfermos.
15 Cuando anochecía, se acercaron a él sus discípulos, diciendo: — El lugar es desierto y la hora ya avanzada. Despide a la multitud para que vayan por las aldeas y compren algo de comer.
16 Jesús les dijo: — No tienen necesidad de irse; dadles vosotros de comer.
17 Ellos dijeron: — No tenemos aquí sino cinco panes y dos peces.
18 Él les dijo: — Traédmelos acá.

19 Entonces mandó a la gente recostarse sobre la hierba; y tomando los cinco panes y los dos peces, y levantando los ojos al cielo, bendijo, y partió y dio los panes a los discípulos, y los discípulos a la multitud.

20 Comieron todos y se saciaron; y recogieron lo que sobró de los pedazos, doce cestas llenas.

21 Los que comieron fueron como cinco mil hombres, sin contar las mujeres y los niños.

22 En seguida Jesús hizo a sus discípulos entrar en la barca e ir delante de él a la otra ribera, entre tanto que él despedía a la multitud.

Iubiți frați și surori întru Domnul[21],

Duminica a 8-a după Pogorârea Sfântului Duh ne pune înainte o Evanghelie *extrem de interesantă*...Matei 14, 14-22...

Interesantă, în primul rând, din două puncte de vedere: ea este *intercalată* între o înmormântare...o înmormântare *specială*...cea a Sfântului Ioan Botezătorul...și *mergerea* pe mare...și *mărturisirea* Sfântului Apostol Petru că *El este Fiul lui Dumnezeu*...

Intercalare între două lucruri extraordinare...asta în primul rând...iar în al doilea rând că aici avem de-a face cu *înmulțirea pâinilor*...

Iar acum, în august, *înmulțirea pâinilor* are o semnificație aparte...deoarece abia s-au terminat *recoltările* grâului...

Grâul a fost *secerat*...iar adevărații *țărani*...și nu *speculanții* de produse cerealiere...caută *să îl bage* în pătule...în hambarele lor...ori *să îl vândă* la un preț convenabil...

Însă cui să-l vinzi?

Căci vin peste tine speculanții...îl cumpără pe nimic...și o să-l vândă, mai spre iarnă, cu mult mai scump...

Urmarea?

[21] Am transcris aici *conținutul celor 3 file audio* din data de *8 august 2008*. Filele audio au următoarea *întindere temporală*: prima filă (56. 18 minute), a doua filă (58. 33 minute) și a treia filă (49. 50 minute).

Vom avea din nou o pâine *mărită la preț*...una vândută cu un preț *mult mai mare*...

Și asta, cu toate că în acest an am avut o recoltă *imensă*...la grâu...în cea mai mare parte a României...

Avem, deci, *înmulțirea pâinilor*...după ce Sfântul Ioan Botezătorul fusese înmormântat...

Ucenicii lui îl înmormântează...pe cel care *Îl vestise* pe Mesia...pe cel care *Îi prefațase* imensa Lui operă iconomică pentru noi...

Și avem în fața noastră, începând cu versetul al 14-lea...*mulțimile de oameni*...

Avem mulțimile...care veneau *spre* El...pe jos...din cetățile lui Israel...

Și Acesta fusese *mărturisit* de către Ioan...și pe El Îl vedeau și ei...vedeau ceea ce El *făcea* pentru oameni...

Și credeau că El este *un Mare Profet*...sau *Fiul lui Dumnezeu*...

Și iarăși ne întâlnim, în limba greacă, cu ὄχλος/ ohlos...cu *mulțimea*...de oameni...

Mulțime care nu trebuie să ne ducă cu gândul la faptul că Domnul *îi vedea*...sau Biserica *îi vede* pe credincioși în mod *nediferențiat*.

Ci când Scriptura vorbește despre *mulțime mare*, ca aici, despre *polin ohlon*...nu vorbește în mod *peiorativ* la adresa persoanei.

Pentru că aici s-a dorit *a se sublinia* numai *numărul mare* de oameni...care *Îl urma* pe Domnul sau *marea lor dragoste* pentru *a-L asculta* pe Mântuitorul lumii.

Însă această *mulțime mare* de oameni, care *nu are* Păstor [Num. 27, 17; III Regi 22, 17]...sau care *își caută* Păstorul...fusese *profețită* de către Proroci...atunci când puneau problema că ele *vor merge* spre El...

Spre Cel care le va vesti *îndurările* lui Dumnezeu [Neem. 9, 31; Plâng. lui Ier. 3, 22]...

Și am editat astăzi Evanghelia zilei în mai multe ediții scripturale pe blog...și le aveți în fața

dumneavoastră...pentru a înțelege *particularitățile extraordinare* ale fiecărei limbi și ale fiecărei ediții în parte, *importanța* lor...în ceea ce privește *tălmăcirea*/ *explicarea* adevărului de credință.

Și mă uit acum, în Noul Testament de la *Bălgrad*...de la *Alba Iulia*...din 1648...unde apare cuvântul...în locul lui *ohlos*, a *mulțimii*...apare cuvântul *dihanie*...și, ca urmare, sintagma: *dihanie multă*.

Bineînțeles că noi, astăzi, când zicem *dihanie*...zicem *monstru*, o vietate enormă...care *ne-ar face rău*...nu?

Deci când zicem *dihanie*...vedem ceva care *ne pune în pericol*...E vorba de un animal care ne-ar pune în pericol...de un monstru...De un animal de proporții...

Și iată cum în limba română veche...*dihanie* însemna și *mulțime*...Adică se reprezenta prin acest cuvânt *dimensiunile enorme* ale unei realități.

Și aici, așadar, prin *dihanie multă*...se vorbește despre *mulțimea multă* de oameni...care Îl urma pe Domnul.

Și această mulțime venea *să asculte*, cu multă aviditate, cuvintele Domnului.

Și Domnul, aici, în versetul al 14-lea, Se comportă...din perspectiva unei mentalități postmoderne...*aiurea*...

De ce?

Mulțimile mari veneau...Veneau *să-L asculte*...sau *să li se facă o minune*...

Atunci de ce I S-a făcut Lui *milă* de ele...dacă, după cum vom observa, spre exemplu din versetul al 15-lea... Ucenicii vedeau că ei *aveau bani*...și puteau *să-și cumpere* de mâncare?

Pentru că Apostolii au venit la Domnul și I-au spus că oamenii aceștia trebuie *să meargă* prin sate...și *să-și cumpere de mâncare*...să-și cumpere *de-ale gurii*...

Și, la o primă impresie, dacă citim...așa, fără nicio *profunzime* spirituală...acest verset 14...el nu are *niciun sens*...pentru un om care *nu vede* sensuri.

De ce I S-a făcut *milă* lui Dumnezeu...de o mulțime de oameni...care *avea de toate*?

Însă observăm că acest cuvânt *milă*...pe care noi îl găsim în ediția ÎPS Bartolomeu Anania...în GNT el este *splagnizome*...care înseamnă *a compătimi*.

A compătimi, a I Se face milă...

Adică cu sensul prim...acela de: *a fi mișcat de milă*...spre cineva...spre *a ajuta pe cineva*...

Mișcat *spre* milă...spre faptul de *a-i ajuta*...de a-i *compătimi*...

Și observăm de aici...și din continuarea acestui verset...faptul că la Domnul veneau mulți bolnavi...cu diverse boli...nu numai *trupești*...ci și *duhovnicești*...

Însă, după cum spuneam și altădată, *originea* bolii este *păcatul*...

Iar Hristos, Dumnezeul nostru Cel Preaiubitor, este *mișcat spre milă*...spre *milă* față de ei...și ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν...i-a vindecat pe *bolnavii* lor...pe *suferinzii* lor...pe *neputincioșii* lor...

Și astfel observăm că *venirea* acestei *mulțimi imense*...către Domnul era *motivată* de mai multe lucruri...

Unii erau *curioși să vadă*...alții *doreau să audă*...alții doreau *să se vindece*...alții, poate, doreau *să rămână* cu Domnul...

Și tocmai din această cauză *raportarea* Domnului față de ei este o raportare *extrem de milostivă*, de *primitoare, de deschisă*...

Și El nu îi privește numai ca pe *o mulțime* pe toți acești oameni...ci ca pe *o mulțime formată din persoane distincte*.

Iar acest verset e *fundamental* pentru noi în teologia eclesiologică.

Pentru că atunci când vorbim despre Biserică...și despre *poporul lui Dumnezeu*...sau despre *turma celor credincioși*...și cunoașteți ironiile care se fac pe această temă, de către cei care nu înțeleg *sensul spiritual* al ideii de *păstor* și *turmă*...nu ne referim la *credincioșii* Bisericii ca la *o masă de oameni fără personalitate*...ca la o masă de oameni fără *daruri personale*, fără *specificitate*...

Ci, dimpotrivă, îl vedem pe fiecare *om* ca pe *o persoană*...și îl respectăm ca pe *o persoană*...

Pentru că *fiecare credincios în parte* e botezat, e miruns, e împărtășit...se spovedește...se cunună...se hirotonește sau se înmormântează *în mod personal*...și e pomenit *nominal* la parastas...

Și noi *nu botezăm*...și *nu cununăm*, așa, *la grămadă*...trecând peste *persoane* și vizând *mulțimea*...

Ci, chiar dacă facem *mai multe cununii* odată...dacă facem *o singură slujbă* pentru *mai multe cupluri*...sau botezăm *mai multe persoane* în cadrul aceleiași slujbe...fiecare cuplu e văzut *de sine stătător*, se pronunță, pentru fiecare în parte, *numele* celor care se cunună...și fiecare copil *se botează nominal*...

Fiecare copil e afundat de trei ori în apă...rostindu-se numele persoanelor Sfintei Treimi...după cum fiecare cuplu care se căsătorește...se căsătorește *în numele* Prea Sfintei Treimi.

Astfel că, răutăcioșii care îi consideră pe credincioșii Bisericii ca pe *o turmă*...în sensul că sunt *o masă de oameni care nu au personalitate*...și acționează așa, ca niște *proști*, tocmai pentru faptul că sunt *manipulați*...sunt *spălați pe creier*...de preoții ăștia care *îi duc de nas*...care *îi fură*...care *îi batjocoresc* sau care *îi mint*...vorbesc despre lucruri *fabulatorii*...

Spun *povești*...Vorbesc despre *mituri*...preluate după ureche...

Pentru că, în esență, fiecare om *se raportează* la Dumnezeu ca *o entitate personală*, iar *raporturile* dintre preot și credincioșii sau dintre ierarh și credincioși nu sunt numai raporturi existente *în cadrul predicii*...unde ne raportăm *la toți* deopotrivă...

Ci cu fiecare în parte avem o raportare *personală*, directă...*interpersonală*, față către față.

Și aceasta, pentru că spovedim în mod nominal, împărtășim în mod nominal, îi botezăm sau îi binecuvântăm pe oameni în mod nominal...

Pentru că în afara *sfătuirii generale*, de la *predică*, de la *catheză* sau din *cuvântările encomiastice*...după cum bine știți, avem și *sfătuirea particulară*...

Și aici e vorba de *raportarea interpersonală*...fiecare venind cu *problema* lui...cu *întrebarea* lui...cu *modul lui propriu* de a vedea și a înțelege lucrurile...

Iar ambele raportări, și *cea generală* și *cea particulară*, sunt *raportări constitutive* ale *relației* dintre *ierarhia* și *credincioșii* Bisericii.

Și aici, în ceea ce-L privește pe Domnul, putem vorbi de *o mulțime mare* de oameni care *venea* spre El...dar, în același timp, *mila* lui Dumnezeu vizează raporturile Lui cu fiecare în parte...Pentru că El ne umple de milă *la modul personal*...

Fiindcă, cu fiecare în parte, Domnul are *o relație personală* și *personalizată*...

Pentru că fiecăruia în parte Domnul *Îi împărtășea* mila Sa, ajutorul Său...binecuvântarea Sa...umplându-i de *iradierea* persoanei Sale.

Pentru ca acești oameni plini de neputințe și de boli *să se vindece*...

Să se vindece *de tot felul* de boli, ca și astăzi...

De la Mt. 14, 13 aflăm că Domnul și mulțimea se aflau într-un ἔρημον τόπον...într-un *loc pustiu*...

Și acest loc *pustiu*...într-o înțelegere duhovnicească reprezintă tocmai starea noastră interioară...aceea de *a fi avizi*, doritori de cuvântul lui Dumnezeu...și de *a ne reține de la păcate* pentru *a ne umple* de slava lui Dumnezeu.

Iar *starea pustiului*...e starea pe care toți trebuie *să o trăim*. Pentru că acest *pustiu*...e format din toate *eforturile* noastre pentru *a ne curăți de patimi*...

Adică *abstinența sexuală* în anumite momente, *postul, rugăciunea, milostenia*...

Căci toate aceste *abțineri personale*...și *ruperi din inima noastră* pentru *a dărui* altora sunt *pustiul nostru*.

Fiindcă *rupem* din inima noastră, din banii noștri, din lucrurile noastre...pentru *a ajuta*, pentru *a dărui bucurie*...

Ne frângem inima ca pe *o pâine*...

Și așa *te nevoiești*. Te *lupți* cu tine însuți...pentru ca *să-ți stăpânești*, să-ți *domolești* patimile...și impulsurile pătimașe din tine...

Toate aceste *lupte cu tine*...și faptul de *a fi bun* cu alții, de a fi *milostiv*...*milos*...formează tocmai starea de *pustiu frumos*...de *deșert interior propriu rugăciunii* și *contemplării*, propriu *atenției duhovnicești*...

Și aici, în acest *pustiu*...ne spune versetul al 15-lea...s-a făcut *seară*...A căzut *pleoapa* serii...

Dar mulțimea *nu a vrut să mai plece*!...

Când? Când *s-a făcut seară*...

Iar în *Noul Testament de la Bălgrad* observăm faptul că se folosește forma *sara*...

Așa după cum folosea Eminescu: *Sara pe deal*...
Sara pe deal, *buciumul sună cu jale*...

Așa și aici, când s-a făcut *seară*...și când oamenii erau *plini* de cuvintele lui Dumnezeu...ale lui Hristos Dumnezeu și *de minuni*...pentru că *văzuseră atâtea* stând lângă El...erau *liniștiți*, împăcați...
Erau niște oameni *frumoși*...

Așa *credem*...și așa *intuim*...că au stat lucrurile.

Și cine poate fi *om nefrumos*, când stă *lângă* Dumnezeu?...

Erau oameni *frumoși la suflet*...

Deci: *spre seară*...

Pentru că *împlinirea* unei zile de post...sau a unei zile de nevoință...își câștigă *bucuria* și *dulceața* în timpul serii...

...Ucenicii S-au *apropiat* de El, de Hristos...

Οἱ Μαθηταὶ...Ucenicii...pentru că μαθητής, în limba greacă, înseamnă *ucenic, discipol, următorul* cuiva...în învățătură și în fapta bună...

Și Ucenicii vin și Îi spun Domnului...

Și Sfântul Matei scrie acest lucru pentru ca să vedem *sensibilitatea profundă*, grija profundă a Sfinților Apostoli pentru *oameni*...

Pentru oamenii aceștia pe care îi vedeau și ei că sunt *flămânzi*...

Și Îi spun:Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος/ Locul este pustiu... καὶ ἡ ὥρα...și ceasul/ ora...ἤδη παρῆλθεν...deja a trecut!...E oră înaintată!

Vremea *a trecut*...

În ce sens?

...Și aici avem *o nuanță profetică*...Pentru că *locul este pustiu*...Locul e *gol de viață*...

Și, iată, vremea pare *să fi trecut*...

Sau oamenii aceștia sunt *flămânzi*...sunt *departe* de casă...Ce trebuie *să facem* cu ei?

Și Sfinții Apostoli, negândindu-se la *minune*...neputând *să intuiască* gândul lui Dumnezeu...căci cine poate *să intuiască* gândul Lui?...neputând să intuiască *ce se petrece*...sau *ce se va petrece* cu această mulțime *flămândă* de oameni...care sta *în fața* lui Hristos Dumnezeu...Îi vorbesc despre *o hrănire naturală* a lor...

Fapt pentru care Îi spun *să elibereze/ să slobozească* mulțimea...

Și de la verbul ἀπολύω, care înseamnă *a dezlega, a elibera, a da drumul, a concedia*...avem noi, în limba română *liturgică* pe *apolis*...Adică *rândurile de final* ale

slujbelor noastre...când se face *încheierea* și *concedierea* credincioșilor din Biserică.

Cu *apolisul* Liturghiei sau al Vecerniei *se termină* slujbele ca atare...

L-au rugat *să le dea drumul* acestor oameni...

Acestor *mulțumi*...τοὺς ὄχλους...ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας/ pentru ca să meargă întru sate...în satele dimprejur, se înțelege...și de acolo ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς/ să-și cumpere ei...βρώματα/ mâncăruri, alimente...

Și iată cum dăm peste verbul ἀγοράζω/ *a cumpăra*...cât și peste substantivul ἀγορά/ *piață*.

Căci *agora* înseamnă *piața*...și *hărmălaia* pieței...

Acolo unde *vinzi* cartofi...și *cumperi* găini sau rațe...

Piața și de fructe...și de zarzavaturi...și cu animale de vânzare...

Însă noi astăzi încercăm, *unii* dintre noi, așa, *mai elitist*, să vorbim despre *agoră*, despre *piață*...numai în sensul de *loc unde se întâlneau oamenii* și *vorbeau*.

Și se încearcă *acreditarea* faptului că în agoră/ în piață...s-ar fi discutat în vechime numai *lucruri extraordinare*, care *întreceau cu mult* pe oamenii de mijloc ai societății.

Adică s-ar fi discutat *numai* lucruri teologice, filosofice, culturale...

Dar lucrurile *nu stau tocmai așa*!

În piață, în agoră...se făceau și *vorbiri frumoase*...dar și *vorbiri indecente*, ca și astăzi...sau *de interes comercial*...

Căci omul venea *la piață* cu gândurile și patimile sale...și vorbea *despre ele* cu alții ca el.

Așa că în agora nu se întâmplau numai *lucruri fascinante*...

Și *agorazo*/ *a cumpăra* al grecilor...e asemenea expresiei noastre: *a cumpăra de la piață*...sau *a face cumpărături*.

Iar *cumpărăturile* sunt *lucrurile cumpărate cu bani* din...*agora*...din *piață*...

Agora/ piața/ marketul lor era locul de unde ei cumpărau *vromata*...mâncăruri/ bucate/ alimente. De-ale gurii...

Adică Sfinții Apostoli doreau ca ei să meargă și să-și cumpere *cele necesare* pentru noaptea următoare. Le doreau *binele*...Să fie *în pace* și *mâncați*.

Pentru că, așa cum ne arată versetul al 15-lea, Sfinții Apostoli au fost atenți, sensibili, *compătimitori* cu starea lor, a mulțimilor de oameni.

Pentru că ei *învățaseră* toate acestea de la Domnul...

Și ei, *gândindu-se la oameni*, doresc ca aceștia să fie *concediați*, lăsați de Domnul să meargă prin satele dimprejur ca *să-și cumpere de mâncare*.

Și în versetul al 15-lea al *Noului Testament de la Bălgrad* observăm că se folosește cuvântul *bucate*...ca sinonim pentru *vromata*.

Și *bucate* e folosit și azi de țăranul român...cu sensul de ceea ce *i-a rodit țarina* și *și-a băgat în hambar* (grâu, porumb, floarea soarelui, făină, mălai, nutrețuri, paie etc.) dar și cu sensul *de lucruri pe care și le-a făcut și el*, cu mâna lui: a tăiat porcul și și-a făcut cârnați, jumări, și-a pus carne prăjită în untură, pentru iarnă...și-a pus varză, și-a făcut murături etc. ...

Tot ce are *de mâncare* pentru iarnă, pentru el și animalele din curte, țăranul român le denumește cu titulatura de *bucate*...

Bucată bună, la singular însă, are sensul pervers...de *femeie cu care te-ai culca*...Bucată, *bunăciune*...sau *bunăciuni,* la plural...

Însă bucate...*bucatele pământului*...sunt *roadele pământului*...Pentru că el, țăranul român, *nu se joacă* cu cuvintele care *îi definesc* viața...

Bucatele sunt *hrana lui* de la un an la altul...în funcție de ce *rodește* pământul.

Ele reprezintă *agoniseala* lui, a țăranului care *lucrează* pământul...și *se îngrijește* de el, de familia și de animalele pe care *le are* în curte.

Și substantivul *agoniseală* e foarte important...pentru că vine de la verbul grecesc ἀγωνίζομαι, care înseamnă *a te lupta, a te zbate, a face mari eforturi* pentru...*a-ți câștiga existența*.

Existența, viața de zi cu zi...e o urmare *a victoriilor continue* pentru a avea *cu ce îți plăti* cele ale vieții.

Și *agoniseala*, așadar, e *tot ceea ce faci cu trudă*...

Fapt pentru care *bucatele* sunt cele...*agonisite cu greu*...cu *zăduf*...cu *ardere interioară*...

Și *zăduf* ăsta e...foarte interesant...Pentru că el înseamnă și *căldură mare*, arșiță, caniculă...dar și *supărare*, necaz, lucru care *te afectează*.

Când *ai zăduf interior*...*ai foc la inimă*...

Dar...*a lucra pe zăduf*...înseamnă *a fi la sapă*, la prașilă...și soarele *să-ți bată în cap* cu putere...

Tu sapi la porumb, săracu'...și nu ai pe câmp decât *o apă fiartă*...din care bei...și mai ai niște roșii, niște brânză și ceapă...sau ce mai ai...pe care le mănânci acolo, pe pământ...în praf, în transpirație...și în bătaia soarelui nemilos...

Că bucățile, carnea e *scumpă*...

Și la țară nu se mănâncă *întotdeauna* carne, după cum nu se mănâncă nici la oraș...Pentru că *nu ai bani*...

Așa că, avem odată *bucate*...

Și la noi, în Teleorman, de acolo *de unde* venim...apropo de *bucate*...când femeia sau bărbatul...*împart* ceva pentru morții lor la mormânt...ceea ce împart se numesc *bucături*...

Lucruri de mâncare, cu alte cuvinte...în formă de *mic pachețel de mâncare*: o felie de pâine, o bucată de carne, de brânză sau de șorici, un ou fiert sau un măr și o lumânare. Cât *să înfuleci* o dată...

Pe lângă *bucătură* însă e *împărţania*...adică *ceea ce poţi să mănânci la o masă*. O milostenie pentru cei adormiți...ca *o masă de prânz*...E *cât să te saturi odată*.

Și omul de la țară când *împarte ceva*, când face *împărţanie*...împarte o strachină/ o farfurie de ciorbă...una de friptură...și o cană cu vin sau cu țuică, pe lângă o bucată de pâine, o porție de colivă, un fruct și o lumânare.

Deci *bucătura* sau *micul pacheţel de mâncare*...și *împărţania*, care *se duce acasă*, la cel care *i se împarte*, cu coșnița...în coșniță...

O coșniță de mâncare...alături de ceva de băut...reprezintă *împărţania*.

Și *împărţania* rezolvă *masa de prânz* a doi oameni...dacă sunt *ponderaţi* la mâncare...

E *o masă proaspătă*, făcută *special* pentru *ziua de pomenire*. Și, cel mai adesea, *parastasele* cu *pomană acasă*...se fac *sâmbăta după amiază*.

După ce se slujesc la Biserică *coliva* și *colacii*...preotul vine acasă și *binecuvintează* masa, băutura și pe cei prezenți la pomană...și eventualele *daruri de haine* pentru cel adormit...

Iar expresia: *am luat o îmbucătură din colac*...înseamnă că *am rupt* cu dinții, din colac...cât am putut *să înghit odată*...să mestec odată...

Și aceasta e o expresie *a primirii* împărțaniei/ a milosteniei...când arăți că *te bucuri* de ceea ce ai primit...Că accepți cu plăcere mâncare *dată de pomană*...

La fel, în alte contexte, *de bucurie*...*o îmbucătură* dintr-o prăjitură sau dintr-un tort...sau *o gură de vin*...reprezintă *atenția* sau *bucuria mea* față de cel *omagiat* la acea oră...

Mănânc sau *gust*...când sunt *servit*...și acesta e *un gest de respect*...

Și am luat *o înghițitură de vin serioasă*, băută cu plăcere...pentru a-mi arăta *bucuria* pentru cel care *m-a invitat* să mă *alătur* bucuriei lui, sărbătorii lui...

Am respectat prin aceasta *primirea călduroasă* a gazdei...dacă eu sunt *în trecere* pe la ei...prin casa lor...

Elogiez faptul de *a mă fi băgat în seamă* cu mâncare și băutură.

Și acestea sunt cele care *se pot spune* în legătură cu *mâncarea*...și *primirea* de către cineva...

Și în versetul al 15-lea...avem *panorama unui pustiu*...În el se afla *o mare de oameni*, care *nu mâncaseră*...dar care erau *plini* de bucurie dumnezeiască.

Căci de *bucurie* și *de frumusețe prea mare* ți se duce *toată mâncarea* din stomac...

Te apucă *foamea*...Însă această *foame* e produsă de *marea bucurie* și de *încântare*...

Și ai vrea să mânci *cu foarte multă bucurie*...pentru că simți că ești *plin de har*.

Și aici, prin această *foame*, se explică cuvintele Sfântului Proroc Amos, care le vorbea contemporanilor săi despre...*seceta* cuvântului lui Dumnezeu [Amos 8, 11].

Căci, prorocea el, Israelul...și noi, Biserica, vom ajunge *să nu avem oameni*, care *să ne pună înainte* – așa cum spunea Dumnezeiescul Ioan Gură de Aur – *masă duhovnicească*.

Și aici, *locul pustiu*...și oamenii din acest *pustiu* sunt o imagine *a realității interioare* a Israelului de atunci.

Fiindcă Israelul nu avea *învățători* care *să hrănească* mulțimile *cu cuvânt duhovnicesc*.

Iar mulțimile veneau *cu ardoare* spre Cel pe care Îl intuiau a fi *Învățător* cu adevărat. Căci El a fost, este și va fi *Învățătorul nostru*.

Și ei vin prin *eforturi ascetice*, prin *renunțare la ei înșiși*, la *confortul* lor...

Vin ca să fie *hrăniți* de către Domnul.

De aceea au venit *extrem de bine* la Domnul...pentru că El era *hrana* celor săraci...și a celor *obidiți*[22].

[22] A celor amărâți, mâhniți, necăjiți, *minimalizați* de către toți.

A celor *plini* de dureri, de necazuri...de *neîmpliniri*.

Deci *pustiul* este și o expresie *a sărăciei duhovnicești*. A *sărăciei* pe care o trăiau acești oameni...Dar și o expresie *a renunțării* la ei înșiși, la confortul lor, pentru a se umple de *hrana duhovnicească* a cuvintelor lui Dumnezeu.

Și iată că *se împlinește* profeția...că atunci când oamenii nu vor mai avea *învățători* care să-i îndrume *spre adevăr*...atunci *aviditatea*, pofta de cuvântul lui Dumnezeu va fi *atât de mare* încât ei vor căuta, cu mult dor, *păstori*, învățători, ajutători, miluitori, *făcători de bine* pentru viața lor.

Adică îi vor căuta pe *adevărații învățători*, pe *oamenii lui Dumnezeu*...care *să le astâmpere* foamea și setea de viața duhovnicească.

Și acum începe *minunea*!...

Versetul al 16-lea pune problema *mâncării*. Cine le va da *de mâncare*?

Iisus însă *le-a răspuns* Ucenicilor Săi...și le-a răspuns *ceva paradoxal*: Οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν…

Adică: Nu au *nevoie* să se *îndepărteze*/ să *plece*...

Nu trebuie *să plece* acești oameni!

Ci: δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν...

Iar *faghin* acesta este infinitivul lui ἐσθίω, adică a verbului *a mânca*.

Și *vă este cunoscut* acest infinitiv...pentru că de aici *s-au format* cuvinte ca *antropofag*...

Și *antropofagul* e ăla care *mănâncă oameni*...pentru că ἄνθρωπος/ *antropos* înseamnă *om* în limba greacă.

Iar Domnul le spune Apostolilor: „Dați-le *voi* de mâncare!”.

Căci mulțimile nu trebuie *să plece*...pentru că au nevoie de *binecuvântare dumnezeiască*. Ei au nevoie de *hrana* pe care Dumnezeu *vrea să le-o dea lor*.

Și hrana aceasta, *de la Dumnezeu*, după cum o să observăm, este *o prevestire* a *Dumnezeieștii Euharistii*.

Fiindcă El Se dă *pe Sine Însuși* în Sfânta Euharistie.

Căci atunci când *ne împărtășim* cu Hristos euharistic ne împărtășim cu Hristosul care *Se multiplică* la nesfârșit pentru noi, fiind *identic*, în același timp, în fiecare firimitură și strop de vin *transfigurate*.

Așa cum de altfel se spune în Liturghie, că El *Se împarte* tuturor acelora care *se împărtășesc* cu El...dar niciodată *nu Se desparte* în interiorul persoanei Sale divino-umane.

Căci umanitatea Lui *nu se desparte niciodată* de dumnezeirea Lui atunci când *Îl mâncăm* și *Îl bem* pe Hristos, Dumnezeul nostru.

Pentru că El se află *în mod identic* în fiecare Sfânt Potir...și nu avem *mai mulți Hristoși*...ci *un singur Hristos*, cu Care *ne împărtășim cu toții*.

De aceea orice ierarh și orice preot *ne împărtășesc* cu *același Hristos*. Cu Hristos Care *Se împarte* pentru *viața* lumii...

Și acesta e motivul pentru care în Teleorman *milostenia* se numește *împărțanie*...în vorbirea populară: pentru că e *o dăruire de suflet*...de *conștiință*...prin care *ne arătăm* dragostea, prețuirea...pentru cei adormiți.

Nu dăm pur și simplu niște *mâncare*, niște *obiecte* de pomană...ci *dăm dragoste*...Dăm/ împărțim din ceea ce *avem în inimă* pentru cei *adormiți* ai noștri.

Și pluralul popular, *împărțănii*, ne duce cu gândul la faptul că milostenia trebuie să aibă *continuitate*, să fie *continuă*...pentru *toată viața*...și nu *ocazionată* doar de înmormântare...Adică să nu dai *o dată*, la înmormântare, și *apoi să uiți* de cel mort...

Fiindcă *milostenia pentru cei adormiți* sau *pomana* trebuie să fie *prezentă* în mod continuu în viața noastră. Căci ea arată *dragostea*, legătura *de recunoștință*, de *atenție*...*neuitarea* celor adormiți.

Adică trece o zi, trec două...*mai dai* o milostenie...Mai dai *o pâine*...mai dai cuiva *un cinci lei*...un zece lei...

Mai vii *la Biserică*...*pui* o lumânare...*te rogi* pentru mama ta adormită, pentru rudele tale...pentru soțul tău...

Faci un acatist, o rugăciune pentru cei ai tăi...pe care *îi ai* în suflet...

Te rogi și *pentru vii*...și *pentru cei adormiți*...Pentru *toți ai tăi* și *pentru întreaga lume*...căci toți avem *nevoie* de *mila* și *ajutorul* lui Dumnezeu în viața noastră.

O pomenești pe ruda ta adormită la Sfânta Liturghie...Acasă dumneata *te rogi* pentru ea...

E mama ta, e fiica ta, e soțul tău...Trebuie *să îți exprimi* iubirea pentru ei...*Recunoștința* pentru tot ce au *făcut* în viața dumitale...

Așa că mâncarea este *o necesitate*...și mâncăm nu numai *cu trupul* ci și *cu sufletul*...

Iar *mâncarea* trebuie văzută ca *dar al lui Dumnezeu*.

Spre exemplu *reciteam* astăzi din *Despre opera de artă* a lui Martin Heidegger[23]...și el punea problema...am vrut să fac *un podcast* dar m-am apucat de alte lucruri...punea problema...*ustensilei*.

Adică *a cioboatelor*[24] pe care Vincent Van Gogh[25] le-a *pictat* la un moment dat...

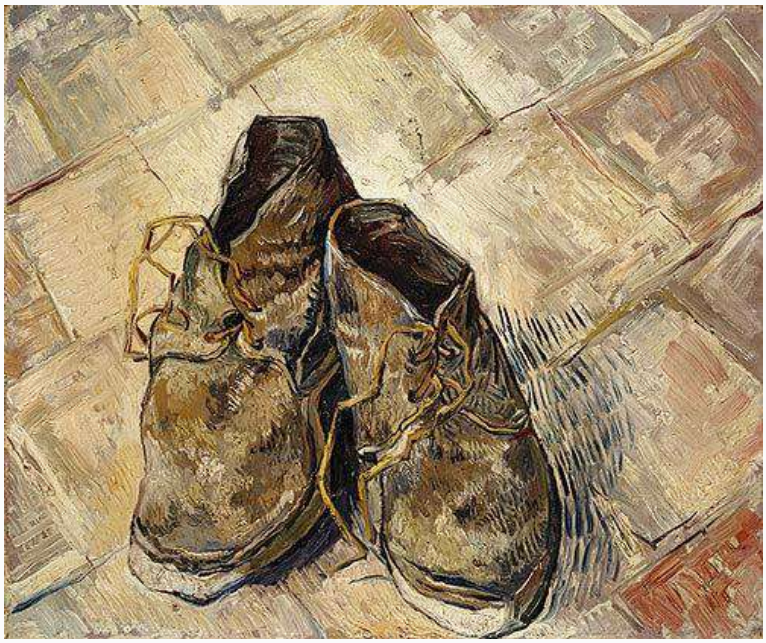

[23] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Martin_Heidegger.
[24] Idem: http://www.metmuseum.org/toah/works-of-art/1992.374.
[25] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Vincent_Van_Gogh.

Iar din *cioboatele*...din *ghetele* pictate...se observă faptul că sunt ale unui om *muncit*...care *le încălța* mereu.

Și, la un moment dat, Heidegger spune că această *uzură*...a cui?...*a ustensilei*...adică a stiloului, a îmbrăcămintei mele, a pantofilor mei...a computerului pe care eu îl folosesc...arată că obiectul este *banal*...

Iar ca *să ajungi* la o asemenea idee...trebuie să fii *protestant*...

De ce trebuie să fii *protestant* ca Heidegger?

Pentru că numai acolo, în protestantism, omul se consideră *stăpân* peste lucruri, le manipulează *cum vrea* el, încearcă să facă tot felul de *escrocherii* cu *normalitatea* lucrurilor...dar nu privește lucrurile *cu mulțumire*...

De unde și marile *catastrofe ecologice* pe care le produce Occidentul...dar pe care și Orientul a început să le producă, cu mare „bucurie", din ce în ce mai mult...

Pentru că Orientul *a învățat* de la Occident...de câteva secole încoace...de când „marea lumină" a Iluminismului *a iradiat*...să se comporte *discreționar* față de oameni, materie și ambient.

Căci „lumina" iluminismului a început *să iradieze* în lume...de când „iluminiștii"/ „iluminații" au pus *o curvă* pe altarul Bisericii Romano-Catolice franceze...și *au confundat-o* cu *Rațiunea*[26].

Adică cu *Hristos*, că El este *Rațiunea* întregii creații și a întregii existențe...

Au redus *transcendența lui Dumnezeu*...măreția Lui...la *ceea ce se vede*...dar la *un văzut aruncat în patimă*...în *desfrânare*...

Pentru că au spus că *nu le mai trebuie* Dumnezeu...ci „taina" păcatului, *curiozitatea* lui...

Și acum, în plină postmodernitate, vedem că *rațiunea cu fuste scurte*...sau *deloc*...rațiunea de tip *playboy*...și cea *a filmului porno*...nu e deloc *rațională*.

Fiindcă astăzi nu mai trebuie *să gândești*...ci doar *să vezi*!

Te pierzi *în vedere*...în visare...

[26] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Revolu%C8%9Bia_francez%C4%83.

Ți se scurge timpul printre degete...iar tu nu mai poți de *nevoia de excitare*...

O privești pe Magda...cum o cheamă...de la OTV...care dansează *sus pe masă*...

Ea dansează...ca *să primească* bani...iar tu te uiți ca prostul, *încălzit* nevoie mare...ca să vezi dacă *i se vede ceva* pe sub fustă...

Deci „înțelepciunea”...veacului...a vremii noastre...înțelepciunea asta *antropocentrică*, care ne învață să ne bucurăm doar de *ceea ce ne face plăcere*...și să fugim, din răsputere, *de durere*, de suferință, de moarte...este *demonică la culme*...pentru că *îl târăște* pe om în toate patimile.

Și de aceea *ne raportăm la lucruri* doar ca la niște *obiecte*...care nu au *nicio taină* a lor...

Niște lucruri pentru care nu simțim nevoia *să mulțumim*...

De aceea *le folosim*, le purtăm...*ne batem joc* de ele...și le aruncăm *fără regrete*...

Dacă ni s-a stricat pantoful...dăm cu el...Îl aruncăm la coș imediat...

Dai cu cartea în chip și fel...

Arunci computerul *cum* și *unde* vrei...

Te dai cu capul de pereți...

Nu ești *atent* la sănătatea ta...Nu te *uiți* la viața ta...la vârsta ta...

Adică nu te comporți *potrivit* vârstei tale...și cu *atenție* la sănătate...și la numele tău...

Îți bagi cuie, sârme, bijuterii în gură, în limbă, prin urechi...te comporți față de tine *fără grijă*...pentru că materia trupului tău nu mai e privită *cu cinstea* cuvenită unui *dar primit* de la Dumnezeu.

La fel: *cruzimea* față de animale!

Și de ce suntem *cruzi*, neîndurători...cu alții și cu animalele?

Pentru că nu mai avem *niciun bun simț* față de alții...și nicio *atenție responsabilă* față de suferința, nevoia, viața din jurul nostru.

Vrem *să distrugem*.

Vrem *să devastăm*...pentru că *nu ne simțim bine* în pielea noastră...

Căci omul care *cunoaște* suferința...*o respectă* în alții...și *îi ajută*.

Și prietenia față de om și animale vine de aici: din *experiența profundă* a durerii, a bucuriei, a scurtimii existenței...

Și nu ai putea *arunca* sau *lovi* animale dacă...ai fi atent *la câtă suferință* le provoci...și îți provoci...

Și la fel stau lucrurile cu copilul și nevasta ta...

Dacă vrei *să te căsătorești*...dar ție *nu îți pasă* de ea...și te căsătorești așa, ca să nu rămâi *prost*...și faci copii pe care *nu ți-i dorești*...bineînțeles că „iubirea" și „familia" ta vor fi *o catastrofă*.

Căsătoria din interes...cât și *serviciul care nu-ți place*...sunt *corvoade*.

„Iubirea" aceasta...este *o inexistență crasă*. O *inexistență*...în cele din urmă *soluționată* la tribunal...sau la poliție.

Căci dacă *se bat*...și *își rup ochii ca chiorii*...bineînțeles vine Poliția...și le dă *și amendă*...după ce *s-au și bătut*...

Și mă întorc la Heidegger...și la *de ce nu a înțeles treaba* că ustensila nu e *ceva banal*...

Căci *te obișnuiești* cu un lucru...și *îl banalizezi*...numai dacă *nu îl primești* ca pe *un dar* venit de la Dumnezeu.

Căci dacă am privi *cartea* ca pe *un dar* de la Dumnezeu...am considera că ea trebuie *păstrată*...trebuie *lipită* dacă s-a rupt...

Sau pantofii...dacă i-am considera ca *daruri* primite de la Dumnezeu i-am vedea *frumoși*...

Nu ca pe *o modă*...Adică folosindu-ne de ei două-trei săptămâni...și apoi *să îi aruncăm*...ca să luăm alții...care sunt acum *la modă*, care sunt *în trend*...

Căci dacă am vedea...dacă ne-am comporta față de hăinuțele noastre în sensul ca ele să fie *curate*, ca totul să fie *pus la punct*...și dacă ne-am comporta față de trupul nostru *cu evlavie*, cu atenție, ca față de *un dar* al lui Dumnezeu...am observa, dimpotrivă, că viața noastră are *multă profunzime*...și nu e deloc *banală*...

Iar când *se uzează* hainele, încălțămintea, pixul sau stiloul pe care le folosim...toate aceste *lucruri ale noastre* nu sunt niște obiecte *străine* de noi...ci unele pe care noi ne-am pus *amprenta*.

Și nu ne mai vine să ne despărțim *cu ușurință* de pixul, de stiloul, de computerul pe care l-am folosit...și cu care am scris...cărți, articole, scrisori...pentru că ele *ne sunt familiare*...

Cu cărțile pe care le avem ne-am *instruit*, ne-am *hrănit*...pe baza lor *ne-am scris* cărțile.

Ele ne-au devenit *familiare*...*prietene*...

Nu mai sunt niște *foi cu litere*...nu mai sunt doar *cărțile altora*...ci pagini de viață, de lumină, de cunoaștere, de candoare, de sfințenie...care reprezintă *o parte din noi*...pentru că ele *ne-au personalizat*, ne-au *maturizat*...

Cărțile ne-au devenit *lucruri iubite*.

Scrisorile de la oameni...de la oamenii care *mă iubesc* și *mă apreciază*...și pe acelea *le respect* în litera sau în foaia lor...pentru că *conținutul lor* mă umple de bucurie, mă dinamizează.

Deci ustensila *nu se banalizează* pentru că *se uzează*...ci este *banală* pentru noi și *o aruncăm imediat* după ce am folosit-o...pentru că nu o vedem ca pe *un dar* de la Dumnezeu.

Și din acest motiv...nu știm *să mulțumim* pentru...apă, mâncare, casă, prieteni, părinți, limba română pe care o vorbim...pentru țara aceasta, pentru neamul ăsta al nostru, pentru lumea asta în care locuim...

Căci dacă *ne-ar păsa* de toți și de toate atunci fiecare limbă, fiecare neam, fiecare carte, fiecare stilou...și fiecare răsuflare a altora de lângă noi ar fi *importantă*...și am ști *să ne comportăm cu eleganță*...

Față de *ei*...și față de *noi*...

Unii față de alții...

Am ști să ne comportăm *elegant*...

Deci Domnul le spune că nu trebuie *să dea drumul* mulțimii...de ce?...pentru că Apostolii trebuie *să îi dea* să mănânce...

Și aici e *un cuvânt cu adresă*...

Pentru că Domnul vorbește despre ceea ce trebuie *să facă* Biserica lui Dumnezeu pentru lume: să îi dea *să mănânce spre viața veșnică*.

Pentru că Biserica Ortodoxă, noi toți, ierarhie și credincioși, monahi și mireni...unii altora trebuie *să ne dăm de mâncare*...și cu toții *întregii lumi*.

Și *mâncarea duhovnicească* nu e formată numai din *sfaturi*...Nu e doar *vorbire din Scripturi*...

Căci nu sunt de ajuns *vorbirile frumoase*...și în spate *să ne vorbim de rău*...și *să ne urâm* unii pe alții...cum se *urăște* capra cu varza...sau *nu se urăște*...

Ci trebuie *să dovedim* prin viața noastră că suntem *oamenii lui Dumnezeu*. Și că de la Biserică...sau noi toți, oamenii Bisericii, trebuie *să ne întrajutorăm* și cu *cuvinte* dar și *cu dragoste*, cu *fapte de conștiință*.

Căci *întrajutorarea* dintre noi se face și prin *bunul simț* pe care îl avem *în raportarea* unora față de alții.

Și ea se face și cu *o mângâiere*...cu o faptă care *să ne ungă la inimă*...atunci *când trebuie*...când *avem nevoie*...

Și prin *tăcere* îl ajutăm pe altul...atunci când nu are *rost* să îl mai *îndurerăm* prin atâtea cuvinte...

Pentru că *nu întotdeauna* trebuie *să dai sfaturi*...Ci mai trebuie să și *taci*...și *să te rogi* lângă el...lângă omul care *suferă*, lângă omul care *caută*...care *își caută* ieșirea la lumină...

Dar, în alte situații, nu trebuie numai *să te rogi*...ci *să și mustri*. Dar nu trebuie întotdeauna *numai să mustri*...ci *să și ierți*. Dar nu trebuie *să ierți* întotdeauna...ci trebuie să și *tragi de urechi* pe om...ca să vadă *ceea ce trebuie să facă*...

Și ciclul acesta *dumnezeiesc* al virtuților în raporturile dintre noi ne arată cum ele, virtuțile, *răsar* unele din altele...sau *au legătură interioară* unele cu altele.

Deci Biserica trebuie *să dea de mâncare* lumii! Să o hrănească *dumnezeiește*...

Și aici, prin acest *dați-le voi să mănânce*...nu înseamnă că Biserica trebuie *să se transforme* într-un *azil*...sau într-o *casă de copii*...sau într-un *spital* pentru foste prostituate și narcomani...sau într-o *mare cantină socială*...

Nu!

Pentru că Biserica are *rolul ei* foarte bine precizat în istorie și în societate.

Biserica este instituția divino-umană care *oferă*/ dăruie *spațiul* și *mijloacele* prin care *oamenii se îndumnezeiesc*. Prin care se vindecă, se curățesc...prin care oamenii *cresc în eleganță*, în sfințenie, în contemplații și în vederi dumnezeiești.

Deci Biserica e *factorul de îndumnezeire* al lumii.

Este *puținul aluat* care *sfințește* întreaga umanitate.

Pentru că Biserica, în mod fundamental, este *instituția îndumnezeirii* și *a conducerii* pe calea îndumnezeirii prin cuvântările și slujbele ei.

Dar *lângă* Biserică, dacă *avem bani* și *avem cu cine* să facem aceste lucruri...pot exista orfelinate, azile, școli, muzee, cantine sociale, tipografii, grădinițe, întreprinderi diverse...

Însă acestea apar numai dacă există creștini *implicați*, oameni *inimoși*, oameni *cu mult bun simț* și *cu multă dăruire*...cu multă *jertfelnicie*...care să înțeleagă *contribuția lor activă* la viața Bisericii.

Și Părintele Patriarh Daniel...și Sfântul Sinod de astăzi, al Bisericii noastre...militează pentru *o evanghelizare profundă*...o catehizare profundă a creștinilor

ortodocși...accentuând *slujba* și *cuvântul*...dar și *întrajutorarea.*

Însă *întrajutorarea* nu trebuie *să înlocuie* partea *fundamentală*...aceea de *a participa la slujbe*...de *a ne sfinți* prin primirea Sfintelor Taine...și *de a înțelege* cuvintele lui Dumnezeu și ale Sfinților Săi și *a le urma* pe ele.

Pentru că *teologia* naște *caritatea*. Naște *milostenia*...Și nu invers!

Nu *milostenia efeminată* naște *teologia*...ci numai *cunoscând* și *iubind* pe Dumnezeu știi *să iubești* și *să te comporți* față de aproapele.

Iar acolo unde *s-a supradimensionat* activitatea caritativă...sau această *milă* care nu Îl are drept *subiect* pe Hristos...ci *îi ajutăm* pe toți...așa, precum *Crucea Roșie* sau diverse ONGuri care militează pentru *sănătatea* oamenilor dar fără *coloratură religioasă*...nu se înțelege *omul* și *nevoile lui* în mod profund.

Fără doar și poate, orice *ajutorare* a oamenilor e *foarte bună*...Însă, dacă *îl ajutăm* pe om numai *să se vindece* de vreo boală...sau *să nu moară de foame*...îl ajutăm numai *la nivel trupesc*...

Îl scoatem din apă, îi oblojim rănile, îi dăm ceva de mâncare...însă îl lăsăm tot *într-un pustiu sufletesc* imens, fără *hrană* pentru sufletul lui.

De ce?...

Căci *ce pot face* spitalul, școala, pușcăria sau tribunalul pentru om...dacă Biserica *nu îl ajută* pe om, în mod real, *să se vindece* sufletește?

Fiindcă *numai în Biserică* omul *se îndumnezeiește în mod real*, se schimbă în mod real...dacă *dorește*...și nu *rămâne* doar *o brută cu aripi de înger*.

Adevărații oameni în *Biserică* se schimbă!

Se schimbă *radical*...dacă *vor*...

Dar dacă vor *să epateze*, să ridice *din nas* că sunt „sfinți”...da, șarlatania *se continuă*!...

Însă *adevărații oameni*, care s-au *regenerat interior*...care au *renăscut* în Biserică...prin harul lui

Dumnezeu, prin Sfintele Taine, prin cuvintele Bisericii, prin viața lor ascetică...aceia, cu adevărat, sunt *o nouă societate*.

Iar *noua societate*, pe care cu toții *ne-o dorim*, nu se face prin *legi*...

Legile sunt pentru cei care *se tem* de ele.

Însă *adevărații oameni*, care creează lucruri *durabile*...*eterne* chiar...sunt cei care *s-au curățit pe ei înșiși* de patimi...și-i ajută și pe alții să trăiască această *normalitate dumnezeiască* a Bisericii.

Și de cei care *trăiesc* această normalitate dumnezeiască a Bisericii *se bucură imens* societatea...și pentru ei *nu există* lege.

Așa cum spunea și Sfântul Pavel [Rom. 7, 6; 8, 2]...

Căci oamenii *mânați*/ *conduși* de Dumnezeu, care *întrec* orice lege (căci *toată legea* este dată pentru *aducerea aminte*) fac *cele mai plăcute lucruri*.

Fiindcă legea nu te poate face...*iubitor*...prin sine...

Poți *să împlinești* toate legile...și cu toate acestea *nu devii* prin legitate *un om iubitor* de Dumnezeu și de oameni.

Poți să devii *un om drept*...sau *un drept închipuit*...

Căci, în mod *formal*, poți *să nu încalci* legile, regulile...dar prin aceasta nu ajungi să ai *o inimă bună*...să fii *credincios*...să fii *un om Sfânt*...

Fiindcă cel care *împlinește cu adevărat* toate lucrurile este omul care *își sfințește* viața...și prin iubirea lui de Dumnezeu și de oameni, prin dăruirea, prin eforturile sale constante...*văzute*...dar mai ales *nevăzute*...*nesimțite* de prea mulți, *neconștientizate*...ajută...la ce?...la binele, la pacea și la refacerea unei societăți umane.

Și noi, ca Biserică și nație, avem nevoie de astfel de oameni ca să *ne refacem*...De oameni *Sfinți*...

Pentru că *ne schimbăm cu adevărat* nu prin *ieșitul în stradă*...cu jos homosexualii!, jos tiranii!, jos comuniștii!, jos uteciștii!...ci *ne schimbăm viața* dacă *ne sfințim* pe noi înșine.

Dacă *ne sfințim* pe noi înșine...și știm *să relaționăm dumnezeiește*...atunci nu mai avem nevoie de *ieșiri în stradă*...ci avem nevoie numai de *a ne întâlni* cu oamenii,

față către față, pentru ca să observe *schimbările practice* care s-au produs și se produc la *nivelul de adâncime* al ființei noastre.

Pentru că atunci am fi...cei care *ascultă* cuvântul lui Dumnezeu și *îl păzesc* pe el (Lc. 11, 28)...

[Partea a doua a predicii]

...Și rămăsesem așadar, iubiții noștri, la ideea...la *realitatea* hranei...pe care Biserica, noi, *oamenii* Bisericii trebuie *să o dăm* lumii...deopotrivă *hrană duhovnicească* dar și *trupească*...

Însă, în primul rând, *hrana duhovnicească* este cea care trebuie *să primeze*...

Într-o scriere celebră a lui Dostoievski, *Fraţii Karamazov*[27]...creându-l pe *Marele inchizitor*...marele geniu rus a pus, printre altele, și problema *importanței capitale* a hranei. Hrană...care îi face pe oameni *să se lepede* de credință...

Cu alte cuvinte, dacă oamenii ar fi *persecutaţi* prin faptul de *a nu primi hrană*...ei *s-ar dezice* de Hristos...

Însă istoria Bisericii ne arată și contrariul: că foarte mulți Sfinți au fost *chinuiți* în acest fel...cu *nemâncarea*...și, cu toate acestea, nu s-au *dezis* de Hristos.

Nu s-au *lepădat* de Hristos...

Și, în mod minunat, Domnul *a venit* la ei, i-a hrănit, i-a vindecat de multiplele răni provocate de *ighemoni*/ de către *conducătorii* acelor regiuni...

Și s-a observat în cazul lor, a multor Martiri...Mărturisitori și Mucenici...că *forța duhovnicească a răbdării* este *mai mare*, la un moment dat, decât *chinurile* și că ea...*întrece* orice prigoană, orice durere, orice necaz.

Suntem la versetul al 17-lea...unde οἱ δὲ λέγουσιν Αὐτῷ/ ei i-au grăit...i-au spus Lui: Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας/ Nu avem aici decât numai cinci pâini și doi pești.

[27] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Fra%C8%9Bii_Karamazov.

Și *pâine*, în limba greacă, se spune ἄρτος...De unde a intrat cuvântul în limbajul nostru bisericesc...pentru noi, cel mai adesea, *artosul* fiind sinonim cu *prescura*[28]...sau cu *pâinile* de la *Litia* Vecerniei.

Iar pește: ἰχθύς...în vechime *simbolul peștelui* fiind *un simbol al lui Hristos* dar și *al creștinului,* prin extensie de la Hristos.

Deci nu aveau acolo decât *5 pâini* și *doi pești*...

Și acestea au *o interpretare teologică* foarte profundă...dacă vorbim despre *înțelegerea duhovnicească* a textului evanghelic.

Iar, într-o primă interpretare, putem vorbi despre cele cinci pâini ca despre cele *cinci simțuri trupești* (miros, văz, auz, pipăit, gust)...și cele cinci *simțuri sufletești înduhovnicite*, sinonime cu cele trupești, prin care sufletul vede, miroase, simte, gustă lumina dumnezeiască în extaz.

Și experiențele extatice ale Sfinților Părinți subliniază *activitatea duhovnicească* a simțurilor noastre sufletești.

Deci avem *cinci pâini*...care îl reprezintă pe *om* în calitatea lui de *ființă sufletească* și *trupească* deplină, cu simțurile aferente.

Căci el este o ființă *dublă*, care le simte și pe cele duhovnicești și pe cele materiale. Iar cei doi *pești* ar însemna tocmai *dubla noastră identitate*, trupească și sufletească.

Și cei doi *pești*, trupul și sufletul nostru, *au unitate* la nivelul persoanei noastre...și fiecare parte are *simțurile* sale.

Trupul are *simțurile* sale...sufletul are simțurile...*simțirile* sale...Și ambele părți componente ale firii umane *conlucrează*...în așa fel încât nu poți *să desparți* sufletul de trup...și *să înțelegi* cât e *suflet* și cât e *trup* în acțiunile noastre.

Sau, într-un om Sfânt – așa cum îi spuneam acum câteva ore doamnei preotese, într-o convorbire privată a noastră – nu poți să desparți/ să înțelegi cât e *sfințenie* și cât e *aportul* lui. Cât e *aportul* lui, cât sunt *faptele lui*...cât *au*

[28] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Prescur%C4%83.

contribuit ele la această *minune dumnezeiască* care este *starea de sfințenie*.

Căci *în sfințenia* unui om, în mod *tainic* și *mai presus* de înțelegerea umană, *se îmbină deschiderea* noastră față de Dumnezeu cu *deschiderea prea imensă*, uluitoare, a lui Dumnezeu față de noi.

Și, în cadrul ei, ne întâlnim cu *o îmbrățișare tulburătoare* a lui Dumnezeu cu omul.

Dumnezeu *îl îmbrățișează* pe om...omul *Îl îmbrățișează* pe Dumnezeu...așa cum vedem în Icoana *Parabolei fiului risipitor*...care se întoarce prin pocăință la Tatăl...și e *îmbrățișat* de Acesta.

Și în Icoana aceasta *ne regăsim* cu toții...Căci noi mergem *către* Părintele ceresc, recunoscându-ne toată păcătoșenia...pentru *a ne îmbrățișa iarăși* cu El, prin *iertarea* pe care o primim de la El.

Și avem astfel *confirmarea* acestei *realități dumnezeiești*...a faptului că, deopotrivă, putem fi *casnicii* lui Dumnezeu...cu Dumnezeu...împreună/ în comuniune cu Dumnezeu...tot timpul...deși *trăim pe pământ*...în așa fel încât ființa noastră, sufletul și trupul nostru *să fie transfigurate*...să fie *preschimbate* într-o *realitate duhovnicească personală*.

Pentru că numai astfel, ca *ființe înduhovnicite*, acum și pentru veșnicie putem fi *proprii* relației cu Dumnezeu.

Însă, din punct de vedere material, I-au adus Domnului cinci pâini și doi pești...

La care El a zis: Φέρετέ Μοι ὧδε αὐτούς...Adică: Aduceți-Mi-le Mie pe acelea aici!...Aduceți-Mi pe cele pe care le aveți.

Și acum începe *minunea*! Minunea *înmulțirii* pâinilor...dar și o explicație *subcutanată*, profundă în acest text...a faptului că *materia se poate îndumnezei*.

Că materia are *virtualități imense*...pe care Dumnezeu le-a lăsat...*le-a sădit* în ea...și că numai împreună cu Dumnezeu putem *să actualizăm* aceste dumnezeiești virtualități aflate în materie...dar și în ființa noastră.

Deci Domnul *a poruncit*, în versetul al 18-lea, ca materia *să fie adusă* la El.

Adică ceea ce spunem noi, în Dumnezeiasca Liturghie...atunci când *ne pregătim* să invocăm/ să chemăm pogorârea harului dumnezeiesc...ca *să sfințească* Cinstitele Daruri...

Căci spunem: „ale Tale *dintru*...ale Tale”...

Pentru că, Doamne, Îți aducem Ție daruri *dintru*...ale Tale...din ceea ce *ne-ai dăruit nouă*...

Noi nu facem decât să Ți le *reîntoarcem*, să Îți *reoferim* darurile Tale...*cu mărinimie* de suflet.

Tocmai de aceea – am mai spus asta și altădată – creștinul *autentic*, românul *autentic*, ortodoxul...atunci când face *o milostenie* dă *cele mai bune lucruri*. Cele mai bune obiecte sau cea mai bună hrană ca milostenie.

Nu dă toate *rupăturile*...sau nu dă omului *doar cinci lei*...adică *ceva de nimic*...

Căci dacă vrei *să faci o milostenie*...atunci trebuie *să o faci ca lumea*...Îi iei un costum de haine cuiva...îi dai o carte serioasă...îi dai o Icoană...îl primești la tine...îi dai o masă...îi facilitezi o bursă...îl duci la tratament...sau mergi cu el într-o excursie...sau faci cu el un curs de inițiere într-o anumită știință...sau în înțelepciunea dumnezeiască...

Deci dacă vrem *să ajutăm*, trebuie să ajutăm cu lucruri *de cea mai mare importanță*. Cu lucruri care *să însemne ceva*, la modul *real* și *impresionant* pentru un om.

Pentru că el își va aminti *cu bucurie*...și *cu mulțumire* de gestul tău...dacă l-ai făcut *să se simtă bine*, întreg, uman, bucuros în compania ta.

Altfel facem milostenii...prin care *îi desconsiderăm* pe oameni...pentru că le dăm *ce vrem noi*...și nu *ceea ce ei au nevoie*...

Și așa și aici! Domnul ne arată că adevărata milostenie trebuie *să fie adusă* în fața lui Dumnezeu...cu toată recunoștința față de El...sau că *oricât de puțin* am avea noi să dăm...să nu ne uităm la faptul că *e puțin*...pentru că Dumnezeu *primește* și *sporește* acest lucru.

El *înmulțește binecuvântarea* în casa noastră...și în cea a omului pe care îl ajutăm...

Au adus *în fața* Domnului cinci pâini și doi pești...

Și ce să faci cu o asemenea mâncare...la atâta mulțime? Nici nu știm dacă peștele era *făcut*...pregătit...

Iar pâinile cât erau *de mari*? Că Sfinții Apostoli nu puteau să ia cu ei pâini *cât roata carului*...Luau și ei niște *pâinuțe mici*...Niște *pâinișoare* acolo...ce aveau ei, săracii...

Deci nu putem să spunem că aici avem de-a face cu *o masă*...Nici 1, 2% nu se puteau *sătura* mâncând ce aveau Apostolii.

Și cu toate acestea Domnul ne spune – așa cum încercăm noi să spunem credincioșilor, în Biserică: *ajutorul* dumneavoastră, oricât de *mic*, e *important*...pentru că putem *să ajutăm* pe cineva bolnav – că oricât *de mici* sunt cele aduse...ele *se vor înmulți* pentru toți.

Iar acest *puțin*, cu adevărat, Dumnezeu *l-a înmulțit*!

Și avem acest verset 19...unde *se produce* de fapt *marea minune* a înmulțirii pâinilor și a peștilor.

Καὶ κελεύσας...de la κελεύω (a porunci)...și *a poruncit* τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι/ mulțimilor să se așeze...

Și de aici, de la κλίνω, vine *înclinare*...gest al trupului în care *îți pleci* capul în fața lui Dumnezeu...sau în fața cuiva care *îți inspiră* autoritate...dar și *a avea aplecare* asupra unui lucru. *A avea înclinare* pentru o vocație sau o meserie.

De aceea cel care nu are *nici în clin* și *nici în mânecă*...de-a face cu o meserie...este *afon* la ea. Nu *îi simte* melodia...

Ne înclinăm...și *ne așezăm*...

Mulțimile s-au așezat ἐπὶ τοῦ χόρτου/ pe iarbă. Căci χόρτος, de unde vine *horticultură* al nostru, înseamnă *iarbă*. Iar *horticultura* se ocupă cu studierea pomilor, a legumelor, a florilor...pe scurt: *a ierburilor*, a vegetației.

Însă κλίνω, la care ne-am referit anterior, e important ca *poziție duhovnicească*. Poziție duhovnicească *a corpului*...și *a stării interioare* în fața lui Dumnezeu.

Iar cei care știți ceva despre *poziția tradițională* în care se face *rugăciunea lui Iisus,* a inimii...aceea de a sta pe un scăunel și *a apleca* capul spre partea stângă, spre *partea inimii*...și a privi *deasupra* inimii, așa cum ne învață Sfântul Vasile de la Poiana Mărului, canonizat de către Biserica noastră de curând (†25 aprilie), în 2003[29]...această stare *înclinată* a capului către inimă...*deasupra* inimii...*în susul* inimii...în partea ei *rațională* și *volitivă*...și nu în partea de jos, în partea *pătimașă*...la nivel spiritual, această *aplecare* a capului trebuie să producă în noi *umilința*. Pentru că e starea de *ascultare* a lui Dumnezeu și de *așteptare* a voii Lui.

Și printr-o continuă rugăciune, umilință...și continuu dor față de Domnul...și cu lacrimi, și cu pocăință...acestea produc în noi acea stare de *sensibilitate duhovnicească,* de pocăință *dureroasă* și *dulce* în același timp...a stării și a rugăciunii în fața Domnului.

Pe de o parte, trăim *pocăință*, durere, așteptare, *conștientizare de sine*...iar, pe de altă parte, *recunoștință* față de Dumnezeu...*mulțumire pentru toate*.

Căci fără Dumnezeu nu putem *să ieșim* la limanul rugăciunii. Adică să scoatem toată această *murdărie imensă* din noi...pe care păcatele, patimile au produs-o în noi.

Acea murdărie pe care *o simțim* acut...jenant, zdrobitor în adâncul ființei noastre.

Căci e *un mare dar* de la Dumnezeu ca *să ne vedem* păcatele. Și e unul dintre *marile daruri* pe care *frica de Dumnezeu* și *amintirea păcatelor noastre* și *gândul la moarte* îl nasc în noi.

Și așa, această *aplecare a trupului* la rugăciune, care, la început, pare să fie *o chestie fără sens*...produce, cu timpul, *durerea* și *mișcările evlavioase* ale inimii noastre...dar și ale trupului nostru.

---

[29] Idem: http://www.basilica.ro/ro/stiri/sfantul_vasile_de_la_poiana_marului_pomenit_astazi_in_biserica_ortodoxa_romana.html.

Iar aceste *mișcări ale evlaviei*, care *se nasc* în sufletul nostru și *se răsfrâng* și în tot trupul nostru...sunt *la antipodul* a ceea ce înseamnă *cerbicie*.

Și *cerbicia* e starea omului care stă numai *cu gâtul în sus*...cu capul în sus...cu gâtul *drept* și *adânc înfipt* între umeri...

Privește *măreț...de sus*...

Îi privește *cu aroganță*...pe cei care *trec* pe lângă el și pe care îi consideră, pe toți, *proști* și *nechibzuiți*...

De aceea niciodată *nu pleacă capul*...și nu se crede *păcătos*, nu se crede *netrebnic*...nu se consideră *vinovat* cu nimic...

Căci *cerbicia* arată tocmai această *stare fizică* și, deopotrivă, morală: sunt *tari în gât*.

În sensul că, statul lor *cu capul în sus*...exprimă o realitate interioară *dramatică*...aceea de *autosuficiență*, de *încredere în sine fără margini*.

Însă, viața duhovnicească...adică rugăciunea lui Iisus, împărtășirea, spovedania, toate îngenuncherile și metaniile noastre, toată oboseala și tristețea duhovnicească pe care *le trăim* la slujbele noastre...pentru păcatele noastre și ale întregii comunități și ale întregii lumi...dar și bucuria și exaltarea dumnezeiască pe care le trăim prin simțirea harului lui Dumnezeu...produc în noi niște *mișcări duhovnicești*...care *ne înclină*...

Și observăm la oamenii duhovnicești aceste *detalii* ale *înclinării* duhovnicești, ale *evlaviei*...Căci stau, câteodată, la rugăciune, cu capul *aplecat* spre umăr...sau *mai aduși* de spate...spre inimă...sau cu mintea *privind* în inimă...la cele *din* lăuntru...

Și o fac *de la sine*...și nu *în mod automat*! Căci sufletul plin de evlavie *mișcă trupul* spre *o stare a cuviinței*, a rugăciunii evlavioase, a dialogului *atent la detalii*...și cu *sincerități de conștiință*.

Și toate acestea produc pe chipul lor *un farmec*...și *o maiestuozitate de neînlocuit*.

Iar oamenii duhovnicești *o simt în mod reciproc*.
O simt unul la altul...

Căci au un mod de a ști *să pună virgule* acolo unde trebuie, în vorbire...Știu să facă *puncte puncte*, adică *trei puncte*...într-o discuție...
Sincopele glasului...ale modului de *a privi,* de *a duce* spre o anumită direcție discuția, de *a te comporta în integralitate*, fără nimic fad, teatral, tras de păr...spun *multe* celor care *te ascultă*...

Deci observăm la oamenii duhovnicești această *manifestare* de...trestie *mângâiată* de *adierea* vântului.
O mișcare *grațioasă* a trupului și a minții lor, plină de *eleganță duhovnicească*.

Mișcările continue, naturale și delicate ale trupului, aplecarea când *spre dreapta* când *spre stânga* a capului...care nu stă numai așa, *bădăran*, cu gâtul în sus...și care *știe să privească și în jos*, să schimbe *tonalitatea* glasului...care știe să se roage făcând *pauze* în rugăciune, *pauze semnificative*...sau *sublinieri* prin intermediul vocii, *a tăriei* sufletești...sunt *amprentele* omului duhovnicesc.

El e omul care *se dăruie în multe feluri* la predică, la slujbe, în discuțiile cu el...

Toată această *oboseală*...oboseală *imensă*...te umplu de *înclinare bună*....

Și am primit și *mesaje bădărane,* apropo de *oboseală*...Eu încerc *să predic* și *să scriu* online...în ciuda *oboselii mele imense*...sau ca *o oboseală peste oboselile* pe care le am...

Și cineva a venit și mi-a spus că am vocea *ca a lui* Vadim Tudor...
Adică, dacă eu *înalț* glasul puțin, aici, când predic, pentru ca să fie *expresivă* în anumite contexte...și dacă oboseala mea e *atât de mare*, ca și *acum*, și cu toate astea...mă chinui *să zic*...și *să gândesc* niște lucruri...
Căci eu *nu am foaie în față*!...

Nu zic, domne, eu *țin spiciul* și dumneavoastră *înghițiți* tot ce spun eu!

Nu, ci eu *acum gândesc* lucrurile pe care *vi le spun*!...

Căci *acum* fac predica, acum *mă gândesc*...acum *îmi aduc aminte*...acum sunt *luminat de Dumnezeu* ce să spun.

În mintea mea acum *se produc* toate lucrurile...toate *conexiunile*...

Pentru că predicile mele nu sunt *aranjate*...

Dar așa e: când privești *distant*...toată munca...și vocea mea...*ridicată* și *neefeminată*...poți *să glumești*...dacă *nu te ostenești la fel*.

Știu și eu asta! Unii părinți vorbesc *mai încet*...se prefac că sunt oameni care *întotdeauna* numai *așa vorbesc*...Adică faptul că au *o calmitate extraordinară*, mă rog...

Însă vorbirea mea e *naturală*. Așa *mi-e firea*! Eu vă vorbesc *cu timbrul meu*...cu cel pe care îl am *întotdeauna*, în orice discuție...

Nu îmi pot *silui* glasul!

Nu pot vorbi *încet* ca *un efeminat*...sau numai pe *anumite tonalități*.

Nu! Eu vă vorbesc *așa cum vorbesc întotdeauna*.

Problema însă e aceea, că omul care stă *în fața* noastră înțelege *osatura adâncă duhovnicească* pe care o ai. Dar cel care *nu te cunoaște*...poate să spună *orice îi trece prin minte*...

Și vocea mea guturală, obosită, sfâșiată...e vocea unui om care *trudește continuu*. A unui om care *vorbește mult*...și muncește, uneori, *împotriva* sănătății sale.

Și, e adevărat, ar trebui *să mă menajez*...și să nu vorbesc în momente ca *cele de acum*...de *mare oboseală*...

Însă dacă *tac*...și *nu mai scriu*...cu toții avem *de pierdut*...

Să tăcem și *să ne uităm* unii la alții...precum cucii la cer? Să stăm ca niște *năluci* în Biserică?

Însă dacă *nu te oboseşti*...nu ai *ce spune*...

Și, de multe ori, așa ajungem *să trăim* în Biserică: să nu mai știm *ce să ne spunem*...

Însă, slavă lui Dumnezeu!, avem enorm de multe lucruri *să aflăm*...și *să ne spunem*...și pe care *să le comentăm*...și pe care *să le adâncim*...

Încât noi *ne mirăm*...cum de mai *avem* somn...sau cum *mai putem dormi*, când avem *atâte de multe* lucruri de făcut?

Și, la versetul al 19-lea, Domnul îi pune pe oameni să se ἀνακλιθῆναι...să se *aşeze* pe iarbă...adică *într-un mod smerit*...

Și aici se naște întrebarea: de ce *le plac* orășenilor *mergerile în natură*? Tocmai pentru că *se întâlnesc cu viața*, cu fundamentul ei...al existenței.

Iar atunci când stai jos, pe iarbă...simți natura, simți viața...simți sub tine iarba, gâzele...mirosuri, nu?...toate frumoase, *naturale*...

Și atunci îți dai seama că omul de la țară trăiește între gâze și între iarbă...între ierburi frumoase și mirosuri frumoase...și nu știe *cât de fericit* e...Sau *ar trebui să fie* pentru tot ce are în jurul lui...

Iar pentru ca să îți dai seama de *fericirea rurală*...trebuie *să te muți* la oraș, să stai între betoane, să miroși numai miasme de veceuri...și de lucruri aruncate alandala pe stradă, prin parcuri...

Atunci îți dai seama, când *nu o mai ai*, ce *înseamnă să lupți* pentru *o viață ecologică*...

Atunci înțelegi ce înseamnă viața *teo-ecologică*...adică o lume văzută din perspectivă creștină și unde lumea, omul, tot ce facem sunt *centrate* în Dumnezeu.

Căci viața noastră trebuie *să cuprindă* un comportament *adecvat* atât față de animale cât și față de plante. Față de păsări...

Așa cum spunea la un moment dat Sfântul Siluan Athonitul[30]...Vorbea despre *prostia de a rupe* niște crengi din brad...sau florile...când nu ai niciun chef *să le păstrezi*.

A rupe o floare numai pentru ca *să o miroși*...și apoi *să o arunci* e *un gest prostesc*...

Mai bine le lași acolo unde sunt, le miroși frumos...și pleci *mulțumitor* mai departe...și *plin de bucurie*, pentru că Dumnezeu a făcut atâtea *minuni minuțioase*...

De la bobul de orez și până la creierul uman, de la cum arată o scoică, un melc, un taur...sau o balenă...toate sunt lucrurile lui Dumnezeu, poartă *amprenta* Lui...care ne umple *de minunare*.

Căci peste tot se vede *măreția* mâinii lui Dumnezeu...Care a creat toate după marea Sa înțelepciune și iubire de oameni.

Fiindcă toate sunt *conforme* cu *modul de viețuire* al oamenilor. Clima și alimentele, formele de relief și adaptarea noastră la ceea ce vedem ne fac *să înțelegem* că pământul e *casa noastră*, că ea e *darul* lui Dumnezeu și că aici e *un loc de creștere duhovnicească* spre Împărăția Lui.

Deci: s-au așezat *pe iarbă*!...

Pe acest *hortos*...de unde am zis că vine *horticultură*...

Și λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους/ luând cele cinci pâini (de la acest *pente*...avem noi *pentagramă*: adică o stea cu cinci colțuri) καὶ τοὺς δύο ἰχθύας/ și cei doi pești, ἀναβλέψας/ a privit (căci ἀναβλέπω înseamnă *a privi în sus*)...unde?...εἰς τὸν οὐρανὸν/ întru cer...

Privind întru cer...Domnul εὐλόγησεν/ a binecuvântat...

Și aici avem același *gest evloghistic*, de *binecuvântare* ca la Sfânta Liturghie...și ca la toate slujbele Bisericii, unde episcopii și preoții binecuvintează *întru Domnul* lucrurile, veșmintele, obiectele, mâncărurile aduse...

[30] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Siluan_Athonitul.

Și El a privit *în cer*...adică către Tatăl și către Duhul...sau *ne-a învățat pe noi* să ne *uităm* la Treime și *să cerem ajutorul* Prea Sfintei Treimi în tot ceea ce facem...mai ales *în actele liturgice*, care nu pot fi concepute decât ca *împreună-lucrări sfinte* făcute cu Dumnezeu.

El a binecuvântat ca Dumnezeu...καὶ κλάσας/ și *a frânt*...De la κλάω, care înseamnă *a frânge*...

Și ce a frânt...ἔδωκεν τοῖς Μαθηταῖς τοὺς ἄρτους/ a dat Ucenicilor pâinile...frânturile din pâine...οἱ δὲ Μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις/ iar Ucenicii [le-a dat] mulțumilor.

Și μαθητής...nu Matiz, mașina...înseamnă *ucenic*, discipol.

Ucenicii au primit mâncarea *înmulțită* de la Domnul, această *masă minunată*, și ei *au dat-o* mulțimilor...

Iar unii Sfinți Părinți punând această problemă: de ce *Ucenicii* au dat mâncarea mulțimii...au spus: pentru ca ei *să se încredințeze* de marea minune. Pentru că prin mâinile lor ea *trecea*...spre mulțimi...

Și *mica masă*, mica mâncare...devine *inepuizabilă*!...
Ea *ajunge* pentru toată lumea...

Iar *ohlisul* de aici, *mulțimile* de aici, după cum vom vedea în ultimul verset...erau mulțimi *serioase*...
Nu erau doar vreo 5, 10, 15 următori ai Domnului...

Deci aici se petrec câteva lucruri importante...Căci Domnul poruncește mulțimii să se așeze pe iarbă, și astfel să aibă *contact* cu smerenia...cu starea naturală, confortabilă...să aibă de-a face cu *naturaleța*.
Să se așeze...pentru ca *să mănânce cu toată inima*...
Și prin asta să se facă *discrepanța vizuală* între El și Ucenici...și între El și ei...pentru ca fiecare *să vadă* cum se înmulțesc pâinile și peștii...*sub ochii* lor...

Și stând jos...văd cu toții *coerența* acestei minuni.
Și după ce oamenii se așază pe iarbă, Domnul ia pâinile și peștii, *mulțumește* pentru ele...căci asta înseamnă *privește în cer*...le *binecuvintează*...bineînțeles învățând ca

noi întotdeauna *să binecuvântăm* și *să mulțumim* pentru ceea ce ne-a dat Dumnezeu...

Deci să privim ustensilele, cum vorbeam anterior, ca pe elemente care *se umplu* de prezența noastră...

Și numai după acestea toate Domnul *frânge* și *înmulțește* mâncarea. Și ceea ce *înmulțește*...trece *prin mâinile* Ucenicilor ca *să ajungă* la mulțimi...

Iar minunea preaminunată este aceasta: καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν/ și au mâncat toți și s-au săturat!

Au mâncat până la sațietate...

Iar în versetul acesta, al 20-lea, expresia *au mâncat* și *s-au săturat*...credem că este *un moto extraordinar de bun* pentru ceea ce ar trebui să însemne *predica* și *vorbirea duhovnicească*.

Căci la întrebarea *cât ar trebui* noi *să predicăm* în Biserică sau *cât ar trebui să vorbim cu ei* despre *lucruri teologice*...răspunsul ar fi: până când *se umplu* de cunoaștere, de bucurie și de sațietate duhovnicească.

Până nu *mai pot*...mai mult...

Să vorbești cu oamenii și să-i hrănești cu bunătatea, cu curăția, cu umilința și cu frumusețea ta...Și cu bunul tău simț...Și cu înțelepciunea ta...

Să le vorbești într-atât de mult încât oamenii să înțeleagă că sunt *plini*...că sunt *cu burta sufletului împăcați*...că *s-au îngrășat* prin cuvintele pe care li le-ai spus.

Și să le dai și de mâncare, de băut, câte un dar...dacă ai, dacă îți permiți...după ce le dai *masa cuvântului*.

Pentru că trebuie *să îmbinăm* cuvintele predicii noastre cu *amabilitatea* și *solicitudinea* față de diverse cereri.

Căci cuvântul înțelept, frumos, cu bun simț...cu *curtoazia frumoasă* a frățietății *se derulează*, de la sine, spre statul la masă și la vorbă...

Pentru că îl poți *oameni* cu ceea ce ai...în inimă și în casă...

Și *sărac*...sau *mai nesărac*...omul trebuie să plece de la tine *mulțumit*. Să vadă bun simț, respect...că a găsit în tine *un partener de discuție* pe măsura sa...și că l-ai ospătat și cu *hrana bunătății* inimii tale...care e tot de la Dumnezeu...

Deci trebuie *să-i săturăm* pe prietenii noștri, pe ucenicii noștri, pe enoriașii noștri, pe oamenii pe care îi conducem în Mănăstire sau în eparhie...și cu *cuvinte dumnezeiești* dar și cu ceea ce *dorim să le dăruim*...pentru ca să plece, cu toții, de la noi ca niște *oameni veseli cu inima*.

Iar dacă omul nu pleacă de la tine *vesel*...dar a venit la tine *cu inima deschisă*...dacă nu pleacă *vesel*...atunci întâlnirea a fost *ratată pe jumătate*.

Dacă omul nu pleacă de la tine *radios*, cu aripi *noi*...dacă nu pleacă *cu frumusețe* în suflet, ci pleacă cu...*resturile* nesimțirii tale...atunci nu cred că mai au rost aceste *întâlniri*...

Pentru că trebuie să ne întâlnim *cu frumusețe*...unii cu alții...

Căci așa trebuie *să se petreacă* lucrurile: să ne sărutăm *cu sărutare duhovnicească* și unii pe alții *să ne îmbrățișăm*...

Să *ne iertăm*...

Să ne zicem *fraților*...pentru Învierea Domnului nostru...așa cum *ne învață* slujba Sfântului Paști.

Cu alte cuvinte: trebuie să fim *oameni duhovnicești*.

Căci nu merge treaba numai cu *aparențele*...

A ciocni un ou...sau a bea împreună un pahar de vin...fără să existe *comuniune* între noi, *comunicare* și *înțelegere reciprocă*...nu ne ajută *la inimă*.

Aparențele *inconfortează* și mai mult...

Ci trebuie să ne sărutăm *cu sărutare sfântă*, cu iubire reală, vie și să vorbim lucruri care *ne caracterizează*.

...Însă versetul al 20-lea: *au mâncat* și *s-au săturat* cu toții...Πάντες...

În greacă πᾶς, πᾶσα, πᾶν, un pronume...înseamnă *tot*, *întreg*.

Și în filosofia și teologia grecească veche...*întregul* era *materia*, totalitatea materiei...Și materia *se confunda* cu Divinitatea...pentru că și Divinitatea era *materială*...

Și Dumnezeul ăsta *Unu* al grecilor, *alături* de zei sau care *îi excludea*...sau *îi lăsa neexplicați* pe zei...apărea ca *paralel* cu materia.

Dar dacă materia era considerată de grecii păgâni drept *o realitate veșnică*, pe care nimeni nu *a creat-o*...iar pe zei, la fel, *nu i-a făcut nimeni*...înseamnă că există două realități, și zeii și materia, ambele *veșnice*...și zeii nu fac altceva decât *să se joace* cu materia...animalul, pasărea, omul...find *materie plasticizată*...

Însă în lumina Revelației dumnezeiești a Bisericii Ortodoxe, creația nu este *veșnică*...Nu e *ca Dumnezeu*.

Ci creația e *rodul voinței* și *al iubirii* lui Dumnezeu.

De aceea ea apare ca fiind *dependentă* de Dumnezeu...*în relație* cu El...

Căci El e *sursa* vieții omului, a animalelor, a Îngerilor, a întregii creații...

Iar noi *ne împlinim* numai *în relația* noastră de iubire și de credincioșie cu Dumnezeu, cu Creatorul nostru.

Tocmai de aceea (am mai spus și altă dată) omul păcătos nu poate să se simtă *împăcat*...

Nu poate să se simtă *bine* cu faptul că curvește, minte, înșală, că omoară sau că se droghează...

Pentru că *împlinirea* noastră nu se poate face *prin păcat*...ci *prin faptele bune*, de mare demnitate și curăție care ne leagă de *comuniunea* cu Dumnezeul treimic.

Numai *în Dumnezeu*...pentru că am fost *făcuți de către El*...noi ne putem simți *împliniți*.

E un alt fel de a spune: *numai acasă ne simțim bine*.

Bineînțeles putem să mergem în țări străine, până la capătul pământului...

Ne întoarcem...

Și tot *acasă* simțim (și prin *acasă* denumim casa, familia, neamul, locurile natale, limba, credința, obiceiurile, modul de a fi...ce te fac să ai *reverberații* profunde) că e acel ceva *de neînlocuit* și *de neșters* din ființa noastră.

Dar acest *acasă* cel mai profund al omului și al întregii umanități înseamnă *relația noastră* cu Dumnezeu.

Marii convertiți înțeleg acest lucru *foarte bine*...

Înțeleg că *acasa comuniunii* cu Dumnezeu nu poate fi *butaforizată*.

Căci după multe peripeții...prin trecerea lor prin erori de tot felul...și prin multe secte...și religii...când se întorc *acasă*, adică *în Ortodoxie*, în *Biserica Ortodoxă*, în *Biserica lui Dumnezeu* – care la nivel universal are multe *neputințe*...și nici nu e *cea mai mare* „grupare religioasă" – simt că aici *se regăsesc*.

Pentru că simt cum *pătrunde* în ei viața lui Dumnezeu...prin slujbele Bisericii și prin tot modul de *a fi* al Bisericii.

Și atunci *știu* și *simt* că sunt *acasă*!

Încep să vorbească, să simtă, să gândească și să trăiască *cu adevărat omenește*. Să trăiască *viața normală* a oamenilor...care nu poate fi trăită *în afara* Ortodoxiei.

Și acesta nu e *un triumfalism*...ci *un fapt de viață*!

Pentru că nu noi, ortodocșii, *inventăm* viața ortodoxă...ci noi *trăim* din ea...sau ea este cea care *ne ține* în viață...pentru că e *viața* lui Dumnezeu.

Și *largheța duhovnicească*, care *tot crește* în inima și în mintea și în trupul celor care *se convertesc* la Ortodoxie...le dă să înțeleagă cât de *anormali* au fost în gesturile și în simțămintele lor...și ce *simplu de dumnezeiască* este *viața*. Viața *autentică*...

Pentru că harul lui Dumnezeu, lucrând continuu în noi...ne face să fim niște *pajiști imense*...pline de florile duhovnicești ale virtuților dumnezeiești.

...Și atunci *ne dăm seama*...sau în măsura în care *dobândim*, pas cu pas, *mintea* lui Hristos, raționalitatea Lui,

modul Lui *drept* și *simplu* de a vedea lucrurile...înțelegem ce înseamnă *acasă*...și că nu trebuie să mai plecăm niciodată de *acasă*...așa, pe coclauri, în deșertul patimilor.

Pentru că *acasa noastră* reprezintă *liniștea* în care noi *ne regăsim* la modul fundamental.

Acasă vedem *cine suntem noi* în adâncul ființei noastre...și *ce ne împacă*...

Ce ne împacă, ce ne *odihnește*...

Tocmai de aici simțământul *păcii*, al *odihnei*...în Biserică...și, mereu, în viața noastră, dacă suntem oamenii studiului teologic, ai contemplației, ai rugăciunii, ai frumuseții duhovnicești.

Și de aici, noi, ortodocșii, vorbim despre *moarte* ca *adormire*...dar și despre *odihna împreună* cu toți Sfinții.

Odihnă însă nu în sensul că *stăm inconștienți cu toții*, după moarte...după cum credea Martin Luther[31] sau Ellen White[32]...până la Judecata finală...așa, ca niște lilieci *agățați*...în veșnicie...

Ci *odihna dumnezeiască* este tocmai această *minune enormă* că Dumnezeu *locuiește* în noi, prin slava Sa și noi în Dumnezeu...prin împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului, prin rugăciunea noastră, prin smerenia noastră, prin curățirea noastră de patimi...și, în veșnicie, fiind *cu mult mai dinamici interior* în comparație cu viața bisericească de aici.

Pentru că odihna noastră interioară *se potențează* enorm de mult în veșnicie, împreună cu Dumnezeu.

Așa că, pentru *a mânca* și *a ne sătura*...trebuie *să ne întoarcem acasă*...

Și pentru ca *să ne întoarcem* acasă...trebuie să începem cu frica de Dumnezeu...cu pocăința...cu vederea păcatelor proprii...cu curăția trupească și duhovnicească.

...Cu venirea la Sfintele slujbe...cu spovedanie și împărtășire deasă...cu ascultare smerită față de îndrumători, povățuitori, duhovnici, frați, confrați...și, mai ales, față de

[31] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther.
[32] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ellen_White.

semnele și de *luminările dumnezeiești* pe care Dumnezeu *ni le trimite* în viața noastră.

Și apoi înțelegem că înfrânarea, postul, rugăciunea, toate lucrurile astea din Biserică au *o legătură interioară*...

Și așa cum, la școală, învățăm Română, Matematică, Franceză, Engleză, Fizică, Chimie, Religie etc. ...și când suntem elevi...nu cam ne dă-m seama că *tot ce învățăm* noi *se leagă* între ele...la fel și aici, cu viața Bisericii.

Școala ne face oameni *cu capul pe umeri*...iar Biserica *ne desăvârșește* cu adevărat formarea interioară și *ne împlinește* ca oameni.

Pentru că toate faptele bune *au legătură* între ele. Și dacă începem *să le împlinim* după putere, după înțelegerea și vârsta pe care o avem...vom conștientiza faptul că *se leagă* în noi, *se luminează* una pe alta, *se ajută* una pe alta...

Tot ce citim valoros, sfânt...*ne schimbă profund*. Ne face *adevărate frumuseți*. Și când înțelegem acest lucru suntem *bucuroși* și *mulțumitori* lui Dumnezeu.

Pentru că suntem *bucuroși* de rodirile harului lui Dumnezeu, pe care *le-am lăsat să intre* în viața noastră prin *lucrarea* faptelor bune.

Am ascultat cuvintele lui Dumnezeu și ale Sfinților Lui și acum *ne bucurăm*...

Dar Dumnezeu lucrează și prin *Sfinți* și prin *nesfinți* în viața noastră. Pentru că El *lucrează* prin tot cel față de care noi *ne deschidem*...și *îl credem*...

El *ne vorbește* și prin pietre și prin creații artistice și prin forme de relief...și prin morminte...și prin daruri...și prin dureri...și prin boli...și prin necinste...și prin umilință...

Printr-un confrate, prin soția ta, prin mama ta, prin duhovnicul tău, prin ierarhul tău, printr-o carte citită...prin toți cei pe care *îi întâlnim* în viață...Dumnezeu *ne vorbește*, ne învață câte ceva...câte ceva *important*...

Chiar și prin draci Dumnezeu *ne învață* lucruri importante...pentru că demontând pas cu pas insinuările/ ispitele lor...aflăm *ce îi deranjează*, ce *nu suportă* la noi...

Și dacă *convertim* lucrurile rele în *date* ale mântuirii noastre...atunci *luăm învățătură* din tot ceea ce vedem, auzim, trăim bun sau rău...

Iar dacă dracu îți spune că ești *Sfânt*...tu trebuie să îi spui că ești: *păcătos*...

Dacă *te îndeamnă* să faci *drăcii/ păcate*...tu trebuie să aduci *contraargumente revelaționale*, adică *ce spune Dumnezeu* despre *păcat*...și care sunt *virtuțile*...

Bineînțeles *nu vorbim* cu dracii, nu stăm cu ei *la taifas*...ci *ne împotrivim* gândurilor rele pe care ei *le însămânțează* în inima noastră.

Ne spunem nouă *ce trebuie* să facem...

Deci dacă *mâncăm* și *ne săturăm*...și *ne întoarcem acasă*...ce se produce?

Καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον/ și au luat din destul...τῶν κλασμάτων...

Și e foarte frumoasă asta cu *clasma*...

Pentru că în muzica psaltică există semnul muzical *clasmă*...un fel de *semn diacritic*...care pus deasupra notei sau dedesubtul ei prelungește nota cu *o bătaie accentuată*, cântată *cu nerv*...sau produce o *modulație*, un *ornament de interpretare* în actul muzical.

Însă aici *clasma* înseamnă *fragment*, piesă, bucată, fărâmă, firimitură...de pâine.

Ton clasmaton adică însemnă *rămășițe*...așa cum spune ÎPS Bartolomeu Anania...în ediția sa scripturală...

Și au rămas din belșug/ din destul firimituri/ resturi/ rămășițe [de pâine]...încât au strâns δώδεκα/ 12...ce?... κοφίνους πλήρεις/ coșuri pline...

Pentru că cuvântul *cofinos* înseamnă *coș*...

Coșuri *pline*...care *dădeau pe afară*...

Au rezultat 12 coșuri pline...de rămășițe...de resturi de pâine...din cele 5 pâini...

De ce 12?

Pentru că 12 erau și Apostolii.

De ce 12?
Pentru că tot 12 erau și semințiile lui Israel.

De ce 12?
Pentru a arăta faptul că în fiecare lună și în fiecare an noi trebuie să umplem...din firimiturile noastre...și ale experienței noastre și *golătatea* materială și spirituală a altora.

Și nu credem că există om care să nu aibă *să spună* un lucru *bun* cuiva...
Că nu are *o experiență* sau *o mie de experiențe* pe care *să le împărtășească* cu alții...

Există între noi însă și ideea unei *false smerenii*.
Iar această *falsă smerenie* ne spune printre altele, că dacă nu am făcut *toate lucrurile* ca Sfântul Atanasie cel Mare (ca să luăm *un exemplu*)...nu trebuie *să vorbească* nimeni nimic...și *să nu îl ajute* nimeni pe celălalt cu ceea ce știe...pentru ca nu cumva *să se smintească* el sau celălalt.

Și această idee cu *smintitul* e iarăși *o mare nefericire* pe care o întâlnim peste tot în spațiul nostru ortodox.
În sensul că, dacă omul a citit vreo două-trei cărți sfinte...deja consideră că este „un om sfânt”...
Și dacă vine unul care *mai fumează* sau e *curvar* sau *ce mai e*...nu mai vrea *să îl mai vadă*...pentru ca *să nu se smintească/ să nu se molipsească* de păcatele aceluia.

Însă când ai ajuns, măi, tu, frate, *Sfânt*? În douăzeci de zile? În cinci luni? În cinci ani?...
Păi toată viața trăim pentru ca *să ne sfințim* viața...și tot avem *păcate*...și *gânduri*...și *căderi* care mai de care.
Și ăla *mai mult Sfânt*...și celălalt *mai puțin Sfânt*...

Deci problema cu: „n-am experiență *multă*...dar nici pe asta *puțină* nu vreau *s-o spun* altora” este *un mare orgoliu*...și *o mare mândrie*...și *o mare lene*, în cele din urmă.
Pentru că ții acolo *talantul tău*...și spui: „Domne, am *doar unul*. Nu știu limbi străine, nu fac minuni ca Părintele

X, nu vorbesc *bine* ca nu știu mai care..."...și prin aceasta încerci să spui că *nu ai nimic bun*...

Dar ținând banii la portofel...nevrând să pui și tu brațul la munca Bisericii...pentru a se zidi o Biserică sau pentru a se tipări vreo carte...sau pentru a se face *ceva bun*...de fapt *îți negi* talantul/ darul de la Dumnezeu și prin asta *îți faci un mare rău*.

Pentru că *nu te smerești* nefăcând nimic...ci *te autocondamni*.

Și există atâtea *nevoi* în lumea asta...că nu avem *timp* și *putere* pentru *a le alina* pe toate.

Pentru că nu toți au nevoie de *minuni* sau *de medicamente scumpe*...ci unii au nevoie de *oameni cu care să vorbească*, care să îi ajute la modul *minimal*...care să *îi vadă* din când în când...

Iată, bătrâna cutare nu are *lemnele sparte*...sau nu are pe cineva care *să îi aducă apă* de la fântână!

Și *a sparge* lemnele, a aduce apă, a face mâncare cuiva...poți să faci, dacă ești *în putere*...și prin acest *ajutor direct*...înveți să fii *omenos*...și *să te smerești*.

Înveți să fii *înțelept*...dacă încerci să fii *bun*.

Și nu trebuie să fii *Sfânt*...sau *mare academician* ca să cumperi *niște lapte* pentru cineva...sau ca să faci *ceva bun* pentru el.

...Și cu trei cepe, trei roșii...cumpărate...și date altora – adică *cu gestul tău de bine – schimbi* relațiile între tine și alții.

Așa că a spune cuiva că *nu am știință prea multă*...și a mă feri *să îl sfătuiesc* pentru ca nu cumva *să greșesc*...dar îi arăt, în același timp, că *am lene cât cuprinde* în relația mea cu el...nu e *o poziție mântuitoare* pentru mine.

Căci o asemenea atitudine de *neasumare* a celuilalt mă arată că sunt *farsor*...

Pentru că, de fapt, eu nu vreau *să mă implic* în viața lui...mai degrabă decât *să îmi fie frică* ca nu cumva *să îl sfătuiesc greșit*.

Vreau *să scap* de el...și de aceea îmi îmbrac refuzul într-o *nesimțită* „smerenie”...care e *lene în stare pură*...și *indiferență* față de celălalt.

Și așa se manifestă *smerenia ta falsă*: dacă vine un altul *mai deștept* decât tine...te retragi și îi spui: „Frate, sunt *păcătooos*...și nu pot să vorbesc cu dumneata aceste chestiuni...pentru că *sunt păcătos*...și *neștiutor*!”. Dar dacă vine unul *mai prost* decât tine...începi *să i te lauzi* cu nerușinare: „Păi eu l-am cunoscut pe Părintele Cleopa...Eu am fost la Părintele Arsenie...Și a stat cu mine de vorbă...Deci eu sunt „sfânt”...nu așa *ca ăștialalții*”.

Da!...*Duplicitate* se numește chestia asta...

Pentru că în fața celor *mari* trebuie să spui *cât știi* și să recunoști: domne, *nu mai știu* mai mult decât atât...sau *nu știu problema asta*...și nu e *nicio rușine*...iar în fața celor *mici* nu trebuie să te dai *mare* la apă *mică*...pentru că *miroase urât* gestul...

Iar conștiința ta trebuie să îți spună că *nu e bine* să te *fălești* cu trei lucruri pe care le știi...*mai mult* decât celălalt.

Da, dacă Dumnezeu *ți-a dat să faci* un liceu, o facultate...sau să ai părinți *ca lumea*...sau să ai *o familie*, o soție bună, ascultătoare, *liniștită*...atunci ești *un om fericit*.

Însă acestea nu sunt *motive de mândrie*.

Ele sunt *darurile* lui Dumnezeu...

Și așa cum spunea Sfântul Pavel, ce ai omule pe care *să nu îl fi primit* de la Dumnezeu [I Cor. 4, 7]? Căci El dă toată darea cea bună și tot darul desăvârșit [Iac. 1, 17].

Însă noi ne arătăm adesea *nerecunoscători* față de marile Sale daruri...Căci El ne dă *multe*...iar noi, din astea *multe* nu încercăm *să dăm nimic* altora...pentru ca nu cumva *să ne smintim*. Ca nu cumva *să ne pierdem* noi sufletul...dacă *facem altora bine*.

Și „ne temem” *atât de mult* de păcat când suntem *farisei*...de parcă am fi niște Îngeri care zboară *numai* prin

cer...și nu știm nicio răutate...sau nu avem deloc *de-a face* cu păcatele cele mai grosiere...

Dar noi, în aceste clipe, suntem numai niște *infractori „duhovnicești”*. Numai niște oameni *prefăcuți*...care nu vrem *să ne muncim prea mult* cu alții...pentru că, în primul rând, nu ne *prea muncim* cu noi înșine.

Și în loc *să îl ajutăm*...îl lăsăm *să moară în stradă*.

Pentru că așa arată „conștiința” noastră „ortodoxă”: *indiferentă* față de alții...și *avidă* de propria noastră persoană.

Și, după cum spuneam despre *mulțimea* din Evanghelie...de la minunea de azi...ea, mulțimea, nu era deloc *mică*...

De ce? Pentru că iată ce spune 21...versetul al 21-lea: οἱ δὲ ἐσθίοντες/ iar cei care mâncau ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων/ erau bărbați *ca la* cinci mii *afară* de femei și copii.

Iar *osi* [ὡσεὶ] acesta, pe care l-am întâlnit și în Evanghelia Transfigurării...e *o particulă comparativă*...Una *importantă*, la fel ca și particula *horis* [χωρὶς].

Și mai alaltăieri, când am vorbit despre *oros* [ὅρος], despre *limită*...ne-am referit la *dogma teologică* ca la *un pământ al adevărului cu hotare foarte clare.*

Pentru că *dogma* este cea care arată *marginile* între care se află *adevărul teologic*...și, în consecință, *avertizează* asupra răului *ieșirii* dintre limite...și *al intrării* în perimetrul minciunii.

Și astfel minciuna e cea care încearcă *să invalideze*, în mod luciferic, *dogma*.

5.000 de bărbați: un număr iarăși *important*!...Un număr mare de oameni...așa cum *se converteau* în primele momente ale vieții divino-umane a Bisericii...

Și, la v. 22: Καὶ/ și...εὐθέως...din nou un adverb...care înseamnă *imediat*...ἠνάγκασεν/ i-a forțat/ *i-a silit* pe Ucenici să intre/ *să se îmbarce* în corabie...adică în πλοῖον...și să

treacă pe celălalt țărm *înaintea* Lui...până ce El a concediat/ *a dat drumul* mulțimilor.

Și reamintim faptul că *mulțimea* în *Noul Testament de la Bălgrad* se numea *dihanie*. Iar aici, în v. 22, e vorba despre slobozirea *năroadelor*/ a noroadelor.

Apropo de *năr*od...pe care noi îl folosim acum total aiurea...Pentru că *năr*od însemna *un om necioplit*, un om fără prea multă cunoaștere dar *un om muncitor* și *corect din popor*.

Era corelativul *țăranului*.

De aceea *năr*od nu era sinonim cu *prost*.

Pentru că și *prost* înseamna *simplu*...Însemna tot așa: *umil*...

Și era *umil*...pentru că *nu avea bani ca să studieze*...și nu pentru că *nu l-ar fi dus capul* să învețe.

Adică era un om *cu potențe*...dar *sărac*.

Tot în *Noul Testament de la Bălgrad* găsim cuvântul *corfe*...Iar *corfa* era *coșul*.

Iar în v. 19: *pajiște*. Iar *pajiștea*, ca și azi, e câmpia, e locul cu verdeață...

Și tot la 19...găsim *a da har*, care însemna *a da mulțumire*. A adus mulțumire lui Dumnezeu. De unde *a face un har* cuiva...Iar acum, în termeni neologici, avem pe: *a-mi face un favor*...

Însă *favor* vine din italiană pe filieră latină...și înseamnă tot *har*.

Căci atunci când faci *un favor* cuiva...faci ceva *frumos* pentru el. Iar harul lui Dumnezeu e *cea mai mare frumusețe* pe care Dumnezeu *o revarsă* în noi.

Și știm expresia lui Dostoievski cum că „frumosul va salva/ va mântui lumea”. Care însă *frumos*?

Pentru că estetica postmodernă a văzut frumosul și în urât...Sau *a confundat* frumosul cu urâtul...Sau i-a spus urâtului *frumos*.

...Și unii au găsit *frumos* și *în urâtul* lui Baudelaire[33]...

Și citeam undeva...nu mai știu la cine...acum, de curând...cum despărțea *esteticul* de *morală*, adică *frumosul* de *adevăr*.

Însă cum poți să desparți *frumusețea* Sfântului de *adevărul sfințeniei* sale? Sau cum poți să desparți *frumusețea iubirii* tale pentru soția ta sau pentru copiii tăi de *adevărul, cinstea, corectitudinea* față de ei?

Deci care *frumos* va salva lumea? *Harul* lui Dumnezeu! Căci el este *frumosul* care va salva lumea.

Căci dacă harul lui Dumnezeu *locuiește* întru noi, atunci Dumnezeu *lucrează* în noi *frumusețe negrăită*[34].

Și această *a treia parte* a predicii de azi...o alocăm textului *Vulgatei*. Textului latin...

Din care vom comenta/ vom explica *anumite cuvinte*, care ne vor ajuta și mai mult *în înțelegerea* textului evanghelic de față...dar care ne oferă și o înțelegere *mai largă*...

Pentru că cuvintele pe care noi le-am aprofundat și le vom dezbate acum...au *relevanță* pentru limba română. Fiindcă avem cuvinte românești care *au apărut* din limba latină.

Așadar, dacă *ne urmăriți* după textul Vulgatei (prezentat la început), ne puteți *înțelege* argumentările.

În versetul al 14-lea apare cuvântul *turbam*.

Substantivul *turbam*...

Vidit turbam multam...*a văzut mulțime multă*...

Iar *turba, -ae* înseamnă *mulțime,* multitudine de oameni.

În versetul al 15-lea apare cuvântul care la noi semnifică *Vecernia*.

Adică: *vespere*. De la *vesper, -eris*...

---

[33] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Charles_Baudelaire.
[34] Finalul filei a doua.

Și acesta înseamnă: *seară*...dar și momentul când *răsar* stelele pe cer.

Și când răsar stelele...noi, în Biserică, începem *Vecernia*. Slujba de seară...

Mă rog, acum, Vecernia, la unele Biserici începe *mult mai devreme* de răsăritul stelelor...
Pe la ora 16-17...și nu pe la 18-19.

Dar există și *Vecernii speciale*, ca cea de la Paști, la *amiază*, în mai multe limbi, pentru a arăta că *tot pământul* trebuie să fie *interesat* de Învierea Domnului...și cea de la Cicizecime, când *îngenunchem*...și pe care o facem *imediat* după Liturghie.

Însă *conținutul* slujbei Vecerniei indică *seara*.

Tot în versetul al 15-lea...apare substantivul *facto*, de la *factum, -i*, care înseamnă *faptă, lucru, act*.
De unde expresia latină, utilizată adesea: *de facto*. Și care înseamnă: *de fapt*. Și a devenit *un calc* care a intrat adânc în limba română.

Deci: *de facto*, de fapt...ceea ce *există* de fapt...lucrul la care noi *ne referim*...într-o anume situație.

Și de aici avem neologismul *factitate*, ceea ce ține de fapte...sau adjectivul *factual*: referitor la fapte, faptic.

Și se referă la *lucrul ca atare*, la lucrul *luat în discuție*.

Tot aici, în versetul al 15-lea, îl găsim pe *discipuli*...de la *discipulus, -i*...care înseamnă, deopotrivă, ucenic, student, discipol, un audiant al unui maestru, al unui profesor, al unui Părinte duhovnicesc.
Și astfel *discipulus*...de unde vine *disciplină*...*disciplinat*...e omul care *se introduce*/ se inițiază în niște reguli...*ascultă* de niște reguli...se situează *în cadrul* anumitor norme...de viață...fapt pentru care devine *un om al disciplinei*.

Iar *discipulus*, de la care, cel mai adesea, folosim sensul de *discipol*...era folosit de către filosofii latini pentru a-l desemna pe *ucenicul* care a stat o anumită perioadă de timp *în intimitatea* unui profesor, a unui învățat...și a învățat de la el *o știință* sau *o artă anume*. Sau *mai multe* la un loc.

Și astfel *ucenicul* e cel care *învață* de la *un maestru* ceva *esențial*. Fie că e vorba de oratorie, de filosofie, de poezie, de teologie, de lingvistică...

El învață *sub conducerea* lui...și înțelege *ceva mai mult* decât dacă *ar fi învățat* de unul singur.

Pentru că primește de la maestru *modul particular*, experiența lui, cunoașterea lui...

...Și tot aici îl găsim pe *desertus*. Adjectiv...*Desertus*, *-a*, *-um*. Cu trei forme...pentru masculin, feminin și neutru...care însemnă *deșertificat, nelocuit*, un loc solitar, singur...

Singuratic, deșertic...

...Și *așa* era locul unde *s-a produs* minunea înmulțirii pâinilor.

Iar aici oamenii *s-au deșertat*, s-au *uitat* pe ei înșiși...fiind *absorbiți* de cuvintele și persoana Domnului.

Și când mâncăm *desertul*...mâncăm ceva *ușor*...Desertul e *la sfârșitul* mesei. Pentru că *deșertul* e *la sfârșitul*...zonei locuite. E *în afară*...

Tot aici, în același verset 15, îl găsim pe *hora*, *-ae*...care înseamnă *oră*, *timp*, *sesiune temporală*.

De unde l-am luat și noi, românii, ca *oră*...dar și ca *horă*.

Și *hora* presupune *un cerc*. Pentru că oamenii joacă în cerc...Se țin de mână și formează *un cerc*...

Iar *hora* e semnul *prieteniei*, al comuniunii, al faptului că cei care joacă *împreună*...au lucruri *în comun*. Au lucruri între ei care *îi leagă*.

Dar *ora* e și ea *un cerc*...un timp fix...*rotund*...După o oră vine o altă oră...cu minutele și secundele ei...Și orele sunt *distincte*...deși ele alcătuiesc *un întreg temporal*.

Pentru că și la *horă* mergi cu soția, cu familia. Te prinzi *în horă* alături de alții, de alte familii...Însă fiecare familie e *distinctă* de alta. Hora *pune la un loc* familiile dar *nu le amestecă*. Ele sunt *distincte* și *împreună* la horă.

Și tot aici, în acest verset 15, substantivul *castellum, -i*...de unde *castel* al nostru...iar în latină însemna *cetate, fortăreață, citadelă, garnizoană*.

Și același lucru *a însemnat* și pentru noi. Pentru că *cetățile* erau deopotrivă *orașe fortificate* dar și *sedii militare*.

Ziduri înalte, pentru a nu fi *expuse* asediului...

În versetul al 16-lea observăm că numele Mântuitorului Hristos...adică *Iisus*...în limba latină este *Iesus* sau *Jesus*...cu *j* păstrându-se în limbile spanice.

Tot aici, ultimul cuvânt...*manducare*...vine de la verbul: *manduco, -avi, -atum*...care înseamnă *a mesteca, a mânca, a devora* ceva...A mânca ceva cu foarte multă poftă.

Și de aici vine *masticație* al nostru...Ceea ce *mestecăm*...Mestecarea *în sine*.

Tot de aici *mandibulă*...*Mandibula, -ae*...care nu înseamnă altceva decât *fălci, gură*.

Și, după cum știm, din păcate...din aceste *fălci*...se pot aduce *și înjurături* la adresa lui Dumnezeu nu numai *laude*.

Minciuni și blesteme...sau binecuvântări și vorbe frumoase...pot ieși *din aceeași* gură.

Și *cu gura*...din *cauza* gurii...poți face multe lucruri *rele*...prin care aproapele nostru *să sufere amarnic*.

În versetul al 17-lea găsim substantivul *panes*...la plural. De la substantivul *panis, -is*. Și de aici *pâine* al

nostru...cât și *panificație*. Adică instituția care se ocupă *cu producerea* pâinii.

Tot aici îl găsim și pe *pisces*...de unde *pește*...și *piscicultură*. Ramura economică care *crește* și *vinde* pește...

Versetul al 18-lea ni-l oferă pe...*huc*. Care înseamnă *aici*, în acest loc.

În al 19-lea...*in caelum*...*în cer*...

Căci *cer* al nostru...cerul de deasupra noastră, vine de la *caelus, -i* din latină...*ae* citindu-se *e*.

Iar în latină *caelus* însemna *cer, univers, lume*...dar și *Dumnezeu*, atunci când referirea *la cer*...e o referire la Dumnezeu.

De aceea expresia noastră: „păcate *strigătoare la cer*"...nu se referă la *cer*...ci *la Dumnezeu*...Care găsește aceste lucruri, aceste *păcate* numite astfel, drept *intolerabile*.

Tot în versetul al 19-lea îl găsim pe *benedixit*...a binecuvântat...de la *benedico, -xi, -ctum, -ere*.

Și *binecuvântarea*, potrivit *părților componente* ale cuvântului, înseamnă *a vorbi de bine*.

Iar când noi *evidențiem* rolul lui Dumnezeu în viața cuiva...când Îl rugăm să fie *activ*, să *Își verse mila* Lui în viața cuiva...înseamnă că *îl binecuvântăm*.

Bună zicere...
Zicere *de bine*...

De unde îl avem și pe *Bună ziua!*..., format după același calapod cu *binecuvântare*...cu *buna zicere*.

Căci *Bună ziua!* e *o rugăciune* pentru altul. Îi vrei *binele* altuia salutându-l...și nu *răul*.

Și cine, în atare situație, poate să ne dea o zi...*bună*? Dumnezeu ne dă *zile bune*! Căci zilele omului sunt *de la* Dumnezeu. Fiindcă Dumnezeu e Cel care *dă bine*, ne dă *tot binele* în viața noastră.

El varsă binele în viața noastră. Dă binele la tot omul...

Și *binele* de la Dumnezeu e pace, e bucurie, e curăție dumnezeiască. E *orice dar* spiritual sau material.

Așadar *esența* binecuvântării e *rugăciunea pentru altul*. E cererea *a tot binele* de la Dumnezeu pentru altul. Cerem ca El *să îl miluiască* pe cel pentru care *noi ne rugăm*, pentru care *mijlocim*...

Tot în versetul al 19-lea (un verset plin de *bucurii lingvistice* pentru noi) apare *et fregit...Și a rupt,* a sfărâmat...*Fregit* de la *frango, fregi, fractum*. Care înseamnă *a rupe, a sfărâma, a zdrobi, a frânge*.

Și aici avem: *frângerea pâinii*.

Dar există și „frângerea gâtului". Sau: „mi-am frânt mâna". Ceea ce înseamnă că osul *s-a rupt*...Fractură...Însă la modul metaforic „frângerea" gâtului...înseamnă *o prostie fără margini*. Am greșit, mi-am învățat lecția, nu mai vreau să repet greșeala.

Însă există și „mi-am *frânt* din pâinea mea...și *am dat* săracilor". Și ce *am rupt*...a devenit *a lor*. A fost *dar* din dragostea mea pentru alții. Ca *să mănânce* și el, săracul, umilitul, neajutoratul...și *să nu moară*...cum vedem că se întâmplă lucrurile...

...Dar de aici avem și *fractalul*. Cu dublu sens. În știință sunt particulele foarte mici, subatomice...iar în arta postmodernă *fractaliile* sunt *povestiri dezlânate*...despre care am mai scris online...

În sensul că scrii despre tot felul de personaje, despre tot felul de sentimente, care *nu au legătură* unele cu altele...ci fiecare sunt *autonome*. Sunt *un univers aparte*...

Însă toată *dezordinea aparentă* a scriiturii, ca și în cazul lumii subatomice...are *logica* ei...pentru că povestirile sunt de fapt *paralele*...și nu *idioate*, fără sens.

Iar celula, privită subatomic, deși pare *un haos*...ea este *un univers bine definit*...La fel, *scriitura fractalică*...chiar dacă e formată din *franjuri* diverse de

gânduri...are *logică*...dacă scriitorul vrea *să îți arate* modul în *care a mixat* multiplele narațiuni.

Iar ideologia literară *a fractaliilor* vrea să spună că omul postmodern și-a pierdut *coerența*...gândirii...ceea ce, în parte, *e adevărat*. Însă e și multă *parșivenie* aici...

Pe scurt: se sare dintr-un subiect în altul...și *gata* romanul!

Iar așa procedează unii dintre noi când se uită online...sau la televizor. Sar de la una la alta, nu urmăresc nimic...și la sfârșitul zilei nu știu *ce au făcut* de fapt.

Privire *fractalică*...needucată...dezorganizată...fără să urmărească *ceva precis*. Și când încurajezi *fragmentarismul* tot timpul nu poți să ai *o privire coerentă* despre ceva anume.

Pierderea *în multe*...

Și la sfârșitul zilei, după ce ai trecut prin Băsescu, două cântece, știri despre morți, răniți, hoți, meteo, curs valutar...și 10 dezbrăcate...ajungi să nu mai poți *să te rogi*...te simți *obosit* nefăcând nimic...și te culci tot cam la fel *de plin*...

Și așa vine *scadența*! Și la sfârșitul anului, al vieții...vezi că nu ai început și nu ai făcut *lucruri serioase* în viața ta...ci întotdeauna te-ai lăsat *furat de peisaj*, de stimuli care te-au scos din *albia*...din *traiectoria* ta.

Te-ai apucat *de o mie*...și *nu ai continuat* pe niciuna.

Adică trebuie să cam știm *cât suntem în stare* să facem. *Ce putem* să facem...Să nu credem că *suntem în stare* să facem ceva...*oricând*, *oricum* și *oricât*...

Trecem la versetul al 20-lea...unde îl avem pe *saturati sunt*. *S-au săturat* cu toții. E vorba de *un verb pasiv* al verbului *saturo, -avi, -atum*. Și însemnă *plin, satisfăcut, saturat*. De unde *saturație*...dar și *săturare*.

Și *saturație*, în limba română, e un cuvânt complex. De ce? Pentru că înseamnă mai multe lucruri. Într-o primă fază am putea vorbi despre *saturație* ca despre starea unei soluții în care nu se mai poate *dizolvă* o altă cantitate de substanță.

Dar înseamnă și starea de *intensitate maximă* a unui fenomen. Adică oboseală prea mare, iubire imensă, excitație...Și în atare situație *nu o mai suporți*...

Dar *saturație* înseamnă, totodată, și *dezgust*...

Ca în expresia: „m-am *săturat* de fițele tale". Adică: *nu le mai suport*...Pentru că am văzut tot felul de *fumuri*, de *comportamente aiurea* ale tale...și *nu le mai suport*. Îmi vine *să vomit* când te văd *dându-ți în petic*.

Ai un comportament *ostentativ* vizavi de mine. Pentru că tu vezi că *îmi face rău* modul tău de *a te comporta* (eu știu, vine la tine fumând, drăcuind, băut)...și *o ții langa*. Continui *cu relele*.

Și el te aduce *la saturație*...La *greață* față de el.

Însă există și un *al 4-lea sens* al cuvântului *saturație*...atunci când nu mai poți *să fii capabil* de *a sta* într-un anumit mediu...

Tot la 20, aici, apare *cofinos* (apare de cinci ori în *Vulgata*)...de la *cofinus, -is*...coșuri de nuiele...cum avem la țară. Împletite din *răchită*...adică din *salcie*.

Și în ele, în cele 12 coșuri, s-u strâns firimiturile, resturile...

Și pentru că am ajuns la *firimituri* sau la *fărâme* de pâine...avem aici *fragmentorum*. Un genitiv plural...de la *fragmentum, -i*. Care înseamnă, cum bine se observă...pentru că îl avem și în română: *fragment, rămășiță, rest*, ceea ce rămâne după ce consumăm ceva.

Iar după ce ei *au mâncat* au rămas *duodecim*...doisprezece...*cofinos*...coșuri...

Cum erau coșurile?...*Fragmentorum plenos*...pline de rămășițe, de resturi alimentare.

În versetul al 21-lea apare *virorum*. Care nu a dat pe *viroză* (deşi bărbaţii sunt numiţi, câteodată, sub formă „contagioasă”...spre exemplu: *lepre*)...ci e genitivul plural de la *vir, -i*, care înseamnă *bărbat, soţ, erou, om curajos, om nobil* în fiinţa sa. Om *demn*, cu coloană vertebrală...

Aşadar *bărbatul*, în definiţia lui latină, e *un om demn*. Nu e *un şarlatan, un ipocrit* sau *un gigolo*.

Tocmai din acest motiv atunci când auziţi vorbindu-se despre ideea de *virilitate* nu trebuie să o confundaţi cu ideea de *sexualitate*. Pentru că *a fi viril*, în sensul *adevărat* al termenului, înseamnă *a fi bărbat*. Bărbat cu toate *amprentele* spirituale şi materiale.

Adică bărbatul nu e *bărbat* doar pentru că e „dotat” cu muşchi, cu organ sexual sau cu putere de muncă. Ci *vir, -i*, bărbatul în definiţie latină, e în primul rând *un om demn*, un om *curajos*, un om care *se defineşte* în primul rând *prin sufletul său*, prin *tăria sa de caracter*...Şi asta înseamnă *virilitate*: *bărbăţie sufletească*.

Pentru că poţi să ai *muşchi de wrestling* sau *de sumo* şi să fii *un efeminat*...Un bărbat *uşor*...Pentru că nu ai *caracter*, nu ai *tărie sufletească*, nu eşti *un om moral*.

Iar când bărbatul e *redus la sexualitatea lui*...când virilitatea lui nu mai are *amprentă morală*...atunci este transformat *în obiect sexual*.

Însă *bărbatul adevărat*...e un om *cu calităţi sufleteşti proeminente*, impunătoare, convingătoare.

El se defineşte prin *cultura sa* teologică, filosofică, literară, prin modul său de a fi *loial* şi *demn* în tot ceea ce face.

Şi pentru *ortodoxul latin* din primele veacuri creştine, pentru ortodoxul care *vorbea* limba latină, bărbatul *adevărat* era un om demn, un om curajos, bărbat al unei singure femei, un om responsabil, un cetăţean loial.

Aşadar *virilitatea* nu e doar *somatică*...ci şi *sufletească*.

Tot aici îl găsim pe *mulieribus*. Dativul sau ablativul plural de la *mulier, -is*. De unde *muiere* al nostru, *femeie*.

Însă *mulier, -is* în latină însemna *femeie, soție* și *stăpână* a casei.

Stăpână nu în sensul de „stăpână" de la filmele porno...ci de *soție legitimă,* care *conducea*, rânduia o casă împreună cu soțul ei.

Sau, ca acum la noi, unde trebuie să ai *căsătorie civilă* și *religioasă*...numai astfel ajungi *stăpână* a casei...când ești *soția* unui bărbat în fața tuturor. În mod *asumat*.

Asumare deschisă, publică...

Deci: *cu acte în regulă*...Și, în același timp, cu iubirea, cu demnitatea cuvenite unei soții...ea venind *cu tot sufletul* pentru *a construi ceva împreună* cu soțul său.

Pe scurt: *doamnă* ești când ai și *statut de femeie căsătorită* dar, totodată, când ești *privită ca atare* și de soțul tău.

Și de aceea mă bucur, când ajung în casa cuiva, să îl văd pe *stăpânul* casei...dar și pe *stăpâna* casei. Să văd doi oameni *responsabili*, care știu *ce fac* cu viața lor. Care și-au *asumat* un viitor *comun*...și *luptă împreună* pentru el.

Și într-o familie creștină adevărată, *stăpâna* casei, *doamna, soția* nu e *o subalternă* ci o persoană *legată* de soțul ei *printr-o mare comuniune*. Și ea are *încredere*, îl ajută, îl iubește nespus, *îl sprijină* întru toate pe *stăpânul* inimii ei pentru că e *iubită*, prețuită, respectată și ajutată *la fel de mult*.

Însă bărbatul e *conducătorul* soției și al familiei. Fără ca prin asta să fie *un dictator*.

El *se sfătuiește* cu soția sa, cade *de comun acord* pentru ceea ce trebuie să facă amândoi și copiii lor...

Și de aceea *adâncul relației* dintre soți *se explică* continuu. Dialogul continuu, împreuna sfătuire, abnegația reciprocă *explică* dar *nu epuizează* adâncul relației.

Și copiii sunt *incluși* în mod organic, de la început, prin *grija* față de ei, în *intimitatea* lor...pentru că ei sunt *expresia* intimității părinților lor.

Și aceasta e *ambianța*, *hora* familiei de care vorbeam anterior!

Iar dacă bărbatul e *bărbat* și în sufletul și în trupul său...și femeia este *la fel*. Pentru că ea nu e *femeie* numai din cauza *genitalității* sau *a aspectului său fizic*...ci datorită *sufletului* și *a trupului ei*.

Iar pentru ca să fii *stăpână* a casei...trebuie să fii *stăpână peste tine însăți*. Peste copiii, casa, tot ce ai împreună cu soțul tău.

Și tot aici, și tot la plural, îl avem pe *parvulis*. În dativ sau ablativ plural. De la *parvulus, -i* care înseamnă *copil*, *minor*, *sugar*, *fânc*...

Și de aici avem cuvântul *puericultură*...care e știința medicală care se ocupă cu metodele și mijloacele de *creștere armonioasă* a copiilor.

Adică trebuie să ai cultura *creșterii* copiilor...pentru că ei *nu cresc* de la sine. Trebuie să știi *de ce* țipă, ce vor, cum trebuie spălați, cum trebuie înfășați, cum trebuie legănați, ce gramaj de lapte le trebuie, cum le faci de mâncare...*O mie de necunoscute* dacă *nu le înveți*.

Dacă îi pui apă fiartă...ca să îl speli...îl *opărești*...pentru că pielea lui e *foarte sensibilă*.

Dacă *îl tragi* de mână, de picior, mai tare...*i le rupi*...că nu sunt *tari* ca ale noastre...

Așa că trebuie *să știi*...și *să înveți continuu* cum trebuie *să acționezi* în diverse situații cu copilul. Trebuie să îți agonisești *cultură a copiilor*...știință despre copil și viața lui.

Adică îți trebuie *cultură multă* și să fii *creștin*...și să fii *mamă* și *tată* de copil.

Căci de aceea *panica* multora după *culcat*...Te culci cu Ionel, cu Costel...rămâi *gravidă*...și apoi *te întrebi* ce să faci. Nu *înainte*...ci *după*...

Și pui problema lui *ori...ori*...Ori *mă ia de nevastă*...ori *îl avortez*...Dar nu și problema lui *a fi responsabil* pentru copilul tău.

Iar *post-avortul* e *o durere imensă*...cum e durere imensă și *căsătoria fără dragoste*. El te ține *de proastă*, se duce se-ntoarce, Ionel al tău...și când vine acasă vrea masă, vrea să te culci cu el...dar nicio *admirație* față de tine...și față de *ceea ce faci* pentru casă și pentru el.

Și de aici bătăile, certurile, supărarea...starea de stres continuu...care te face *să îți blestemi* zilele...și faptul de *a te fi căsătorit*.

Adică, din nou, problema *culturii*. Să ai *cultura căsătoriei...înainte* de căsătorie. Să știi *să îți alegi* soțul...soția...și să nu *îl alegi* pe cel care *nu trebuie*.

În versetul al 22-lea, iubiții mei, îl avem pe *navicula*. De la *navicula, -ae...mică ambarcațiune, barcă*. Și de aici vine *naval*...adică tot ceea ce ține de *transporturile pe mare*.

Și ultimul lucru...pe care vrem să îl discutăm cu dumneavoastră din această Evanghelie e acest *trans*, tot de la 22, care e o prepoziție în acuzativ și care înseamnă *cruciș, peste, dincolo de, de/pe partea cealaltă*.

Iar noi îl folosim pe *trans* ca însemnând *peste*. De aici: transfrontalier, transfug, transhumanță, tranzitoriu, Transfăgărășan etc.

Acțiunea Poliției Române, în UE, spre exemplu, e *transfrontalieră*...trece și în alt stat...colaborează și cu alt stat...dacă e nevoie *să prindă* un infractor.

Iar *transhumanța* e migrația periodică a păstorilor cu turme, care urcă primăvara la munte și coboară toamna la șes...pentru ca *să asigure* hrana animalelor.

Adică o acțiune care se desfășoară, *trece* peste mai multe locuri.

Și vom încheia aici și a treia parte a predicii noastre...Și sperăm să nu fim *chiar atât* de *obositori*...

Căci unii dintre dumneavoastră poate că sunteți învățați cu *predici scurte*...

Însă noi considerăm că aceste predici, care *adastă*, care *se opresc* pe fiecare *particulă* în parte a Evangheliei sunt *extraordinar de folositoare* pentru oamenii credincioși.

Pentru că ele sunt rodul unei *continue cercetări* a Tradiției...și, în același timp, *îi fundamentează* pe oameni în credință. Îi face *să se familiarizeze* nespus de mult cu textele sfinte.

Dar aș fi vrut și o *a patra parte*...cu concluzii...a predicii de azi, dacă *aveam timp*. Căci această Evanghelie, ca fiecare în parte, poate fi adâncită, explicată, discutată în alte zeci de ore...

Pentru că Scriptura e *o imensitate copleşitoare de cunoaștere* care cere multe ore și zile de interpretare. Și ar trebui să vorbim *mereu* în cântări și în psalmi și în cunoaștere teologică.

Iar vorbirile duhovnicești despre Scriptură ne-ar *umple* întreaga viață...Căci Scriptura și Părinții Bisericii și cultul nostru ortodox merită să fie discutate *non-stop*.

Să predicăm adică *mult*, până *ne pierdem* glasul...până murim...că moartea asta e *o fericire*...dacă ai fost toată viața *interpretul* Tradiției Bisericii.

Căci trebuie să vorbim despre *dulceața* teologiei ortodoxe, despre *măreția de har* a dogmelor Bisericii, despre fiecare *fărâmitură* a acestei *pâini* a Tradiției noastre. Pe care nu trebuie *să o desconsiderăm* în niciun punct al ei...ci *să o primim cu evlavie* și *cu frică de Dumnezeu*.

Și dacă vreți *să gândiți* învățătura ortodoxă ca pe *o pâine a lui Dumnezeu*, ca pe *o pâine pentru minte*...atunci pe aceasta trebuie *să o mâncați* cu multă conștiinciozitate. Și să nu lăsați pe afară...să nu aruncați...să nu călcați în picioare...nicio fărâmă...nicio idee sfântă a acestei pâini a cunoașterii lui Dumnezeu.

Căci pentru *cunoașterea lui Dumnezeu* trebuie *să ne nevoim*. Și nu să ne pierdem timpul cu *jos Guvernul, jos Sinodul*...Iar dacă ne-am *nevoi* duhovnicește...am fi *alții*.

...Iar aceste *ore de predicare* pe care le-am petrecut *cu* și *pentru* dumneavoastră dorim să fie *o îmbiere/ o invitare* a dumneavoastră către *cunoașterea duhovnicească*.

Să arătăm că *se poate discuta teologic* minute, ore întregi...dacă vrem...

Și *se poate*...dacă *te nevoiești* să strângi, bob cu bob, de peste tot, *învățătura* Bisericii pentru ca *să o dărui* ca pe *o hrană îndestulătoare*.

Și *smeriți* în fața lui Dumnezeu, cercetând zeci de surse teologice...strângi...pentru ca *să vorbești*...

Căci noi speram *să se înțeleagă*, dar vedem că *nu se înțelege* acest lucru, că atunci când *facem o predică* sau când *facem un articol* nu îl facem doar cu citirea unei *jumătăți de carte* pe întreaga viață.

Că nu le facem numai pe baza la cinci, zece, cincizeci de cărți...

Că noi nu am citit *doar cărțile* despre care *am vorbit online* până acum...

Ci în spatele muncii noastre există *citiri serioase* și *multe*...multă *muncă ascetică*...multă chinuire...

Și aceste lucruri nu le spunem ca *să ne mândrim*...în fața dumneavoastră, pentru că nu avem pentru ce și nici nu *câștigăm* nimic, ci pentru *a-i atenționa* pe cei care ne citesc și *nu ne înțeleg* prea bine...că *cunoașterea duhovnicească* și *viața duhovnicească* nu se dobândesc doar pentru că ajungi să vorbești *papagalicește*, după ureche, despre ele.

A repeta două pagini sau cinci cărți la nivel online, pe care *le-ai citit*...dar nu tu *le-ai gândit*, nu le-ai scris tu...nu înseamnă *teologie*. Ci *adevărata cunoaștere teologică* vine din viața ta ascetică, din munca ta de citire, de traducere și de creație. Din multe lucruri, *filtrate* prin tine, devenite *una* cu tine...și care *izvorăsc* din tine în mod firesc.

Adică dintr-o *epuizare imensă*...vine *teologia*. Din *deschiderea* spre Dumnezeu, pentru ca El *să ne umple* de slava Sa și de multă cunoaștere, și din deschiderea noastră

spre sursele teologice, spre viața Bisericii și spre cunoașterea multilaterală a existenței.

Căci dacă *am înmagazina* cunoștințele teologice asemenea unui computer și le-am avea pe toate folder lângă folder în capul nostru...nu am ști *ce să facem* cu ele.

Fiindcă *din toate* facem *o carte* tocmai pentru că Dumnezeu *ne luminează*, ne ordonează lucrurile în capul nostru...pentru ca să le putem *înțelege* și *detalia*.

Căci El ne face *să pătrundem* în înțelegerea acestor lucruri...Fiindcă, bineînțeles, oamenii contemporani cu Sfântul Pavel, cu Einstein sau cu Eminescu *nu vedeau* aceleași lucruri în ei *cum vedem* noi astăzi...avându-le opera la îndemână.

Însă nu contemporaneitatea *ne strică*! Și nu *banii* ne opresc ca *să nu facem* studii...Ci *lenea* noastră, lipsa noastră *de zbatere* ne face *neproductivi*.

De aceea textele: „sunt prost", „nu am cunoaștere duhovnicească", „nu pot citi cărți teologice", ci eu citesc „numai rugăciuni și acatiste" *nu ne disculpă* și nici nu ne arată niște oameni *de treabă* ai Bisericii. Ci ele arată că nu vrem *să progresăm zilnic*, că nu vrem *să învățăm*, că nu vrem *să fim alții*...atâta timp cât acum *se poate din plin* acest lucru. Că *ne e lene să fim alții*...lucru care arată *carențele* credinței noastre...care ne vrea *mereu alții*.

Lenea *se scuză*!

Pentru că, dacă vrem, putem învăța o limbă străină și la 85 de ani...darămite la 15.

Putem învăța *rugăciunea lui Iisus* și la tinerețe și la maturitate și la bătrânețe.

Putem să învățăm să citim, să scriem, să ascultăm și să privim frumos la orice vârstă.

E de ajuns *să vrei* ca *să înveți* un meșteșug, o știință, o artă.

Nu contează *cât de mult* înțelegi...sau *cât de repede*...ci faptul că *te-ai apucat* de *ceva nou*.

Pentru că oricine din Biserica Ortodoxă a lui Dumnezeu *se poate mântui*, oricine se poate *sfinți*, oricine poate *să îl înțeleagă* pe Sfântul Maxim Mărturisitorul și pe Sfântul Dionisie Areopagitul...în câteva ale lor...dacă ascultă, dacă primește învățătură, dacă *se străduiește* să înțeleagă.

Căci Sfânta Liturghie, Botezul, Cununia, Înmormântarea, toate slujbele Biserici, sunt *pline de teologie*.

Te doare capul de atâta teologie...dacă mintea ta nu e *rodată*, nu e *luminată*, nu e *învățată* cu teologia.

Dar, în timp, lucrurile devin *coerente* în mintea noastră...dacă *ne dăm silința* să le înțelegem.

Pentru că toți începem *cu greu* teologia, cu multe necunoscute...și pe parcurs *tot înțelegem* lucrurile...Iar dacă începem pe Părintele Dumitru Stăniloae, pe Sfântul Maxim Mărturisitorul, pe Sfântul Grigorie Palama și nu înțelegem decât *unele* lucruri...e *bine* și atât! La a doua citire vom înțelege *mai mult*. Pentru că *neînțelegerea* e un motiv *să scotocim* cărți, să întrebăm, să aprofundăm lucrurile...pentru *a le înțelege*.

Și dacă citim de două, de trei ori, de 4 ori o carte e *imposibil* să nu înțelegem *ceva mai mult* de la o citire la alta.

Dacă *nu știi...ți iei dicționare*.

Dacă nu înțelegi un cuvânt...îl cauți...Scrii de mână fraza, o rescrii cu cuvintele tale.

Cauți în alte cărți, cauți online, te zbați *să înțelegi*...dar *nu lași baltă* o carte...

Pentru că noi suntem *consternați* când auzim că oamenii *nu rămân cu nimic* de la slujbă...sau din ce citesc...Că rămân cu inima și cu mintea *goale*...fără înțelegeri...

Și mă întreb: *cum e posibil*? Cum să mergi la o slujbă, la un Botez, la o Înmormântare, la o Cununie...și să nu rămâi *cu niciun rând*, cu nicio *înțelegere* în minte?

Ce fel de *minte* e aia...care *nu înțelege* nimic din slujbele Bisericii? Nu *înțelege*...sau *nu vrea să admită* acest lucru?

Însă, fratele meu, dacă *de la slujbă* nu ai înțeles nimic...de la televizor *ce înțelegi*? Căci și la știri, la filme, la documentare sunt *cuvinte grele*...de dicționar. Și se vorbește despre tot felul de sintagme, țări, nume, preocupări și în limbaje proprii despre diverse lucruri.

Dar dacă nici la televizor *nu înțelegi tot* ce se prezintă...de ce vrei să înțelegi *tot ce se petrece* la Biserică...doar printr-o singură *asistare* la slujbă?

Așadar, pentru a înțelege *tot mai mult* trebuie *să te ambiționezi în bine*. Ca cei doi-trei oameni publici, mediatizați recent, care au dat BACul la maturitate.

În concluzie: dacă vrei, *se poate*! Dacă nu, *nu*.

Deci *sfatul nostru* constant e acesta: nu pierdeți timpul *cu prostii* și *cu vorbe de cancan* toată ziua! Ci învățați *lucruri serioase* din orice: din teologie, știință, cultură, maniere elegante...pentru că astea *vă ajută* să vă *formați interior*.

Pentru că prin ele vă luminați, *vă clarificați* interior, vă umpleți de înțelepciune...

Nu renunțați la ideea de *a avea o înțelegere* mare și profundă asupra lucrurilor!

Nu vă limitați la trei cărți citite, la trei autori...sau, aoleu!, *mă smintesc* dacă îl citesc pe Dostoievski sau pe mai știu e cine...Nu!

Citește și *cartea proastă* pe lângă *cea mare*, și ziarul, și blogul...dar ia, urmează, reține *numai ceea ce trebuie*.

Căci și pe stradă și în viața ta se întâmplă ca în romane...și ca în filme. Se petrec și *bune* și *rele*...nu numai *bune*. Iar dacă prin viața ta, prin capul tău îți trec tot felul de gânduri...acelea pot să devină și o nuvelă, o piesă de teatru sau un roman. Diferența e că la tine trec *nescrise*...iar alții *le scriu*.

Iar noi *citim* cultură...pentru ca să vedem *ce experiență* au și alții. Ce *le-a zburat* și altora prin cap. Câte *ne unesc* și câte *ne despart*.

Însă, pentru cei care *nu știu*...sau pentru cei care *nu citesc*...le spunem că înțelepciunea *nu trufește*. Înțelepciunea

umple de smerenie. Numai *puțina* și *frugala* înțelepciune trufește...pentru că nu e *un fapt de viață*.

Și așa trebuie să înțelegem spusa Sfântului Pavel: că înțelepciunea *puțină* înfumurează.

Da, *știința multă* poate *înfumura* când ți-o agonisești nu ca *să te mântuiești*...ci pentru *scopuri minore*. Dar când Dumnezeu *ne umple* de multă știință și cunoaștere atunci aceasta *ne smerește* mult...ne umple de multă milă și bucurie, de dorința de *a o împărtăși* și nu de *a privi de sus* pe ceilalți.

Așadar *multa știință* ca și *multa sfințenie* nu smintesc decât pe lepre și pe hoți. Pe oameni care nu vor să aibă nici *nevoință* mult și nici *carte* multă.

Da, pe acești oameni *îi smintim*...și nu ne pare rău că *îi smintim*...Căci ei deja *s-au smintit pe ei înșiși*...prin faptul că nu vor să fie *mai mult* decât sunt ci vor *să îi lăsăm așa*, ca pe niște *creștini* care *nu fac nimic*.

Însă nu există *smerenie*...care să nu vrea să cunoască *mai profund* Scriptura. Care nu vrea să cunoască *tot ce mărturisește* Biserica.

Căci smerenia *se uluiește* de mărețiile lui Dumnezeu. E *foarte bucuroasă* de adevăr, de frumos, de pace, de liniște.

Ne oprim aici...și sperăm ca această *predică maraton*...să fie *spre folosul* nostru, al tuturor. Dumnezeu să ne binecuvinteze și să ne întărească. Amin!

Predică la *Duminica a 9-a după Rusalii. Umblarea pe mare – Potolirea furtunii* [Mt. 14, 22-34]

Iubiții noștri[35],

În duminica a 9-a după Rusalii avem pericopa evanghelică de la Matei 14, 22-34...nimeni altul decât pasajul *umblării Domnului pe mare*...și cel *al potolirii furtunii*. Adică tocmai *continuarea* capitolului al 14-lea...unde duminica trecută vorbeam despre *înmulțirea minunată a pâinilor și a peștilor*.

Și vom da *citire* pasajului evanghelic de astăzi, al duminicii de astăzi, conform ediției 2001 a ÎPS Bartolomeu Anania. Și ediția aceasta prezintă următorul text:

„22. Și îndată Iisus *i-a silit* pe ucenici să intre în corabie și să treacă înaintea Lui pe țărmul celălalt, până ce El *va da drumul* mulțimilor.

23. Și dând drumul mulțimilor, S-a suit în munte, ca să Se roage *în deosebi*. Și făcându-se seară, era *singur* acolo.

24. Iar corabia era la multe stadii departe de țărm, fiind *învăluită* de valuri, căci vântul era *împotrivă*.

25. Iar *la a patra strajă din noapte*, Iisus a venit la ei *umblând pe mare*.

26. Văzându-L umblând pe mare, ucenicii *s-au înspăimântat*, zicând că este *nălucă*, și de frică au strigat.

27. Dar El le-a vorbit îndată, zicând: „*Îndrăzniți*, Eu sunt; *nu vă temeți*!”.

28. Iar Petru, răspunzând, a zis: „Doamne, dacă ești Tu, *poruncește să vin* la Tine pe apă”.

29. El i-a zis: „Vino!”. Iar Petru, coborându-se din corabie, *a mers pe apă* și a venit la Iisus.

30. Dar văzând *vântul puternic*, s-a înfricoșat și, începând *să se scufunde*, a strigat, zicând; „Doamne, scapă-mă!”.

31. Iar Iisus, întinzându-Și îndată mâna, l-a apucat și i-a zis: „*Puțin credinciosule*, de ce te-ai *îndoit*?”.

32. Și suindu-se ei în corabie, *vântul s-a potolit*.

---

[35] Predica a fost creată pe data de 16 august 2008, în format audio, în două file. Prima filă: 43. 34 minute. A doua filă: 40. 42 minute.

33. Iar cei din corabie *I s-au închinat*, zicând: „Cu adevărat, *Tu eşti Fiul lui Dumnezeu*!”.

34. Şi, trecând marea, au venit pe uscat în Ghenizaret”.

Şi acesta e *textul dumnezeiesc* al Evangheliei de azi pe care o să încercăm *să-l problematizăm,* cu harul lui Dumnezeu, în cele ce urmează.

Adică *vom aprofunda* acest text pe care Biserica noastră, Ortodoxă, *ni-l pune înainte* în această zi.

Şi dacă aţi fost *atenţi* data trecută...puteţi observa că versetul al 22-lea al Evangheliei de duminică...*se repetă* în Evanghelia de azi. Versetul în care Iisus *îi concediază* pe Ucenici şi îi roagă *să treacă*, înaintea Lui, pe ţărmul celălalt...

Pentru că Dumnezeu ştia *ce se va petrece*...Ce *se va petrece* cu ei...în acea noapte...

...Şi de aceea începem *exegeza noastră* cu versetul al 23-lea...Care, în GNT, în ediţia grecească din care noi vă interpretăm, cel mai adesea, *Evanghelia zilei*...avem următoarea formă:

Καὶ ἀπολύσας/ Şi dând drumul/ eliberând τοὺς ὄχλους/ mulţimile...Domnul, se subînţelege, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος/ S-a urcat întru munte...

Adică *de unul singur* a plecat...

Cu ce scop? Προσεύξασθαι. Pentru „a Se ruga”.

A se ruga κατ’ ἰδίαν/ de sine...singur...în intimitate.

Şi versetul se continuă cu cuvintele: ὀψίας δὲ γενομένης/ şi făcându-se târziu/ seară...Iisus, iarăşi se subînţelege, μόνος ἦν ἐκεῖ/ era singur acolo...Acolo în munte...şi Se ruga...

Iar *monos*, în greacă, înseamnă şi *unul*...şi *singur*. De unde *monofizitism*: o singură fire. *Monoteism*: un Dumnezeu/ un singur Dumnezeu. *Monotelism*: o singură voinţă.

Şi *monofizitismul* şi *monotelismul* au fost două erezii hristologice *condamnate ecumenic* de Biserică, adică prin

întrunirea sinodală a reprezentanților Bisericii din toată lumea, prima negând *doimea firilor* în Hristos, faptul că El e *Dumnezeu și om*, iar a doua negând *dubla voință* și *lucrare* în Domnul Hristos, potrivit celor două firi ale Sale: dumnezeiască și omenească.

Însă ce aflăm din acest verset dumnezeiesc? Aceea că trebuie să avem *o viață comunitară*. Că trebuie să trăim *în comunitate* și, în același timp, *în comuniune* cu oamenii.

Că nu e de ajuns doar să fii *alături* de alții la slujbă, cu casa, cu serviciul...ci *împreună* cu alții în mod real, iubitor, prietenesc.

Dar, în același timp, că viața noastră personală, viața noastră privată trebuie s-o trăim *la parametri înalți*. Că viața noastră personală trebuie să aibă *amprenta rugăciunii*, a vieții în comuniune cu Dumnezeu, și să tindem spre asta prin tot ceea ce *ne unește* cu Dumnezeu.

Pentru că în camera noastră, în casa noastră sau în chilia noastră din Mănăstire avem *locurile noastre de refugiu*. Aici ne retragem ca *să ne rugăm* pentru necazurile și ispitele noastre...Dar tot aici sunt și locurile unde noi dobândim *înțelepciune*, *cunoaștere* și *curăție dumnezeiască*.

Și astfel *muntele* în care Domnul Se roagă, într-o exegeză/ înțelegere duhovnicească, este *sufletul nostru* care *se umple de rugăciune*.

Care își găsește *împlinirea* în rugăciune.

Stăm în tăcere, în nemișcare...în solitudine...pentru ca *să ne umplem* de slava Dumnezeului treimic.

Singurătate *isihastă*...A celor *singuri* cu *Cel singur*, cum spune Sfântul Simeon Noul Teolog într-un *Imn* al său. Sau a celor care *s-au unificat interior*...prin curățirea lor de patimi...pentru ca *să se umple* de harul *cel simplu* și *îndumnezeitor* al Treimii.

Căci muntele de aici...muntele *rugăciunii*...e muntele *despătimirii*. Pentru că rugăciunea e cea care *ne odihnește* cu adevărat de patimile noastre, atâta timp cât ea e *uitare* a

toate, *părăsire* a toate pentru *a ne uni*, mai presus de cuget, cu *Dumnezeul iubirii noastre*.

Rugăciunea care scoate din noi „toată grija cea lumească”...Care ne scoate din *monologurile cu noi înșine*...sau din *pierderile în visări*...spre rugăciunea fără gânduri, fără imagini, într-o continuă *coborâre în sine*.

Căci rugăciunea e *dialog*...și nu *monolog*!

Rugăciunea se face între *doi parteneri*: între *Dumnezeu* și *mine*.

Eu *mă rog* pentru că *Îl știu* pe El și pentru că El *mă iubește*...și pentru că eu *nu pot trăi* fără El. Fără *să Îi spun* inima mea.

Eu *mă rog Lui*...pentru că El *mă cheamă să îmi vorbească*. Eu stau *în comuniune* cu El, *în prietenie* cu El...și nu mă rog Lui ca și cum *aș lătra la lună*. Pentru că eu *vorbesc* cu El, cu Cel ce *ascultă* glasul rugăciunii...și El *îmi vorbește* în mine...și prin cele din jurul meu.

Rugăciune tainică. Plină de smerenie. Plină de *recunoașterea* păcătoșeniei proprii. Punându-ne *neputințele noastre* în fața lui Dumnezeu.

Și Domnul ne arată aici că *seara* și *noaptea* sunt *timpuri/ vremi ale rugăciunii* ca și *ziua* pentru un creștin ortodox. Că munca și grijile zilei *nu exclud* rugăciunile serii și ale nopții. Că ziua și noaptea suntem chemați să fim oamenii rugăciunii, ai citirilor, ai contemplărilor...adică *credincioși împlinitori* ai voii lui Dumnezeu.

Avem fiecare slujbele, ocupațiile noastre...Însă *frânturile de zi* în care ne putem ruga...și noaptea sunt *spații temporale* ale rugăciunii. Că tot timpul petrecut cu Dumnezeu e *timp al înduhovnicirii*. Al creșterii în comuniune. Că e timp *câștigat*...și nu *pierdut*...

Acasă ne găsim *împlinirea*. Pentru că aici are loc *vorbirea cu Dumnezeu*. Vorbirea *tihnită* cu El.

Și *rugăciunea*, fără doar și poate, e *cel mai bun lucru* al vieții noastre. Pentru că sunt momentele în care ne

umplem de har, de putere dumnezeiască, de curăție, de seninătate...de echilibru...Adică tocmai de virtuțile pe care trebuie *să le experimentăm*/ să le prezentăm/ să le arătăm în societate.

Pentru că, știm cu toții, nu putem să avem *un angajat* într-o instituție, oricare ar fi ea, dacă nu este *un om echilibrat*. Dacă nu este un om care *să își țină cuvântul*. Dacă nu este *un om muncitor* și *pasionat* de ceea ce el face. De ceea ce *i se cere* în acea postură.

Fapt pentru care, din acest dumnezeiesc verset, înțelegem că *locuința noastră*, casa noastră, chilia noastră trebuie să fie *un loc al rugăciunii*, pe lângă odihna, mâncarea și relaxarea noastră.

Pentru că ea, casa noastră, trebuie să fie *loc de rugăciune* în mod principal.

Iar *seara* și *noaptea* sunt *momente accentuate*/ prielnice/ potrivite *pentru rugăciune*. Pentru că putem avea *o accentuată unire* cu Dumnezeu. Iar această *unire* cu Dumnezeu prin rugăciune și prin plângerea păcatelor, prin *recunoașterea* neputințelor noastre și prin *privirea atentă* în conștiința noastră, ca să observăm ce am făcut sau ce nu am făcut...*bine,* printr-o recunoaștere de sine *foarte tăioasă,* ne face să fim *proprii* vieții *în societate*, vieții *în comuniune* cu alții.

Versetul al 24-lea *ne introduce* direct în *peisajul tulbure* al lumii noastre...

Pentru că τὸ δὲ πλοῖον ἤδη σταδίους πολλοὺς ἀπὸ τῆς γῆς ἀπεῖχεν/ și corabia era acum la multe stadii, departe de pământ...

Și *stadiul* era o unitate de măsură la greci de vreo 600 de picioare (un picior = 30, 5 cm) sau între 147-192 metri.

În concluzie: barca Sfinților Apostoli era la *o depărtare semnificativă* de țărm.

Și βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων...Erau chinuiți/ zbuciumați/ apăsați/ învăluiți de valuri. Căci κῦμα înseamnă *val* în limba greacă iar aici, în Evanghelie, e *genitivul plural*.

Barca lor era disturbată, tulburată, amenințată de valuri...de faptul de *a fi înghițită* de valuri.

De ce? Pentru că: ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος/ căci vântul era *împotrivă*. Le sta împotrivă. Sta *împotriva* corăbiei...

Și când stai *în fața* cuiva în mod dușmănos, disprețuitor...îi stai *împotrivă*. De unde *împotrivire*/ aversiune/ dușmănie/ *chef de altercație*.

Iar *anemic* vine de la *anemos*. Pentru că cel slab, neputincios...e ca *bătut de vânt*. Îl *suflă* vântul de pe picioare...E omul după operație, omul nemâncat, omul după boală. Nevitaminizat, fără vlagă, fără putere.

Iar noi suntem *anemici*...fără Dumnezeu. Suntem *bătuți* de toate vânturile ispitelor...Și demonii ne stau împotrivă...Ne zgândără...ne înfricoșează...ne buruiază/ bruiază existența.

Căci într-o interpretare duhovnicească, regăsibilă la mai mulți Sfinți Părinți care *au comentat* acest text, *corabia în valuri* este, deopotrivă, *viața* fiecăruia dintre noi, cu durerile și greutățile ei dar și *Biserica*...în cadrul istoriei.

Pentru că Biserica e *amenințată* de multe necazuri, de multe erezii, de multe probleme. Căci *vântul* care suflă împotriva Bisericii sunt *dușmanii* ei. Cei care *o discreditează* și *din afară* și *din năuntru*.

Fiindcă oricine *atentează* la puritatea, la adevărul credinței este *un dușman* al Bisericii...*conștient* sau *nu*...

Și când vorbim despre viața noastră ca despre *o corabie pe valuri* arătăm că în viața noastră niciodată nu suntem *scutiți* de ispite, de necazuri, de probleme...pentru că suntem *oameni credincioși*.

Ci bolile, necazurile, neputințele, căderile, nefericirile sunt ceva *obișnuit* în viața noastră. Însă *la cauza* lor...nu stau numai *păcatele noastre*...ci și *răutatea* demonilor...și *răutatea* oamenilor *convinși* de demoni *să ne facă rău*.

Și Dumnezeu îngăduie *valurile* în viața noastră ori pentru *întărirea* noastră în virtute...ori pentru *mustrarea* noastră.

Și *ispitele* ca „*valuri* ale acestei vieți” sunt teoretizate/ dezbătute în multe slujbe și cărți ale Bisericii. Și sunt *încredințat* de faptul că dumneavoastră ați auzit și ați citit despre aceste lucruri.

Căci *marea vieții* și *valurile ei* sunt o exprimare plastică despre *nestatornicia* vieții pe pământ.

Și ele, *valurile,* sunt cel mai adesea *atacuri* ale demonilor în viața noastră. Asupra *liniștii* noastre. A *rânduielii bune*...pe care am început-o.

Agresiuni *directe*, fățișe.

Și le trăim *foarte dureros* de cele mai multe ori...și când suntem *asupriți* de ei cerem, cu multă durere, *ajutorul* și *mila* lui Dumnezeu.

Pe care *milă* a Lui...o cunoaștem *din plin*...pentru că El S-a arătat *minunat* în viața noastră.

Și citirile despre *ajutorul* lui Dumnezeu în viața altora...se îmbină, *se amestecă* cu propria noastră *experiență* a milei Lui. Și atunci devii *sensibil* la durerile altora...pentru că și tu ai fost *părtaș* la durere. Și pe tine *te-a brăzdat* durerea, frica, neputința, disperarea, groaza...

Durerile nu mai sunt *vorbe citite*...nici *ispitele,* nici *frica,* nici *moartea,* nici *neputința*...dacă am trăit diferite *grade de primejdie*.

Tocmai de aceea *rugăciunile* către Prea Curata Stăpână și către toți Sfinții și Îngerii Lui, în momentele de *mare ispitire,* sunt *ajutor, alinare, întărire.*

Iar când ÎPS Bartolomeu Anania a folosit aici verbul *a învălui* – deși βασανίζω exprimă, în primul rând, *chinul*, durerea groaznică, suferința atroce – a vrut să exprime faptul că *încercuirea* noastră de valuri...lipsa de speranță...este expresia *cea mai veridică* a neputinței.

Când nu vezi *nicio ieșire*...nu ești *blocat* din toate părțile?

Când nu știi *ce vei pune mâine* pe masă, când nu știi *cum vei face rost* de medicamente pentru *a nu muri*, când nu știi *ce să faci* în *situații limită*...nu înseamnă *a fi încercuit*?

Iar *imixtiunile* demonilor în viața noastră...sunt *intrări în forță* în sensibilitatea noastră. *Călcări* cu bocancii peste noi. *Torturări* ale nervilor, ale răbdării noastre, ale liniștii noastre...

Și *când faci rău* cuiva...când te manifești, în mod *gratuit*, ca un bezmetic, *îl învălui* în tristețe.

Gânduri, *învăluiri* ale gândurilor...

Și ne pierdem timpul, de foarte multe ori, cu gânduri de tot felul, cu *îngroziri* interioare, cu *presupuneri* mai mult sau mai puțin *fanteziste*, cu visări desfrânate, cu închipuiri ale slavei deșarte, cu griji deșarte...

Și acesta e *un păcat la modă* acum. Și trebuie *să îl spovedim* de fiecare dată: faptul că *ne-am făcut griji deșarte*...față de viitor, față de sănătatea noastră, față de ziua de mâine.

Frici și *griji* deșarte...

Pentru că, pe de o parte, vedem totul *în negru*...frică pentru ziua de mâine...iar *grija* e *egoismul* de *a nu ne pierde* statutul, plăcerile, confortul de azi...

Dar și *vise deșarte*...Cum *ne închipuim* noi că *ar trebui* să ne fie viața. Cum *nu acceptăm* noi realitatea și potențele noastre...și vrem *multe năluciri*.

Așadar *visările păcătoase* trebuie spovedite. Pentru că ne vedem adesea căzuți într-o *groapă* a imaginației...și, deopotrivă, să spovedim *grijile deșarte*. Cele care ne fac mereu să stăm *cu sufletul la gură* pentru ziua de mâine.

Nici imaginația despre *un viitor plin de slavă deșartă* nu e mai puțin un exercițiu *păcătos*. Căci visările la un viitor *dulce* sau *amar* sunt *pierderi de timp*. Iar timpul este *extrem de prețios* pentru mântuirea noastră. Pentru că el înseamnă însăși *izbăvirea* noastră de tot ceea ce ne ține *învăluiți* în moarte, în păcat, în disperarea perpetuă pe care ne-o poate aduce viața, boala, diavolul, prietenii noștri care, deodată, devin *dușmanii* noștri...în mod foarte dureros...

Versetul al 25-lea ne vorbește despre momentul temporal în care Domnul *Se întâlnește* cu Ucenicii Săi mergând, în mod dumnezeiește, *pe deasupra* valurilor mării.

Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς/ iar la a patra strajă a nopții, Domnul, se subînțelege, ἦλθεν πρὸς αὐτοὺς/ a venit către ei, către Apostolii Săi...

Cum? Περιπατῶν...De unde *peripatetic*...a merge și a convorbi cu ucenicii tăi. Și astfel putem *discuta* teologie, filosofie, cultură, știință, artă...A învăța *dinamic*...

Domnul, se spune aici, a venit la ei περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν/ mergând pe mare.

De aceea, la această duminică, în calendarul nostru se vorbește despre „umblarea pe mare". A Domnului...După care *a potolit* furtuna.

Și, după cum observați, avem de-a face cu *o traducere fidelă* textului grecesc al Evangheliei.

Iar prin această *mergere preaminunată* pe deasupra valurilor mării, Domnul ne arată încă o dată că harul lui Dumnezeu e cel care *ne poate trece* peste tot ceea ce înseamnă suferință, ispită, durere, dacă suntem *în comuniune strânsă* cu Dumnezeu. În comuniune *reală*.

Pentru că El ne face *capabili* să trecem peste toată neputința și peste toată boala. Asta dacă *Îi mulțumim* lui Dumnezeu pentru toate și dacă suntem cu Dumnezeu tot timpul.

De ce la *a 4-a strajă* din noapte? Pentru că este *în puterea* nopții. Este *în adâncimea* nopții. Și ÎPS Bartolomeu Anania, la o notă de subsol la acest text, spune că *a 4-a strajă* este între *ora 3* și *ora 6*...după miezul nopții.

Spre dimineață...

Când somnul este *mai bun*...

Iar atunci Domnul le-a arătat ce înseamnă *așteptare* și *încredere* în Dumnezeu.

Pentru că *ora înaintată* de aici...e ca *așteptarea* celei de a doua veniri a Domnului...când El va veni *ca un fur*. Pe *neașteptate*...

Pe nesimțite...

Când ne gândim mai puțin...

Când suntem *încredințați* că *nu se va petrece nimic* la acea oră...

Dar Domnul vine *în a patra strajă* a nopții! Când omul *se odihnește*...

Și El vine la Ucenicii Săi...*umblând pe mare*.

Adică *nescufundându-Se* în valuri.

Pentru că El mergea *pe deasupra* valurilor mării...ca și când n-ar fi fost și *om*...

Însă El a arătat prin aceasta, bineînțeles, că este *Dumnezeu* și *om* și că lui Dumnezeu *I se supun* toate legile lumii. Pentru că legile sunt *puse* de către El în creație. Iar tot universul *ascultă* de Domnul...

De aceea El face un lucru pe care, în mod *normal*, niciun om *nu poate* să-l facă. Noi nu putem să mergem *pe valuri* fără să ne scufundăm. Noi *înotăm* în valurile mării, ale râului...dar *nu păşim* pe valuri cu piciorul.

Și de aceea, această Evanghelie e o mostră importantă pentru evidențierea *dumnezeirii* Sale. A faptului că Hristos e *Dumnezeu* și *om*.

Căci El nu e „un Profet pur și simplu”.

Nu e „un fals Mesia”.

Ci e *adevăratul* Mesia. Adevăratul Hristos. E Fiul lui Dumnezeu întrupat.

Pentru că marea *I se supune* tocmai pentru că El e *Creatorul ei*. Și de aceea ea este, în aceste momente, precum *uscatul* pentru picioarele Lui...pentru a ne spune, în mod tainic, că *adevărata* viață duhovnicească *nu se pierde* în griji deșarte. Și că, dacă suntem *oamenii lui Dumnezeu*, în inima noastră trebuie să avem *pace*...Pace *cuprinzătoare*. Și iubire cuprinzătoare. Iertare și smerenie imense, infinite.

Și asta pentru ca *să trecem* peste toate *valurile* vieții acesteia...

Pentru că trebuie să mergem zi de zi *împreună* cu Dumnezeu. Mereu *mai departe*, oricât de chinuitoare și dureroasă e *mergerea*.

Căci dacă nu mergem *mai departe* cu Dumnezeu e semn că *nu am renunțat* încă *la noi*. La noi *cei vechi*.

Sau *L-am pierdut* pe Domnul dacă, la un moment dat, considerăm că trebuie să avem parte de *o viață confortabilă*...fără prea multe *eforturi*...sau *dureri ascetice*.

Căci viața *fără* El este *un chin imens*.

Și toți oamenii duhovnicești știu *cum e*...și *cât de greu* e păcatul.

Căci stările de *animozitate interioară* cu viața noastră, cu ceea ce se petrece cu noi și, implicit, *învârtoșările* în fața lui Dumnezeu sunt tot atâtea dureri, suferințe sufletești.

Și cei care le-au experiat...*știu* cum sunt.

Și prin această referință la ele vrem să subliniem faptul că *fără Dumnezeu*, după ce am cunoscut viața duhovnicească, *viața înseamnă un chin imens*.

O continuă, dementă, nebună *luptă* cu Dumnezeu, cu oamenii, cu *evidențele*.

Pentru că nu vrei *să te pocăiești*...

Și această *încrâncenare dementă*, această luptă împotriva lui Dumnezeu, prin scris, prin faptul că *se rup* de dreapta credință și devin niște eretici, niște „liber”-cugetători, niște nihiliști, se observă în toate articolele, cărțile, viețile, emisiunile TV, filmele oamenilor care au suferit și suferă drama *neîmpăcării* cu Dumnezeu.

Consecințe ale *renunțării* la pașnica și atotmântuitoarea viață ortodoxă...

Iar lupta cu Dumnezeu este, de fapt, *o asumare* a unei vieți *vidată* de orice prezență a harului dumnezeiesc.

Pentru că atunci când păcătuiești *fără să te cruți*, fără să îți cruți liniștea sufletească, când te lupți cu tine însuți, când te lupți cu Dumnezeu și împotriva propriei tale liniști nu faci decât *să te goleşti* de orice bunătate, de orice bun simț, de orice frică de Dumnezeu. De orice *sfințenie*...

Și asta pentru a trăi o viață întotdeauna *zbuciumată*, întotdeauna *atentă* la cine îți este *duşman* și la cine îți este *prieten*...la o viață *perversă*.

La o viață perversă la culme...în care consideri că tocmai *perversitatea* ta este factorul care *te mobilizează* în viață și care îți aduce *un câştig de cauză*.

Însă ce să faci cu *cultura*, cu *civilizația* și cu *civilitatea* în termeni largi, adică cu a ști *să vorbești frumos* cu cei de la care *aștepți* bani...dacă ești *departe* de Dumnezeu?

Ce faci dacă *îți pui nădejdea* în oameni iar Dumnezeu...*îți stă împotrivă*?

Ce *folos* ai de la stabilitatea financiară, de la abilitatea de a vorbi și a te prezenta în lume, de la succesele de tot felul...dacă nu ești *stabil/ împlinit/ împăcat* în viața cu Dumnezeu?

Ce să faci *fără* liniștea, curăția și sfințenia lui Dumnezeu în tine?

Ce să faci cu o casă, două, zece? Cu un cont, zece, o mie? Ce să faci cu atâtea sonde, cu atâtea mașini, cu atâtea terenuri, avioane sau ce mai ai tu...dacă în tine însuți *nu te bucuri* de nimic? Dacă devii, pe zi ce trece, *un monstru*? Dacă devii cel pe care tu *îl deteși*?...

Și nu mai înțelegi *ce ai ajuns*. Ți-e *silă* de tine...pentru că nu te mai suporți. Însă, pentru că nu vrei să te întorci *înapoi*, la Dumnezeu, suferi ca un animal rănit, ca o fiară împușcată...

Dar în spatele „neabdicării" tale în fața lui Dumnezeu există și *teama ta vie* că *vei pierde* viața ta frivolă...Și, în aparență, tu crezi că „îți asiguri" existența pe când *te lupți* cu El. Dar tu, prin această luptă nebună, nu faci decât *să te strici* sufletește și trupește, *să te degradezi* și mai mult...

Și *te scuturi*, ca o floare, de orice bunătate...

Și rămâi o rădăcină singulară/ singură/ *singularizantă*...unde nimic și nimeni nu îți face *nicio plăcere*.

...Deci *umblarea pe mare* e paradigma care *îl exprimă* pe *omul duhovnicesc*. Adică pe acela care *trece* peste tot felul de greutăți în viața lui, cu un zâmbet *fermecător* pe buze, pentru că Dumnezeu *locuiește* în el prin slava Sa.

Și acest zâmbet e unul *victorios*...pentru că e al curăției, a sfințeniei, *al non-duplicității* interioare. Al non-perversității...

Pentru că nu poți *să faci față* cu adevărat...în adevăratul sens al cuvântului...necazurilor și ispitelor dacă nu ești *un om curat la inimă*. Dacă nu te curățești de patimi...după puterea ta...După înțelegerea ta...

Pentru că totul se face *personalizat* în Ortodoxie.

Fiindcă, pentru noi, nu există *păcat nepersonalizat*...și nici *virtute nepersonalizată*. Căci păcătuim și facem lucruri bune pe măsura la *cât înțelegem*, la cât *ne implicăm* în fapt.

Versetul al 26-lea însă ne introduce *în starea de spirit* a Sfinților Ucenici...care Îl văd pe Domnul mergând pe mare. Pe valurile mării...

Și aici găsim următoarele: Οἱ δὲ Μαθηταὶ/ Și Ucenicii...ἰδόντες Αὐτὸν/ văzându-L pe El ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα/ umblând/ că umblă pe mare ἐταράχθησαν/ s-au înspăimântat/ au fost terifiați...

Și ce au spus?

Λέγοντες ὅτι/ spunând că: „Φάντασμά ἐστιν”/ „Fantasmă/ nălucă este”. Adică o apariție terifiantă, un duh...

Deci *s-au înspăimântat* când L-au văzut pe Domnul mergând pe ape. Au crezut că nu e *om*...ci o fantasmă/ un duh/ o nălucire.

Și aici se poate aprofunda foarte mult faptul dacă evreii, în timpul Mântuitorului, *aveau experiența* duhurilor, a vederilor demonice...

Pentru că în religiozitatea noastră populară știți că există *realitatea* stafiilor, a moroilor, a vârcolacilor...cu toatele fiind *experiențe demonice*.

Și e interesant de cercetat dacă evreii de atunci aveau și ei pe *Dracula* al lor...

Sau dacă acest *fantasma* nu e cumva *o referire* la *un Înger*...și nu la *un demon*.

Pentru că putem astfel departaja între *apariția îngerească, apariția demonică* și simpla *iluzie optică*. Un subiect *de cercetare* așadar...

…Καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν/ Și de frică au strigat. Au țipat...Sfinții Apostoli.

Iar de la φόβος vine *fobie* al nostru. Care înseamnă același lucru ca în greacă: *frica* de ceva anume...*Neplăcerea* față de o anume situație, circumstanță...

Și găsim *fobie* în constructe lingvistice precum *claustrofobie*: frica de spațiile închise...

Frica de claustrare...

Simți că parcă *nu mai ai aer*...

Dar și *idrofobie*: frica de apă...de prezența apei...de adâncimea apei...de ceea ce poate *exista* în apă...și care ne-ar putea *omorî*.

Însă, în greacă, *fovos* are și sensul ultrapozitiv de *frică de Dumnezeu* sau de *evlavie*.

Așadar *fovos* are deopotrivă sensuri negative și pozitive. Depinde de *contextul lingvistic*.

Și, de teamă, Apostolii au țipat/ au strigat...

Au strigat *de frică*...

Nu se spune *la cine* au strigat...

Însă textul evanghelic subliniază *înspăimântarea lor reală*, starea lor *de înfricoșare*...

Și, pentru că nu știm, punctual, ce a însemnat pentru ei *fantasma*...o putem interpreta ca *Înger*, ca *demon*, ca *nălucire* a minții lor...

Versetul al 27-lea este *răspunsul* Domnului pentru Apostolii Săi care erau *înspăimântați*. Și aici avem un răspuns pentru cei care au *frică de noapte*, de demoni, de *spații închise*.

Și anume că orice *frică* am avea, cu sau fără substrat demonic (pentru că putem avea și o neputință/ o dizabilitate psihică), își găsește *rezolvarea* în ajutorul Domnului.

Fiindcă de aceea Domnul *le vorbește* Ucenicilor Săi și *îi liniștește*.

Εὐθὺς δὲ/ și imediat...eftis...de îndată...ἐλάλησεν [ὁ Ἰησοῦς] αὐτοῖς λέγων/ le-a zis/ le-a vorbit lor Iisus, zicând: „Θαρσεῖτε, Ἐγώ εἰμι·”/ „Aveți curaj/ îndrăzniți, Eu sunt!”.

Fiți curajoși *în sensul bun* al cuvântului...pentru că Eu sunt, Învățătorul vostru! Fiți liniștiți în sufletul vostru și aveți *îndrăzneală* către Mine!

Și tot aici, în continuare, Domnul le spune: „Μὴ φοβεῖσθε/ Nu vă temeți!”. Să nu vă fie *frică*!...

Deci îndrăzniți *întru Mine*! Pentru că Eu sunt Cel întru Care *trebuie să vă puneți* nădejdea voastră. Și dacă vă lăsați *cu totul* în mâinile Mele *nu trebuie să vă temeți*.

Și cuvântul acesta a fost *foarte întăritor*, încurajator pentru Sfinții Apostoli și la fel este...și trebuie să fie și pentru noi.

Pentru că ieri, azi și în veci Hristos este *același* și față de noi...Și El are aceeași atenție, aceeași iubire și aceeași condescendență, milostivire...

Iar dacă noi mergem *către* El...El, *îndată*, așa cum le-a vorbit lor...ne va vorbi și nouă...

Îndată...pentru ca frica lor, debusolarea lor să nu ia proporții. Domnul le vorbește *imediat*...

Pentru că El venise nu ca să-i *înspăimânte* ci pentru ca să le arate încă odată, încă un motiv de *încredințare*/ lămuritor asupra faptului că El este *Fiul lui Dumnezeu întrupat*. Că El nu este „un impostor”.

Că nu este „un lucrător al Satanei”, cum spuneau fariseii, ci El este Fiul lui Dumnezeu întrupat, Care *nu suspendă* legile Sale ci *le depășește*.

Pentru că El arată aici că e *Stăpân* peste legile naturii. Că este Stăpân *peste creația Sa*. Că nimic nu I se *împotrivește*. Dar, totodată, că El este Cel care cu adevărat *îl liniștește* pe om. Căci dacă *liniștește* marea, au înțeles ei, El *liniștește* toate. Și au înțeles *ceea ce trebuia*!

Pentru că El este Cel care dă *ploaie la vreme*. Care ne dă *timp frumos*. El face *să crească* plantele, dă *bună zămislire* animalelor și oamenilor...Pentru că El este *Stăpânul* creației și *Ajutătorul* tuturor. E Cel care *Se milostivește* de noi...și noi ne bucurăm pe fiecare clipă de *mila Lui*, de bunătatea Lui...

Dar de aici înțelegem că El a venit *în primul rând* să liniștească *duhul* omului. *Adâncul* omului...Să liniștească conștiința noastră. S-o umple de pace.

Tocmai de aceea, după învierea Sa, plin de slavă dumnezeiască, dă Sfinților Săi Ucenici *să simtă*...să înceapă să simtă...să simtă *și mai mult* pacea harului dumnezeiesc. Pacea *covârșitoare* a vieții dumnezeiești...care *îi întărește* și *îi sfințește* pe oameni.

[36]Versetul al 28-lea e *un verset-răspuns* către Domnul. Pentru Domnul...Pentru Domnul, Cel care *îi rugase* pe Sfinții Apostoli *să îndrăznească* întru El.

Pentru că *El este* și ei nu trebuie *să se teamă*, să se înfricoșeze de prezența Sa...chiar dacă Îl văd *mergând pe ape*...ci trebuie *să stea în pace*.

Fapt pentru care Sfântul Apostol Petru, corifeul/ purtătorul de cuvânt/ mai marele și mai bătrânul între Apostoli ia iarăși cuvântul...*în numele tuturor*.

...Și el dorește *să vină* spre Domnul...pe apă...

Și textul evanghelic e următorul: ἀποκριθεὶς δὲ Αὐτῷ/ și răspunzându-I Lui...*apocritis* de la ἀποκρίνομαι, care înseamnă *a răspunde, a replica, a declara* ceva anume...cine a răspuns?...ὁ Πέτρος εἶπεν/ Petru, zicând: Κύριε/ Doamne, εἰ Σὺ εἶ/ dacă Tu ești...Cel pe care noi Îl vedem mergând pe ape...κέλευσόν με/ poruncește-mi...*chelefson* de la κελεύω, care înseamnă *a porunci*/ a da ordin/ a comanda ceva...ἐλθεῖν πρός Σε ἐπὶ τὰ ὕδατα/ să vin către Tine...*eltin* de la ἔρχομαι, care indică deplasarea/ venirea/ mergerea cuiva către un loc anume...cum?...*epi ta idata*...adică: *pe ape*.

Mergând ca Tine *peste* ape...

Și de la ὕδωρ/ *idor*, poate am spus și altă dată, care înseamnă *apă*...avem în română *hidrant, hidraulic, hidratare, deshidratare*, toate vorbind despre *prezența, mișcarea* apei sau *lipsa* apei din corpul nostru.

[36] De aici începe *transcrierea celei de a doua file* a predicii.

Și de aici, din acest verset, observăm că Sfântul Petru răspunde *cu multă îndrăzneală* Domnului. *Îndrăzneală intimă* și nu *injurioasă*. Pe care Domnul *o acceptă* și nu o respinge, pentru că *o înțelege*...

El îi cere, ca drept *confirmare*, mergerea pe ape...pentru că numai Dumnezeu *putea să facă* cu Petru lucruri pe care nimeni altul *nu le poate face*.

Și sintagma *pros Se*/ către Sine...spre Sine...e foarte importantă în înțelegerea *teologică* a comuniunii. Pentru că *pros* nu ne indică numai *mișcarea fizică*...ci, în primul rând, pe cea *duhovnicească*.

Înțelegere *iubitoare*.
Venire *cu dor* spre El...
Îmbrățișare a Lui.
Confirmare a faptului că el *este* cu Domnul.

Căci comuniunea e între cei care *se înțeleg* și *se caută* reciproc, care *se doresc* și *se ajută* reciproc, care *se îmbrățișează* și *suferă* unii pentru alții.

Dar nu poți *să îmbrățișezi* dacă *nu te deplasezi*. Trebuie să vii spre celălalt *cu tot ceea ești tu*...cu toată *iubirea* pe care o ai...cu tot ceea ce *reprezinți*.

Și Sfântul Petru dă dovadă *de multă iubire*, de multă *încredere* în Domnul. Pentru că el merge *cu iubire* spre El...în ciuda tuturor opreliștilor.

Pentru că el merge *spre* El...*împreună* cu El. Și nimeni nu poate să meargă *spre* Domnul dacă nu merge *împreună* cu El...*spre* El. Iar dacă nu ești integrat în această *mișcare*, în această *mișcare duhovnicească* a comuniunii cu Dumnezeu nu înțelegi mare lucru *din relațiile* cu oamenii. Îți sunt *exterioare*. Neînțelese...

Căci doar El *te bagă* înăuntrul relației. Te învață *ce să simți* și *să faci* în relație cu alții. Care e *conținutul* relației comunionale și ce *îl odihnește* pe celălalt. Ce îl odihnește cu adevărat. Și *îl odihnește* adevărul, bunătatea, smerenia, candoarea, bunăvoința noastră. Fără ele relația *nu există*!

Iar dacă înțelegi, în ființa ta, că numai *cu* Dumnezeu poți să mergi *spre* El sau *către* El, atunci înțelegi *adâncul* vieții și al comuniunii.

Și prepoziția πρός/ *pros*, ca și alte prepoziții grecești, dă *o întorsătură extraordinară* unei exprimări...dacă o înțelegi *în dinamismul ei interior*. Pentru că ea ne oferă *o nuanță comunională profundă*.

Pentru că și în limba română una e să zici: „merg *la* tine" și alta e să zici: „merg *către* tine cu toată inima". Una e să zici: „merg la tine ca să îți aduc *un cadou*" (și aici nu atât *mersul* e important...ci *cadoul*) și alta e să zici într-o scrisoare sau într-un mesaj pe mobil: „Părinte Dumitru, vin *către* dumneavoastră cu toată dragostea...ca *să slujim împreună*!".

Căci „către tine" *potențează* afirmarea dragostei. Subliniază, în mod frumos, *sentimentele* pentru cineva. Pentru că este *exprimarea cea mai clară* a *nevoii* de celălalt.

Și numai cei care se iubesc *au nevoie* unii de alții. Numai ei *zboară mereu cu gândul* către celălalt. Îl *văd* cu ochii minții. Îl doresc. Îi place *să-l asculte*. Îl caută. Îl înțelege. Îl compătimește...

Și a veni...*către* el...nu e *o formalitate*...ci *o nevoie*! Vii pentru că dragostea, dorul de el *te cheamă*. Dragostea, stima, considerația, respectul *te conving* să faci acest lucru.

Sau: „*considerația* pentru dumneavoastră mă determină să mă îmbrac și să vin *către* dumneavoastră *să vă spovedesc*, doamnă Elena!".

Și acest „*către* dumneavoastră" este o specificare în plus a faptului că noi avem *o simțire specială* pentru cineva anume. O simțire bazată pe *cunoașterea*, pe *iubirea*, pe *respectul* față de o persoană anume.

O atentă, foarte atentă *grijă* pentru cineva...

Și arătăm că *ne îndreptăm* gândurile către ea. Că *o avem* în rugăciunile noastre. „Pentru că ne rugăm pentru

dumneavoastră lui Dumnezeu ca să fiți *binecuvântată* în viața dumneavoastră".

Și toate acestea arată că iubirea noastră *se manifestă*. Și că *rugăciunea* e *o faptă de comuniune*. Pentru că ea *îi strânge* pe oameni la un loc...Dar rugăciunea este și cea care *îi umple pe oameni* de iubire, de atenție, de sensibilitate frumoasă...De *admirație reciprocă* a unora pentru alții.

Și ce îi spune Domnul în versetul al 29-lea?

Acestea: ὁ δὲ εἶπεν/ și a zis/ a spus, se subînțelege, Iisus: Ἐλθέ/ Vino! Vino către Mine!

Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου [ὁ] Πέτρος/ și Petros/ Petru *a coborât* din corabie...

Iar καταβὰς de aici vine de la καταβαίνω, care înseamnă *a coborî*.

De unde, în limbaj liturgic, îl avem pe *catavasie*...care e cântarea ortodoxă ce vorbește despre *modul întrupării* Domnului, *al coborârii* Lui/ *al venirii* Lui la noi.

Pentru că El *a plecat* cerurile și *S-a coborât* până la noi...întrupându-Se *din sângiuirile* Prea Curatei Sale Maici...

Și Sfântul Petru coborând din corabie...περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα/ a mers pe ape...așa cum *și-a dorit*...Cum *a cerut* de la Domnul.

Dar nu a mers *aiurea*, la întâmplare pe ape...ci: καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν/ și a venit către Iisus.

Unidirecționat.

S-a îndreptat *către* El...

Și din nou acel *pros*, la care m-am referit anterior, care indică *mergerea spre* dar și *însoțirea cu cineva*.

Pentru că *dragostea* pentru Hristos și *neîndoirea* de El, de cuvântul Lui, îl face și pe Petru să treacă *peste*/ să depășească *marginile* firii...și *să meargă* pe ape. Pe deasupra apelor mării...

Ce avem însă *exprimat* aici, în acest *puțin/ mic* verset? O importantă înțelegere duhovnicească...Aceea că,

dacă vrei *să mergi* spre Dumnezeu trebuie *să cobori* din *liniștea* bărcii tale.

Căci pentru a merge *spre* Dumnezeu trebuie *să nu te mai temi* de toate grijile, ispitele, vânturile năprasnice ale Satanei îndreptate *înspre* noi.

Să nu-ți mai faci *probleme* în ceea ce privește *istoria* vieții tale. Să nu te mai temi de *receptarea* biografiei tale...ci să mergi *cu* Hristos acolo unde *te duce* El.

Iar El nu te duce *întotdeauna* prin locuri *liniștite*. Căci *viața cu Dumnezeu* este o viață cu multe chinuri, cu multe peripeții...pentru *a le sluji* oamenilor.

Și dacă ne uităm la *săracu'* Sfântu' Pavel, la *Dumnezeiescul* Pavel – *sărac* în sensul că noi *compătimim* cu durerile sale – câte chinuri, *răstălmăciri* ale cuvintelor și suferințe a răbdat din cauza *slujirii* lui Dumnezeu înțelegem *cât de grea* e *viața cu Dumnezeu*. Dar și cât *ne întărește*, cât de mult *ne ajută* El, ca pe toți Sfinții, *să răbdăm întru credință*. Să mergem *mai departe*...

...Căci Sfinții Apostoli și urmașii lor Sfinți propovăduiau *o extraordinară teologie*...și aveau *o viață de mare sfințenie*...iar oamenii *îi răstălmăceau*, îi prigoneau...nu dădeau doi bani pe ei...

Pentru că *nu îi înțelegeau*!

Și ieri, ca și azi, ne ascultă *mulți*...și ne înțeleg *foarte puțini*. Sau *ne răsfoiesc mulți*...și nu înțeleg decât *ceea ce vor*.

Ce spune Pavel cel Mare? Ce spune Ioan, Dumnezeiescul Teolog? Ce spune Simeon, Cuvântătorul de Dumnezeu? Sau preaprofundul Maxim Mărturisitorul? Sau mintea prealuminată a Sfântului Grigorie Palama?

Nu aveau *habar* prea mulți de *teologia* lor...de *măreția* lor. Și nouă, astăzi, ni se pare că acești Sfinți erau *cunoscuți ca azi*, de toată lumea...și erau *prezenți* pe buzele tuturor.

Însă adevărul e că au fost *ignorați*, mai mult sau mai puțin, de contemporanii lor. Biserica, ulterior, alți Sfinți ai Bisericii, *înțelegându-i*, i-a *reactualizat*...i-a pus *în evidență* pentru posteritate.

Dar *nu i-au iubit* și *nu i-au ajutat* așa, toată lumea...deși ei erau *frumusețile* lumii și ale Împărăției lui Dumnezeu...

Și bine e *să-i studiem* și pe *detractorii* lor, ai Sfinților. Pe cei care *le-au băgat bețe în roate*. Pe cei care i-au nedreptățit...i-au prigonit. Să vedem *cine* erau ei...pentru ca să nu le *mai repetăm* prostiile.

Pentru că unele, din păcate, *se repetă* și azi...

Iar Domnul, aici, prin *coborârea* lui Petru pe valuri...ne arată că trebuie *să coborâm* din liniștea noastră când vine vorba de *a sluji* Biserica lui Dumnezeu. Pentru că Biserica are nevoie *de caractere*, de oameni integri, de oameni care *să spună* adevărul și *să trăiască frumos* și *sfânt* în mijlocul lumii.

Sau să ieșim *din comoditatea* noastră, din *buna părere* despre noi înșine...dacă vrem *să cunoaștem* pacea lui Dumnezeu ce depășește înțelegerea omului *trupesc*, a omului *gros* la inimă.

Pentru că slujindu-I Lui, fiind cu El, Domnul ne dă *liniștea* care *trece* prin toate uraganele lumii.

Așadar, dacă vrei să ai *viață cu Dumnezeu* trebuie să fii *un mergător peste valuri*. Trebuie să calci *pe deasupra* păcatelor, a ereziilor, a abisurilor ideologice de tot felul...Să ai puterea să treci peste *știința deșartă* a acestei lumi, care poate să fie „cuceritoare" la o primă vedere, să îți sune „bine" la ureche...dar să *te bage în ceață*.

Pentru că trebuie să treci peste *duhul lumesc* al civilizației *neînnoite* prin har. Să treci peste viața laxă, risipită, *dulceagă*...spre unitatea *minții* și a sufletului nostru, împreună cu trupul, în slava lui Dumnezeu. În *simțirea* și *vederea* Lui.

Fiindcă trebuie să înțelegem că acest mod de viață *la întâmplare* nu ne este *benefic*, ci, dacă vrem să trăim *ortodox*, trebuie să mergem numai *peste* șerpi și peste balauri, peste capcane ideologice, pseudo-științifice...peste întrebări „încuietoare".

Pentru că trebuie să trecem *peste* tot felul de emoții și griji, peste multă nebunie și răzbunare, și din partea oamenilor și a demonilor...

Căci cel mai adesea *nerecunoscătorii* noștri *ne răsplătesc cu dureri*...Cu *dureri* atunci când facem lucruri *bune*...cu *nefericiri* când suntem *fericiți*...Căci atunci când noi *le binevestim pacea*...primim, adesea, câte *o pleașcă* din partea lor...Un gest de nesimțire *grețos*, fără scuze...

Și de aceea, câteodată, nu mai știi *cum să reacționezi*.

Iar inimile noastre, ale tuturor celor care vrem să propovăduim *drept* credința ortodoxă, sunt *bântuite* de tot felul de dureri...

De gânduri, de necazuri, de ispite...

Însă, deși suntem *asaltați* din toate părțile de tot felul de gânduri, *pacea* lui Hristos, Cel care a mers *pe deasupra* apelor, și Care l-a făcut și pe Petru *să meargă*, ne dă și nouă să mergem *peste* ispitele demonilor de tot felul.

Și chiar dacă, ca Petru (după cum o să vedem), *mai cădem*...începem, cumva, *să ne scufundăm* în păcat...în griji...*îndrăznind* întru Domnul, în mila Lui, *ne ridicăm*, punem *început bun*, și *ne continuăm* pocăința.

Căci prin Spovedanie, căință, lacrimi, durere, *îndreptare* a vieții...mergem *mai departe* pe drumul credinței. În viața *cu Dumnezeu*.

Și pentru aceasta *Îl lăudăm* adesea pe Dumnezeu: pentru că *am înțeles* ce să facem cu noi...și *din căderile* noastre.

...Deci Petru merge pe ape *către* Iisus...Către Mântuitorul său...

Și atâta timp cât grija deșartă *nu-l cuprinde*...el *merge bine*.

Ce zice versetul al 30-lea? Ne vorbește tocmai despre *neputința umană*. Despre stările noastre *de cădere*, așa cum am anticipat deja.

Pentru că ne vorbește despre Petru, despre *Dumnezeiescul* Petru, care *se scufundă* din cauza *vântului puternic* pe care îl vedea și îl simțea în jurul lui.

Astfel: βλέπων δὲ/ dar văzând τὸν ἄνεμον [ἰσχυρὸν]/ vântul puternic...ἐφοβήθη! De la φοβέομαι...Sfântul Petru *s-a înfricoșat*/ s-a temut...Lui *i s-a făcut frică*.

Καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι/ și începând să se scufunde, să se afunde...în acest moment, când el se vede *tras de apă* în jos...sau *scufundându-se* în apă, ἔκραξεν λέγων/ a strigat, zicând...

Și avem pentru *a doua oară* în această Evanghelie *țipătul*...Pentru că atunci când nu mai știi *ce să faci* țipi, strigi *după ajutor* la Dumnezeu și la oameni.

Țipăt *puternic*...și *plin de credință*.

Ce *a strigat* Dumnezeiescul Petru?

A strigat: Κύριε, σῶσόν με. Doamne, salvează-mă! Scapă-mă! Miluiește-mă! Eliberează-mă de *primejdia* de moarte și, implicit, *scapă-mă* de la moarte!

Doamne, mântuiește-mă, vindecă-mă!

Vindecă-mă cu dublu aspect: scoate-mă *din apă*, din necaz...dar și *din ispită*, din moartea păcatului. Pentru că Domnul *ne scapă* de vântul ispitei și de apa aceasta *tulbure* a păcatului, a patimii, a morții sufletești.

Scapă-mă, pe mine, Dumnezeule! Scoate-mă din adâncul căderii mele! Din adâncul fărădelegilor mele...

Rugăciune cu durere...Cu conștiința păcatelor noastre. Cu simțământul *acut* al păcatelor, al fărădelegilor noastre.

Și când rugăciunile noastre sună *fals*...e pentru aceea că pocăința *nu mustește* în ele. Nu e *vie*. Nu e *țipăt*. Nu e simțire *a neputinței* noastre imense de a face binele, de a trăi ortodox.

Pentru că viața *civilizată*, de ochii lumii...nu exclude *căderea* păcatului. Căderea merge *cu noi*...e *în inima* noastră...e *o boală* a sufletului...care *ne întristează* oriunde am merge și orice am face.

Pentru că avem nevoie și de *decență exterioară*, dar, mai ales, de *cea interioară*. Iar *sfințenia*, curăția dumnezeiască este *comoara dinăuntru*. Ea e *podoaba* vieții noastre. Viața curată și învățătura curată sunt *podoaba* sufletului nostru.

Și vorbeam cu cineva de curând, și îmi spunea despre timpul cât *a stat* în Germania. Ca om ce a locuit acolo ceva timp...Și îmi spunea că nu și-a putut face *niciun prieten*... Pentru că, în mentalitatea poporului german, *prietenul* e numai acela de care *te folosești*...dacă ai *o anume nevoie*.

O relație între anumiți parametri.

Și mi-a spus că singurul lucru pe care *l-a discutat* cu vecinii săi a fost câte un *Bună ziua* protocolar...când îi întâlnea pe hol. Atâta tot!

Și când, la un moment dat, a avut nevoie *să care* niște lucruri de la mașina sa, din fața blocului până la ușă, a trebuit *să-i plătească* pe cei care l-au ajutat...pentru că *timpul înseamnă bani*.

Și-au *pierdut* vremea cu tine...și de aceea trebuie *să îi plătești*.

Și a rămas *surprins* de faptul că nu aveau mentalitatea să facă întâlniri, petreceri între ei...așa, *gratuite*, din inimă. Că nu făceau nimic fără...*profit*.

Dacă *nu ieșea* nimic, dacă nu era *o afacere*...nu erai *important*.

Însă *utilitarismul absolut* într-o societate înseamnă *dictatura banului*. Înseamnă *o lume inumană*. Înseamnă să nu dai *doi bani* pe om și pe potențele lui...Să valorizezi omul nu pentru *ceea ce este*...ci pentru ceea ce poate *să strângă* în viața lui. Pentru *poziția lui socială* și pentru *obiectele* din casă.

Dar asta nu e *o lume ortodoxă*...ci o lume *secătuită* de adevăr, de iubire, de omenie! E o lume pe care poporul român nu o simte *ca respirabilă*.

Noi, românii, avem *deschiderea ospitalității*. Iar aceasta este *o stare evanghelică*. E *o realitate evanghelică*.

Pentru că *a-i primi* pe oameni, a sta cu ei *de vorbă*, a-i *omeni*, a-i *înțelege* este *sensul profund*, intim al Evangheliei.

În fața unei mâncări bune, a unui pahar plin, când simți că ești *primit* cu căldură și cu atenție...te simți *om*.

Pentru că *cuprinsul* ospitalității e format din *bunăvoință* și *iubire*, din *deschidere* spre celălalt.

Îl *primești*, pentru că vrei *să-l înțelegi*.

Dacă *nu-l bagi în seamă* pe om înseamnă că *nu ai nevoie să fii om*.

Nu vrei *să fii om*.

Și de aici crește *civilizația*, crește *prosperitatea*...suntem *foarte informați*...sau avem la îndemână *mijloace magnifice de informare* și *de dialog*...dar suntem tot *mai decăzuți* sufletește, tot *mai inumani*, tot *mai canalii*.

Pentru că trăim *un pustiu duhovnicesc* din cauza *lipsei de spiritualitate*. Nu mai avem dorința *să ne întâlnim* cu oamenii...pentru că *nu ne mai întâlnim* cu Dumnezeu...Și din *neîntâlnirea cu El* înțelegem de la sine că nu mai are *relevanță* nici...*cunoașterea de sine*.

La ce bun *să mă cunosc pe mine*...să îmi văd *defectele*...dacă nu mă pregătesc să fiu *mai bun*...în societate?

Pentru ce să îmi fac griji, probleme, *probleme de conștiință* mai ales, dacă pot *să-i scot din ecuație* pe cei care *stau azâr* să îmi vadă *neajunsurile*?

Îl dau *afară* pe Dumnezeu, mă dau afară *pe mine*....nu mă interesează *alții*...și de aceea *fac ce vreau*. Și asta înseamnă să mă *autocondamn* la faptul a fi un om *asocial*, la a fi *un marginal*, un animal pedepsit *să își roadă rănile* într-o singurătate lucie, *doborâtoare*...

Astfel scoatem *comuniunea* din calcul...și orice întâlnire a noastră e *pentru bani*, pentru *profit*.

Și, slavă lui Dumnezeu!, la noi încă nu a început această *maladie socială*...de a nu mai vrea *să ne întâlnim*, să

bem un pahar de bere împreună...sau să mâncăm două fursecuri și să discutăm despre anumite lucruri...

Iar acestea sunt lucruri care par *banale*, înțelese *de la sine*...dar pe care *nu toți*...le mai înțeleg.

Ele se constituie în starea noastră de *sănătate interioară*. De sănătate *duhovnicească*. De sănătate *a relațiilor* dintre noi.

Și prin ele arătăm că avem *bunăvoire* unii față de alții.

Dar, fără ele, fără *întâlnirile reale*...nu mai știm ce e *discuția omenoasă*. Motiv pentru care, considerăm, în mod *fals*, că *a fi oameni* înseamnă numai *a profita* unul de altul. Ceea ce e cea mai *caraghioasă* situație...din punctul nostru de vedere.

Versetul al 31-lea cuprinde *mustrarea* Domnului față de Sfântul Petru. Pentru că aici se vorbește despre *cauza*/ *motivul* pentru care el *a început să se scufunde*...

Εὐθέως δὲ/ și îndată...aceeași *formulă* cu care a început și versetul al 27-lea...ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα. Iisus ectinas, de la ἐκτείνω, a întins...tin hira...mâna. Mâna Lui...

Și de la acest verb ἐκτείνω credem noi că îl avem pe *ectenie*. Pentru că ne rugăm prin *întinderea* mâinilor și a sufletului către Dumnezeu. Suntem *o chemare* a milei Lui... *o întindere* spre El.

Domnul *a întins mâna* spre Sfântul Petru...și ἐπελάβετο αὐτοῦ/ l-a prins pe el...καὶ λέγει αὐτῷ/ și i-a spus lui: Ὀλιγόπιστε!

Oligopiste de la ὀλίγος + πιστός, adică *puțin-credinciosule*.

Și continuă Domnul: Puțin credinciosule, εἰς τί ἐδίστασας;/ întru ce te-ai îndoit? De ce te-ai îndoit?

Pentru că verbul διστάζω înseamnă *a se îndoi*...și el e format din δίς/ *doi* și στάσις/ *stări*...Stări *interioare* în acest caz.

Adică *îndoiala* este *o ciorovăială internă* între două stări, două probleme, două acțiuni. Între două gânduri.

Pe de o parte, tindem *spre bine*...pe de altă parte...suntem *tentați de rău*.

Sau vrem două lucruri *potrivnice* în același timp.

Și acest lucru e *foarte important* de subliniat pe baza textului grecesc. Pentru că *puțina credință*...sau *râvna noastră pentru credință* începe *să se împuțineze* atunci când noi ne facem *probleme false*. Când avem gânduri *împărțite*, îndoite, neclare, *nelămurite*...

Căci dacă ne punem problema: „Vai, *vreau să scriu* pe blog...pentru că cred că am lucruri *de spus*!”...și, în același timp, ne gândim: „Dar dacă sunt înțeles *prost*? Cum voi fi *interpretat* după?”...și prin asta nu mai vrem *să acționăm*...atunci gândurile *îndoite*...ne opresc pe loc...ne fac *neproductivi*.

La fel la predică. Dacă ne gândim că *o să greșim*, că o să facem vreun *dezacord gramatical*, că nu o să mai știm *ce să spunem*...ne tulburăm singuri...ne autocomplexăm...și gândurile îndoite...ne scot din *slujba de predicare*.

Iar *distasisul/ împărțirea* în gânduri e *ispita*, cel mai adesea, a celor care țin *la imaginea* lor. La bunul lor renume...La faptul de *a da bine în poză*...

Fiindcă, mai înainte de toate, ei nu se gândesc să slujească, să predice, să vorbească cu oamenii, *să-i lumineze*, să-i dezvețe de gânduri și fapte proaste...ci pe ei îi interesează ca predica lor *să sune bine în sine*...și nu să *folosească cuiva*.

Dar cine vrea *să îi ajute* pe oameni...nu se gândește în primul rând *la oboseala* lui, la *ce-o să greșească* sau la *cum va fi interpretat*...ci la *ce trebuie să spună*. Să le spună. La *acuratețea* adevărurilor expuse.

Și oamenii *ne înțeleg* oboseala, ne-o apreciază și ne-o iubesc...și micile greșeli de exprimare *ni le scuză*...sau nici nu le iau *în seamă*...dacă ne văd că suntem minți care vorbim *la epuizări imense*...Dacă ne văd că suntem niște minți *iubitoare de adevăr*...și *de învățare* a altora.

Pentru că și ei știu ce înseamnă să fii *beat de oboseală*...dacă muncești *toată ziua* cu mintea și cu brațele. Dar, în același timp, știu că nu sunt *prea mulți* cei care *se*

epuizează să îi învețe adevărul, dreptatea, cumințenia și sfințenia lui Dumnezeu.

Iar *puțina râvnă*...e din *nepunerea cu totul* a nădejdii în ajutorul lui Dumnezeu.

Și, personal, văd continuu *binele nădejdii* în Dumnezeu. Binele curmării gândurilor antagonice...vizavi de ce-o să fac *peste câteva ore* sau *clipe*...

Pentru că, cu 15 ore sau cu 3 ore înainte mă simțeam *impropriu* pentru scris sau pentru slujbă...și iată că scriu, predic, muncesc cine știe ce!

Iar dacă în mijlocul Sfintei Liturghii sau a vreunei slujbe nu mai putem...simțim că suntem *epuizați*...a ne face griji e *o epuizare* și mai mare.

De aceea trebuie să luptăm împotriva grijilor, a demoralizării, a tristeții, a epuizării...prin dorința de *a termina bucuros* slujba.

Însă mă întorc la *oligos*/ *puțin*...pentru a sublinia faptul că de aici vine *oligofren*/ *om cu puțină minte*...sau *oligarh*/ omul foarte bogat, care, împreună cu puțini alții ca el, deține *puterea* financiară într-o țară.

Așadar, trebuie să stăm *fără griji* în fața lui Dumnezeu! Pentru că El ne luminează ce să facem, ce să spunem...atunci când noi suntem *descumpăniți*...părut *dezarmați*.

Și am văzut că atunci când mă duc la cumpărături sau când mă întâlnesc cu cineva...și cred că va fi *un fiasco* întâlnirea noastră, din diverse motive, cel mai adesea care *nu țin de mine*...înțeleg, de fiecare dată, lucruri care *mă mângâie*...și *mă recanalizează* spre altceva.

Și Dumnezeu *ne uimește mereu* cu *mărirea cadrului de observare* a lucrurilor! Pentru că noi ne gândim la un cadru *strâmt*...numai la *ce trebuie* să cumpărăm...la ce trebuie să spunem și să facem...dar, în realitate, se pot întâmpla multe lucruri *colaterale*...la care nu ne-am gândit niciodată...și care ne schimbă *percepția* asupra ieșirii în oraș, a întâlnirii...și chiar a vieții noastre.

Și El *ne uimește* cu harul Său, cu puterea Sa...Care *ne întărește* mereu...

Și de aceea modul în care *ne depășim* limitele, lucrurile pe care credeam că nu le putem *trece*...cărora credeam că nu le putem face *față*...ne uimesc.

Iar El ne dă să înțelegem, mereu și mereu, că *nimic nu este imposibil*! Și că ceea ce *părea imposibil* la Dumnezeu devine *posibil*, pentru că suntem *slujitorii*, cu toată *nevrednicia* noastră, ai lui Dumnezeu.

Și de aceea, în Sfânta Liturghie, Sfântul Ioan Gură de Aur amintește: pe noi, Doamne, care suntem *îmbrăcați* cu harul Preoției...ajută-ne, ca aceste Cinstite Daruri să fie *bine primite* în fața Ta...și *să nu Te uiți* la păcatele noastre! Ca nu cumva *să nu se pogoare* harul dumnezeiesc peste noi, peste poporul care stă aici, înaintea Ta...și peste Cinstitele Daruri pe care le-am pus înaintea/ în fața Ta! Pentru ca să ne împărtășim cu toții din sfințenia Ta...

Și astfel înțelegem că puterea lui Dumnezeu se manifestă *în slăbiciunea* noastră. Când noi suntem *slabi*...Dar atunci când *Îl lăsăm* pe Dumnezeu să ajute *slăbiciunea*, neputința noastră...Când Îl lăsăm pe El *să ne ajute să trecem* peste tot felul de probleme, mai mari sau mai mici...

Așadar acest *puțin-credincios*...oligos/ puțin...exprimă nu *lipsa de credință* a Sfântului Petru ci *amestecarea* credinței cu gânduri de îndoială, cu griji, cu tulburare interioară...

În versetul al 32-lea observăm că marea *ascultă* de Ziditorul ei. Καὶ ἀναβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον/ și urcând ei întru corabie...Domnul cu Sfântul Petru...ἐκόπασεν...de la κοπάζω...a încetat ὁ ἄνεμος/ vântul.

Vântul *se potolește*!

Pentru că atunci când intrăm cu toții în Biserica lui Dumnezeu *vântul* ispitelor și al necazurilor...*încetează*! Pentru că El *ne întărește* în Biserica Sa ca să *Îi slujim* Lui cu pace, cu bucurie, cu frumusețe duhovnicească.

Iar dacă *stăm* în Biserica lui Dumnezeu suntem *sub protecţia*/ sub apărarea Domnului. Sub directa Sa *călăuzire*...şi nu suntem mergători pe *căi lăturalnice*. Pe căi *greşite*...

Deci *vântul*, acest *anemos*, de unde spuneam că vine *anemic*, se potoleşte...

Şi acum, din versetul al 33-lea, penultimul verset al Evangheliei de azi, aflăm admiraţia, *revărsarea de inimă* a Sfinţilor Apostoli în faţa Domnului.

Pentru că οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ προσεκύνησαν Αὐτῷ λέγοντες/ şi în corabie ei I s-au închinat Lui, zicându-I...

Şi *prosechinisan* vine de la προσκυνέω, care înseamnă *a se închina, a sluji*...

Şi ce I-au spus?

᾽Αληθῶς Θεοῦ Υἱὸς εἶ.

Alitos, adjectiv adverbial...care înseamnă *cu adevărat*. Cu adevărat Tu eşti *Fiul lui Dumnezeu*.

Şi aceasta pentru că L-au văzut *mergând pe mare*, depăşind legile mării...şi apoi L-au văzut *cum a oprit* vântul/ furtuna...odată cu *intrarea Lui* în corabie.

Şi versetul al 34-lea, ultimul, e versetul care ne spune despre ce *mare* e vorba: Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν εἰς Γεννησαρέτ/ Şi au trecut ajungând pe pământ întru Ghennizaret. De unde aflăm că *marea* era...Marea Ghenizaret sau Marea Tiberiadei[37].

Şi astfel, pe această mare...s-au petrecut trei minuni în această Evanghelie: Domnul *merge pe ape*, Domnul *îl scapă de la moarte* pe Petru şi *îl ridică din îndoială* totodată, şi Domnul *opreşte vântul*.

Acestea fiind spuse, din comentariul nostru mic/ succint, exegetic, la Evanghelia zilei încercăm să tragem *concluziile* cele mai importante.

Şi prima dintre concluzii e că rugăciunea trebuie să fie *o constantă* a vieţii noastre. Şi că în rugăciunea noastră

[37] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Marea_Galileei.

trebuie să fim *plini de dragoste* și *de încredințare* în voia lui Dumnezeu, pentru că El știe ce este *cel mai bine* pentru noi.

În al doilea rând, aflăm că Biserica este *corabia* în care noi *plutim către veșnicie* în siguranță. Și că, dacă căutăm să găsim *răspunsuri* pentru mântuirea noastră în afara Bisericii nu facem decât *să ne afundăm* în neștiință, în prostie, și *în împătimirea* pe care o aduce *necredința* sau *credința rea*.

În al treilea rând, că civilizația, știința, cultura sunt *bune*, sunt *foarte bune* pentru noi...dar numai *împreunate* cu *dreapta credință* și cu *dreapta viețuire duhovnicească*.

Pentru că nu e *de ajuns* numai să fii *un om școlit*...un om *civilizat*...și un om *manierat*.

Căci există foarte mulți oameni *manierați*...dar care sunt în stare *să îi vândă* și pe mă-sa și pe ta-so pentru câțiva euro sau dolari...

Și sunt manierați când trebuie *să epateze*...dar nu și când trebuie *să gândească* și *să trăiască frumos*, drept.

De aceea înțelegem, că *adevărata viețuire*, hulită de aproape toți, *viețuirea duhovnicească*, viața trăită în curăție și în sfințenie, deși este *neînțeleasă*, *ocărâtă* și *minimalizată* de către oamenii păcătoși, este, de fapt, *adevărata viețuire* cu Dumnezeu.

E viețuirea care umple de *împlinire* duhovnicească, de *frumusețe*...căci e cea care știe *să realizeze* relații *durabile*, stabile cu oamenii.

De ce vin oamenii la Duhovnicii și Părinții experimentați, iscusiți? De ce li se confesează *din adâncul* inimii lor? Căci nu își spun *numai păcatele*...ci și *dincolo* de ele...ce sunt ei *cu adevărat*...

Se duc pentru ca să aibă *un orizont mai mare* în viața lor. Să învețe *ceva profund* despre adevărata și reala viață cu Dumnezeu. Pentru ca să aibă *gustul* pentru teologie și nevoință precum ei.

Căci adevărata, substanțiala, *esențială teologie* se dobândește *curățindu-te de păcate*. Văzând mărturiile teologice din ce în ce *mai curat* de rele...

Cercetând mereu Scriptura, Părinții, cultul ortodox...și mentalitatea bisericească, cea *genuină*...

Și așa se capătă *adevăratul etalon* de *viață bisericească*.

Căci atunci când *îi căutăm* pe oamenii lui Dumnezeu nu îi căutăm numai pentru o spovedanie, *o simplă* spovedanie...adică pentru *o înșiruire de păcate*...ci pentru *o descoperire de sine*.

În fața unui om duhovnicesc *te descoperi*, te adâncești, îți vezi *minusurile* dar și potențele, *plusurile*, de ce ești în stare.

Înțelegi *cine ești* și *ce trebuie să faci*...

Și acest lucru *îl observau* și Sfinții Apostoli *în fața* Domnului! Pentru că Domnul *îi atenționa* vizavi de păcatele lor dar El era și *reazemul* lor în ceea ce privește viața de sfințenie, viața cu Dumnezeu.

Vă mulțumim frumos că ați fost *și astăzi* cu noi...și ați ascultat *umila* noastră predică!

Vă dorim dumneavoastră, tuturor cititorilor, ascultătorilor noștri...audianților noștri de zi cu zi...multă sănătate și spor în viața dumneavoastră!

Și vă îndemnăm *să nu pierdeți timpul* cu lucruri care *nu vă zidesc* ci încercați *să vă adunați comori* în inimile dumneavoastră și nu veți regreta niciodată pentru că v-ați *cheltuit* timpul în *cel mai bun mod* cu putință.

Pentru că de sunteți *iubitori* de Dumnezeu și de oameni sunteți *bogați* cu adevărat!

Dumnezeu să vă binecuvinteze și să vă întărească întotdeauna, El, Dumnezeul nostru, Cel închinat în Sfânta Treime, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la *Duminica a 10-a după Rusalii*. *Vindecarea lunaticului* [Mt. 17, 14-23]

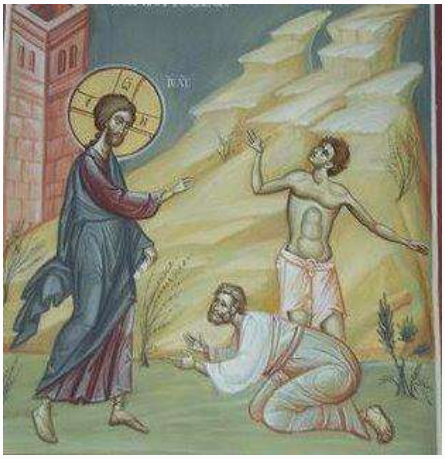

Iubiți frați și surori întru Domnul[38],

În duminica a 10-a după Rusalii avem *minunea vindecării lunaticului* de la Mt. 17, 14-23...

O Evanghelie din *celebrul capitol 17* de la Sfântul Matei, care începe cu pasajul *Schimbării la față a Domnului*.

Și *vom încerca*, ca de obicei, cu harul Preacuratei și Preasfintei Treimi și cu mijlocirile Preacuratei Stăpâne, să ne ocupăm, spre *folosul* dumneavoastră și al nostru, de *înțelegerea* Evangheliei dumnezeiești de astăzi.

În traducerea ÎPS Bartolomeu Anania, textul nostru, conform ediției BOR 2001, este următorul:

14. „Și mergând ei spre mulțime, *s-a apropiat* de El un om *căzându-I în genunchi*

15. și zicând: „Doamne, miluiește pe fiul meu, că este *lunatic* și pătimește rău, că deseori cade în foc și deseori în apă;

16. și l-am adus la ucenicii Tăi și ei n-au fost în stare să-l vindece”.

17. Iar Iisus, răspunzând, a zis: „O, *neam necredincios* și *îndărătnic*, până când *voi fi cu voi*? Până când *vă voi suferi*?...Aduceți-Mi-l aici!”.

18. Și Iisus *l-a certat* și demonul *a ieșit* din el și copilul *s-a vindecat* din ceasul acela.

---

[38] Predică din data de 23 august 2008, în format audio. Prima filă are 54. 30 de minute. A doua filă: 55. 20 de minute.

19. Atunci, apropiindu-se ucenicii de Iisus, L-au întrebat deoparte: „De ce noi n-am fost *în stare* să-l scoatem?”.

20. Iar Iisus le-a răspuns: „Din pricina *puținei voastre credințe*; că adevăr vă grăiesc: Dacă ați avea credință *cât un grăunte de muștar*, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici acolo!, și se va muta și nimic *nu va fi vouă cu neputință*.

21. Căci *soiul acesta de demoni* nu iese decât numai *prin rugăciune* și *prin post*”.

22. Întorcându-se ei din Galileea, Iisus le-a spus: „Fiul Omului *va să fie dat* în mâinile oamenilor

23. și-L vor omorî și *a treia zi va învia*”. Și ei *foarte s-au întristat*”.

Of, Doamne!...

O Evanghelie...unde începem cu *statul în genunchi* și sfârșim *în întristare*...Și ambele sunt *expresii* ale *stării noastre de păcătoșenie*.

Pentru că, cu toții, trecem prin *vederea* păcatelor personale...și prin multe întristări. Prin multe dureri...Dureri mai mult sau mai puțin...*dorite*. Sau *meritate*...

Fapt pentru care suntem *încercați*, călițiprin focul atâtor *dureri*...atâtor *netrebnicii* câte se petrec în viața noastră.

Și prin care *trebuie* să trecem...*plecându-ne* fruntea, smerindu-ne cugetul și acceptând...*acceptând* voia lui Dumnezeu cu noi.

Voia lui Dumnezeu *cu noi*, lucru care e *cea mai mare pedagogie dumnezeiască* în viața noastră. Pentru că aceasta reprezintă însăși *traiectul*/ drumul nostru spre Împărăția lui Dumnezeu.

Și acum încercăm, ca *de obicei*, așa cum *v-am învățat* pe dumneavoastră, cititorii și ascultătorii noștri în sistemul online, *o cunoaștere exegetică* a textului evanghelic.

Pentru ca astfel *să percepem* și mai mult...*măreția cuvintelor* lui Dumnezeu și *a faptelor* lui Dumnezeu făcute cu noi, oamenii. Fără ca vreodată *să considerăm* că am spus *toată adâncimea* Scripturii...adâncimea *din Scriptură*...

Căci *înțelegerea* din Scriptură se ia întotdeauna *cu cuviință*...cu smerenie...Cuvintele lui Dumnezeu se iau *cu sfială*, cu frică de Dumnezeu și se înțeleg *în mod curat*, punându-le *la inima noastră*.

Însă niciodată Scriptura *nu se termină*!...

Pentru că adevărul dumnezeiesc este plin de *o abisalitate extraordinară*. E plin de toată *măreția dumnezeiască*. Și acesta ne face *un nespus de mare bine* dacă încercăm *să îl cercetăm cu evlavie*...cu smerenie și cu dragoste...

Și începem cu versetul al 14-lea...

Καὶ ἐλθόντων πρὸς τὸν ὄχλον/ Și mergând ei către/ spre mulțime...

Spre *ohlon*...*ohlon* pe care îl întâlnim de vreo două, trei duminici...în Evanghelii...

Cine? Domnul cu Sfinții Săi Apostoli...

Și προσῆλθεν/ s-a apropiat...a venit la Αὐτῷ/ la El, la Domnul...

Cine?, un ἄνθρωπος/ un om, un bărbat, un tată de copil...un părinte îndurerat, *sfâșiat* de durere...

Și acesta: γονυπετῶν Αὐτὸν/ a căzut *în genunchi* [înaintea] Lui. I S-a închinat Lui...

Iar de aici, de la γονυπετέω, care înseamnă *a cădea în genunchi*, noi credem că vin două cuvinte *distincte*. Adică și *agonie* și *a goni*.

Căci *agonia* este *lupta cu moartea*. Iar, într-un sens metaforic, așa cum avem expresia în română, moartea înseamnă *punerea noastră cu botul pe labe*...*îngenuncherea noastră*.

Ne-a *înfrânt* moartea...ne-a *îngenuncheat*...

Însă *a goni*, folosit de fermieri...în expresia „se gonește vaca”...nu înseamnă decât expresia din greacă în mod literal: *a fi pusă în genunchi*.

Ducem vaca la montă ca să fie *însămânțată*.

Însă *gonirea*...presupune imobilizarea ei *pe genunchi*, îngenuncherea ei. Cuvântul venind din limba greacă...

Și când mi-am dat seama de acest sens mi-am pus problema cum de *au împrumutat* și *păstrat* țăranii români un asemenea verb grecesc în vocabularul lor.

Însă *trigonometrie* folosește și el în compunerea lui pe *γόνυ/ genunchi*.

Dar mai e interesant și altceva: că *starea de umilință* și *de cerere ardentă a iertării*...presupune *îngenuncherea*.

Iar când noi facem *metanii* sau *închinăciuni* sau când *stăm în genunchi* avem starea *de umilință* în fața Lui, prin care recunoaștem *măreția* Lui imensă...dar și *păcătoșenia* noastră.

Ne plecăm Dumnezeului nostru și *cerem* Maicii Domnului, și Sfinților și Îngerilor Lui *ajutorul* în viața noastră.

Și această *stare în genunchi* reprezintă nu numai o poziționare *fizică* a noastră ci, în primul rând, *o frângere* a inimii noastre. O stare a umilinței și a recunoștinței noastre în fața lui Dumnezeu.

Iar acest verset 14 nu ne spune altceva decât faptul, că atunci când ai *o problemă imensă*...trebuie să ieși *din mulțime*, din mulțimea celor care doar *cască gura*, și să te apropii de Dumnezeu și să-I ceri lui Dumnezeu, cu toată tăria și cu toată dragostea, *ajutorarea ta*.

Pentru că El ne-a spus că credința *mută* munții. Face imposibilul *posibil*.

Și aici observăm că *credința* și *durerea* îl fac pe un om, pe *un părinte* care are un copil, săracu..., care suferă, pătimește...*să vină* în fața Domnului și *să își spună durerea* cu multă, cu foarte multă *inimă*...

Pentru că copilul lui suferea *de demonizare*...și nu de *o boală oarecare*...

Iar în Bisericile și în Mănăstirile noastre observăm adesea cum vin *oameni demonizați*...cel mai adesea *aduși* de familie...și care se manifestă *într-un mod jalnic*.

Și ne spun *motivele* pentru care sunt așa...dar și *ce fac* în stare de posesie. Sau nu mai trebuie *să ne spună* ce fac...pentru că *se manifestă* la slujbe...în mod dramatic.

Și e *foarte bine* că oamenii aceștia cer *ajutorul*!

Pentru că având demoni *în ei*...înțeleg că numai Dumnezeu, Stăpânul creației, poate *să alunge* din ei pe acești demoni cumpliți.

Experiere *pe viu* a prezenței demonilor. Fără de care nu poți să scrii *nimic concret* la capitolul de demonologie.

Căci atunci când venim la Dumnezeu ca la Cel care *ne poate izbăvi* de toate relele și bolile mărturisim de fapt că El este *salvarea noastră,* a tuturor.

...Și demonizații înțeleg *în mod practic* că nu se pot vindeca *de unii singuri*...Așa cum înțeleg și cei cu *boli incurabile*. Dar, prin credință, ei știu că vindecarea *poate veni* de la Dumnezeu...Cel care *întrece* toate *aşteptările* noastre.

Și *minunile* pe care le auzim tot timpul sunt expresia *milostivirii* lui Dumnezeu. Căci El vindecă de cancer, El alungă demonii, El scapă din incendiu sau din cutremur, El ridică pe om din moarte...

Iar doctorii rămân *uimiți* când *constată* aceste *vindecări minunate*, adică *lucrările* lui Dumnezeu cu oamenii. Și, bineînțeles, nu se pot raporta *altfel* la cei pe care...îi diagnosticaseră cu *boli finale,* nevindecabile...

Rămân *fără glas*...cum spune acatistul ortodox. Pentru că minunea *întrece* așteptările noastre. Perspectiva noastră *îngustă* asupra realității.

Și *cel recunoscător* lui Dumnezeu pentru vindecare vine, pe propriile lui picioare, și *Îi mulțumește* lui Dumnezeu...dar și oamenilor care *l-au ajutat* și *încurajat* în boala, în suferința lui.

Așadar ieșirea *din mulțime,* ieșirea din *anonimat*...ieșirea *din tăcere*...se face prin *venirea* în fața Domnului și prin *căderea în genunchi* în fața lui Dumnezeu pentru ca *să-I cerem ajutorul*.

Căci trebuie să ieșim din *ohlos,* din *mulțime,* din mulțumea *gândurilor confuze*, și să venim la Hristos cu inimă înfrântă și cu cuget smerit pentru ca *să recunoaștem*...ce?...*Doamne, Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!*

Pe mine...*păcătosul*...nu: *Sfântul*!

Pentru că niciodată, în nicio rugăciune ortodoxă, sfințenia nu se crede *sfântă*...ci își vede foarte atent,

scrupulos de atent, cu multă tărie, păcatele, greșelile, căderile...

Căci *miluirea* noastră de către Dumnezeu e împărtășirea de *prea marea milă* a lui Dumnezeu față de creația Sa.

Iar rugăciunea ortodoxului cere *milă*...și nu *recompense*. Pentru că în Ortodoxie *primează bunul simț*, smerenia, cumsecădenia, vederea și recunoașterea de sine. Și când te vezi *cu adevărat*...nu te vezi decât *ca păcătos*...ca *om păcătos*...pentru că *îți vezi păcatele* în comparație cu *marea sfințenie* și *frumusețe* a lui Dumnezeu.

Dar dacă nu ai aceste virtuți care te fac *conștient de tine*...totul *se strică* în comportamentul tău. Căci peștele se împute *de la cap*. Capul fiind aici modul în care *ne raportăm* la Dumnezeu și la semenii noștri.

Pentru că e evident faptul că dacă în fața lui Dumnezeu ne considerăm „niște Sfinți"...aroganța față de oameni e *de zeci de ori* mai mare.

Și dacă *ni se strică* gândurile, care *se schimbă* repede...ni se strică *și faptele*. Comportamentul...

Căci *din pruncie*, cum spune rugăciunea, mintea omului e *îndreptată* spre rău...Alunecă *repede* spre păcat...

Iar gândurile rele, acceptate *grosso modo* sau împachetate în aparența *nevinovăției*, sunt cele care *ne urâțesc*.

Și dacă *ne urâțim interior* începem să fim *scrupuloși* cu păcatele altora...dar *lacși* cu ale noastre. Cerem de la toți *multă sfințenie* sau *considerație* față de noi fără ca noi *să ne ridicăm* la propriile noastre *exigențe*.

Și astfel considerăm că suntem *foarte impozanți*...și avem nevoie de *temenelele* tuturor.

Însă, în *adevăratul* sens al cuvântului, viața ortodoxului este o continuă...*cădere în genunchi* în fața lui Dumnezeu.

De aceea, în acatistele noastre, adesea, vorbim despre *căderea cu inima* la Dumnezeu. Adică despre faptul că El e *prima* și *ultima noastră instanță*, prima și ultima noastră

raportare, Cel care ne ajută *să înțelegem* și *să facem lucrurile* pe care le înțelegem.

Acesta e motivul pentru care El e *centralitatea* vieții noastre, în jurul Lui *se petrec toate* și de la El așteptăm *răspunsul/ confirmarea pentru toate*.

Pentru că *a cădea* înaintea Lui înseamnă, în primul rând, *acceptarea cu cutremurare sfântă* a *prezenței* și *a măreției* Sale. A *importanței* Lui absolute în viața noastră și a întregii creații.

Căci *îngenuncherea adevărată* e cea *a inimii* și *a conștiinței*...fără de care starea în genunchi nu înseamnă decât *o aplecare* a trupului.

Dar dacă sufletul *se pleacă* Domnului, în sensul că *admite* toate poruncile Sale și voia Sa cu el, atunci îngenuncheat sau nu din punct de vedere fizic...omul se simte *rob* al lui Dumnezeu...și *așteaptă mila Lui* mereu.

De aceea *adevărata evlavie* izvorăște din *curăția inimii* și *din ascultarea lui Dumnezeu* și ea nu este *o imitare exterioară* a comportamentului smerit.

Pentru că nu trebuie să părem *smeriți* și *evlavioși*...ci *starea noastră de-a fi* trebuie să fie *un mediu viu*, vivificat, înviat continuu de slava Lui.

Căci *ce trăim* în suflet, adică *prezența* slavei Lui, aceea *ne arcuiește* trupul.

Slava Lui *ne pune la pământ*...ne *adâncește* în smerenie.

Fără de care îngenuncherile nu au nimic *de spus* lui Dumnezeu...ci sunt un fel de *sport*, de *relaxare* a mușchilor.

Și, la fel, a te apleca *doar din gură* pentru binecuvântare...doar pentru *a te durea* spatele...nu te „propulsează" mai departe în viața duhovnicească.

Nu îți *rezolvi* cu nimic problemele...dacă inima ta *nu simte* prezența Lui...și aceasta *nu te încovoaie*...

Căci Dumnezeu e *foarte sincer*...cu cei care nu își permit *să glumească* cu bucuria lor.

Așadar, *îngenuncherea* înseamnă *acceptare iubitoare* a lui Dumnezeu...

Iar *antropos* în limba greacă înseamnă *om*. Dar τρόπος înseamnă *mod, cale, fel, caracter*. Iar *ἄν*-ul acela de la început presupune *înălțarea*, verticalitatea.

Și astfel *antroposul* limbii greceşti ne spune că omul este *un mod de a privi în sus*. E *o ființă verticală*. Că El *se înalță* spre Dumnezeu cu mintea și cu inima.

După cum *persona*, în limba latină, ne duce la ideea lui *per se/ prin sine*. Pentru că omul *prin sine* devine *conştient de sine*.

Căci dacă omul alege să fie *om* alege să fie *cu ascultare* de Dumnezeu. Pentru că *persoana* e cea care *stă în relație* cu Dumnezeu.

Pentru că așa cum *teologhisesc* Părinții noștri Dumnezeiești: persoana *presupune* comuniunea. Presupune *starea eclesială*. Presupune starea de *a fi împreună cu alții* și de *a fi comunicaționali*. *Să comunicăm* unii cu alții și *să ne iubim* unii pe alții.

Versetul al 15-lea: καὶ λέγων/ şi zicând: Κύριε/ Doamne...ἐλέησόν μου τὸν υἱόν/ miluiește-mi fiul...ajută-l pe fiul meu!

Căci υἱός înseamnă *fiu*, descendent, copil, sămânță din sămânța mea. Dar, într-un sens mai larg, înseamnă și *ucenic*, discipol, cel care *urmează* în învățătură și în viață pe cineva, pe *un învățător*, pe un maestru.

Miluiește-l pe cel care *a ieşit* din mine! Pe care eu *l-am născut*...

De ce? Căci/ ὅτι este σεληνιάζεται/ este *lunatic*.

Adică demonul îl poseda în funcție de *schimbările* lunii...pentru ca oamenii să creadă că luna de pe cer e „de vină” pentru posesie.

Și se continuă versetul: καὶ κακῶς πάσχει·/ și pătimește/ suferă rău.

Cacos înseamnă *rău*...De unde *cacofonie*...adică alăturare *nepotrivită* de sunete. Alăturare care sună *rău*, dizgrațios.

Iar de la verbul πάσχω vin *a pătimi* și *a compătimi* din română. Sufăr *de unul singur* sau *con* [*n* devenind *m*]-*pătimesc*, sufăr *împreună cu alții* durerea, nefericirea altora.

Fiul acestuia *suferea cumplit* din cauza demonului care *îl chinuia*...

Iar *seliniazete* de aici nu e tot una cu *epilepsia*. Pentru că *epilepsia* nu înseamnă *demonizare*.

Însă *a fi lunatic* înseamnă a fi posedat de un demon care *mimează* faptul că boala e *de esență astronomică*. Adică provocată *de lună*, de schimbările lunii.

Și asta pentru ca oamenii să considere *luna* sau *soarele* sau *stelele* drept *focare de influență negativă* în viața noastră.

Nu am prea multe cunoștințe *interioare* despre *epilepsie*. Nu am studiat boala.

Însă epilepsia e *o boală neurologică*...și am văzut cum se manifestă ea din punct de vedere fizic...când omul cade jos, inconștient, face spume la gură, are spasmuri...

Pe când demonizarea e *o locuire a demonilor* într-o persoană umană, datorită vieții ei *păcătoase* și care *se răzbună* pe ea.

Lucrurile *nu se suprapun* așadar. Una e *demonizarea* și altceva *epilepsia*.

Însă demonii care „dau vina” pe lună sau care inventează „zile rele” sau „zile bune” în viața oamenilor, tot felul de *superstiții* și *fapte de rușine*...se comportă *pervers* față de ei. Pentru că nu le-o spune niciodată că *îi duce în eroare*...ci *îi duce în eroare* pur și simplu.

Căci ce are pisica, care *ne taie calea*, cu ce facem noi peste zi? Cum să ne *influențeze* viața în mod rău...o găleată de apă pe jumătate...sau întâlnirea cu un preot? *Întâlnirea* cu un preot pe stradă e *o binecuvântare* și nu o...*dramă*!

Dramă e *prostia de a te lua după basme*, de *a crede în superstiții* și *explicații aiuritoare*.

Și de aceea demonii se bucură să înmulțească *credințele false* tocmai pentru *a nu ne lumina la minte* cu adevărurile dumnezeiești.

Căci pe măsură ce noi credem în *lucruri deșarte*...disprețuim, de fapt, *lucrurile serioase*, mari, sfinte ale Bisericii.

Și cum să nu fie *mai mare râsul*...să vezi bărbați *în toată firea* punându-și mâna la sex...când trec pe lângă mine, preotul? Ce se întâmplă dacă *mă văd* pe mine pe stradă?...Rămân *impotenți*? Sau asta meritățm noi, preoții, de la oameni: *să ni se arate sexul*?

Însă nu mulți *își analizează* faptele născute din idei greșite, aiurea...și de aceea le perpetuează din generație în generație. Cele rele *se prind* ca pirul, ca pălămida...în loc să fie *o rușine* transmiterea lor.

...Și treaba asta, cu pusul mâinii *la șliț*, o fac și intelectualii...și cei mai puțin școliți. Și *mă repereză* imediat, chiar dacă am sau nu am *reverendă*. După *barbă*, după *expresia* feței, după *distincția* modului meu de a mă comporta...

Însă nu zic *bună ziua*...dar *știu* să facă asta...
O rușine...

Iar dacă e *de tot râsul* punerea mâinii la șliț...tot la fel era și *cu luna*. Pentru că nu se uitau *la demoni* și *la ce produc ei* în om...ci *la fazele lunii*, dacă luna e *plină*. Adică *la conjunctura* în care se producea căderea tânărului *în foc* și *în apă*. A acestei *pseudo-epilepsii*, care era *o manifestare demonică*.

Și de aceea trebuie să traducem aici cu *lunatic*, conform termenului grecesc, pentru că *epilepsia* e altceva...

Demonii puneau *demonizarea* pe seama lunii...
Și nu știm *cauzele* demonizării tânărului...ci numai că demonizarea se manifesta prin *intrări în inconștiență*.
El *pătimea*...pătimea *rău*...

(Tușesc)...Mă scuzați...*Sănătatea mea vocală* este *depreciată*...de atâta *vorbit* și *zbatere* în lumea asta.

Și cred că înțelegeți faptul, că *eforturile noastre*, acestea prin care vorbim *ore întregi*, aici, în online și în viața și slujirea noastră, sunt eforturi mari...*epuizante*...

De aceea sperăm ca în inima dumneavoastră *să intrăm frumos*...înțelegându-se faptul că *ne zbatem pentru dumneavoastră*...în ciuda *oboselii* și *a sănătății noastre afectate*.

Și pentru toate aceste *eforturi gratuite* pentru dumneavoastră puteți să faceți *o rugăciune pentru noi*, pentru că și noi *vă purtăm în rugăciunile noastre*.

Ne rugăm pentru dumneavoastră...chiar dacă *nu vă știm numele*. Pentru dumneavoastră cei care *ne audiați acum* sau *mai târziu*...

Vă rugăm *să vă rugați pentru noi*, pentru că avem nevoie de *ajutorul* dumneavoastră. Pentru că și noi avem *puțină*tate *de viață* și *de putere*...și nu suntem *infiniți*...

Dar *încercăm*, cu toată oboseala și slăbiciunea noastră, *să ne folosim* duhovnicește, în mod reciproc, de textul dumnezeiesc de față, cu harul lui Dumnezeu...

Deci acest om...nu ni se spune numele...*tatăl* tânărului, cere de la Domnul *miluirea* fiului său.

Cere *miluire* nu *pentru sine* – și, iată, dragostea, iubirea lui de *tată*! – ci pentru *fiul său*. Pentru fiul său *demonizat*...

Și ce *se petrecea* de fapt cu *lunaticul*?

Πολλάκις γὰρ/ căci *adesea*, pollachis, în mod frecvent...πίπτει, de la πίπτω, *a cădea*...tânărul *cade*, cu sensul de *aruncat*...căci demonii *îl aruncau*...sau *îl făceau să cadă*...

El *cade* (pipti), unde?, εἰς τὸ πῦρ/ *întru foc* καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ/ și *adesea întru apă*.

Și de la πῦρ/ *pir* din limba greacă, care înseamnă *foc*...vine *piroman* în limba română: adică cel care are *obsesia* sau *plăcerea nebună* de *a incendia*, de *a da foc*, de *a face rău prin incendiere*...

Și el cădea *adesea în foc* și *adesea în apă*...

Iar în interpretări duhovnicești ale acestui text evanghelic, căderile lui *în foc* și *în apă* înseamnă căderile noastre, ale tuturor, *în poftă* și *în mânie*.

Focul poftei...și apa *rece*, de *gheață* a mâniei...

Adică în cele două *extreme*, așa cum le vede Sfântul Maxim Mărturisitorul: în *extrema desfrânării* și în *extrema mâniei*, a răutății *explicite*, faptice.

Și expresia această de aici, că tânărul *adesea cădea în foc și adesea în apă*, arată *aprinderile noastre interioare* spre împătimirea *prin plăcere* sau prin împătimirea noastră *prin durere*.

Căci dacă *ne aprindem* spre plăcerea trupească, spre dorința banilor, a traiului bun, și acestea ne aduc *plăcere*...o plăcere *perversă*, care, în cele din urmă, ne aduce *durere*...împătimirea *prin durere* este împătimirea prin *agitația* noastră *mânioasă*, revanșardă, prin *ținerea de minte a răului* și prin *născocirea a tot felul de curse* pentru alții.

Apa mâniei, a cruzimii, a mândriei, a luciferismului...strică *fierbințeala duhovnicească* a inimii noastre. Adică *iubirea noastră* de Dumnezeu și de oameni, *respectul* pentru lucrurile firești și pentru conviețuirea pașnică.

Apa *răzbunării*. Dorința de *a-i face felul* celuilalt...prin cine știe ce *stratageme*.

Și prin care, în cele din urmă, nu ajungi *să faci nimic*. În afară de faptul de *a-ți bate cuie* în cap, în suflet...și să te *împătimești* și mai rău.

Căci dacă *te umpli de tot felul de pofte*...sau *te mânii pe tot omul*...nu faci decât *să acutizezi* în tine *dezechilibrele interioare*. Să înmulțești și să aprofundezi patimile tale, să le faci *mult mai tăioase* și mai *zdrumicătoare* de suflet.

Deci dracii puneau *pe seama* lunii toate aceste *dureri* pe care *i le provocau*.

Dracii erau *nemiloşi*...îl atacau *fără milă* pe tânăr, necontenit...pentru că *doreau să îl omoare*.

Căci care *altul* ar fi fost *motivul* pentru care *îl aruncau* în foc şi în apă?

Asta *în stare de inconştienţă*...

După cum vedeţi dracii căutau *locuri primejdioase* pentru copil...Îl duceau *spre* acele locuri...

Şi *căderile* lui nu erau „ghinioane" şi nici *din motive de sănătate*...ci erau cauzate *de răutatea* demonului din el. Care *îl muncea*...

Şi, mai mult ca sigur, părinţii lui, mama, tatăl său, alte rude, *cineva*...stătea şi *îl păzea* pe tânăr...ca să nu moară *ars* sau *înecat*.

Aici, în Scriptură, nu aflăm nimic despre *mama* lui. Doar despre *tatăl* lui...Lucru interesant...Poate că *nu mai avea* mamă...Nu ştim care e *motivul* pentru care *doar tatăl* e amintit...

Dar să zicem că *avea* familie, fraţi...şi, fără doar şi poate, aceia *nu îl mai scăpau* din ochi. Căci dacă *l-ar fi lăsat singur*, neînsoţit...ar fi *murit* de mult, conform mărturiei tatălui său, atâta timp cât dracul dorea *să îi facă de petrecanie*.

Lucru din care învăţăm că trebuie *să îi ajutăm* pe cei *aflaţi în nevoie*, începând *cu propria noastră familie*. Cu propria noastră *casă*. Cu *rudele* noastre.

Că nu putem fi *indiferenţi* la nevoile celor din familia noastră...dacă ei *doresc să fie ajutaţi*.

Căci dacă el cădea *în foc*...trebuia să fie cineva *lângă* el *să îl scoată* din foc...Iar dacă *cădea într-o apă*...trebuia *să îl scoţi* de acolo, să ştii *să înoţi*...sau să *îl scoţi* dintr-un puţ, dintr-o fântână.

Adică putea părea că *se sinucide*...când el, de fapt, era *aruncat de demon* spre *o moarte jalnică*.

Şi din această perspectivă ar trebui să privim *foarte profund* sinuciderea, pentru ca să înţelegem cât este

influenţă demonică, *nebunie* sau *frică* în acest act şi cât e *arogantă alegere* spre a te sinucide.

Că una e *să alegi* să te sinucizi în urma unor *raţionamente*, a unei *gândiri ideologice*, care vede în sinucidere *un final „normal”* pentru viaţă şi alta e *să te sinucizi* din cauza unei *posesii* sau *a unei influenţe demonice*. Nu e *totuna*...pentru că, în al doilea rând, avem de-a face cu *o minte răvăşită*, confuză...

Aşa că tânărul nostru, din punctul de vedere al *vieţii sociale*, erau *un om cu handicap*, cu handicap provocat *de demonizare*.

Avea nevoie *să fie însoţit*.

Nu mai putea *trăi* şi *umbla* fără *supravegherea iubitoare* şi *compătimitoare* a cuiva.

Şi de aici vedem *iubirea* tatălui său pentru el.

Pentru că tatăl nu mai trăia *pentru sine*...ci *pentru copilul lui*.

Trăia *în ritmul problemelor* trăite de copilul lui...

Şi, iată!, versetul al 16-lea, în care tatăl îndurerat spune: „Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν/ şi l-am adus pe el (pe copilul meu) τοῖς Μαθηταῖς Σου/ la Ucenicii Tăi...

Şi aici tatăl *îi recunoaşte* pe Ucenicii Lui, pe Apostolii Lui, pe Următorii Lui. Le recunoaşte *existenţa* şi *autoritatea*.

Cărora, mai întâi, *le-a cerut* ajutorul.

Nu a venit *prima dată* la Domnul...ci *s-a adresat* Ucenicilor Lui...

Dar, continuă el: καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν/ şi [ei] nu au fost *în stare*, nu au fost *capabili* ca αὐτὸν θεραπεῦσαι/ *să îl vindece* pe el.

Şi de la θεραπεύω/ terapefo, verb, care înseamnă *a vindeca, a salva* pe cineva îl avem în română pe *terapeutic* sau pe *terapie*.

Ceva *terapeutic*, vindecător.

Terapie, metodă vindecătoare prin intermediul pastilelor sau a ceaiurilor. Ce facem noi pentru *a ne vindeca*, pentru *a ne însănătoşi*.

Însă *vindecarea* pe care *o propune* verbul grecesc nu se referă numai *la trup* ci și *la suflet*.

După cum există *medicamente* pentru trup există și *medicamente/ remedii/ terapii* pentru suflet.

Ei, Apostolii Tăi, Îi spune omul necăjit, nu au avut *putere* să îl vindece! Afirmație prin care tatăl vorbește despre *demonizare* ca despre *o boală*.

Da, una *a sufletului*, care *afectează* și trupul. Pentru că demonii *vin în noi* datorită *păcatelor noastre*.

Ei n-au fost *în stare*. Nu au fost *capabili*. Nu au avut...*putere*.

Și când vorbim despre *putere*, vorbim despre ceva *foarte important* în viața duhovnicească. Fiindcă δύναμις-ul, *puterea* înseamnă *energie* cât și *lucrare*.

Și la Botez primim *energia necreată* a lui Dumnezeu, *harul* Său, *slava* Lui, care ne face să fim *dinamici* din punct de vedere duhovnicesc.

Primim *harul* lui Dumnezeu spre *lucrare*.

Pentru că *harul* înseamnă *viață*, înseamnă *acțiune*, înseamnă *dăruire*...pentru că *te îndeamnă la tot binele*.

Iar preotul primește prin *hirotesie*, de la Dumnezeu, *puterea/ dinamisul* de *a ierta* păcatele oamenilor.

De unde *iertarea* este *acțiune*, e *viață*, e *transformare* a vieții. Pentru că *iertarea păcatelor* nu înseamnă *stagnare*, *încremenire* sau *relaxare* ci *derulare a vieții spre bine*. Spre *un tot mai mare bine*. Fiindcă *ne umplem* de harul de *a face cele bune*.

Și de aici, în teologia ortodoxă recentă, utilizăm sintagma *dinamismul credinței* sau *dinamism duhovnicesc* sau *puterea credinței*.

Și prin acestea arătăm, că dacă avem *o credință vie*, ea trebuie *să arate*/ să dezvăluie/ să sublinieze *puterea* harului lui Dumnezeu din ea. *Prezența harului* din ea...

Deci omul trebuie să fie *plin* de putere dumnezeiască dacă are *o credință vie*, autentică.

Cu alte cuvinte, noi, atunci când *credităm* pe cineva ca *Părinte duhovnicesc*, când îl ascultăm, când ne sfătuim cu el și îl punem *să se roage* pentru noi, pentru că îl considerăm *un om al lui Dumnezeu*, plin de har și de înțelepciune și viață teologică, îl socotim astfel pentru că *simțim* și *vedem* harul lui Dumnezeu în ființa sa, în faptele sale și în cuvintele sale.

Nu îl socotim astfel *fără motive*...ci datorită *multor motive*.

Pentru că Dumnezeu *ne-a încredințat*, în multe feluri, despre faptul că *lucrează* și *vorbește* prin acest om. Că el, Părintele nostru duhovnicesc, este *prieten* al lui Dumnezeu.

Și, adesea, ne împărtășim de *roadele* puterii rugăciunii sale, pentru că Domnul *îl ascultă* pe el. Iar *puterea sa duhovnicească* e putere obținută *prin curățirea sa de patimi* și nu *prin îngâmfare*.

Căci *puterea sa* e *harul* lui Dumnezeu.

Și, spre exemplu, în *Patericul egiptean* ca și în alte multe *Vieți* de Sfinți (și nădăjduim *să vină* și ziua aceea, când *o mai fi* și ea?, în care *să începem* discutarea Vieților Sfinților la nivel online...în mod metodic...în care *să înțelegem* profunzimea anumitor fapte și ziceri. Căci noi avem deja *mai multe proiecte* în acest sens. E *o avalanșă de câte vrem*...dar *nu e timp pentru toate*.), există mărturia unor Sfinți care au spus că *e nevoie* și de *sfințirea noastră*, a celor care *cerem* rugăciunile Sfinților...pentru ca rugăciunile lor *să aibă impact* în viața noastră.

Deci nu putem să lăsăm *toată înțelegerea* și *asceza* numai *pe seama* Părinților noștri duhovnicești sau a Duhovnicilor noștri ci noi înșine trebuie *să ne sfințim viața din greu*, trebuie *să ne umplem de asceză* și *de cunoaștere teologică*.

Ei, cu toții, *se roagă* pentru noi...dar și noi trebuie *să fim plini* de cunoaștere și de rugăciune. De *viață curată*.

Căci numai astfel *exemplul* și *rugăciunea lor* au *impact*, ajung până la noi.

Fiindcă cum altfel putem *să ne înțelegem* Sfinții și Părinții duhovnicești dacă noi *nu sporim* în curăție și teologie?

Dacă ei sunt *tot mai înalți* iar noi *tot la fel de nesimțiți*...cu ce *ne ajută* frumusețea, curăția și înălțimea gândirii lor dacă *nu le înțelegem*?

Iar *neînțelegerea lor* ține de *lipsa noastră de asceză*...și *de păcatele noastre*. Dacă *am dori cu adevărat* să *îi înțelegem* și *să-i urmăm*, Dumnezeu *ne-ar ajuta*, cu siguranță, în scurt timp.

Căci faci *nefolositoare* rugăciunea Sfinților atâta timp cât tu ești *impenetrabil* pentru har.

Tu ești *un geam murdar*, plin de urme de muște și de mizerie...și de aceea *razele* rugăciunii lor *nu pătrund* în casa sufletului tău.

Razele rugăciunii nu ajung la tine, adică *harul dumnezeiesc*.

Deci dacă *îl creditezi* pe cineva drept *om duhovnicesc* și aștepți de la el *rugăciune* și *sfătuire*...atunci și tu trebuie *să faci ceva cu viața ta*, vorba cântecului hip-hop.

Și *ca să faci ceva cu viața ta* trebuie *să te curățești de păcate*, pentru ca *rugăciunile* Bisericii să ajungă *până în inima ta*.

Trebuie *să te lași iradiat* de harul Bisericii, ajutat, învățat, *întărit în bine* pentru ca *să simți* cât de *folositoare* sunt *înțelepciunea* și *rugăciunea* Sfinților.

Pentru că trebuie *să le înțelegi profund*, apropiindu-te de valoarea lor *în mod practic* și nu ca *un spectator de pe margine*, care *nu se luptă* în arenă.

Iar dacă stai așa, *ca lemn tănase*, te *vizitează* harul lui Dumnezeu...pe când tu ești *dus cu sorcova*. Și dacă ești *plecat cu sorcova* și vrei să te vindeci *de orbirea ta*, trebuie *să te întorci acasă*, să stai *în rugăciune*, în îngenunchere smerită *a întregii tale ființe*, în cuget smerit, cum ne cere Sfântul Profet David, și *în zdrobirea ta* vei *simți* harul Lui.

Și Dumnezeu, pe cel care *se întoarce*...pe cel care *se plânge pe sine*...pe cel care *își recunoaște decadența*...nu-l mai *pedepsește*! Pentru că El *pedepsește/ mustră părintește* tocmai pentru ca omul *să se vadă pe sine*, să se recunoască *ca-n oglindă*...și nu pedepsește *de dragul pedepsei*.

Și de aceea trebuie *ochi duhovnicesc*, experiență *multă* la Spovedanie, pentru ca să vezi *din ce cuget*, din ce inimă *se spovedește* omul...și care îi sunt *așteptările* de la Dumnezeu și, implicit, *de la sine*.

Pentru că una e *să te tot spovedești*...și să nu *arăți* nicio *sporire*, nicio *umplere de frumusețe*, nicio *îndrăzneală* spre fapta bună...și alta e *să mai și păcătuiești* în mijlocul *multor fapte* și *dorințe duhovnicești*.

Pentru că Spovedania e pentru *a ne umple de har* pentru *a birui* răul, păcatul, căderea *în noi înșine*. Pentru a fi *tot mai puternici* împotriva *răului* din noi și din alții în ciuda *căderilor noastre* de tot felul.

Și omul, omul care vine la Dumnezeu și spune: Doamne, eu sunt cel ce am păcătuit *fără neruşinare* în fața Ta...Eu, păcătosul, acest vierme nenorocit...Eu, mica făptură a Ta plină de toate patimile...Iartă-mă, miluiește-mă...că nu sunt *în stare*, nu pot *să mă ridic singur* din patimile mele...Pe acesta Dumnezeu îl aude!

Pentru că el *se scoală* din moartea păcatelor lui.

El *învie*ază din morți...

O minune imensă se produce cu el...cu cel care *se lasă condus* de Dumnezeu spre *pocăință*. Spre *îndreptarea* vieții.

Adică *pocăința* are *rezultate concrete*!

Vezi cum *se umple* Biserica, cum *se schimbă* viața oamenilor, cum oamenii *iradiază de bucurie*.

Și când *te spovedești* și *te pocăiești* începi *să vezi frumos*. Nu mai vezi *răul* din alții...ci, cu precădere și ca cele mai *deplorabile*, vezi *păcatele* tale. Patimile tale *infecte*. Care *miros urât duhovnicește* și care sunt *mișcări spre rău*, spre *o tot mai mare decadență*.

Nu mai ai *ranchiune*.

Nu mai ai *cerințe* să ți se facă, să ți se dea...să ți se aloce...

Pentru că începi, smerit, *să pui osul la treabă*. Să lupți cu patimile din tine, să înveți viața ortodoxă, să te *familiarizezi* cu Tradiția și cutumele Bisericii.

Adică începi *să te integrezi* în viața eclesială...dacă până acum ai trăit *o viață telurică*, pământească...

Însă numai Dumnezeu *ne luminează* ce să facem cu noi...și cum *să ne integrăm* în viața duhovnicească a Bisericii. Care sunt *bucuriile* dar și *exigențele* vieții eclesiale.

Și orice ai fi tu (zugrav, preot, ministru, măturătoare), când începi să vezi *ce înseamnă a fi ortodox*...îți faci *treaba* acolo unde ești...și *înveți din toate*. Și *din bune* și *din rele*.

Și *îți faci treaba bine*, cu toate căderile tale, dacă *te iradiază* viața Bisericii, adică *harul* Prea Sfintei Treimi.

Căci rugăciunile Bisericii încep *să intre* în tine și să producă *multă frumusețe de conștiință*.

Și de aceea *totul e bine*.

Pentru că ai început *să îți faci curățenie* prin casă...prin *casa sufletului*.

Treaba merge bine...

...Iar tatăl a venit la Ucenicii Lui și ei, Apostolii Domnului, nu au putut *să îl vindece*. Adică *în mod duhovnicește*. Să *izgonească* demonul din tânăr.

Și asta pentru că nu au fost *plini* de puterea harului lui Dumnezeu *ca să îl ajute* sau nu s-au rugat *plini de iubire* și *de dăruire* pentru vindecarea copilului.

Însă nu trebuie să înțelegem prin aceasta că Sfinții Apostoli erau *lipsiți cu totul* de iradierea harului lui Dumnezeu și *de luminarea* lui Dumnezeu, ei, tocmai ei, care erau *intimii* Stăpânului. Pentru că ei erau *iradiați de har din destul*, chiar dacă *nu îl primiseră în adâncul lor*, ca la Cincizecime.

Căci cum ne-am putea *închipui* faptul, ca tocmai Apostolii Domnului, care stăteau *lângă* Domnul clipă de clipă, ei, tocmai ei, *să fie lipsiți de har*?

Vă dați seama *ce s-ar întâmpla* cu *fanii* lui Madonna sau ai lui Michael Jackson...dacă *ar sta lângă ei* clipă de clipă? Câte *detalii* ar ști despre ei...și cât de mult ar deveni *părtași* cu viețile acelora?

De aceea nu ne putem *închipui* nici ce *a însemnat* ucenicia Sfinților Apostoli pentru ei...și câte *au înțeles* de la Domnul și *cât au fost iradiați* de slava Lui în orice clipă.

Pentru că ei aveau *o viață dumnezeiască*, fiindcă *Izvorul vieții* era cu ei.

Și pe fiecare zi *se umpleau de har* și *de curăție* dumnezeiască.

De aceea Apostolii Lui nu erau *lipsiți de har* și nici *de iubire pentru oameni*. Aveau *și puterea* să îl vindece.

Însă – aici e *minunea*! – Domnul le spune că era nevoie în acest caz *de multă asceză*, de multă *dăruire iubitoare*.

Și de aceea *s-au smerit* și mai mult...înțelegând că *rugăciunea puternică* e *cea plină de iubire* și *de durere* pentru cei care *suferă*, pentru cei care *au nevoie de vindecare*.

Adică trebuie *mai mult*: să te *chinui* și *să te rogi cu durere pentru oameni*.

Nu e de ajuns *să fii om duhovnicesc*, nu e de ajuns *să ai puterea harului* în tine...ci trebuie mai mult: *să ai iubire nemărginită pentru oameni*.

Trebuie *să te chinui în rugăciune* din *iubire pentru oameni*.

Trebuie să te rogi *cu iubire dureroasă* pentru ei.

Pentru ca ei *să se întoarcă* la Domnul.

Pentru ca ei *să fie vii*.

Pentru ca ei *să nu moară în păcatele lor* și *să ajungă în Iad*.

Adică *vindecarea* vine *din iubirea plină de har*.

Vindecarea de demonizare e o urmare a *dragostei*. O urmare a umplerii *de dragostea lui Dumnezeu pentru oameni*.

Deci nu e de ajuns numai *să fii preot*. Nu e de ajuns numai *să îți faci treaba bine*. Ci trebuie să ți-o faci *superbine*. Hiperbine. Asta e *morala* acestei minuni!

Adică să nu credem că dacă am fost *oamenii orarului*, dacă am făcut, în aparență, totul *ca la carte* și în fața oamenilor avem *o reputație bună*...la fel avem *o reputație bună* și în fața lui Dumnezeu.

Ci Dumnezeu ne cere, mereu, să facem *mai mult decât putem*. Mai mult decât *e prescris* în orar...adică *de cât ne cer oamenii*. Căci niciodată nu trebuie să fim *mulțumiți* cu câte facem...ci mereu trebuie *să dorim mai mult*...și *mai mult*...mereu *mai mult*...

Și chiar dacă le-am socoti pe toate *bune* (am slujit, am scris, am predicat, am spovedit, am făcut de toate...de ne-am omorât; am stat la Biserică în zoaie, în căldură, vai de mama noastră) nici atunci nu trebuie *să considerăm* că am făcut *tot ce se putea face*.

Pentru că niciodată *nu poți face*...tot *ce se poate face*.

Dar...trebuie să cauți tu, preotul, mireanul, călugărul, episcopul, toată lumea...trebuie să facem *mai mult* decât *se poate face*.

Și vedem, în viața Bisericii, cum Dumnezeieștii noștri ierarhi, Dumnezeieștii noștri mireni, Dumnezeieștii noștri preoți, Dumnezeieștii noștri monahi...cu mult har, fac, de multe ori, *lucruri incredibile*.

Incredibil de *mari*, incredibil de *frumoase*, care trec peste orice *închipuire*.

Încât zici: Doamne, oamenii ăștia sunt *doar oameni*?

La câte *îndatoriri*, la câte *necazuri* sunt supuși, la câte ispite, certuri, drăcii *iscate* pe tema lor...și ei *trăiesc* și *lucrează* atât de duhovnicește!

Pentru că demonii *roiesc* în jurul nostru.

Ne fac tot felul *de greutăți*.

Ca să zicem ceva, să facem un lucru rău...să greșim ceva...și *să ajungem* pe orice pagină, de râsul tuturor.

Căci unii abia așteaptă să se spună că „preotul era beat", că „nu știe limba română", că „a făcut o faptă incalificabilă". Și asta când ei *nu se gândesc deloc* nici la cum gândesc, nici la cum trăiesc și nici la ce vorbesc.

Dar oamenii Bisericii sunt *arătați cu degetul*...și puși față în față *cu cea mai mare sfințenie*...atunci când *îi calcă pe interese*...

Adică *prostul* abia așteaptă să se spună că „și popa e *prost*”, ca să aibă *un motiv în plus* să fie „*mai prost* ca el”.

...Însă când știi *ispitele* și *neajunsurile* vieții și îi vezi *pe oamenii lui Dumnezeu* ce fac, câte lucruri bune fac...înțelegi câte lucruri bune *se pot face* în lumea asta...dar și cât *de prețios*, de valoros, de *muncit* e *binele*, sfințenia, înălțimea duhovnicească.

Și atunci îi prețuiești *enorm de mult* pe Sfinți...și fapta bună.

Însă nu numai în Biserica Ortodoxă ci și în alte biserici, peste tot...se fac *lucruri admirabile*. Sunt oameni care *te uimesc*.

Atâta muncă.

Atâta jertfă...

Și *prin acești oameni* lumea merge înainte...

Pentru că unul face cât zece, cât o sută, cât o mie, cât *o națiune*...iar alții nu fac *nici cât pot să facă*.

Deci trebuie să înțelegem de aici că dacă vrem *să-i vindecăm* pe oameni, atunci *cu timp* și *fără timp*, adică *mai mult decât putem*, mai mult decât suntem *în stare*, mai mult decât *ni se cere*...trebuie să facem.

Căci nouă nu ni se cere *numai slujba*, așa, *văzută*, că o cântăm *frumos* și *impunător*. Ci și *gând bun*, luptă cu patimile, rugăciune multă, *stare duhovnicească*, plină de curăție, de pace.

A sta *stâlp* la Vecernie, la Utrenie și la Liturghie nu înseamnă și *a te umple de har*. Ci trebuie să *ai lucrare lăuntrică*, curăție, rugăciune neîncetată, dorință de mântuire pentru toți...ca tu *să te apropii* de *cerințele* lui Dumnezeu pentru *un creștin ortodox*.

Și asta pentru că *ceea ce se vede* din viața unui creștin ortodox e numai 1%. Iar ceea ce *nu se vede*, lupta noastră cu patimile, responsabilitatea noastră, chinurile noastre, rugăciunile noastre, contemplațiile noastre, vederile noastre extatice, munca noastră de înțelegere e *tainicul* nostru. E *profundul* nostru.

De aceea *slujba* ortodocșilor *nu se termină* odată cu *slujbele* din Biserică ci *abia începe.*

Iar când preotul pleacă de la Biserică, după slujbă, are în mintea, în inima și în trupul lui *o mie de probleme* și *o mie de doruri sfinte*.

Și oriunde merge și orice face el e *în slujbă*. În atenție. În căutare. În *descoperire* de noi și noi falduri ale vieții ortodoxe.

Și de aceea e foarte, foarte, *foarte obositoare* viața ortodoxă...pentru că e *plină* de gândire, de dureri, de ispite, de așteptări, de contemplații, de rugăciune și de simțiri și vederi mistice.

E *epuizantă*...pentru că e *viața deplină*!

Trăiești *cu totul* și ajungi *blească de oboseală*.

Cazi lat, noaptea, *în somnul tău*...

Oboseală pe care, cei care *stau tolăniți* toată ziua...sau *nu fac mare lucru,* n-au cum *s-o cunoască*...

Peste tot, în slujbe, ne uităm la *ce e bine să facem pentru om*. Ne uităm *pe noi* când slujim...casa noastră, treburile noastre...și *ne scufundăm* în treburile, neliniștile, neștiințele, așteptările celor pentru care *slujim*.

Și scriem cărți, predicăm ore întregi, ne rugăm la fel...pentru ca oamenii *să Îl cunoască* pe Dumnezeu și *să fie vii*.

Și, după atâta muncă *în folosul* oamenilor, tot noi, preoții, părem „infractori”...pentru că *am cerut* sau *ni s-a dat* „prea mult” la o slujbă.

Dar dacă vine *instalatorul* sau dacă vine *cel care zugrăvește casa*...acolo se consideră „o muncă *mai importantă*” decât *sfințirea casei* și decât *învățarea spre viața veșnică*.

Și omul *fără bucă*, fără *bun simț*...consideră că *ne dă* „bani prea mulți” la Înmormântare sau la Nuntă...dar lăutarii și mâncarea și toată masa costă *de zece* sau de *o sută de ori* mai mult.

Adică, pe scurt, *slujirea preoțească*, cea atât *de mare*, *de sfântă* și *de importantă* pentru viața oamenilor, din *neștiință* sau *necatehizare*, costă *mai puțin* decât orice *fală* a lumii.

Și Matei 17, 17[39] pare ceva *scos din context*, dacă nu înțelegem *adânc* lucrurile.

De ce?

Pentru că Domnul, în mod *paradoxal* pentru un cititor *liniar*...căruia *nu îi plac* paradoxurile scripturale...în loc *să vorbească* cu tatăl și în loc *să-i apostrofeze* pe Sfinții Apostolii spune lucruri care par că *nu au nicio legătură* cu *realitatea* de față, cu contextul...

Pentru că El se referă, așa, *în general*, la următoarele lucruri: la *un neam necredincios* și *îndărătnic*, care, la primă impresie, pare *să nu aibă nimic de-a face* cu ce se întâmplă.

Dar *să urmărim* textul grecesc: ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν/ și a răspuns Iisus zicând: Ὦ γενεὰ/ O, neam...ghenea, gheneas...ἄπιστος καὶ διεστραμμένη/ *necredincios* și *pervertit/ corupt*...în traducerea ÎPS Bartolomeu Anania acest *diestrammeni* fiind tradus prin *îndărătnic*.

Și *pistos* e *credincios*...pe când *apistos* înseamnă *necredincios* în limba greacă. Căci *a*, în greaca veche, e *particula negației*. E *nu*-ul nostru.

De aceea, noi, personal, în diverse contexte vorbim despre *aharic*, adică *fără har*....folosind *a*-ul negației din greacă. Nu mai știu dacă *l-am inventat* eu sau dacă *l-am preluat*...dar *îl folosesc*.

Și când cineva e *aharic* înseamnă că *nu e al Bisericii*. Nu e *botezat ortodox*. Și din această cauză e *aharic*. Nu a primit harul *în mod sacramental*.

Nu s-a *instalat* în el harul lui Dumnezeu. Nu s-a *sădit* în el. Nu s-a *sălășluit* în el...

Deci: „O, neam *necredincios* și *corupt*!”. Corupt, păcătos...

---

[39] De aici începe *a doua filă* a predicii.

Căci *îndărătnic* acesta arată starea de spirit...a celor care vor să meargă *îndărăt*...și nu *înainte*.

Adică n-o să meargă poporul *spre bine*, el merge ca racul, invers...Nu vrea să se spiritualizeze, să se înduhovnicească...ci se întoarce la starea *de satanizare* din trecut...când *nu era botezat*.

Se umple de *necredință* și nu de *credință*.

Și aici sunt *vizați* evreii timpului aceluia...dar și noi...

De ce? Pentru că și noi suntem neam *necredincios* și *îndărătnic*...și Domnul ni se adresează și nouă când spune: ἕως πότε μεθ' ὑμῶν ἔσομαι;/ Până când *voi fi* cu voi? Până când am să vă mai *sufăr*? Până când vă voi *mai ajuta*...atâta timp cât voi rămâneți la fel de *neîndreptați*, la fel de *nerecunoscători*?

Și ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν;/ până când vă voi [mai] *îndura* pe voi? Până când vă voi mai *suferi*? Până când vă voi *mai răbda* în starea în care sunteți?

Φέρετέ Μοι αὐτὸν ὧδε/ Aduceți-Mi-l mie pe el aici. Aici, unde Eu *Mă aflu* acum.

Deci ideea e în felul următor: de aici aflăm *sursa* demonizării noastre. Căci demonizarea *ne apucă* atunci când *ne apucă necredința*. Când *se sădește* în noi, adânc, necredința. Necredința prostească, demonică.

Și când în loc *să ne întărim*, să *crească* în viața duhovnicească noi, dimpotrivă, *ne apucăm de păcate*.

Și aici *îndărătnicia* se referă la faptul că am fost odată oameni *ai Bisericii*...oameni *cu cap*...și, deodată, vedem cum devenim oameni *fără cap*. Fără bun simț. Oameni fără verticalitate.

Căci acesta e *marele pericol* al oamenilor care au avut *o anume sporire religioasă*. Care au fost, un timp anume, *trăitori* ai unei vieți liturgice fervente...și care, deodată, *s-au mândrit*...s-au crezut *unicat*...și în loc să sporească în cuminție, în bunul simț, în credincioșie, în cunoștință, în *puterea* lui Dumnezeu au început să crească...*în imagine*.

În *imaginea de sine*.

În „pomul lăudat" la care nu trebuie să vii *cu sacul*. Cu *tractorul*...

Fapt pentru care, adesea, *la pomul lăudat*...trebuie să vii *rezervat*. Adică la cel pe care toți *îl laudă*, pe care toți *îl popularizează*...dar pe care tu nu-l cam vezi aducând *roade*...Sau nu pe cele pentru care *e lăudat* de toți.

Căci, adesea, e mai mare *faima* decât *adevărul*.

Și, câteodată sau mai întotdeauna, e bine să ai faimă „mai mică" decât *opera* și *viața*. Căci dacă o ai *mai mare*, dacă ești lăudat *de toți* iar tu *șomezi*...ajungi de râsul dracilor.

Căci ești *o mare uimire* când omul *te descoperă*. Când își dă seama că *valorezi* cu mult mai mult decât *văd mulți*. Și atunci e *uluit* și *împlinit cu adevărat*...

Dar dacă ai *o faimă mincinoasă*...dezamăgirea vizavi de tine *se revarsă* și vizavi de alții...

Căci omul vine și te vede și...*îl uimește*...„Vai, era de o atât de mare delicatețe, cuviință, sfințenie...și mi-a zis pe aia și pe-ailaltă despre mine...de am rămas *năuc*"...

Așa că, dacă *te laudă toți*, ceva *miroase urât*...Căci așa spune și Scriptura: *să te ferești* de omul pe care-l *laudă* toți! Pentru că, dacă *te laudă toți*, înseamnă că tu, pentru a sta *în zece bărci*, îi minți *pe toți*. Sau le spui numai *ceea ce vor ei să audă*.

Și prin asta te arăți că nu ești *prieten* numai cu oamenii lui Dumnezeu...care vor dreptatea, adevărul, sfințenia, curăția...ci *îți relativizezi* credința ta „împăcându-i" pe toți.

Astfel că la unii le spui *una*, la alții *alta*...și la niciunul dintre ei nu le spui „toată inima ta". Așa că *îi minți pe toți*...și de aceea pari să fii „prieten" cu toți. Și reușești, de fapt, să nu fii *prieten* cu nimeni...

Căci *prietenia* are *priorități*. Și prioritatea *de bază* e *relația corectă*, frumoasă, plină de iubire.

Însă asta nu înseamnă că trebuie să avem relații numai *cu foarte credincioși*, numai *cu oameni Sfinți*...și să nu ne *uităm* la ceilalți.

Dar asta *se practică la greu* azi...
Se practică *excluderea* ta...pe diverse *motive puerile*...

Și ați văzut, în online, pe Părintele Savatie Baștovoi și *exclusivismul* pe care îl practică. Cum nu știe *să comunice*...cum nu știe *să-i unească* pe oameni în jurul lui. Și ca el mulți alții...

Sau pe Dan Puric, pe care nimeni dintre „ortodocși" nu-l „cunoștea" și „aprecia" la începutul lui 2007...Și când a apărut la televizor și a vorbit despre Sfintele Icoane...și când și noi l-am lăudat...deodată, toată lumea a început *să îl laude*. Oare toată lumea...*îl cunoaște*?

Adică Părintele Cleopa, Părintele X și Părintele Y par că sunt „singurii" *oameni duhovnicești* ai lumii.
Nimeni, în afară de *câțiva*, numărați pe degete, par *să nu mai existe*.

Însă atunci când vedem, dintr-o mare de credincioși, *doar 3-4 ortodocși*...asta *miroase urât*.
Publicitarea asta *unidimensionată* face rău Bisericii...pentru că arată că noi avem *o mână de oameni duhovnicești* și restul „șomeri". Însă e *o perspectivă cu totul și cu totul falsă*...și *non-eclesială*.
Pentru că trebuie să vedem și să punem în evidență *cât mai mulți* oameni *frumoși* și *duhovnicești* în Biserică dacă avem ochi...*curați*.

Partizanatul exclusivist miroase *a prostie*. A *lipsă* de viață duhovnicească. A *sectarism*.
Pentru că omul duhovnicesc *pune în evidență* pe foarte mulți...și nu se pune în evidență, în mod *monoman*, numai pe sine. Adică nu împarte *poze cu sine* la toți...ci vorbește despre *foarte multe caractere frumoase*.

Căci trebuie să publicităm/ să facem *cunoscuți* foarte mulți oameni. Iar dacă *ne limităm* doar la câțiva, arătăm că ceva e *putred* în modul nostru de *a vedea* lucrurile. Că noi, în consecință, nu suntem niște oameni *ai comuniunii*, ai deschiderii *frumoase*...ci *ai exclusivismului*.
Pentru că, dacă considerăm că numai X, Y, Z sunt „singurii oameni" care *trăiesc ortodox* și numai ei *au lucruri*

de spus altora...și chiar dacă ei ar fi *extraordinari*...dar noi îi vedem *numai pe ei* astfel, înseamnă că avem *o problemă de perspectivă*.

Înseamnă că *nu mai vrem să descoperim* noi și noi oameni...ci *ne reducem atenția* doar la cei *deja cunoscuți* și doar *în jurul lor* vorbim.

Și dacă *nu ne extindem* cunoașterea și publicitarea noastră la noi *oameni* ai Ortodoxiei...arătăm că nici noi nu avem *o perspectivă amplă* ci *îngustă* asupra cunoașterii oamenilor.

Pentru că Ortodoxia *nu s-a redus niciodată* la *doi oameni* ci ea a fost *o pledoarie înaltă* despre o multitudine bogată în experiență și în cunoaștere teologică.

Și pe mine mă îngrijorează *rejectarea* asta *în masă*...a celor pe care *nu vrem* să îi cunoaștem sau *nu suntem în stare*, mai bine zis, *să îi cunoaștem*.

Mă îngrijorează pentru că e o manifestare *paranoică*...

Pentru că rejectarea asta, *în masă*, e una *ideologică*...și nu vine dintr-o *cunoaștere reală* a oamenilor.

O rejectare *insolentă* și *înfumurată*.

Căci după cum nu putem *să reducem* discuția despre Sfinți la 10 Sfinți și să lăsăm *în afara discuției* milioane de Sfinți...tot la fel nu putem *să absolutizăm* discuția despre Ortodoxie doar în jurul *la câteva repere teologice cunoscute*.

Prin această *strategie de comunicare* ne aruncăm *în ridicol* toată predicarea teologică...dacă din milioane de ortodocși *actuali* noi spunem că „autentici” sunt doar 3-4.

Pe *ceilalți* cine nu îi lasă să fie „repere” de viață teologică?

Și dacă nu vor să fie „repere”, de ce le place *să asculte* toată ziua pe cele „3-4 repere” și să rămână tot la fel de *neîndreptați*?

Sau de unde știm că *nu mai există* încă *o mie*, încă *un milion* de oameni ai lui Dumnezeu, care ca și Părintele X sau Ierarhul Y *trăiesc* și *vorbesc teologic*?

Ci noi, dimpotrivă, trebuie să arătăm *binele* din câți mai mulți, fără pretenția de a fi „perfecți” în orice afirmație și faptă a lor.

Pentru că așa *arată* Ortodoxia: ca niște *flori diverse*, mai mari sau mai mici, mai cu miros sau fără, dar care, cu toatele, sunt *florile* Ortodoxiei.

Pentru că asta înseamnă *să vezi*: *să admiri* cât mai mulți oameni. *Binele* din cât mai mulți oameni.

Iar cei care *își aleg*...sau *citesc* numai câțiva Sfinți e *observabil* că și în viața aceasta *se reduc* doar la cunoașterea a câtorva oameni.

Nu vor *mai mult*.

Nu vor „să riște” să aibă o cunoaștere *și mai profundă*, și *mai diversă*.

Rămân la *puțin*...la un puțin *condamnabil* de Dumnezeu...

Pentru că atunci când *poți mult*...nu trebuie *să faci puțin*. Și când ești *flămând* să-L cunoști pe Dumnezeu atunci ești flămând *să îi cunoști* și *să îi ajuți pe oameni*. Vrei *tot mai multă cunoaștere* a oamenilor...pentru că vrei să vezi *cum a lucrat* Dumnezeu în câți mai mulți oameni.

Însă ce ne spun, în subsidiar, cei care *se opresc* la două-trei repere de viață duhovnicească? Că nu gândesc *cu mintea* lor. Că nu ei i-*au descoperit* ca Sfinți...ci alții le-au spus *să îi cinstească* ca Sfinți.

Și de aceea observăm că apar numai *unele cărți*. Se fac conferințe numai despre *anumite persoane* în ideea că ei, doar ei, cei pe care noi *îi publicăm* sau despre care *vorbim* noi și ai noștri...doar ei sunt „Sfinții” noștri.

Însă asta e *perspectiva de viață* și *de gândire* a unor oameni *cu mentalitate schismatică* și *ereziarhă*.

Pentru că atunci când *reduci* discuția la câțiva Sfinți sau *la anumite teme*, rupte din arealul lor, arăți că nu te interesează *deplinătatea*, plenitudinea...ci preferi *fragmentarismul*.

Și când „te folosești” de Sfinți, de persoanele și teologia lor pentru *a lupta* cu Biserica sau pentru *a-ți*

minimaliza adversarii sau pentru *a-i pune în conflict* pe Sfinți arăți că gândești *non-eclesial*.

Pentru că despre *Sfinți* și despre *teologie* trebuie să vorbești *plenitudinal*. Trebuie să îi vezi pe toți *la un loc*, într-o *conglăsuire*...iar teologiile lor ca pe unele care *se completează* și *se îmbogățesc* reciproc.

Trebuie să ai *puterea duhovnicească* a slavei Lui în tine și *multă teologie* și *cunoaştere duhovnicească* pentru a vedea *ordinea* și *legătura interioară* dintre Sfinți și dintre învățăturile dogmatice, morale, canonice ale Bisericii.

Dacă nu dovedești că ai această *minte plină de sinteze teologice și experiențiale*, fără doar și poate vei dovedi contrariul: că ești *exclusivist* și *needucat teologic*. Că tu te *reduci* la discuția a doi-trei...pentru că atât *te-a lăsat lenea* să citești, să studiezi...

Adică ești *ageamiu*...Te bagi unde *nu îți fierbe oala*.

Și de aceea *exclusivismul* ortodocșilor față de *ortodocși* și nu mai spun față de *neortodocși*...mă *înfioră*.

Mă cutremură...

Pentru că îmi dau seama că *așa fac* și cu *Sfinții lui Dumnezeu* și cu *adevărurile dumnezeiești*.

Fapt pentru care pe cei pe care *îi plac*...îi *cred*...și pe ceilalți Sfinți *îi resping*. Îi *minimalizează*...sau nici măcar nu sunt interesați *să cunoască* câte ceva despre ei.

Și această *împărțire* după mofturi e...*dramatică*...

Pentru că ortodocșii *autentici* sunt cei care au evlavie *pentru toți Sfinții* și doresc *să îi cunoască pe toți*, în ciuda *puținătății* timpului pe care îl au *la dispoziție*.

Căci și în viața reală...oamenii *nu se opresc* cu cunoașterea...sau *nu se termină* umanitatea odată *cu cunoașterea* lui Dan Puric, a academicianului nu știu care și a episcopului nu știu care...ci ei sunt avizi de *tot mai multă cunoaștere* a oamenilor. O cunoaștere *a cât mai multe* persoane.

Și de aceea *mă îngrozește* faptul când contemporanii noștri *doresc* numai 2-3 inși. Și pe ei îi laudă și în culcare și în sculare...și „nimic" nu mai e *de spus*!...

Nimeni nu mai e „Sfânt" *în afară* de cei 2-3...

Și când se face *centrarea* asta pe cei doi-trei...mie îmi *trece cheful* să *îi mai cunosc* pe oamenii ăia despre care vorbește toată lumea. Am *reticență*...uneori până la *repulsie* față de tot ce *promovează*.

De ce? Pentru că cei doi-trei *sunt de acord* cu *monopolizarea* discuției asupra lor. Cu laudele *exagerate* la adresa lor.

Și cine susține această *propagandă deșănțată* a doi-trei în *detrimentul* multora e cert că, la mijloc, sunt interese *de imagine* și *financiare*, adică *non-bisericești*.

Altfel nu ar propaga *exclusivismul* ci *plenitudinalul* Ortodoxiei.

Adică detest „cultul personalității” făcut *pe baze ideologice* și prin *manipulări publicitare*.

Detest lucrurile care *nu vin de la sine*...

Adică încercările unora de *a ajunge în prim-plan* nu prin *muncă susținută*, nu prin *operă*...ci prin cine știe ce *sprijin* sau *publicitare exagerată*.

De aceea, pe drept cuvânt, peștele *se împute* de la *cap*. Și când *se împute*...minunile, Sfinții, teologia devin *comerț* iar sfințenia pare „de vânzare”.

Și vă puteți uita în online sau în librării, dacă nu mă credeți, și veți vedea că „ortodocșii” sunt vreo 10.

Sunt vreo 10...de 20 de ani.

Că în România, „ortodocși”, sunt vreo zece...iar edituri ortodoxe sunt câteva...și numai ce se editează acolo, *cu sclipici*, pare să fie „toată Ortodoxia”.

Pentru că nu se editează, decât foarte puțin, cărți *consistente*, masive, ci mai toată lumea editează *cărțulii*...pe bani de *cărți*.

Însă nu poți să editezi *numai* acatiste, rugăciuni, și broșuri...și să reeditezi *la greu*...dacă ești editură care *te respecți*. Sau cine scrie și traduce trebuie să traducă și să scrie *mult* și *divers*, organic, dezvoltându-se ca *o personalitate teologică* în mod evident și nu să se ocupe doar cu *mărunțișuri*.

Care sunt *oamenii* care ne hrănesc sufletul prin ce editează?

Cine *sunt* ei?

Care sunt *colaboratorii* editurilor lor?

Cu *cine* faci editură...dacă tu editezi cărți cu persoane *pasagere* prin...viața editurii?

Puține *cunoștințe* în aceste probleme.

O lipsă *de transparență* crasă.

Oamenii, mai degrabă, *se ascund* să vorbească despre *cine sunt* și *ce fac*...decât să își prezinte onest *postura* din cadrul căreia scriu, traduc, editează.

Adică sunt *oripilat* de *lipsa de profesionalism* a celor care scriu și traduc dar și de mulțimea de „cărți" de 25 de pagini în Word și care ajung la 145 de pagini la editură.

De ce *text cu font mare* la *cartea mică*? De ce *text cu literă mică*...la cartea de peste 200 de pagini? De ce cruci, icoane, inflație de pagini goale pe ici pe colo...ca să tragi *pe portofelul* cumpărătorului?

Grija excesivă de „afacerea cărții" *exclude* cititorul. Nu se urmărește *educarea* lui, *fundamentarea* lui teologică...ci *distrarea* lui cu *subiecte prizabile*.

Sărim de la una la alta...pentru că nu avem *un proiect editorial*. Nu avem *un orizont de așteptare*. Nu vrem *nimic* pentru publicul cititor...ci doar *cărți vândute*.

Și tot oamenii care scriu și editează haotic spun că „restaurează"/ „fundamentează" credința...în poporul român...

Mă rog...ne desparte *perspectiva* asupra cărții. Asupra *genezei* și *a viitorului* ei.

Pentru că, pentru mine, cartea e *ceva organic*. O scriu pentru ca *să cresc* prin ea, o traduc pentru ca *să cresc* prin ea...și nu pentru că e „la normă".

Deci: „O, neam *necredincios* și *îndărătnic*!"...

Căci în loc să sporim *în frumusețe* sporim *în defetism*.

Și Domnul îl cheamă pe *fiu*, pe acest *tânăr nefericit* la El...Și suntem la versetul al 18-lea, în care, deși Evanghelia

de astăzi se numește *vindecarea lunaticului* (cum o avem în calendar)...noi avem de-a face cu *o exorcizare* a lui.

De ce?

Pentru că în versetul al 18-lea se spune: καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς/ și Iisus *i-a poruncit* lui...se subînțelege: *demonului*...καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον/ și demonul (la singular) *a ieșit* din el/ din tânăr... καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης/ și copilul *s-a vindecat* din ceasul acela.

Παῖς, παιδός, care înseamnă *copil*, tânăr, slujitor. De unde avem noi, în română, *pedagogie*. Adică ce trebuie *să știm* și *să facem* pentru ca să-i instruim/ să-i educăm/ să-i fundamentăm/ să le dăm *un sens* în viață copiilor și tinerilor.

Și *pedagogie* facem acasă, la școală, la Biserică, în societate...de fiecare dată când *îi învățăm* pe copii și pe tineri *să trăiască* frumos, *să gândească* bine, să facă *binele*.

Adică *să nu-și fure căciula singuri*...ci să fie *serioși* cu viața lor și cu *scopurile lor* în viață.

Tot de aici, cu formare de la *pes, pedos,* avem *pediatrie, pedofilie, pederastie, pedobaptism*...

Și se constată de aici că *boala* nu era *somatico-psihică*...ci *de esență demonică*. După ce *a plecat* demonul din copil...în mod imediat copilul nu a mai prezentat nicio *simptomatologie suspectă* ca până atunci.

Avem de-a face, așadar, cu *o exorcizare*...

Însă orice *exorcizare* este, totodată, *o vindecare* de o întreagă simptomatologie de esență demonică, provocată de demoni...

Iar, în cadrul exorcizării, Domnul nu a făcut altceva decât *să-i poruncească* demonului, prin cuvânt, să iasă. Să *părăsească* ființa copilului.

Și accentuez asta, pentru că mulți oameni, necunoscând *ce se petrece* de fapt la o exorcizare, cred că preoții fac cine știe ce „invocări suspecte" sau „oculte" ca să *îi scoată* pe demoni din oameni. Asta și *pe fondul* la diverse filme văzute care nu au nimic de-a face *cu realitatea*.

Însă exorcizările sunt *rugăciuni* către Dumnezeu...în cadrul cărora *le poruncim* demonilor *să iasă* din făpturile lui Dumnezeu, din cei posedați și să *nu îi mai chinuie*.

Zbaterile celor posedați, faptul că nu pot fi *ținuți pe loc* nici de oameni în toată firea, uneori nici *legați*...fac parte din *durerile* pe care le trăiesc cei posedați la contactul cu *harul dumnezeiesc* al slujbelor de exorcizare.

Dar preoții *nu se apropie neapărat* de cei posedați ci slujesc aceste rugăciuni *de la o distanță anume* față de cei îndrăciți...Numai că demonii din ei *resimt*, la modul foarte *dureros* rugăciunile și le provoacă *daune fizice* celor posedați.

Așa că noi, preoții, la exorcizări, facem ceea ce a făcut și Domnul cu tânărul posedat din Evanghelia de azi și nimic mai mult: *le poruncim*, cu cuvântul, *să iasă* din om.

Toate *zvârcolirile* celor posedați și *hulele* pe care le spun și *forța fizică enormă* pe care o au sunt *de la demonii* din ei...și demonii *reacționează* numai în fața sfințeniei lui Dumnezeu din Biserică.

Reacționează *dușmănos* și *samavolnic* față de cel posedat de ei...pentru că *nu vor să iasă* din om. Vor *să îl chinuie* în continuare...și *să-l omoare*.

Așa se observă diferența dintre *boala psihică* și *demonizare*. Un bolnav psihic sau un epileptic sau cu o altă boală rară, care poate părea „demonizare”, pot să spună tot felul de prostii, de hule, pot *să joace teatru*...în sensul de a ne determina să îi credem „demonizați”...

Însă ei nu pot *căpăta*, dintr-o dată, puteri uluitoare...ca spre exemplu: *să sfărâme* lucruri, *să miște* lucruri, *să recite cărți întregi* pe de rost, *să vorbească în limbi străine* pe care nu le-au învățat niciodată sau care sunt foarte rare, să spună *păcatele* celor din jur, să vorbească despre ceea ce *numai demonii simt* la contactul cu harul dumnezeiesc.

Demonii însă pot să facă toate aceste lucruri „uluitoare” la primă impresie și multe altele, care pot părea chiar „seducătoare”...dar care sunt tot atâtea *încercări lamentabile* de *intimidare* a preoților slujitori, ca ei *să înceteze* slujba, rugăciunile...și să îi lase pe oameni tot *posedați*, tot *îmbolnăviți* de demoni.

Însă *exorcizările* Bisericii sunt *manifestări de mare iubire* pentru cel în suferință și pentru familia lui și *mijloace reale de vindecare* ale celor posedați și nu *bau-bauri*.

Pentru că demonii, așa cum *o să ne spună* Domnul imediat, *nu ies* cu medicamente, cu perfuzii, cu înjurături din oameni, ci prin har și prin asceză. Printr-o viață de sfințenie.

Și ÎPS Bartolomeu Anania a tradus aici verbul ἐπιτιμάω prin *a certa*, traducere care are o mare tradiție. De unde *epitimiile* sunt *certări*...în sensul de *remedii*. De *sfaturi de îndreptare*.

Însă verbul poate fi tradus, în primul rând, prin *a porunci, a da ordine, a da o poruncă*...Pentru că, în ultimă instanță, porunca dumnezeiască are *fundament educativ*...are *o finalitate bună*. Nu e *o poruncă goală*...ci *un cuvânt plin de putere dumnezeiască*.

De aceea demonul *a ieşit* din copil. În fața *poruncii*/ *a certării* Domnului demonul *a dat bir cu fugiții*...N-a mai rămas în copil.

Iar verbul grecesc arată, totodată, că Dumnezeu e *Atotputernic*. Că Lui *I se spun toate*...inclusiv *demonii*.

De aceea la porunca Lui...demonul *a ieşit*...

Nu a stat *la parlamentări* cu Domnul...ci *a fost izgonit* de puterea Sa dumnezeiască.

Pentru că la orice exorcizare făcută în Biserică tot Domnul e Cel care *îi alungă* pe demoni și nu *noi*, cei care *slujim*. Noi ne rugăm Domnului *să îi alunge* pe demoni...și ei *ies din oameni* tocmai pentru că *nu mai suportă* chinuirea pe care le-o aduce proximitatea/ vecinătatea cu harul dumnezeiesc, cu puterea Lui.

Și verbul pe care îl folosește limba greacă pentru *exorcizarea în sine*...este *ieşire*.

Demonul *iese* din om...pentru că e *o ființă în sine*, *separată* de cel posedat. E *un duh rău*, căzut, invidios, plin de răutate...și de aceea *poate ieși*...*pleca* din persoana aceluia.

De aceea *demonizarea* nu e *o boală psihică*: pentru că demonizarea e *locuirea* în ființa ta a unei *alte ființe*, pe când *boala psihică* e datorată *deprecierii fizice* a creierului uman.

Ești luat *în stăpânire* de demon, ești *condus* de el, ești *o unealtă* în mâna lui, căruia i te poți împotrivi doar *foarte slab*...tocmai pentru că *te-ai afundat* în rele...și el *a prins curaj* și *s-a înrădăcinat*, ca *un parazit*, în ființa ta.

Ești *parazitat* de o altă ființă, adică *demonizat*.

Căci *demonul* nu e *o fantasmă*...ci *o ființă spirituală personală*. E *o realitate personală*...și de aceea te poți și *elibera* de el.

Dar demonul e *un înger căzut* și nu *sufletul unui om rău*, mort *de curând* sau *de secole* sau *o creatură fantastică mitologică*.

Căci demonul nu e *vampir*, nu e *vârcolac*, nu e *stafie*, nu e *extraterestru*, adică o ființă „civilizațională" (așa ceva *nu există*, adică *vampiri, vârcolaci, stafii, extratereștri, zei, semizei, forțe impersonale*) ci *un înger căzut*, care poate lua *diverse forme*, se poate arăta *în diverse moduri* și poate *produce daune* dintre cele mai *sofisticate* cu putință.

Dacă demonul ar fi fost *o fantasmă* a minții noastre, văzută în somn sau în anumite clipe, în stare de trezvie...ar fi fost imposibil de *eradicat*. Ce am fi putut face: *să ne extirpăm* creierul?!

Dacă el ar fi fost *o halucinație*...nu ne-ar fi dat să căpătăm „forțe speciale".

Dacă ar fi fost *o halucinație*...nu ne-ar fi făcut *să țipăm* în Biserică și să spunem că *ne arde* harul, așa cum fac demonizații.

Însă demonii sunt *reali*, ca și Îngerii și Sfinții și dacă demonii *ne fac rău*...Sfinții și Îngerii sunt *de partea noastră* și ne învață *numai la bine*.

De aceea nu putem avea *vedenii duhovnicești* în care să fim învățați minciuni, hule, erezii, lucruri triviale.

Vedeniile dumnezeiești ne învață *cele mai sfinte lucruri* ale teologiei și ale vieții creștine și nu au nimic de-a face cu *posesia satanică* sau cu *halucinația*.

Demonul iese *la propriu* din om.

Și omul posedat *știe* și *resimte* cu toată ființa sa, ca pe *o mare eliberare* și ca pe *o mare bucurie, plecarea/ izgonirea* demonului sau a demonilor din el.

Iar eu am văzut și am cunoscut *oameni posedați* dar și...*vindecați de posesie*...care erau *în stare* (era și *firesc*: oamenii trăiseră *o experiență personală* de la cap la coadă) să dea *detalii imense*, de la nivel cerebral, sufletesc și fiziologic, despre *intențiile/ voința* demonilor...cu ei.

Ei, cei vindecați, pot da *detalii* despre ce simțeau, ce trăiau, ce *viață de coșmar* au avut în timpul posesiei...iar exorcizările lor, înregistrate audio și video, sunt *o lecție vie de demonologie*...pentru că demonii vorbesc prin glasul lor...diverse lucruri.

Unele *adevărate*...altele *false*...

Iar pe cele *adevărate* demonii le mărturisesc numai pentru că sunt *urgisiți/ chinuiți* de harul dumnezeiesc...și spun, la propriu, *cum se simt*.

Pentru că în cadrul rugăciunilor de exorcizare demonii devin „pacienții”, adică *cei care strigă ca din gură de șarpe* ce se petrece cu ei.

Și demonul din el *a ieșit* la porunca Domnului...L-a *ascultat* pe El și nu a spus: „Nu ies! Nu am chef...”.

Pentru că dracii *se cutremură* [Iac. 2, 19], ca orice făptură, de puterea lui Dumnezeu. Adică fac ei *pe scorțoșii* în fața noastră...dar nu și *în fața* Domnului. În fața Lui sunt *temători*...

Iar copilul resimte *ieșirea* demonului ca *vindecare*. Pentru că *trăiește* vindecarea cu toată ființa lui.

Și în Evanghelie nu mai găsim *starea de bucurie* a tatălui și a fiului său...dar ea e *ușor de înțeles*. Ea *se subînțelege*...Pentru că *i-a eliberat* de zbucium, de durere...de nefericire.

Ci Evanghelia *ne comută atenția* la *dialogul* Domnului cu Sfinții Săi Apostoli referitor la exorcizare [v. 19-21], apoi la v. 22-23 *la prorocirea* propriei Sale pătimiri și învieri.

...Și astfel am ajuns la versetul al 19-lea...unde găsim următoarele: Τότε/ *astfel* sau *în acest timp* προσελθόντες οἱ Μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ/ s-au apropiat Ucenicii de Iisus...și κατ' ἰδίαν εἶπον/ la o parte/ separat i-au spus Lui: Διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;/ De ce noi nu am fost în stare/ nu am fost capabili *să-l scoatem* pe el?

Se refereau, bineînțeles, la *scoaterea* demonului din copil...

Și verbul ἐκβάλλω de aici e foarte interesant, pentru că într-o traducere *vizualizabilă* avem următoarea întrebare: De ce harul lui Dumnezeu nu *l-a scos pe drac* din copil și *nu a dat cu el afară*?

Pentru că *prin aruncare* a fost scos demonul din copil.

De ce noi *nu am putut*?

Și află că n-au putut nu pentru că *nu aveau har*...ci pentru că trebuiau *să se implice ascetic* și *foarte iubitor de oameni*.

Pentru că Domnul le spune la versetul al 20-lea: Διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν ὑμῶν·/ Din cauza puținei voastre credințe! Iar *tin oligopistian* este sintagma care înseamnă *puțina credință*.

Din cauză că nu v-ați pus *toată încrederea* în ajutorul lui Dumnzeu, pentru ca *să-l ajutați* pe acest om. Dacă vă puneați *toată încrederea* ca să-l ajutați, cu mila și cu harul lui Dumnezeu ați fi putut *să îl scoateți*.

Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν/ Căci adevărat vă zic vouă, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως/ dacă aveți credință ca un grăunte de mușstar/ ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ/ veți spune muntelui acestuia: Μετάβα ἔνθεν ἐκεῖ/ *Mută-te de aici acolo!*, καὶ μεταβήσεται·/ și se va muta! Καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν/ Și nimic nu va fi cu neputință vouă.

Iar dacă citim literatură veche românească vedem că *cocon* înseamnă *fiu*.

Căci acum, de curând, pe 16 august, s-a vorbit despre martiriul Sfinților Brâncoveni. Și cel mai mic *cocon* al său a

ezitat...Însă, fiind *întărit* de tatăl său, *a primit* moartea pentru Hristos.

Și *cocon* vine de la *κόκκος* care înseamnă *grăunte*, sămânță.

Și tot în limba noastră românească veche, care are *multe în comun* cu greaca și latina, cu ebraica și cu slavona, *sămânța* sau *seminția* lui însemna *neamul* lui, copiii lui și urmașii copiilor unui bărbat. Toți descendenții proveniți din el.

Iar în Scriptură se spune: cei care *au ieșit* din coapsele lui. Neamul lui. Cei care *au ieșit din el*.

Și Domnul ne spune aici...despre cât *de mare* e *puterea credinței* și despre cât de multă *nevoie* avem de ea pentru *a muta* munții patimilor din noi înșine.

᾽Ορος, munte...

Și au existat Sfinți care au avut *puterea credinței* de *a muta* munții. Munții fizici...

Însă noi suntem *chemați*, cu toții, la *mutarea* patimilor din noi înșine. Trebuie *să ne aruncăm* patimile în *marea* pocăinței și a lacrimilor pentru *a primi iertarea* lui Dumnezeu.

Fiindcă *cea mai mare minune* a lumii e *curățirea* noastră de patimi. Dacă *ne-am plâns* pe noi înșine, dacă ne-am *vindecat* de patimi, atunci suntem trăitorii *celei mai mari minuni* a umanității.

Pentru că *muntele* care trebuie *scos* din noi e *bârna* din ochii noștri [Mt. 7, 3]. E ștergerea *urdorilor* de pe ochiul inimii noastre [Mt. 6, 22].

Și pentru aceasta *nu cauți* să primești aplauze, distincții...sau să fii *canonizat*. Ci *a fi* cu Dumnezeu înseamnă *a fi* și *a avea totul*.

Nu îți mai trebuie nimic...

Nu mai trebuie să fii *crezut*...nu mai trebuie să dai *socoteală* cuiva...

Ci cel care te crede *te crede*, pe când cei care *nu te cred*...nu te fac *să pierzi* ceva.

Însă, în ediția GNT, nu există v. 21...

Adică versetul care se referă la *rugăciune* și *post* pentru *scoaterea* demonilor. La asceză...

Găsim versetul însă în MGK: „Τοῦτο δὲ τὸ γένος δὲν ἐξέρχεται, εἰμὴ διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας"/ „Dar acest neam/ soi [de demoni] nu iese, decât prin *rugăciune* și *post*".

Și de la νηστεία, de la *post,* vine numele *Nistea*. Cel *postitor*...

Și ce *a spus*, de fapt, Domnul în acest cuvânt?

Nu *simpla* rugăciune și postul *îi alungă* pe demoni...ci rugăciunea și postul care sunt *pline de harul dumnezeiesc* și *de iubire* pentru cel care suferă.

Iar în timpul exorcizărilor, dumneavoastră, ortodocșii care ați văzut așa ceva la Biserici și Mănăstiri...poate că ați auzit pe demoni vorbind din ei...din cei posedați...spunând că *îi arde* postul și rugăciunea.

Și acest *post* și această *rugăciune* care *îi ard* pe demoni sunt *harismatice*. Sunt pline de har.

Pentru că *focul* care *îi arde* pe demoni e *harul dumnezeiesc* și nu unul *material*. El, harul lui Dumnezeu, e resimțit *dureros* de către draci și de către cei păcătoși.

Și cei *chinuiți* de demoni sunt chinuiți din cauza *aplecării spre rău* a oamenilor. Oamenii *au ales* să păcătuiască, *să decadă* într-atât de mult încât s-au făcut *sălașuri drăcești*...și nu Dumnezeu e „de vină" pentru că *au ajuns* aici.

Și acum *îi chinuie* iubirea lui Dumnezeu...

Cum *îi chinuie* binele tău...pe cei *invidioși* pe tine. Pentru că *nu se bucură* de harul lui Dumnezeu care *lucrează* în tine ci *te desconsideră* și pe tine și pe Dumnezeu.

Și *te vorbesc de rău*...tocmai pentru că *nu au făcut ei*...ceea ce *ai făcut tu*. Vor *să aibă*, să își *asume* lucruri pentru care *nu s-au trudit*.

De aceea, fapta bună îl poate *sminti* pe cel care e *invidios* pe tine. Pentru că nu numai *răul* smintește ci și *binele*. Sau binele tău „îi îngrijorează" pe mulți tocmai pentru că *îi mustră* pe mulți.

Și, la fel, poate sminti sau enerva, *dragostea ta pentru Dumnezeu*. Dracii și oamenii păcătoși sunt *enervați rău de tot* pe *dinamismul* vieții duhovnicești. De aceea caută să nu mai aibă nimeni *râvnă pentru bine*, pentru curăție, pentru sfințenie ci toți să se *scufunde* într-o mare de lehamite și inactivitate.

Pentru că pe cel rău *la inimă* îl doare *preamărirea* lui Dumnezeu. *Evidențierea* milei și a iubirii lui Dumnezeu față de noi. Și de aceea, *cel rău* vrea să fie lăudat *numai el*, văzut numai el...pentru ca *răul să se extindă* și *nu binele*.

Și dacă ne uităm *pe blogurile* românilor, ale americanilor, ale italienilor, ale germanilor, ale tuturor...*în online* în general...vedem, dintr-un foc, *iubirea de sine* a oamenilor. Indiferent *de unde* sunt...

Vedem multă *adorare de sine* peste tot.

Căci fiecare își iubește *clanța* ușii, papucii...Face cunoscut tuturor *cum arată tocurile* de la pantofi. Pe unde *s-au pupat* ei...Pe unde *au fost*...

Și asta într-un mod *observabil* de către toți ca *egolatru*. Multe de spus...

Al 22-la verset: Συστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ/ și mergând ei împreună în Galilea / εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς/ le-a spus lor Iisus (și le spune despre cele ce *or să se petreacă* cu El): Μέλλει *ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου* παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων/ *Fiul omului* trebuie *să fie dat* întru mâinile oamenilor...

Adică să fie *omorât* de oamenii *nerecunoscători* și *negri* la suflet...

Și sintagma *Fiul omului*, existentă *extatico-prefigurativ* în Vechiul Testament (Dan. 7, 13, *cf*. LXX) și *confirmată* în Noul Testament de Însuși Domnul, vorbește despre *întruparea* Fiului. Despre *asumarea umanității* de către Fiul.

Iar *darea în mâna oamenilor* înseamnă să fie...*trădat*. Să fie *vândut*...Să fie *lăsat spre batjocorirea* lor...Să fie vândut *ca o marfă*...Căci *cu 30 de arginți* [Zah. 11, 13/ Mt. 26, 15; Mc. 14, 11; Lc. 22, 5; In. 13, 2]...a fost *vândut* Fiul omului...

Cel neprețuit, Cel care *Își va da sângele* pentru viața lumii, e vândut *ca o marfă*...

Așa e și azi: omul e plătit *ca o marfă*! Și e *bun* numai când e *funcțional*. Când *se strică*, când *iese* din câmpul muncii...devine „o pagubă" pentru PIB-ul României.

Și suntem plătiți, cel mai adesea, pentru *manualitatea* noastră. Pentru ceea ce putem să facem *cu trupul nostru*...Și dacă ai adus *obiectul muncii*...primești *plata*...indiferent de *cine ești* sau de *cum te simți*.

Și suntem *plătiți* pentru că suntem niște *„roboței" umani*. Niște indivizi „neimportanți" în noi înșine...ci *importanți* doar pentru *profitul* pe care *îl realizăm* altora.

Iar dacă ai bani cash/ în numerar sau pe card sau bonuri de masă *cumperi* de la supermarket...dacă nu *te uiți* și *înghiți în sec*. Pentru că toată viața noastră *se leagă*, în cele mai multe dintre cazuri, de lucruri *exterioare* nouă...dintre care *banii* și *bunurile posedate* sunt „cele mai importante".

Însă cu toți știm că *nimic nu e mai important* decât *omul*. Dacă *minimalizăm* omul și *exaltăm* bunurile de consum...atunci *ne dezumanizăm*.

Și cred că vom ajunge *la concluzia*, mai devreme sau mai târziu, că *cele mai de seamă lucruri* ale omului sunt cele care *nu se văd* din om dar care sunt *singurele* ce contează: credința, bunul simț, dragostea, încrederea în niște valori anume.

Pe scurt: suntem plătiți pentru *manualitate* și pentru *ceva creier*, folosit adesea *la minimum*.

Iar banul *iese*, treaba merge...„strună”!...

Merge de parcă *stă*...

„Fericiți” suntem cu toții...și România *nu prosperă*.

...Iar versetul al 23-lea, *ultimul fragment* din Evanghelia de azi, *îl continuă* pe anteriorul: καὶ ἀποκτενοῦσιν Αὐτόν/ și (oamenii păcătoși) Îl vor omorî pe El,/ καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται/ dar a treia zi va învia. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα/ Și ei *s-au întristat foarte*...

El Se va scula/ va învia dintre cei morți. Pentru că verbul ἐγείρω asta spune: Se va scula, Se va ridica...

Și Evanghelia de azi, în ultima s-a propoziție, ne arată *starea interioară* Apostolilor, adică *iubirea* lor. Pentru că numai iubirea *se întristează*...când cel iubit *suferă*...

S-au întristat/ s-au îndurerat foarte mult...

Și astfel *se încheie* Evanghelia a 10-a după Pogorârea Sfântului Duh...

În care am văzut că nu e vorba despre *vindecarea* lunaticului ci despre *exorcizarea* lui.

Iar Evanghelia de astăzi se încheie *cu tristețe*...Pentru că ei, Apostolii, *și-au dat seama* că Domnul vorbește *despre Sine Însuși*...Că El este *Fiul omului*...Care *va pătimi*...

Și *întristarea lor* e *duhovnicească* și nu *păcătoasă*. Pentru că e o întristare *din iubire*. Dintr-o *iubire imensă*...pentru Domnul. *Iubire* și *tristețe* care arată *sfințenia* Sfinților Apostoli, *marea lor atenție* și *profunzime* la fiecare dintre *gesturile* Sale, ale Domnului și Învățătorului lor...

Acestea fiind zise, dragii noștri...iubiții noștri, părinți și frați și fii duhovnicești...*spre sfârșitul* verii avem, așadar, *o aducere aminte* despre Patimile și Învierea Sa cea de a treia zi.

Căci, iată!, nu *Doamne! Doamne!* ne mântuiește pe noi, nu spunerea *doar din gură* că suntem *credincioși* și *ortodocși*...Ci rugăciunea care *înspăimântă* pe oameni și pe

draci. Dragostea preafrumoasă. Conștiința profundă a relației cu Dumnezeu și cu oamenii.

Acestea, prin care arătăm *delicatețe* și *frumusețe dumnezeiască*, sunt cele care *ne mântuiesc* și ne arată drept *oameni ai lui Dumnezeu*.

Așadar, Ortodoxia noastră trebuie *să aibă consistență*! Și *consistența* ei e *formată* din profunda cunoaștere a teologiei Bisericii, a slujbelor ei, din profundul bun simț, din smerenie, umilință, facere de bine, întrajutorare, iubire față de Dumnezeu și față de oameni...

Din *atenția* la lumea în care trăim...

Din *respectul* față de natura în cadrul căreia *respirăm* clipă de clipă...

Fără *tăierea* pomilor, fără *aruncarea* chiștoacelor și a hârtiilor pe stradă sau pe te miri unde, fără *rahat de câine* pe stradă, fără *cade* omul pe stradă...și tu ești prea „ocupat" să-l ajuți pentru că ești *ortodox*, fără *ridicarea nasului* când îl vezi pe cineva *în durere* sau *în sărăcie*...sau că e *mai prost cu două grade* decât tine...

Dacă suntem *ortodocși*, cu multe studii și cu multă sfințenie, atunci, frații mei, trebuie *să dovedim* acest lucru. Și *dovedim*...când stăm *față în față* cu omul și *emană* din noi ce emană...Și din unii emană *mulți draci*...din alții: *multă liniște* și *multă sfințenie*.

Fapt pentru care, *în fața* unora dintre ortodocșii noștri îți vine *să mori de durere*...când vezi *câtă* ură, indiferență, prostie și alte patimi găsești în ei...iar în fața altor ortodocși îți vine *să intri în pământ* de atâta sfințenie, de atâta noblețe, de atâta smerenie...și de atâta cumințenie și înțelepciune drămuită...*existente* în ei.

Și, după cum spuneam și altă dată, *proba practică* a problemei este *cea mai dezavantajantă* pentru tine...când *spui una* și *ești alta*.

Iar eu, cât și dumneavoastră, cu siguranță, am făcut *toate păcatele din lume*. Căci fie că le-am făcut cu gândul, fie cu fapta sau cu cuvântul e *tot una*...

Însă problema nu e că suntem *păcătoși* și d-aia *nu știm* să vorbim. Ci pentru că, *în ciuda* tuturor păcatelor noastre, *nu dorim să venim spre oameni*.

Ne împăunăm cu propria noastră persoană...dar nu facem *gestul de smerenie* de *a ieşi* spre alţii.

Însă *binele adevărat* constă în *ieşirea noastră spre alţii*. Şi când *faci* ceva pentru alţii...ai şi mai mult conştiinţa că *nu ai făcut nimic consistent*.

Căci chiar dacă considerăm că *le-am împlinit* pe toate...tot *nu e de ajuns*. Pentru că, mereu, trebuie să facem *şi mai mult*...pentru a fi *fiii Celui Preaînalt* [Ps. 81, 6].

Nu simpli „funcţionari" ai Bisericii, nu simpli „credincioşi de duminică" ai Bisericii...care mai vin, mai fac, mai zic, mai pleacă...

Vă dorim, din partea noastră, *multă sănătate* şi *pace* în viaţa dumneavoastră!

Ne dorim *să ne fiţi aproape* şi *să comunicăm* din ce în ce mai mult.

Pentru că, comunicarea nu naşte *monştri*...ci numai „tăcerea" asta...„de multe feluri", care ne înconjoară, naşte *monştri*. Şi credem că *ne caracterizează* cumva...

Atâta timp cât odată *enervaţi*, odată *stresaţi*, nu mai vrem deloc *să privim înapoi*...

Dumnezeu *să ne întărească* şi *să ne umple* de bucuria şi de iubirea Sa de oameni!

Doamne, Dumnezeul nostru, Cel ce *miluieşti* lumea Ta şi *ne curăţeşti* de multe şi mari păcate, cu marea Ta iubire de oameni *vino* şi *ne mântuieşte* pe noi! Curăţeşte lumea Ta! Umple-ne pe noi *de bunătate* şi *de pace dumnezeiască*! Dă-ne nouă să avem *gând bun* unul faţă de altul. Dă-ne nouă ca, împreună, „cu cuviinţă" – după cum spune Dumnezeiescul Tău Episcop, Vasile cel Mare – să trăim în toate zilele vieţii noastre şi *să avem* la Tine *moştenire veşnică*, Iubitorule de oameni, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

Dumnezeu *să ne întărească* şi *să ne păzească* întru toate!

Cuprins

1. Predică la *Duminica a 7-a după Paști*. Duminica *Sfinților Părinți* de la *Sinodul I Ecumenic* [325 d. Hr.]. In. 17, 1-13 [2-37]

2. Predică la *Duminica a 2-a după Rusalii*. Duminica *Sfinților Români*. *Apostolul* zilei: Rom. 2, 10-16 [38-48]

3. *Zi numai cu cuvântul*! Predică la *Duminica a 4-a după Rusalii*. Vindecarea slugii sutașului [Mt. 8, 5-13] [49-62]

4. Predică la *Duminica a 6-a după Rusalii*. Vindecarea slăbănogului din Capernaum [Mt. 9, 1-8] [63-81]

5. Predică la *Duminica a 7-a după Rusalii* [Mt. 9, 27-35] [82-100]

6. Predică la *Duminica a 8-a după Rusalii*. *Minunea înmulțirii pâinilor* [Mt. 14, 14-22] [101-173]

7. Predică la *Duminica a 9-a după Rusalii*. *Umblarea pe mare – Potolirea furtunii* [Mt. 14, 22-34] [174-205]

8. Predică la *Duminica a 10-a după Rusalii*. *Vindecarea lunaticului* [Mt. 17, 14-23] [206-250]

© *Teologie pentru azi*

2012

Ediția de față este *o ediție*
online gratuită
și e *proprietatea*
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Ea *nu poate fi tipărită*
și *comercializată*
fără *acordul direct*
al
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

© *Teologie pentru azi*
Toate drepturile rezervate